પોર્તુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ

લેખક અને પ્રકાશક
પ્રા. વિ. ધ્રુવ

કીમત રૂ. ૨-૮ ૦

પોરતુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE

જેની અંદર સરલતાથી શીખી શકાય તેવું સંક્ષેપ અને સંપૂર્ણ વ્યાકરણ, તેના દાખલા, જુદા જુદા પાઠ, બધા કાળ અને ભેદના ક્રિયાપદના સંપૂર્ણ રૂપાન્તરો, શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને અંગ્રેજી સહિત વાંચન ઉપયોગી અને ચાલુ હમેશાં વાતચીતમાં વપરાતા વાકયો, કાયદા, સગાંસગપણ તથા વેપારી અને બીજા ધંધાદારીઓના શબ્દો ઉપરાંત બે શબ્દકોષ અને શીરનામાના નમુના પણ આપેલાં છે.

યોજક અને પ્રકાશક—

પ્રાણજીવન વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ,

ઠે૦—૩૧૦, કાલબાદેવી રોડ, મુંબાઇ નં૦ ૨.

'જૈનવિજય' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મુલચંદ કિસનદાસ કાપડીઆએ છાપ્યું.

ઠે:—ખપાટીયા ચકલા, લક્ષ્મીનારાયણની વાડી-સુરત.

વિક્રમાર્ક ૧૯૭૩.] પ્રથમાવૃત્તિ [ઈ૦ સ૦ ૧૯૧૭.

કીંમત રૂ૦ ૨-૮-૦

આ પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું:—

કર્તા પાસેથી—ઠે. ૩૨૦, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઇ નં ૨.

અને

From

RAMCHANDRA GOVIND & SON.

Prag Mahal, Kalbadevi Road,—**BOMBAY.**

રામચંદ્ર ગોવિંદ એન્ડ સન.

પ્રાગ મહાલ, કાલબાદેવી રોડ—મુંબઇ.

અર્પણ પત્રિકા

શેઠ ભગવાનદાસ હરીદાસની કું૦
મુંબઈ.

માનવંતા સાહેબ,

આ ભાષા મને પ્રાપ્ત થઇ તેના સંપૂર્ણ ઉત્પાદક આપ છો. આપ પોતે સ્વભાષાના ચાહનારા છો. પોતાની રાજ્ય ભાષા જાણવાને જેવીરીતે આપ ઉત્સુક છો તેવીરીતે આપના વતનવાસી બંધુઓ કે જેને હમેશાં આ ભાષાની જરૂર પડે છે તેઓ વ્યાકરણ સહિત જાણી શકે અને શુદ્ધ બોલી શકે એવી તિવ્ર લાગણી તેમના પ્રત્યે ધરાવનારા હોવાથી અને આ પુસ્તક રચાવવામાં મુખ્ય પ્રોત્સાહક આપજ હોવાથી આ પુસ્તક આપનેજ અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

લી૦ આપનો આજ્ઞાંકિત

પ્રાણજીવન વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ.

પ્રસ્તાવના.

—⊱⊰—

આફ્રીકામાં લોરેન્સો માર્કસ (ડિલાગોઆ બે)માં એક રવિવારના ફુરસદ સમયે એક વખતે કેટલાક મિત્રો ભેગા થયા હતા અને આનંદની વાર્તા ચાલતી હતી તે વાત દરમ્યાન (જેમ કેટલીક વખતે આપણી વાતચીતમાં અંગ્રેજી શબ્દો વાપરીએ છીએ તેમ ત્યાં પોરતુગીઝ ભાષા વપરાતી હોવાથી વાતચીત દરમ્યાન) પોરતુગીઝ ભાષાના કેટલાક શબ્દોની ભેળસેળ થતી હતી; તે દરમ્યાન વાતચીત નીકળતાં એક મિત્રે કહ્યું કે પોરતુગીઝ ભાષા શીખવાને હજુ એક પણ પુસ્તક એવું જોવામાં આવતું નથી કે જેમાં શબ્દ ભંડોળ સાથે વાક્યરચના અને વ્યાકરણની રીત સંક્ષેપમાં જણાવી વ્યાકરણ પદ્ધતિ અનુસાર વાક્યો પણ આપવામાં આવ્યા હોય અને વાક્યો શુદ્ધ કેમ બોલવાં તે પણ સમજાવેલું હોય. આવી ચોપડી હોય તો આવકાર-દાયક થઇ પડે.

ત્યાં આગળ દરેક પોતપોતાના વ્યવસાયમાં હોય અને નવરા થવાને વખતજ ન મળે કારણકે ત્યાંનું કામ ઘણુંજ અટપટું અને મહેતા ઉપર અધો ભાર એટલે એવું કામ કરવાની ઇચ્છા રાખનારને સમય પણ મળે નહીં; પરંતુ મનથી નિશ્ચય એમ તો થયો કે ઇશ્વરકૃપાથી જો સંજોગ સાનુ-કુળ આવે તો આ માંગણીને પહોંચી વળાય. તેમજ હીંદુસ્થાનમાંથી પોરતુ-ગીઝ આફ્રીકામાં દીવ, દમણ, કુતીઆણા, પોરબંદર, મહુવા અને કાઠીઆવાડના બીજા ઘણા ગામો અને શહેરોમાંથી ઘણા ભાઇઓ આજ લાંબા વખતથી જતા આવતા હોવાથી અને પોતાનો મોટો વ્યવહાર અને વ્યાપાર ત્યાં ચાલતો હોવાથી તેમને તથા તેમના જે નોકરો મહેતા મુત્સદ્દિઓ જે નવેસરથી જાય તેમને પણ આ ભાષાના થોડા ઘણા શબ્દો કે વાતચીતના વાક્યો આવડતા હોય તો કેટલા

બધા ઉપયોગી થઇ પડે ? એવી સ્વભાવિક ભાવના શેઠીઆઓને પોતાના માણસો તરફથી હોયજ અને તે જાણવાનું કંઇક સાધન હોય તો જેને જરૂર પડે તેને ઘણુંજ ઉપયોગી થઇ પડે.

વળી મુંબઇ સમાચારમાં (તા. ૨૫-૮-૧૬ના અંકમાં) તથા લોકપ્રિય 'ગુજરાતિ' પત્રમાં પણ "પોરતુગીઝ જાણનાર મહેતાજી જોઇએ છીએ" એવી જાહેરખબરો વાંચવાથી તથા આધુનિક મહાસંગ્રામમાં મિત્રરાજ્યો સાથે પોરતુગીઝ રાજ્ય ધાડી દોસ્તીથી બંધાયેલ હોવાથી કિંતુ વધારે સંબંધમાં આવવાથી આ ભાષાનો ઉપયોગ પણ હવે છુટથી થાય તેમજ હીંદુસ્થાનના પોરતુગીઝ રાજ્યના દીવ, દમણ અને તેનાં ગામડાંઓમાં રહેતા ગુજરાતિ દેશી ભાઇઓને આવું પુસ્તક ખરેખર ઉપયોગી થાયજ.

આમ બધાં કારણોથી આવા પુસ્તકની ઉપયોગીતા માલુમ પડવાથી અને આફ્રીકાની મારી મુસાફરી દરમ્યાન ડેલાગોઆબે, ઇંબાન, બેરા, મોઝાંમબીક, ચંચાઇ આદિ શહેરોમાંના ઘણા ભાઇઓનો આવા પુસ્તકમાટે આગ્રહ હોવાથી તેમજ મિત્રો તરફથી સુચના થવાથી એમ નિશ્ચય થયો કે આવું પુસ્તક જેને જેને ઉપયોગી થશે તેને તેને સાકરથી પણ ગળ્યું અને સોનાથી પણ પીળું લાગ્યા વિના રહેશેજ નહીં એમ ધારીને સં૦ ૧૯૭૨ના શ્રાવણ વદી ૧૩ શનીવારે તા.-૨૬-૮-૧૬ ના રોજે આ પુસ્તક લખવાની શરૂઆત કરી.

આફ્રીકામાં ગયાબાદ જે પદ્ધતિથી મારે પોરતુગીઝ ભાષા શીખવાની સરળતા પડી હતી, અને થોડા સમયમાં જે જાણી શક્યો તેની વિગતવાર નોંધ ત્યારેજ ઉપર ટપકે જોઈ જાણી અને લખી લીધી હતી તેનો આમાં ઉપયોગ કર્યો છે જેથી શીખનારને વધારે સરળતા પડશે.

આ પુસ્તકમાં ખાસ કરીને નીચેની બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

૧ ભાષા કેમ બોલવી તથા લખવી તેનું સંક્ષેપમાં ગુજરાતિ ભાષામાં સંપૂર્ણ વ્યાકરણ-દાખલા અને શુદ્ધ ઉચ્ચાર.

૨ તે સંબંધી પાઠ, તથા નામ, વિશેષણ, સર્વનામ, ક્રિયાપદ અને અવ્યય વિગેરેના ઉપયોગી શબ્દો અને વાક્યો.

૩ દરેક ધંધામાં હમેશાં બોલાતી ભાષાના મોટા મોટા ચાલુ વાક્યો: જેથી વાંચતાં શીખાય અને વાતચીત પણ કરી શકાય.

૪ કાયદા અને સગાંસગપણનાં શબ્દો, વેપારની ચીજોનાં નામો, વાર, માસ અને ઋતુઓ વિગેરેની જુદીજ નોંધ જણાવેલ છે.

૫ શબ્દકોષ. હમેશાં વપરાશમાં આવતા ગુજરાતિ શબ્દોનું પોરતુગીઝ

૬ ,, પોરતુગીઝ ,, ગુજરાતિ.

ઉપરના એ વિષયોમાં દરેક પોરતુગીઝ શબ્દ અને વાક્યનો શુદ્ધ ગુજરાતિ ઉચ્ચાર સાથે **તેને મળતો અંગ્રેજી શબ્દ કે વાક્ય corresponding word or sentence** આપેલ છે કે જેથી અત્રે ઉપયોગી થાય તેવી રીતે (ડેલાગોઆએ એ ત્રાન્સવાલમાં જવા આવવાનો દરવાજો હોવાથી) ત્રાન્સવાલથી જનારા અને આવનારા તથા ડેલાગોઆ-એની મુલાકાત લેનારાઓને પણ ઉપયોગી થઇ પડવા સંભવ છે.

આ પુસ્તક રચવામાં એવી ગોઠવણ કરેલી છે કે (૧) શરૂઆતથી જેને શીખવું હોય તેને તેવી રીત મળી શકે. (૨) કેટલાકને ભાંગાટુટું થોડું બોલતાં આવતું હોય અને તેવા ગુજરાતિમાં ઉચ્ચારવાળા વાક્ય જો વાંચવામાં આવે તે યાદ રાખીને બોલવાં હોય તો તેમ પણ કરી શકે. (૩) કેટલાકને ઉપયોગી શબ્દોની જરૂર હોય તેને તે પણ મળી શકે અને (૪) કેટલાકને તો વાક્ય કેમ જોડવા અને નવું પોરતુગીઝ વાક્ય કેમ બનાવવું તે જાણવા ઇચ્છા હોય તો તેમ પણ શીખી શકે.

એટલે આ પુસ્તક ભોમીઆ (Guide) તરીકેનું કામ બજાવવાને માટે પુરતું છે તેમાં આગળ વધવું તે શીખનાર અધિકારીની હુશીઆરી ઉપર આધાર છે. ભોમીઆનો અર્થ અને ઉદ્દેશ એવો છે કે જેમ અજાણી જગ્યામાં જવાનું હોય અને જગ્યાની માહિતી ન હોય તો પાછું ફરવું પડે કિંવા વધારે ભટકવું પડે તે વખતે ભોમીઓ એટલે રસ્તો બતાવનાર હોય તો તેવી અડચણ દૂર કરી થોડા વખતમાં વધારે પ્રસંગો-ચીજો-સ્થળો

વિગેરેથી માહિતગાર વહેલા અને સહેલાઈથી થવાય છે તેવીજ રીતે આ ભોમીઆની મદદથી સદરહુ ભાષા બોલનારા પાસે અચકાવું ન પડે અગર તેઓથી પાછા પડવું ન પડે.

પર રાજ્યની અંદર રહેવું અને તેની ભાષા ન જાણવી તેથી કેટલી બધી અડચણ પડે છે તેનો ખ્યાલ જેને હોય તેજ જાણી શકે, કારણકે ટ્રીઝેરી, ટપાલ, કસ્ટમ્સ, પોલીસ, એડમીનીસ્ટ્રેશન અને કપ્તાની વિગેરે ખાતામાં જવાની જરૂર પડેજ તે વખતે દુભાષિયો હોય તો કામ ચાલી શકે અને ફક્ત એશબ્દ બોલીને જે કામ થાય તે કામ એક દુભાષિયા-મારફતે કરવાથી એક પત્રન ખર્ચો થાય અને માથે ઉપકાર જુદો તો તેવે વખતે આવું પુસ્તક શું ઉપયોગી થઇ પડયું તેની કીંમત ત્યારેજ થઇ શકે એટલે જેમ અંગ્રેજીમાં કહ્યું છે કે Good wine needs no bush અર્થાત્ સૂર્યને કાંઇ મશાલની જરૂર નથી તેવીજ રીતે આ પુસ્તક વિષે વધારે લખવાની જરૂર નથી.

ઉચ્ચાર કરવામાં ઉપયોગી થઇ પડે તે માટે એક જુદી નોંધ આ પરતાવના પછી આપેલ છે જે વાંચ્યાથી શુદ્ધ ઉચ્ચારો કેમ કરવા તે સમજી શકાશે તેમજ પ્રથમના ૨૦ પાનામાં તે માટે નિશાનીઓ ખાસ કાળજીપૂર્વક દર્શાવી છે. પહેલેથી સાતપાઠ સુધી વાક્યનું અંગ્રેજી બહુ ઉપયોગી નહીં લાગ-વાથી આપેલ નથી ફક્ત અંગ્રેજી શબ્દોજ મથાળે આપેલ છે પરંતુ આઠમા પાઠથી અંગ્રેજી વાક્ય આપવા યોગ્ય જણાયાથીજ આપેલ છે. ક્રિયાપદ વિષે બહુ વિવેચન આપવું તે ઘણુંજ અઘરૂં કામ છે અને તેને માટે જગ્યા અને વખત બહુ જોઇએ તેમજ દરેક ભાષામાં ક્રિયાપદ મુખ્ય ભાગ ભજવે છે કારણકે The verb is the essence of every sentence તથા તેમાં અનિયમિતતા વિશેષ હોવાથી લંબાણ આંપીએ તો વાંચતાંજ કંટાળો આવે જેથી આ પુસ્તકમાં આપવું ઘટે તેટલુંજ વર્ણન કરેલછે. ગુજરાતિ વાક્યો જેજે આપ્યાં છે તે ફક્ત ચાલુ હમેશાં બોલાતા વાક્યોના નમુનાજ આપ્યા છે પરંતુ શબ્દ આવડતા હોય અને ક્રિયાપદના રૂપ જે આપેલાં છે તે બરાબર યાદ હોયતો તેવી ઢબનાં બીજાં વાક્ય તુરતજ સહેલાઈથી બનાવતાં આવડે અને શોધી શકાય. વાક્યોની અંદર જેજે શબ્દો નવા લાગે તે પોરતુગીઝ ગુજરાતિ

શબ્દકોષમાં જોવા અને તેનાં ન હોય તો જાણવું કે વિશેષણ ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલ હશે. એટલે વિશેષણ, ક્રિયાપદ કે અવ્યયના લીસ્ટમાં આવેલા શબ્દો ફરીથી શબ્દકોષમાં આપેલ નથી કેમકે બહુ લંબાણ થવા સંભવ છે.

આ પુસ્તકમાં પોરટુગીઝ ભાષાનો જે ભાગ છે તેના ઉચ્ચાર ગોવાની કોલેજમાં પાસ થએલા ગ્રેજ્યુએટ શિક્ષક રા. રા. V. S. Borkar એઓએ પોતાની સંપૂર્ણ કાળજી રાખી સુધરાવ્યા છે તે માટે તેમનો તથા મ્હારા મિત્ર રા. રા. K. Y. Kadkade કે જેઓએ આ કામમાં પ્રસંગોપાત મદદ કરી છે તેમનો આ સ્થળે ઉપકાર માનું છું. તેમજ સુરતના પ્રસિદ્ધ છાપખાના શ્રી "જૈન વિજય" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસના માલિક અને મેનેજર રા. રા. મુલચંદભાઇ કિસનદાસ કાપડીઆએ પોતાની ખાસ દેખરેખ નીચે આ કામને ફતેહમંદ ઉતારવાને પ્રયત્ન કરેલ છે તે માટે તેમનો પણ ઉપકાર થયો છે. જો કે એક દેશી છાપખાનામાં આવી પોરટુગીઝ ભાષાનાં બધાં ટાઇપ તૈયાર કરાવી છપામણીમાં નીટતા રાખવી તે કાંઇ ઓછી મહેનતનું કામ નથી. અને અમે આફ્રિકાના બધા ભાઇઓને ભલામણ કરીએ છીએ કે તેઓ નોટપેપર—કવર સુદ્ધાંત અન્ય છાપવાનું કામ આ છાપખાનાને સોંપશે તો કિફાયત ભાવથી તેઓને સારૂં કામ મળશે એમ અમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે.

લડાઇને લીધે કાગળના ભાવ ઘણાજ વધેલ હોવા છતાં સુપરરોયલ ગ્લેઝ કાગળનો ઉપયોગ કરેલ છે જેની ગ્રાહકો કદર કરશે.

અગાઉથી ગ્રાહક થઇ પોતાનું નામ નોંધાવનાર સદ્‌ગૃહસ્થોનો આ સ્થળે ઉપકાર માનવામાં આવે છે, જેઓના મુબારક નામો આ પુસ્તકની પાછળ આપેલાં છે.

લી. યોજક અને પ્રકાશક,

પી. વી. ધ્રુવ.

ઠે. ૩૧૦ કાલબાદેવી–મુંબાઇ.

વિષયોની અનુક્રમણિકા.

કલમવાર અનુક્રમણિકા જોવી હોય તો પા. ૧૦મેં જુઓ.

વર્ગીકરણ મુજબ અનુક્રમણિકા.

ઉચ્ચાર સંબંધીસૂચના

૧ ઉચ્ચાર કરવામાં િ અને ી (હ્રસ્વ અને દીર્ઘ) નો તફાવત આ ભાષામાં લાંબો ફરક પાડેછે તેથીજ્યાં હ્રસ્વ હોય ત્યાં ઇ નહીં જેવો બોલાય છે જેમકે આપણે સાધારણુ રીતે Sete (સૅત) બોલીએ છીએ પણુ પોરતુગીઝ લોકો સૅતિ બોલે છે જેમા ઇ નહીં જેવો બોલે છે, તેથી આપણાથી તે ઈ એકદમ સંભળાતો નથી. આઉપરથી જાણુવાનું કે જ્યાં હ્રસ્વનો ઉપયોગ આ પુસ્તકમાં કરાયેલ છે ત્યાં ત્યાં તેનો ઉચ્ચાર બહુજ ધીમેથી કરવાનો છે. દાખલા તરીકે Espere અને Pergunte આ બંને આજ્ઞાર્થ ત્રીજા પુરૂષ એકવચન વર્તમાન કાળના રૂપ છે તેના ઉચ્ચાર ખરી રીતે ઈસ્પૅરિ અને પરગુંતિ છે તેને બદલે જો ભાર દઇને ઈસ્પૅર અને પરગુંત બોલાયતો તે અશુદ્ધ છે એમ કહી શકાય.

૨ છેડેનો અક્ષર આખો બોલવો કે અર્ધો તે ખાસ ધ્યાન રાખવાનું છે. જેમકે Guarda (ગાર્દ) આખો અ (દં) બોલવાનો હોવાથી આ જેવો ઉચ્ચાર સમજાય છે અને આપણે પોરતુગીઝ શબ્દ જ્યારે સાંભળીએ છીએ ત્યારે ગાર્દા જેવું જે સંભળાય છે તેનું કારણુ અ આખો બોલવાથીજ પરંતુ જ્યારે Gil જીલ્ હોય ત્યાં જીલ (લ) આખો બોલાતો નથી.

૩ આ પુસ્તકમાં જેજે નિશાનીઓ વપરાયેલ છે તેના તેના ઉચ્ચાર કેમ કરવા તેની રીતઃ—

˘ પહોળો ઉચ્ચાર જેમકે Pode પૅાદનો ઉચ્ચાર પહોળો એટલે અંગ્રેજીમાં Hot (હૅાટ) જેવો;

ˆ લાંબો જેમકે Toda તોદનો ઉચ્ચાર લાંબો એટલે અંગ્રેજીમાં (hope) હોપ જેવો

' ભારદર્શક જેમકે Ovó' ઓવુ' ઉપર ભારદર્શક ચિન્હ હોવાથી તે

અક્ષર ઉપર ભાર દઇને (અર્થાત્ એવડો હોય એમ) બોલાય છે. જેમકે બોવ્વુ બોલવું.

૪ જ્યારે શબ્દને છેડે (અંત્યાક્ષર) સાદો (એટલે કંઇપણ ' ^ આવી નિશાની વિનાનો.) o હોય ત્યારે બધે સ્થળે o નો ઉચ્ચાર હ્રસ્વ ઉ જેવો થાય છે જેમકે Todo તોદુ.

૫ જ્યારે s જોડાક્ષરમાં હોય ત્યારે તે શ્ છે એમ જાણી તેનો ઉચ્ચાર શેરડીના શ્ જેવો કરવો પણ s હોય તો દંતી સ્ જેવો કરવો.

૬ જ્યારે કોઇ પણ શબ્દ વ (v) થી કે ર (r) થી શરૂ થતો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર હમેશાં બેવડા તરીકેજ કરાય છે જેમકે Volte વ્વૉલ્તી વિગેરે

૭ e ઉપર' (એક્યુટ=ભારદર્શક ચિન્હ ન હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "ઇ" જેનો અર્થ "અને" થાય છે. પરંતુ é ઉપર આવું એક્યુટ (ભારદર્શક ચિન્હ) હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "એ" જેનો અર્થ "છે" થાય છે.

૮ જ્યારે Que પ્રશ્નાર્થ કે આશ્ચર્યાર્થ તરીકે આવેલ હોય ત્યારે ઉચ્ચાર "કી" થાય છે અને બીજી વખતે "કે" ઉચ્ચાર થાય છે. ગુજરાતિ ઉચ્ચારમાં ઈ' ઉપર જ્યારે આવું 'ભારદર્શક ચિન્હ હોય છે ત્યારે ઇશ્વિરના ઇ ની પેઠે લાંબો બોલાય છે.

૧૦ Por શબ્દયોમી અવ્યય જેનો અર્થ "માટે-વડે" થાય છે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ની વચ્ચેનો થાય છે કારણકે Por એ ક્રિયાપદ પણ છે. જ્યારે ક્રિયાપદ તરીકે વપરાયેલ હોય છે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર પોર્ થાય છે. અને અર્થ "મૂકવુ" થાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર જે જે સૂચના જણાવેલ છે તે ભાષાના અનુભવી મારફતે સૂચના લઇનેજ અપાયેલ છે કે જેની સૂચનાથી આ પુસ્તકમાં બધા ઉચ્ચારો અપાયેલા છે તોપણ જેમાં ફેરફાર જણાય તે માટે નીચલે સ્થળે લખવા મહેરબાની કરવી જેથી બીજી આવૃત્તિમાં સુધારો કરી શકાય.

લી૦ પ્રો. વિ. પ્રભુ.

શુદ્ધિ પત્ર.

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ		શુદ્ધ	
૧૨	૪	પાના ૩ અને ૬ ને બદલે		પાના ૭ અને ૧૦ વાંચવું	
૨૩	૨૫	શબ્દોનું નામ અંગ્રેજી	,,	શબ્દોના અંગ્રેજી નામ	,,
૩૫	૨૪	પફેઇતુ	,,	પર્ફેઇતુ	,,
૩૮	૨૧	e	,,	é	,,
,,	૨૫	e	,,	é	,,
૪૩	૨૧	Des	,,	Dez	,,
૪૬	૫	Qurters	,,	Quarters	,,
૪૭	૧૦	નુ રૅલૉ જિયઉ	,,	નુ સેઉ રૅલૉન્જિયઉ	,,
૫૪	૯	Come a	,,	Coma-a	,,
૬૭	૧૩	tfvesse	,,	tivesse	,,
૭૬	૧૬	પાના ＊ મે આપેલી કલમ	,,	પાના ૭૨મે આપેલી ૭૧ કલમ	,,
૯૪	૧	વર્તમાન કાળનું એક વચન	,,	વર્તમાન કાળનું બીજા પુરૂષનું એક વચન	,,
૧૦૦	૧૪	Cohir	,,	Cahir	,,
૧૦૩	૧	અ	,,	અને	,,
૧૦૬	૧૦	iriaom	,,	iriam	,,
૧૨૪	૭	ઇસ્પૅરાન્દુ દુરાન્તિ (છે ત્યાર પછી)	,,	એસ્તિવ્ ત્રેઝ્ દીઅશ્ ઉમેરવું	,,
૧૩૯	૧૬	સ	,,	સઁ	,,
૧૪૧	૭	exforças	,,	exforços	,,
૧૪૨	૮	માંદારઉ	,,	માંદારંઉ	,,
૧૪૩	૨૪	igreja aquella	,,	igreja e aquella	,,

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ		શુદ્ધ	
૧૫૩	૧૪	Carreio	,,	Correio	,,
૧૬૯	૨૩	દુ ઇમાંઉ દુ મરીદુ	,,	દુ ઇર્માઉ કહે તેમજ ઇર્માઉ દુ મરીદુ	,,
૧૭૫	૩	Janciro	,,	Janeiro	,,
	૧૨	ઐતુખુ	,,	આતુશ્રુ	,,
	૧૭	ગુજરાતિ ઍં	,,	ગુજરાતિ ઍં પોર્તુગેઝ્ આ૦	,,
૧૮૭	૪	અશ્પૉર્તાસાંઉ	,,	ઍશ્ પૉતાસાંઉ	,,
૨૦૩	૧૭	પાનું ૧૭૩	,,	પાનું ૧૭૭	,,
૨૦૬	૧૦	સિરૂજીઆંઉ	,,	સિરૂઝીઆંઉ	,,
૨૧૦	૩	પાલાવ્રઝ્ ઍં	,,	પાલાવ્રઝ્ પોર્તુગેઝ્ ઍં	,,

શ્રીગણેશાય નમઃ

A GUIDE TO PORTUGUESE LANGUAGE.

"પોરતુગીઝ ભાષાનો ભોમીઓ"

૧ પોરતુગીઝ ભાષાના મૂળાક્ષરો ૨૫ છે. જો કે અંગ્રેજીમાં છવીશ છે. જેને એ બી સી. ડી કહે છે તે મૂળાક્ષરો કહેવાય છે તેનાં નામ:—

A a આ	F f એફ	K k કા	P p પે	U u ઉ
B b બે	G g જે	L l એલ	Q q કે	V v વે
C c સે	H h આગહ	M m એમ	R r ઍર	X x શીઝ
D d દે	I i ઇ	N n એન	S s એસ	Y y ઇગ્રેગ
E e ઍ	J j જોત	O o ઓ	T t તે	અથવા ઇ'સીલોંગ
				Z z ઝેડ

* ગુજરાતી ઉચ્ચાર સંબંધી સૂચના જેના ઉપર - આવી નીશાની હોય તેનો ઉચ્ચાર પહોળો, ˆ હોય ત્યાં સાંકડો અને લાંબો અને ' એકસેન્ટ હોય ત્યા ડબલ અક્ષર જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. આમાં a, e, i o, u, y આ સ્વર (Vogaes) વોગાઇઝ છે અને બાકીના બધા વ્યંજન (Consoantes) કોંસોઆંતિઝ છે.

૨ હવે દરેક મૂળાક્ષરનો ઉચ્ચાર કઇ કઇ જગ્યાએ કેવી કેવી રીતે થાય છે તે બતાવવાથી શીખનારને વધારે સગવડ થઇ શકે તેમ હોવાથી વિગતવાર નીચે મુજબ:—

A "આ" ના ઉચ્ચાર

૧ જ્યારે તેના ઉપર ભાર દઇને બોલાય ત્યારે અથવા તેની પછી વ્યંજન હોય ત્યારે ઘણી વખતે "આ" જેવો ઉચ્ચાર થાય છે જેમકે, cavállo (કવાલુ)

૨ જ્યારે તેના ઉપર ભાર ન હોય ત્યારે "અ" જેવો જેમકે, Agora (અગૉરા), Favor (ફવોર)

૩ જ્યારે lh અને g પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર લગભગ "આઇ" જેવો થાય છે જેમકે, alho (આઇલ્યુ) Pass'agem (પાસાઇજી).

એકજ શબ્દના ઉચ્ચાર બોલવાના તફાવતથી અર્થમાં પણ તફાવત પડે છે. જેમકે, Para (પાર) ઉભો રહે Stop; અને Para (પર) માટે For.

E "ઍ" ના ઉચ્ચાર

૧ પહોળો "ઍ" જેવો જેમકે, Pedra પૅદ્ર

૨ તીણો "એ" જેવો ,, Mesmo મેઝ્મુ

૩ "ઈ" જેવો ,, Seguro સીગુરૂ

૪ જ્યારે શબ્દની છેડે આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર નથી પણ થતો. જેમકે, Tarde (તાર્દ)

I "ઇ" ના ઉચ્ચાર

૧ જ્યારે ભાર દઇને બોલાય છે ત્યારે લાંબો "ઈ" જેવો. જેમકે, Día (દીય), Alli (અલી)

૨ જ્યારે ભાર દઇને ન બોલાય ત્યારે ટુંકો "ઇ" જેવો. જેમકે, Animal (અનિમાલ્)

O "ઑ" ના ઉચ્ચાર

૧ ખુલ્લો પહોળો જેમકે Tolo (તૉલ)

૨ લાંબો ,, Toda (તોદ), Fox (ફોખ), Ovo (ઓવુ)

૩ તીણો ઉ જેવો. જ્યારે ભાર વિના બોલાય ત્યારે. જેમકે, Todo (તોદુ), Livro (લીવ્રુ)

બાકીના સ્વરના ઉચ્ચાર અઘરા નહીં હોવાથી જણાવ્યા નથી.

B "બે" નો ઉચ્ચાર "બ" થાય છે.

C "સે" ના ઉચ્ચાર

a, o, u, cr કે cl પહેલાં હોય તો "ક" જેવો થાય. જેમકે, Comida (કુમીદ) અને e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "સ" જેવો થાય. જેમકે Cima (સીમ)

ç "સે" જ્યારે આવો સેડીલ (cedilla) વાળો હોય અને a, o અથવા u પહેલાં આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "સ્સ" જેવો થાય છે. જેમકે caça (કાસ્સ), praça (પ્રાસ્સ) વિગેરે

cc નો ઉચ્ચાર સ્સ જેવોજ થાય છે.

ch નો ઉચ્ચાર જો તે સ્વર પહેલાં આવેલ હોય તો "શ" જેવો થાય છે. જેમકે chá (શા). અને જો વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય તો 'ક' christo (ક્રીસ્તુ).

D "દે" નો ઉચ્ચાર "દ" થાય છે.

F "એફ" નો ઉચ્ચાર "ફ" થાય છે.

G "જે" નો ઉચ્ચાર

જ્યારે a, o, u, l અને r પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે "ગ"-"ઘ" જેવો થાય છે જેમકે guarda (ગાર્દ) અને e, i, y ની પહેલાં આવ્યો હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "ઝ" જેવો થાય છે. જેમકે giro (ઝીરૂ), gil (ઝીલ).

gu જો e, i, અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "ગ" જેવો થાય છે. જેમકે pague (પાગિ) guia (ગીય) પણ જો a અથવા o પહેલાં હોય તો "ગુ" અથવા "ગ્વ" જેવો થાય છે. જેમકે, agua (આગ્વ) નોટ—આપણે જે 'પાગ' બોલીએ છીએ તે પાગિનું ત્રીજે પુરૂષ એક વચનનું રૂપ બોલાય છે.

H "આગાહ" નો ઉચ્ચાર થતોજ નથી.

J "જોત" નો ઉચ્ચાર જ–ઝ થાય છે. જેમકે, Joaõ (જોઆઉં) hoje (ઓજી)

K "કા" નો ઉચ્ચાર 'ક' થાય છે.

L "એલ" નો ઉચ્ચાર "લ" „

Lh નો ઉચ્ચાર "લી" જેવો કરવામાં આવે છે. જેમકે melhor (મીલ્યોર્).

M "એમ" નો ઉચ્ચાર 'મ' કરાય છે. પણ છેડે આવેલ હોય ત્યારે અનુસ્વાર કરાય છે. જેમકે "bom" (બોં).

N "એન" નો ઉચ્ચાર "ન" કરાયછે. પણ જ્યારે છેડે આવેલ હોય ત્યારે અથવા વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર જેવો થાય છે. જેમકે, entende (એંતંદિ)

Nh નો ઉચ્ચાર "ની" થાય છે. જેમકે banhar (બાંઇઆર્) આમાં n નો ઉચ્ચાર ઉપરના નિયમ મુજબ અનુસ્વાર થયો તેથી બાકી રહેલો ઇ નો ઉચ્ચાર જુદો પડયો.

P "પે" નો ઉચ્ચાર "પ" થાય છે.

Q "કે" નો ઉચ્ચાર "ક" થાય છે.

Qu નો ઉચ્ચાર જો e, i અને y પહેલાં આવેલ હોય તો "ક" જેવો થાય છે. જેમકે, aqui (અકી) અને a કે o પહેલાં આવેલ હોય તો "કુ" જેવો થાય છે, જેમકે quarto (કવાર્તુ).

R "એૅર" નો ઉચ્ચાર 'ર' થાયછે. અને ડબલ r (rr નો ઉચ્ચાર) રર જેવો થાય છે. કોઇ અક્ષર R થી શરૂ થતો હોય તો તેનો ઉચ્ચાર રર ડબલ ર જેવો થાય છે. જેમકે rua રરૂઅ.

S "એસ" ના ઉચ્ચાર

૧ શબ્દની શરૂઆતમાં હોય, અથવા ss હોય કે વ્યંજન પછી આવેલ હોય ત્યારે 'સ્સ' ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે subsistir (સુસિસ્તિર્).

૨ વ્યંજન પહેલાં આવેલ હોય, અથવા શબ્દોને છેડે આવેલ હોય ત્યારે કાંઇક "શ" જેવો ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે, Escolas (ઇશ્કૅાલશ), Estou (ઇશ્તો).

૩ જ્યારે બે સ્વરની વચ્ચે આવેલ હોય ત્યારે "ઝ" જેવો થાયછે. જેમકે, Casa (કાઝ).

T 'તે' નો ઉચ્ચાર "ત"–"ટ" થાય છે.

U "ઉ" ના ઉચ્ચાર સંબંધી બહુ જાણવા જેવું નથી. વપરાશ ઉપર "ઉ"

દીર્ઘ, હ્રસ્વ બોલાય છે.

V "વે" નો ઉચ્ચાર "વ" થાય છે; v થી શરૂઆત થતા શબ્દોનો ઉચ્ચાર વ્વ (ડબલ) કરાય છે.

X "શીઝ" નો ઉચ્ચાર પાંચ રીતે થાય છે.

૧ શ શબ્દની શરૂઆતમાં અથવા કોઇ વખતે મધ્યમાં આવે ત્યારે જેમકે, Xarope શરોપિ

૨ સ્સ જેમકે Proximo (પ્રૉસ્સીમુ)

૩ સ „ Sexto (સેસ્તુ)

૪ ક્સ „ Sexo (સેક્સુ); Complexo (કૉમ્પ્લેક્સુ)

૫ ઝ „ Exame (એઝામિ); Existir (એઝીસ્તીર્).

ઉપરના નિયમોમાં કાંઇ વિશેષપણું ન હોવાથી વિગત જણાવેલી નથી. પણ જ્યાં Ex આવેલ હોય ત્યાં તેના ઉચ્ચાર નીચે મુજબઃ—
સ્વર પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર ઝ જેવો થાય છે. જેમકે Exemplo (એઝેમ્પ્લુ)
વ્યંજન પહેલાં ex આવેલ હોય તો ઉચ્ચાર શ્ જેવો થાય છે. જેમકે Expulso (ઇશ્પુલ્સુ).

Y "ઇપ્સીલોંગ" અથવા "ઇગ્રેગ" નો ઉચ્ચાર હ્રસ્વ અને દીર્ઘ "ઇ" ની પેઠે એ ઉચ્ચાર થાય છે. જે મહાવરાથી અને સાંભળવાથી આવડે.

Z "ઝેડ" નો ઉચ્ચાર "ઝ" અને "ઝ્ય" જેવા થાય છે. જેમકે, Zelo (ઝેલુ), Dizer (દીઝેર્) વિગેરે.

૩ આ સિવાય છ બેવડા વ્યંજન છે તેના નામ અને ઉચ્ચાર :— ch, lh, nh, ph, th અને rh આ ૭ માં પહેલાં ત્રણ ch, lh nh વિષે ઉપર જણાવી ચુક્યા છીએ. બાકીના Ph, Th અને Rh ની વિગતઃ-

Ph	નો ઉચ્ચાર	"ફ"	થાય છે જેમકે	Philosophia (ફીલોઝોફીય)
Th	„ „	"ત"	„ „	Theologia (તેઓલૉઝીય)
Rh	„ „	"ર"	„ „	Rheumatismo (રેઉમતીઝ્મુ)

૪ આ ઉપરાંત અમુક અમુક નિશાનીઓ ઉચ્ચારને માટે યોજેલી આ ભાષામાં માલુમ પડે છે. જેવી કે ~ (તીલ) ç (સેદીલ) વિગેરે. તીલ હમેશાં સ્વર ઉપરજ આવે છે. જ્યારે કોઇપણ સ્વર ઉપર તીલ આવે ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર અનુસ્વાર થાય છે; અને તેવા શબ્દની ઉપર એવું તીલ ન મુકાયેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર જુદોજ થાય છે. જેમકે,

Não નાંઉ નહીં Not; અને Nao નાવ વહાણુ Ship
Mão માંઉ હાથ Hand; અને Máo માઉ ખરાબ Bad

૫ ઉચ્ચાર સંબંધી બને તેટલી સુચના આપી છે પરંતુ પરભાષાના બરાબર ઉચ્ચાર કાંઇ શીખ્યેથી કે વાંચ્યેથી આવડી શકે નહિ. તે તો ફક્ત ભાષાના અનુભવીઓ સાથે વાતચીત કરવાથી, બોલવાથી અને મહાવરાથી આવડી શકે. અંગ્રેજમાં M. A. થએલા તેમજ ગ્રેજ્યુએટો પણ ઉચ્ચાર કરવામાં ભુલ કરે છે. તેવી રીતે પોરતુગીઝ ભાષા તથા સઘળી ભાષામાં હોઈ શકે. ક્યા શબ્દનો ઉચ્ચાર કેમ કરવો તે મહાવરાથીજ આવડી શકે. આ બાબતમાં બનેલો એક રમુજી દાખલો અમારી વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં એક વિદ્વાન્ ગ્રેજ્યુએટ માસ્તરે કહેલ તે ખરેખર યાદ રાખવા જેવો છે.

તે માસ્તર એક વખતે એક અંગ્રેજ ઉચ્ચા અધિકારીના સેક્રેટરીનું કામ કરતા. ત્યારે તે સાહેબે પોલીસને બોલાવવા તેમને કહ્યું અને અંગ્રેજીમાં બોલ્યા કે (call the police કૉલ ધ પ્લીસ) આથી માસ્તર સાહેબ સમજ્યા નહિ અને Beg your parden કહી ફરીથી પૂછ્યું તો તેજ જવાબ મળ્યો. આમ ત્રીજી વખત થયું એટલે સાહેબ ચીડાયા અને તેના Boy (હલકા નોકરને) તેજ શબ્દો કહ્યા. તે બૉય સમજ્યો અને સીપાઇના તંબુમાંથી તેને તેડી લાવ્યો. ત્યારે માસ્તરને અજાયબી લાગી કે આ તે પ્લીસ કે પોલીસ ? આમ દરેક ભાષામાં હોય. હીંદુસ્તાનીમાં પણ બોલતી વખત તેમ બને છે પણ તે દાખલા આપવાનું આ સ્થળ નથી.

આથી સમજવાનું એટલુંજ કે ઉચ્ચાર માટે ગમે તેટલા ચોકસ્સ હોઇએ પણ લખાણમાં પરભાષાના ઉચ્ચાર રીતસર લખવા તે ઘણુંજ કઠણ કામ છે. જે બાબત અનુભવીઓજ જાણી શકે. આ સંબંધી આ પુસ્તકની પ્રસ્તાવના

પછીનો વિષય વાંચવાથી ખબર પડશે.

૬ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તે સંબંધી ઉપર લખાઇ ગયા બાદ હવે જરૂર જેટલી જે સૂચના આપવાની છે તે સંબંધીઃ—

પોરતુગીઝમાં જે જે શબ્દ બોલાય તે કઇ જાતીના છે તથા તેને જે જે પ્રત્યય (artigos) લાગે ત્યારે તેના જે રૂપથી લગાડાય છે. તેથી પણ જાતી માલુમ પડે છે. તો નીચેની બીના ઉપર ધ્યાન રાખવાથી ઉપયોગી બાબત સમજાશે.

આથી પ્રથમ પ્રત્યયો (artigos) તથા ભાષામાં ચાલતા મુખ્ય મુખ્ય શબ્દો મોઢે કરેલા હોય તો ભાષા જાણવાને અને તેમાં આગળ વધવાને કાંઇક વધારે આનંદ આવે છે આ રીત હાલના વિદ્વાનોની ગ્રહણ કરેલી હોવાથી તે અત્રે પસંદ કરેલી છે. ઉચ્ચાર ગુજરાતીમાં આપેલા હોવાથી વાંચવામાં સુગમતા આપશે.

૭ ઉચ્ચારમાં મદદ કરે એવી બે સંજ્ઞા અંગ્રેજી અક્ષરોમાં અત્રે શરૂઆતમાં રાખેલી છે. જેમાંની એક શબ્દ ઉપર ભાર કયાં દેવો તેને માટે વાપરેલ છે જેનું નામ (') "એકયુટ" છે. અને બીજી શબ્દમાં ઉચ્ચાર વખતે અક્ષર જુદા કયાં પાડવા તે માટે વાપરેલ છે જે નામનું ^ "સરકમફ્લેકસ" છે. વિશેષ હકીકત "**ઉચ્ચાર સંબંધી સૂચના**" વાંચવાથી જણાશે.

જે શબ્દ ઉપર જ્યાં ભાર મુકીને બોલવાનું હોય તે અક્ષર ઉપર ' આવી એક્યુટની નીશાની કરેલ છે. જેથી કરીને તેને મળતો બીજો શબ્દ હોય તે કરતાં પહેલાનો ઉચ્ચાર અને અર્થ જુદો થાય છે. જેમકેઃ—

Esta (એસ્ત) આ This; અને **Está** (ઇસ્તા) છે It is
Da (દ) નું Of the; „ **Dá** (દા) આપે છે Gives
ત્રીજો પુરૂષ એકવચન "દા"નું

સરકમફ્લેકસનો ઉપયોગ બે જગ્યાએ થાય છે (^).

૧ બે સ્વર સાથે આવ્યા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર એક સાથે નહીં કરતાં જુદો કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, **Sôa** (સોઅ). ઉડી જાય છે flies away, **Soar** નું રૂપ છે.

૨ બે સ્વર જોડાયેલા હોય અને તેનો ઉચ્ચાર લંબાણુપૂર્વક કરવો હોય ત્યારે. જેમકે, Olho (ઓ (જેમ વચ્ચે ઇ બોલાય તેમ લંબાવવો ઓ-ઇ-લ્ય).

આ ઉપરાંત ટીલ ~ અને સેદીલ ç બાબત પાના ૩જાએ અને ૯ઠાએ લખાઇ ગયેલ છે.

૮ અક્ષરોના ઉચ્ચાર કેવી રીતે કરવા તથા શબ્દો બોલવામાં કેવી રીતે દરેક શબ્દનો ઉચ્ચાર કરવો તે બતાવ્યા બાદ કેટલાક ટુંકા વાકયો—અજમાયેશ તરીકે—અને બોલવામાં દાખલા રૂપે માર્ગદર્શક થઇ પડે એટલા માટે આપવામાં આવે છે. તે ઉપર બરાબર ધ્યાન આપવાથી સમજી શકાશે. ગુજરાતિ ઉચ્ચારમાં ˘ આવું ચિન્હ જ્યાં હોય ત્યાં પહોળો ઉચ્ચાર કરવો.

Faça isto	(ફાસ ઇસ્તુ)	આ કર	Do this
Pergunte	(પરગું'તિ)	પૂછ	Ask
Traga	(ત્રા'ગ)	લાવ	Bring
Venha cá	(વેં'ન્ય કા)	અહીં આવ	Come here
Não faça isto	(નાંઉ ફા'સ ઇ'સ્તુ)	આ કર નહીં	Don't do this
Entregue isto	(એંન્ત્રૅગિ ઇ'સ્તુ)	આ સોંપજો	Deliver this
Vá buscar me	(વ્હા' બુસ્કા'ર્ મી)	લઇ આવ	Fetch me
Dê-me	(દે-મી)	મને આપો	Give me
Va' se-embora	(વ્હા' સી-એંબોર)	ચાલ્યો જા	Go away
Va' vêr	(વ્હા' વ્વેર્)	જોઇ આવ	Go and see
Pegue no cavallo	(પૅગિ નુ કવ્હાલુ)	ઘોડો પકડ	Hold the horse
Bata a' porta	(બા'ત આ' પૉર્ત)	બારણું ખખડાવ	Knock at the door
Abra a porta	(આ'બ્ર અ પૉર્ત)	બારણું ઉઘાડ	Open the door
Empreste-me	(ઍમ્પ્રૅસ્તિ-મી)	મને ઉછીનું આપ	Lend me
Largue	(લા'ર્ગિ)	જવા દે	Let go
Olhe	(ઑ'લ્યિ)	જો	Look here
De pressa	(દ પ્રૅ'સ્સ)	ઉતાવળ કર	Make haste

Não assim	(નાંઉ અસીં')	એમ નહીં	Not so
Faça favôr	(ફા'સ ફવો'ર્)	મહેરબાની કર	Please
Toque	(તૉ'કિ)	વગાડ	Ring
Espere	(ઇશ્પૅ'રિ)	ઉભો રહે	Stop
Espere aqui	(ઇશ્પૅ'રિ અકી')	અહીં રાહ જો	Wait here
Quero	(કૅરૂ)	જોઇએ છીએ	I want
Não quero	(નાંઉ કૅરૂ)	મારે નથી જોઇતું	I don't want
Bom, Boa	(બોઁ, બોઅ)	સારૂં	Good
Mao, ma'	(મા'ઉં', મા')	ખરાબ	Bad
Grande	(ગ્રાં'દિ)	મોટું	Great
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	S.nall, Littlo
Sim	(સીં)	હા	Yes
Não	(નાંઉ)	ના	No
Dinheiro	(દિઞ્યે'રૂ)	પૈસા	Money
Caro	(કા'રૂ)	મોંઘું	Dear
+Barato	(બરા'તુ)	સોંઘું	Cheap
Bons dias	(બોંઝ્ દી'અઝ્)	દીવસની સલામ	Good–day
Boas noites	(બોઅઝ્ નોઇતિઝ્)	રાતની સલામ	Good-night
Minha senhora	(મીઞ્ય સીંયો'ર)	મારી સ્રી	My lady

Volte á dereita (વૉલ્તિ આ' દિરે'ત) જમણી તરફ વળો Turn to the right

Volte á esquerda (વૉલ્તિ આ' ઇશ્કે'ર્દ) ડાબી તરફ વળો Turn to the left

Quanto custa isto ? (ક્વ'ન્તુ કુ'સ્ત ઇ'સ્તુ) આની કીંમત શું ? How much costs this ?

Diga lhe que venha (દી'ગલ્ય કે વૅ'ઞ્ય) તેને આવવાનું કહે Tell him to come

---

+ Barato નો ઉચ્ચાર બ અને બાની વચ્ચેનો કરવો.

Falla o Sr. portuguez ? (ફાલ ઉ સીંયોર્ પોર્તુગે'ઝ્) ? તમે પોરતુગીઝ બોલો છો ? Do you speak Portuguese ?

Um pauco (ઊં પો'કુ) જરા A little

Mas muito pouco (મઝ મું'ઇતુ પો'કુ) પણ ઘણું થોડું But very little

Comprehende ? (કોંમ્પ્રે'યે'ંદિ) ? સમજો છો ? Understand ?

Entre (ઍં'ત્રિ) અંદર આવ Come in

Suba (સુ'બ) ચાલવા માંડ Walk up

Assente se (આસે'ંન્તિ સિ=આ'સે'ંત્સિ) બેસી જા Sit -down

Vae elle ? (વ્વા'ઇ એ'લિ ?) તે જાય છે ? Goes he ?

Meu filho (મેઉ ફિ'લ્યુ) મારો છોકરો My son

Sinhor, Sr. * (સીંયોર્) સાહેબ, તમે Sir

Meia-noite (મેય-નો'ઇતિ) મધરાત Mid-night

E' barato (ઍ બરાતુ) તે સોંઘું છે It is cheap

Elle é cego (એલિ ઍ સે'ગુ) તે આંધળો છે He is blind

Elle não vê me (એલિ નાંઉ વ્વે' મી) તે મને જોતો નથી He does not see me

Vae o Sr. copiar isso ? (વ્વા'ઇ ઉ સીંયો'ર્ કોપીઆ'ર ઇ'સ્સુ) તમે આની નકલ કાઢશો ? Are you going to copy this ?

Se o Sr. falla devagar (સિઉ સીંયો'ર્ ફા'લ દવ્વગાર્) જો તમે ધીમે બોલો તો If you speak slowly.

O Sr. falla muito depressa (ઉ સીંયો'ર્ ફા'લ મું'ઇતુ દપ્રે'સ્સ) તમે ઘણું ઉતાવળું બોલો છો You speak very fast

O que diz o Sr. ? (ઉ કે દીઝ્ ઉ સિંયોર્) ? તમે શું કહો છો ? What do you say ?

---

* Sinhor—આખો શબ્દ લખવાને બદલે Sr. લખવાની રૂઢી છે. Sinhor (નર) અને Sinhora (નારી) એ એના ઉચ્ચારમાં ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે.

Elle não pode ler uma palavra (એલિ નાંઉ પૉદ લેર ઉમ પાલા'વ્ર) તે એક શબ્દ પણ વાંચી શકતો નથી He cannot read one word.

Eu não sabia isso (એઉ નાંઉ સાબી'ય ઇ'સ્સુ) હું એ વિષે જાણતો નહોતો I did not know of that

Que horas são? (કી ઑ'રશ્ સાંઉ?) કેટલો વખત થયો? What time is it?

Mande buscar os homens (માંદિ બુસ્કા'ર્ ઉઝ્ ઑ'મિંઝ્) માણસોને તેડવા મોકલો Send for the men.

૯ દરેક શબ્દમાં અક્ષરના કેમ ઉચ્ચાર કરવા તે ઉપરના ઉદાહરણોથી વાંચનાર જોઇ શકશે. ઉચ્ચાર સંબંધી જેટલું વધારે લખીએ તે થોડું છે. કારણ કે લંબાણ હોવાથી શરૂઆતના વાંચનારને કંટાળો આવે, અને હુશીઆર શીખનારને તો ઘણા રસ્તા મળી શકે. વળી ઉચ્ચાર સંબંધી એક પ્રખ્યાત અંગ્રેજ લેખક કહે છે કેઃ—

It is only possible to acquire the exact pronunciation by hearing it constantly, many of the sounds being very soft and indistinct:—એટલે "બરાબર ઉચ્ચારો તો વારંવાર સાંભળવાથી શીખી શકાય છે કારણ કે ઘણા ખરા ઉચ્ચારો તો ઘણા મંદ અને અસ્પષ્ટ બોલાય છે." તેથી જણાયું હશે જે ખરેખરા ઉચ્ચાર તો બીજાને બોલતાં સાંભળવાથીજ જાણી શકાય છે.

ઉચ્ચાર સંબંધી ઉપર પ્રમાણે જણાવ્યા બાદ હવે વાક્ય કેમ જોડવાં તથા કેમ બોલવું તે માટે વ્યાકરણના કેટલાક ઉપયોગી નિયમોનું વર્ણન આપવું યોગ્ય ગણાશે.

ઘણા પુસ્તકોનું અવલોકન કરી ઘણીજ સાદી રીત આમાં ટુંકાણથી બતાવી છે વ્યાકરણ સંબંધી ઘણું લખી શકાય, અને એક પુસ્તક ભરી શકાય; પણ અહીં તો ઉપયોગી વાતને ધ્યાનમાં લેવાનું અને ટુંકાણમાં સમજાવવાનું તેમજ વાંચનારને થોડા વખતમાં બહુ જણાવવાનું હોવાથી આ

રીત સર્વે સામાન્ય થઈ પડવા સંભવ છે.

પ્રત્યયો. Os Artigos (આર્તીગુશ).

૧૦ પ્રત્યય એટલે જેનાવડે નામની જાતિ (નરજાતિ, નારીજાતિ કે નાન્મતરજાતિ) અને વચન (એકવચન કે બહુવચન) જણાવાય છે તે. પ્રત્યય નામની પહેલાં આવે છે; જેથી તે કઇ જાતિનું છે અને કયા વચનનું છે તેની ખાત્રી થાય છે જેમકે Uma mulher (ઊ'મ મુલ્યે'ર્); એક સ્ત્રી; Umas uvas (ઊ'મઝ્ ઊ'વશ્) કેટલીક ધરાખો; O homem (ઉ ઑ'મિં) તે માણસ; Uns cavallos (ઊંશ્ કવ્હા'લુશ્) કેટલાક ઘોડાઓ; Um homem (ઊં ઑ'મિં) એક માણસ વિગેરે.

૧૧ જેમ અંગ્રેજીમાં પ્રત્યય બે છે. A અને The તેમ પોરતુગીઝમાં પણ બે પ્રત્યય છે. Um ઊં અને O ઉ. આમાં (A અથવા) Um Indefinite article (અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે અને (The અથવા) O Definite article (નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય) કહેવાય છે.

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે અમુક એક એમ બતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમ Um livro એક ચોપડી (ઊં લીવ્રુ). અને નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય એટલે ચોક્કસ ફલાણું તે, એમ બતાવવાને માટે નામની પૂર્વે લગાડાય છે તે. જેમકે, O homem (ઉ ઑ'મિં) તે માણસ.

૧૨ જે શબ્દની પૂર્વે પ્રત્યય મૂકવામાં આવ્યો હોય, તે શબ્દની જાતિ અને વચન મુજબજ તે પ્રત્યયની જાતિ અને વચન મૂકાય છે. એટલે એકવચનના નામ પૂર્વે એકવચનનો પ્રત્યય, અને બહુવચનના નામ પૂર્વે બહુવચનનો પ્રત્યય; નરજાતિના નામ પૂર્વે નરજાતિનો પ્રત્યય અને નારીજાતિના નામ પૂર્વે નારીજાતિનો પ્રત્યય આવે છે; આ પ્રત્યયોની નરજાતિ અને નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચન નીચે મુજબ:—

અનિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.		**નિશ્ચયાર્થ પ્રત્યય.**	
એકવચન	બહુવચન	એકવચન	બહુવચન.
અર્થ એક (A, An)	અર્થ કેટલાક (Some)	અર્થ તે (The)	અર્થ તે

નરજાતિ Um (ઊ') Uns (ઊ'શ્) O (ઉ) Os (ઉશ્)
નારીજાતિ Uma (ઊ'મ) Umas (ઊ'મશ્) A (અ) As (અશ્)

જેમકે O cavallo (ઉ કવ્હા'લુ) તે ઘોડો; The horse Os cavallaos (ઉશ્ કવ્હા'લ્લુશ્) તે ઘોડાઓ The horses; A rua (અ રૂ'અ) તે શેરી The street; As ruas (અશ્ રૂ'અશ્) પેલી શેરીઓ The streets વિગેરે. આ નિશ્ચયાર્થના દાખલા છે. અનિશ્ચયાર્થના દાખલા કલમ ૧૦ મીમાં આપ્યા છે તે જોવા.

૧૩ જ્યારે a કે o શબ્દયોગી પ્રત્યય de ની સાથે જોડાય ત્યારે તેનો અર્થ નો, ની, નું, ના અથવા માંથી થાય છે. જેને અંગ્રેજીમાં Of the અથવા From the કહે છે. જેમકે:—

	એકવચન.	બહુવચન.
નરજાતિ	do (દુ)	dos (દુશ્)
નારીજાતિ	da (દ)	das (દશ્)

આ સાથે નીચેના શબ્દો (પ્રત્યયો) યાદ રાખવા આવશ્યક હોવાથી અત્રે આપીએ છીએ.

	એકવચન.	બહુવચન.	
નરજાતિ	no (નુ)	nos (નુશ્)	માં, in the;
નારીજાતિ	na (ન)	nas (નશ્)	,, ,, ,,
નરજાતિ	ao (આઉ)	aos (આઉશ્)	તરફ, to the;
નારીજાતિ	a' (આ')	a's (આ'શ્)	,, ,, ,,

દાખલા. (નરજાતિના)

એકવચન.	બહુવચન.
Do homem (દુ ઑ'મિં) તે માણસનો	*Dos homens (દુઝ્ ઑ'મિંશ્) તે માણસોના.
No quarto (નુ ક્વા'ર્તુ) તે ઓરડામાં	Nos quartos (નુશ્ ક્વા'ર્તુશ્) તે ઓરડાઓમાં

* સાધન પાને ૧૮મે જુઓ.

Ao quarto (આ'ઉ ક્વા'ર્તુ) તે ઓરડા તરફ Aos quartos (આઉશ્ ક્વાર્તુ શ્) પેલા ઓરડાઓ તરફ

નારીજાતિના દાખલા.

Da mulher (દ મુલ્યે'ર્) તે સ્ત્રીનું Das mulheres (દશ્ મુલ્યૅરીશ્) પેલી સ્ત્રીઓનું

Na cosinha (ન કુઝી'ન્ય) તે રસોડામાં Nas cosinhas (નશ્ કુઝી'ન્યશ્) પેલા રસોડાઓમાં

A' cosinha (આ' કુઝીન્ય) તે રસોડા તરફ A's cosinhas (આશ્ કુઝી'ન્યશ્) પેલા રસોડાઓ તરફ.

ઉપરના બધા દાખલા નિશ્ચયાર્થના આપ્યા. હવે થોડાક દાખલા અનિશ્ચયાર્થના આપીશું.

એકવચન.		બહુવચન.
નરજાતિ	Um livro (ઊં' લી'વ્રુ) એક ચોપડી	Uns livros (ઊં'શ્ લી'વ્રુશ્) કેટલીક ચોપડીઓ
નારીજાતિ	Uma casa * (ઊ'મ કા'ઝ) એક ઘર	Umas casas (ઊ'મશ્ કા'ઝશ્) કેટલાંક ઘરો

* નોંધ—જ્યારે s ની પછી કોઇ સ્વર અથવા h આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર ઝ્ થાય છે.

૧૪ આટલું જાણ્યા બાદ વિશેષમાં જાણવાનું જે જ્યાં સર્વનામ અથવા સર્વનામવાચક શબ્દો આવે ત્યાં ઉપરના કોઈ પ્રત્યયો નામની પૂર્વે લગાડવામાં આવતા નથી. તેમજ ખાસ મહેનત લઇ નીચે જે શબ્દોની તારવણી આપી છે તેમાં જે પ્રત્યયો લગાડવામાં આવ્યા છે તે ઉપર ધ્યાન આપવાથી અને મોઢે કરવાથી બહુ ઉપયોગી થઈ પડવા સંભવ છે.

*આમાં ઉસ્ નો ઉચ્ચાર શ્ નહીં થતાં સ્ થવાનું કારણ કે તેની પછી Seus આવેલ હોવાથી સ્ ઉચ્ચાર થયેલ છે.

	એકવચન Singular	બહુવચન Plural
નરજાતિ	O meu (ઉ મે'ઉ) મારૂં My, mine	Os meus (ઉશ્ મેઉશ્)
નારીજાતિ	A minha (અ મીન્ય) „ „	As minhas (અશ્ મીન્યશ્)
નરજાતિ	O seu (ઉ સે'ઉ) ત્હારૂં, તમારૂં, તેનું Your, his, her, its, their	Os seus *(ઉસ્ સેઉશ્)
નારીજાતિ	A sua (અ સૂઅ) „ „ „	As suas (અસ્ સૂઅશ્)
નરજાતિ	O nosso (ઉ નૉ'સ્સુ) અમારૂં, Our; ours	Os nossos (ઉશ્ નૉસ્સુશ)
નારીજાતિ	A nossa (અ નૉ'સ્સ) „	As nossas (અશ્ નૉસ્સશ્)
નરજાતિ	O vosso (ઉ વૉસ્સુ) તમારૂં, Your, Yours,	Os vossos (ઉશ્ વૉસ્સુશ્)
નારીજાતિ	A vossa (અવૉ'સ્સ) „	As vossas (અશ્ વૉસ્સશ્)
નરજાતિ	Este (એ'સ્તિ) આ This; Those	Estes (એ'સ્તિશ્)
નારીજાતિ	Esta (ઍસ્ત) „ „ „	Estas (ઍસ્તશ્)
નરજાતિ	Esse (એ'સ્સિ) તે That; Those	Esses (એ'સ્સિશ્)
નારીજાતિ	Essa (ઍસ્સ) „ „ „	Essas (ઍસ્સશ્)
નરજાતિ	Aquelle (આકે'લ્લિ) „ „ દૂર બતાવનાર	Aquelles (આકે'લ્લિશ્)
નારીજાતિ	Aquella (આ'કૅલ્લ) „ „	Aquellas (આકૅલ્લશ્)
	Qual? (ક્વાલ્) કયું? Which?	Quaes (ક્વાઇશ્)
	Que? (કે) „ What?	બહુવચનમાં તેજ રૂપ વપરાય છે
નરજાતિ	Pelo (પે'લુ) વડે, થી પાસે By the,	Pelos (પેલુશ્)
નારીજાતિ	Pela (પે'લ) „ „ „ „	Pelas (પે'લશ્)
નરજાતિ	N'este (ને'સ્તિ) આમાં in this (or those)	N'estes (ને'સ્તિશ્)
નારીજાતિ	N'esta (નૅસ્ત) „ „	N'estas (નૅસ્તશ્)
નરજાતિ	N'esse (ને'સ્સિ) તેમાં, in that (those)	N'esses (ને'સ્સિશ્)

નારીજાતિ N'essa (નેસ્સ) „ „ N'essas (નેસ્સસ)
નરજાતિ N'aquelle (નાકે'લ્લિ) „ N'aquelles (નાકે'લ્લિસ)
નારીજાતિ N'aquella (નાકે'લ્લ) „ N'aquellas (નાકે'લ્લસ)

આગળ આપેલા પાઠોમાં પાઠ રૂજે જુઓ. ઉપરના શબ્દોનો ઉપયોગ તેમાં કરેલો હોવાથી વધારે સમજણ પડી શકશે કારણ કે હાલ તો જાતિ અને વચન વિષેની વિગત અને અનુકૂળ થવા સંભવ છે.

ઉપર પ્રમાણે જોડણી અને જરૂરના રૂપો યાદ રાખ્યા પછી વ્યાકરણના અંગો જેવાં કે નામ, સર્વનામ, વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યય વિગેરેની હકીકત સ્થાને થઇ પડે તેમ છે; કારણ કે તેથી વાક્ય કેમ બનાવવા અને બનાવેલા વાક્યો વ્યાકરણની પદ્ધતિસર કેમ વાંચવા તેની યથાયોગ્ય સમજણ પડી શકે.

નામ (Nomes) નૉમિ'શ

૧૫ નામ બે પ્રકારના છે. વિશેષ્યનામ અને સામાન્યનામ
વિશેષ્ય નામ એટલે મુખ્યત્વે મનુષ્યના નામ અને દેશ, પર્વત, નદી વિગેરેના નામો. જેમકે Manoel મનવેલ, Alpes આ'લ્પિસ, Euro યુરો વિગેરે
વિશેષ્યનામ શિવાયના નામ તે બધાં સામાન્યનામ લેખવા.

૧૬ દરેક નામને જાતિ, વચન અને વિભક્તિ હોય છે. તેથી જે નામ જાણ્વ્યું હોય તે કઇ જાતિનું છે તે માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવા.
પોરતુગીઝ ભાષામાં નરજાતિ અને નારીજાતિ એમ બે જાતિ છે. (નાન્યતરજાતિની ગણત્રીનો નારીજાતિમાંજ સમાવેશ કરવામાં આવે છે.)

૧૬ A નીચેના નામો નરજાતિનાં જાણવા.

૧ પુરૂષના નામ અને તેના ધંધા; જેમકે, Um actor (આતો'રૂ) નાટકકાર; Um carpinteiro (ઉં કાર્પિંતે'ઇ) સુતાર; O caixeiro (ઉ કાઇશ્યેર) કલાર્ક વિગેરે.

૨ પર્વતો, નદીઓ અને પવનના નામો, તથા જેને છેડે a ન આવ્યો હોય તેવા દેશ, નગર અને શહેરના નામો; જેમકે, Os Alpes (ઉઝ્ આ'લ્પીશ્) આલ્પસ; O Caucaso (ઉ કા'ઉકસુ) કૉકેસસ, O Rio Amazonas (ઉરી'યુ આમાઝોનસ) આમાઝોન નદી: O vento (ઉ વ્વેન્તુ) પવન વિગેરે,

૩ જે નામને છેડે e, i, o અને u આવ્યા હોય તેમાંના ઘણા ખરા નામ; જેમકે, eclipse (ઇક્લી'પ્સિ) ગ્રહણ; Oeste (ઑએ'સ્તિ) પશ્ચિમ દીશા; Leite (લે'ઇતિ) દુધ; Rei (રે'ઇ) રાજા; filho (ફી'લ્યુ) દીકરો; ceo (સૅ'ઉ) સ્વર્ગ, Perú (પેરૂ') તર્કી જાતનું પક્ષી.

પરંતુ આ નિયમના અપવાદ તરીકે "સદ્‌ગુણ અને દુર્ગુણ દર્શક નામો" તથા નીચેના e. i. o અને u છેડાવાળાં નામો નારીજાતિના છે.

Fonte (ફૉ'ન્તિ) ફુવારો; Chave (શા'વ્વિ) કુંચી; lei (લેઇ) કાયદો; tribu (ત્રી'બુ) જાત; Jente (જૅન્તિ) લોક; Mão (માંઉ) હાથ; bondade (બૉંદા'દિ) ભલાઇ વિગેરે.

૪ વ્યંજનાંત (વ્યંજન જેને છેડે આવેલ હોય તેવાં) નામો ઘણા-ખરા નરજાતિનાજ હોય છે જેમકે A actriz (અ આત્રી'ઝ્) નાટકકાર; O papel (ઉ પપૅ'લ્) કાગળ વિગેરે.

મુખ્ય રૂલ–O છેડાવાળા નામો મુખ્યત્વે નરજાતિનાજ હોય છે.

૧૬ B નારીજાતિના નામોઃ—

૧ સ્ત્રીઓ અને સ્ત્રીઓના ધંધાઓ; જેમકે A mulher (અ મુલ્યૅર્) સ્ત્રી; A colher (અ કુલ્યૅર્) વિગેરે.

૨ ઝાડ અને તેના ફળોમાંના ઘણા ખરાના નામો; જેમકે Maçã (માસાં') બોર; A raiz (અ રરા'ઇઝ્) મૂળીઉં.

૩ a, ã, અથવા ão છેડાવાળા નામો; જેમકે, Casa (કાઝ) ઘર, Maçã (માસાં') બોર, Mão (માં'ઉ) હાથ.

પરંતુ અપવાદ તરીકે નીચેના નામો નરજાતિના છે.

Planeta (પ્લાને'ત) ગ્રહ; Pão (પાં'ઉ) રોટલી; Anão (આનાં'ઉ) ઠીંગણું વિગેરે.

આ સિવાય કેટલાંક નામો એવાં છે કે તેના અર્થ પ્રમાણે નરજાતિના અથવા નારીજાતિના બને છે જેમકે;

	નરજાતિ		નારીજાતિ	
દેવ-દેવી	Deus	(દે'ઉશ્)	Deusa	(દે'ઉઝ)
સિંહ-સિંહણ	Leão	(લેયાં'ઉ)	Leôa	(લેઓ'અ)
ગામડીઓ પુરૂષ-સ્ત્રી	Villão	(વિલાં'ઉ)	Villôa	(વિલો'અ)
બચ્ચું નરજાતિ-નારીજાતિ	Infante	(ઈંફાં'તિ)	Infanta	(ઇંફાં'ત)

આવા ઘણા નામો છે. તેના ઉદાહરણ તરીકે આ આપ્યા છે.

૧૭ તેમજ નરજાતિ અને નારીજાતિ એ બંનેમાં એકજ રૂપ વપરાય એવું નામ avo છે જે avô (આવ્વો') હોય ત્યારે મોટા બાપો અર્થ થાય છે અને avó (આવ્વૉ') હોય ત્યારે મોટી મા અર્થ થાય છે.

૧૮ જાતિની સમજણ સારી રીતે પડે તેને માટે નીચેના પાઠ વાંચવાથી સમજી શકાશે. ઉપલા નિયમો મુજબ શબ્દોની નરજાતિ નારીજાતિ સમજી લેવી. અપવાદ હશે તે જણાવવામાં આવશે.

પાઠ ૧ લો Primeira Licção (પ્રીમેઇર લીસાંઉ)

Aqui (અકી') અહીં Here	Dinheiro (દીંયેર) પૈસા Money
Alli (અલી) ત્યાં There	Senhora (સીંયોરા) સ્ત્રી Lady
Onde (ઑન્દિ) ક્યાં Where	Rua (રૂ'અ) શેરી Street
Esta' (ઇસ્તા) છે Is	Carta (કાર્તે) કાગળ Letter
Trem (ત્રે') ઘોડાગાડી Carriage	Carteiro (કાર્તેઇરુ) ટપાલવાળો Postman
Troco (ત્રોકુ) પરચુરણ Change	Livro (લીવ્રુ) ચોપડી Book

Recebo (રેસીબુ) રસીદ Receipt Quarto (ક્વાર્તુ) ઓરડો Room
ર અને રે વચ્ચેનો મધ્યમ ઉચ્ચાર

O recibo (ઉ રેસીબુ) તે રસીદ
A rua (અ રૂઅ) તે શેરી
A senhora (અ સીન્યૉર) તે બાઇ
O carteiro (ઉ કાર્તેઇરૂ) તે ટપાલવાળો
Onde está ? (ઓ'ન્દિ ઇસ્તા) ? ક્યાં છે?
Aqui esta' a nossa carta (અકી ઇસ્તા અ નૉસ્સ કાર્તે) અમારો કાગળ આ રહ્યો.
Alli esta' a nossa rua (અલિ ઇસ્તા અ નૉસ્સ રૂઅ) અમારી શેરી ત્યાં છે.
Alli esta' o nosso trem (અલિ ઇસ્તા ઉ નૉસ્સુ ત્ર્યેં) અમારી ગાડી ત્યાં છે.
Ondo esta' o recibo ? (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ રેસીબુ) રસીદ ક્યાં છે?
Aqui esta' o recibo (અકી ઇસ્તા ઉ રેસીબુ) રસીદ આ રહી.
Onde esta' o dinheiro (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ દીન્યેરૂ) પૈસા ક્યાં છે?
Esta' o troco do dinheiro (ઇસ્તા ઉ ત્રોકુ દુ દીંયેરૂ) પૈસાનું પરચુરણ છે.

પાઠ ૨ જો Segunda Licção (સેગુન્દ લીસ્સાંઉ)

૧૯ જાતિ પ્રત્યયથી પણ દેખાડાય છે તેના દાખલા નીચે મુજબ:—

A sede (અ સૅ'દિ) તરસ Thirst
O somno (ઉ સોનુ) ઊંઘ Sleep
A agua (અ આગ્વ) પાણી Water

ખાસ નોંધ—નાના પાઠોમાં શબ્દોનું નામ અંગ્રેજી મથાળે આપેલ હોવાથી વાક્યમાં આપેલ નથી.

*Nem......nem (નેં-નેં) કાંઇ નહીં Neither......nor
O pão (઼ પાંઉ) રોટલી Bread
A penna (અ પેં'ન) કલમ Pen
A mãe (અ માંઇ) મા Mother
O pae (ઉ પાઇ) બાપ Father
O sal (ઉ સાલ્ઉ) મીઠું Salt
A fome (અ ફૉમિ) ભૂખ Hunger
A igréja (અ ઇગ્રેજ્ય) દેવલ Church
A casa (અ કાઝ) ઘર House
*A bagagem (અ બગાજિયં) લગેજનો સામાન Luggage
A chave (અ શા'વ્હિ) ચાવી Key
A estação (અ ઇસ્તિસાં'વ) સ્ટેશન Station
O bolso (ઉ બોલ્સુ) ખીસ્સું Pocket
Em (એં) અંદર In
Estava (ઇસ્તાવ્હ) હતો Was
Lá em cima (લા એં સીમ) ઉપલી સીડી Up stairs
Lá em baixo (લા એં બા'ઇશુ) નીચલી સીડી Down stairs
મારૂં, તારૂં વિગેરે માટે પાનું ૧૯મું જુઓ.

૨૦ આપણે જ્યાં "તમે" "આપ" એમ બોલીએ છીએ તેની બોલવાની પોરટુગીઝમાં ઘણી રીતો છે. પણ આ સ્થળે જણાવવાનું જે આ ચોપડીમાં "તમે" ને માટે O Sr અથવા " Vmcê " (Vossamercê ઉચ્ચાર

---

* Nem......nem આમાં જ્યાં ટપકાં છે ત્યાં કોઇનું નામ મુકવું. દાખલા તરીકે પાઠમાં જુઓ.

* આમાં Bagagem એ અપવાદ તરીકે નારીજાતિનો શબ્દ છે. નારીજાતિના શબ્દો a અક્ષરથી દર્શાવેલા છે.

વૉસ્સ મસેં) ત્રીજા પુરૂષ એકવચનને માટે; અને Vmcês (ઉચ્ચાર વૉસ્સ મસેંસ્) ત્રીજા પુરૂષ બહુવચનને માટે વાપરેલ છે.

નોંધ—પોતાના દરજ્જાથી હલકાને માટે Vossê (વોસ્સે) વપરાય
„ „ સરખા હોય તેને માટે O Sr. (ઉ સિંયૉર્) „
„ „ મોટા „ „ O Sr. અથવા Vmcê (વ્હૉસ્સ મસેં) વપરાયછે
„ „ ઘણાજ શ્રેષ્ઠ „ V. Exc (વ્હૉસ્સ ઍસ્સલૅંસિયૂ) વપરાય છે.

મથાળે શબ્દોની ઉપર ચિન્હ (કેમ બોલવું તેની નિશાની) મુકાયેલ હોવાથી પાઠમાં ફરીથી મુકેલ નથી.

O seu quarto (ઉ સેઉ ક્વાર્તુ) તેનો ઓરડો.
A sua carta (અ સુઅ કાર્ત) તેણીનો કાગળ.
Vmcê tem a penna (વ્હૉસ્સમસેં તેં અ પેન) તમારી પાસે કલમ છે.
Tenho o pão, a agua e o sal (તેઞ્યુ ઉ પાંઉ, અ આગ્વ ઇ ઉ સાલ્) મારી પાસે તે રોટલી, પાણી અને નિમક છે.
Na minha carta (ન મીઞ્ય કાર્ત) મારા કાગળમાં.
Ondo esta' a estaçaõ (ઓન્દિ ઇસ્તા અ ઇશ્તસાંવ)સ્ટેશન ક્યાં છે?
O meu sacco esta' la' em cima (ઉમેઉ સાકુ ઇસ્તા લા એં સીમ) મારો કોથળો મેડા ઉપર છે.
A sua bagagem esta' la' em baixo (અ સુઅ બગાજિયં ઇસ્તા લા એં બા'ઇશુ) તારો લગેજ સીડી નીચે છે.
Onde está o seu trem? (ઓન્દિ ઇસ્તા ઉ સેઉ ત્રૈં) તારી ગાડી ક્યાં છે?
O seu livro está no seu quarto (ઉ સેઉ લીવ્રુ ઇસ્તા નુ સેઉ ક્વાર્તુ) તેની ચોપડી તમારા ઓરડામાં છે.
O dinheiro esta' no meu bolso (ઉ દીંયેરૂ ઇસ્તા નુ મેઉ બોલ્સુ) મારા ખીસામાં પૈસા છે.

Aqui esta' o seu troco (અકી' ઇસ્તા ઉ સેઉ ત્રોકુ) તમારું પરચુરણ આ રહ્યું.

ઉપરના પાઠ ઉપરથી જાતિ માટે સારી રીતે સમજણ પડી ગઇ હશે. માટે હવે વચન વિષે બોલીએ.

વચન (Numero) નુ'મેરૂ.

૨૧ વચન બે છે, એકવચન અને બહુવચન.
એકપણું બતાવે તે એકવચન જેમ, એક ચોપડી Um livro (ઉં લીવ્રુ) એકથી વધારે બતાવે તે બહુવચન જેમ, ચોપડીઓ Livros (લીવ્રુશ) બહુવચન નિચેના નિયમ મુજબ બનાવાય છે.

૧ બહુવચન બનાવવાનો સામાન્ય નિયમ એવો છે કે સ્વરાંત નામોને છેડે s ઉમેરાય છે જેમકે, **Boi** (બોઇ), **Bois** (બોઇશ) બળદો, **Dia** (દીયુ), **Dias** (દીયશ્) દિવસો, **Irmã**, (ઇર્માં), **Irmãs** (ઇર્માંશ્) બહેનો.

૨ વ્યંજન છેડાવાળા નામોને માટે નીચેના નિયમો ધ્યાનમાં રાખવાનાછે-

a જેને છેડે ar, er, ir, or તથા az, ez, iz, oz અને uz આવેલા હોય તેનું બહુવચન es શબ્દ લગાડવાથી બને છે, જેમકે, **Mar** (માર્), **Mares** (મા'રિશ્), દરીઆ; **Poder** (પુદે'ર્), **Poderes** (પુદે'રિશ્) સત્તા, **Dôr** (દોર્), **Dôres** (દોરિશ્) દુઃખ; **Rapaz** (રપાઝ્), **Rapazes** (રપા'ઝિશ્) છોકરા, **Mez** (મેઝ્), **Mezes** (મેઝિશ્) મહિના, **Luz** (લુઝ્), **Luzes** (લુઝિશ્) દીવા, **Noz** (નૉઝ્), **Nozes** (નૉઝિશ્) ફળ, **Nariz** (નારીઝ્), **Narizes** (નારીઝીશ્) નાક વિગેરે.

b જેને છેડે al, ol અને ul આવેલા હોય ત્યારે તેમાંથી l કાઢી નાંખી અને es મુકવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Quintal** (કિંતાલ્), **Quintaes** (કિંતાઇશ્) ફળીઉં; **Alchol** (આલ્કૉલ્), **Alchoes** (આલ્કૉઇશ્) આલ્કોલ નામનો દારૂ; **Azul** (આઝૂલ્),

Azues (આઝૂઇશ) વાદળીઆ રંગ, પરંતુ **Mál** (માલ), નું **Males** (માલિશ) ખરાબ; અને **Consul** (કોંસુલ)નું **Consules** (કોંસુલિશ) રાજ્યનો એલચી વિગેરે થાય છે.

c જેને છેડે el અને il હોય તેનું eis કરવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Papel** (પપેલ), **Papeis** (પપેઇશ) કાગળો; **Fossil** (ફૉસિલ) **Fosseis** (ફૉસેઇશ) ખનીજ વસ્તુ.

d જે નામને છેડે il હોય તેમાંથી l કાઢી નાંખી s લગાડવાથી બહુવચન બને છે; જેમકે, **Civil** (સીવિલ), **Civis** (સિવિશ) સભ્ય.

e જે નામને છેડે m હોય તેમાંથી m કાઢી નાંખીને ns લગાડવાથી બહુવચન બને છે. જેમકે, **Homem**, (ઑમિ), **Homens** (ઑમિંશ) માણસો; **Som** (સૌં), **Sons** (સૌંશ) અવાજ.

f ão છેડાવાળા શબ્દો હોય તેનું બહુવચન ãos, ões, અથવા ães કરવાથી બનેછે; જેમકે, **Vão** (વ્હાંઉ), **Vãos** (વ્હાંઉશ), ખાલી; **Canção** (કાંસાંઉ), **Canções** (કાંસોંઇશ) ગાયન; **Cão** (કાંઉ); **Cães** (કાંઇશ) કુતરા વિગેરે.

ઉપર પ્રમાણે નિયમો બરાબર ધ્યાનમાં રાખવાથી સહેલાઇથી બહુવચન બનાવવાની ટેવ પડી જાય છે; જેથી ટુંકા અને થોડા નિયમોની વિગત સંક્ષેપમાં આપેલ છે.

૨૨ ઉપરનાં નિયમ બરાબર ધ્યાનમાં રહે એટલા વાસ્તે નીચેના પાઠ ઉપર ધ્યાન આપવું.

પાઠ ૩જો Terceira Licção (તેર્સેઇર લીસ્સાંઉ)

એકવચન	**બહુવચન**			
Dia	**Dias**	(દીઆશ)	દિવસો	**Days**
Signal	**Signaes**	(સિગ્નાઇશ)	ઇશારા	**Signals**
Pacote	**Pacotes**	(પકૉતિશ)	પિંડલી	**Parcels**

Qual	Quaes	(ક્વાઇશ્)	ક્યું ?	Which ?
Bahú	Bahús	(બાઊ'શ્)	પેટી	Trunks
Um	Uns	(ઊંશ્)	એક, કેટલાક	One, Somo
Opinião (ઓપિનિયાંઉ)	Opiniões	(ઓપીનીયોંઇશ્)	મત	Opinions
Plano	Planos	(પ્લાનુશ્)	યુક્તિઓ	Plans
Irmã	Irmãs	(ઇર્માંશ્)	બેનો	Sisters
Lugar	Lugares	(લુગારિશ્)	જગ્યાઓ	Places
Bilhete	Bilhetes	(બિલ્યે'તિશ્)	ટીકેટો	Tickets
Amigo	Amigos	(આમીગુશ્)	મિત્રો	Friends

આ ઉપરાંત પાને ૧૯ મે આપેલાં શબ્દો યાદ રાખવા કારણકે જાતિ અને વચન દર્શાવવા માટે આ પાઠમાં તેનો ઉપયોગ કરેલ છે.

O seu pacote	(ઉ સેઉ પકૉતિ)	તેનું પાર્સલ
Os seus pacotes	(ઉસ્ સેઉશ્ પકૉતિશ્)	તેનાં પાર્સલો
O seu quarto	(ઉ સેઉ ક્વાર્તુ)	તેનો ઓરડો
Os seus quartos	(ઉસ્ સેઉશ્ ક્વાર્તુશ્)	તેના ઓરડાઓ
A nossa chave	(અનૉસ્સ શાવ્હિ)	અમારી ચાવી
As nossas chaves	(અઝ્ નૉસ્સશ્ શાવ્હિશ્)	અમારી ચાવીઓ
A minha carta	(અ મીગ્ન્ય કાર્ત)	મારો કાગળ
As minhas cartas	(અશ્ મીગ્ન્યશ્ કાર્તશ્)	મારા કાગળો.
O meu livro	(ઉ મેઉ લી'વ્રુ)	મારી ચોપડી.
Os meus livros	(ઉશ્ મેઉશ્ લી'વ્રુશ્)	મારી ચોપડીઓ.
Estas senhoras	(ઍસ્તશ્ સીગ્ન્યૉરશ્)	આ સ્ત્રીઓ.
Quaes pacotes ?	(ક્વાઇશ્ પકૉતિસ્) ?	ક્યા પાર્સલો ?
Uns saccos	(ઊંસ્ સાક્કુશ્)	કેટલાક કોથળાઓ
Esse bilhete	(એસ્સી બીલ્યેતિ)	તે ટીકિટ.
Esses bilhetes	(એસ્સિશ્ બિલ્યેતિશ્)	તે ટીકીટો.

વિશક્તી વિષેનું વિવેચન **સર્વનામમાં** જુઓ

૬૩ પાઠ ૪ Quarta Licção (ક્વાર્તે લિસ્સાંઉ)

Esquina (ઇસ્કીન) ખૂણો Corner
Loja (લૉજ્ય) દુકાન Shop
Preço (પ્રેસુ) કીંમત Price E' (એં) છે is એકવચન
Criado (ક્રી'યાદુ) નોકર Servant São (સાંઉ) છે are બહુવચન
Correio (કુર્રેયુ) ટપાલ ઑફીસ Post office
Comboio (કૉમ્બૉયુ) રેલગાડી Train

આ પાઠમાં શબ્દોની જાતિ જણાવવા પાના ૧૭ મે બતાવેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે, તે ધ્યાનમાં લેવા. જે શબ્દો આગલા પાઠમાં આવી ગયા છે તે અહીં ફરીથી જણાવ્યા નથી.

Do preço (દુ પ્રેસુ) કીમતનુ Of the price
Da estação (દ ઇસ્તસાંઉ) સ્ટેશનેથી From the station
Na igreja (ન ઇગ્રેજ્ય) દેવળમાં In the church
Do criado (દુ ક્રીયાદુ) નોકર પાસેથી From the servant
Pelo comboio (પેલુ કૉમ્બૉયુ) રેલ રસ્તે By the train
A' loja (આ લૉજ્ય) દુકાન તરફ To the shop
Pela rua (પેલ રૂઅ) રસ્તેથી By the street
A esquina da rua (આ ઇસ્કીન દ રૂઅ) તે રસ્તાના ખુણા તરફ
Da loja do seu amigo (દ લૉજ્ય દુ સેઉ આમીગુ) તમારા મિત્રની દુકાનમાંથી.
Qual é o meu logar ? (ક્વૉલ્ એં ઉમેઉ લુગાર) મારી જગ્યા કઇ છે ?
Qual é a sua opinião ? (ક્વૉલ્ એં અ સુઅ ઓપિનિયાંઉ) તમારો મત શું છે ?
Quaes são os seus planos (ક્વાઇશ સાંઉ ઉસ્ સેઉશ પ્લાનુશ) તેઓની યુક્તિઓ શું છે ?

* Quaes d'estas senhoras são as suas irmãs (ક્વાઇશ્ દ'ઍસ્તસ્ સીન્યૉરસ્ સાંઉં અસ્ સુઅશ્ ઇર્માંશ્) આ સ્ત્રીઓમાંથી તમારી બેનો કઇ છે ?

અહીં ખાસ ધ્યાન રાખવાની બાબત છે કે સીન્યૉરસ્ સાંઉં, અસ્ સુઅસ્ એ બધે શ્ નહીં થતાં ઉચ્ચાર સ્ કરેલ છે કારણકે એ s સાથે આવ્યા છે.

વિશેષણ (Adjectivos) આજ્યેતીવુશ્

૨૪ વિશેષણની જાતિ અને વચન હમેશાં તેના વિશેષ્યની જાતિ અને વચન મુજબજ રાખવામાં આવે છે. એટલે નરજાતિના વિશેષ્યની સાથે વિશેષણ નરજાતિનુંજ વપરાય અને નારીજાતિના વિશેષ્યની સાથે નારીજાતિનું વિશેષણ વપરાય છે; જેમકે Bom livro (સારું પુસ્તક): Nova lua (બીજનો ચંદ્રમા).

૨૫ નરજાતિના વિશેષણનું નારીજાતિ બનાવવું હોય તો નીચેના ફેરફાર કરાય છે.

- *a* o છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં o કાઢી તેને બદલે a લગાડાય છે. જેમકે, Novo, Nova (નોવ્વુ, નૉવ્વ) નવું, Mao, Má (માઉ, મા) ખરાબ: Alto, Alta (આલ્તુ, આલ્ત) ઊંચુ.
- *b* ão છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં તેને બદલે ã મુકવામાં આવે છે. જેમકે São, Sã (સાંઉ, સાં) તંદુરસ્ત.
- *c* or છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને a ઉમેરવાથી નારીજાતિનું વિશેષણ બને છે. જેમકે Doutor, Doutora (દોતોર્, દોતોર) દાક્ટર.
- *d* m અથવા u છેડાવાળા નરજાતિના વિશેષણને નારીજાતિ બનાવતાં ફક્ત a ઉમેરવામાં આવેછે. જેમકે, Um, Uma (ઊં, ઊમ)

---

* **Qual અથવા Quaes જ્યારે de (d') પહેલાં આવેલ હોય ત્યારે તેની પછી નામ આવે છે.**

એક; Cru, Crua (ક્રુ, ક્રૂઅ) કાચું; પણ Bom ને બદલે Boa (બોં, બોઅ) સારૂં થાય છે.

l અથવા ez છેડાવાળા સામાન્ય શબ્દો રીતે બંને જાતિના હોય છે. નીચેના શબ્દો અનિયમીત છેઃ—Bom, Boa સારૂં; Ladrão, Ladra (લાડ્રાંઉ, લાડ્ર) લુચ્ચો; Chorão Chorona (શૂરાંઉ, શરોન) રડતો.

૨૬ હમેશાં ઉપયોગમાં આવે એવાં વિશેષણોની સંખ્યા નીચે આપેલ છે તે મોઢે કરવાથી બહુજ ઉપયોગી થઇ પડશે.

ઉચ્ચાર કરવામાં હ્રસ્વ અને દીર્ઘની ખાસ સંભાળ રાખી બોલાય તો ઉચ્ચાર ખરો માલુમ પડે જેમકે Doce ના દૅાસિ ઉચ્ચાર થાય છે પણ આપણે દૅાસ્ બોલીએ છીએ પણ તે કરતાં દૅાસિ હ્રસ્વ બોલીએ તો તે ઉચ્ચાર ખરો ગણાય.

Activo	(આતીવ્હુ)	ચાલાક	Active
Agradavel	(આગ્રાદા'વેલ્)	અનુકૂળ	Agreeable
Ancioso	(આંસિયોઝુ)	આતુર	Anxious
Amargo	(આમા'ર્ગુ)	કડવું	Bitter
Atrevido	(આત્રેવ્હીદુ)	હીમ્મતવાન	Bold
Apertado	(આપેર્તાદુ)	મજબુત	Tight
Alto	(આલ્તુ)	ઊંચું	Tall
Aberto	(આબેર્તુ)	ઉઘાડું	Open
Alegre	(આલેગ્રિ)	ખુશમીજાજી	Cheerful
Bem	(બૅં)	સારૂં, ખરૂં	Well, Right
Bonito	(બુનીતુ)	સુંદર	Pretty
Brando	(બ્રાંદુ)	નમ્ર	Mild
Baixo	(બાઇશુ)	નીચું	Low
Benigno	(બેનીગ્નુ)	માયાળુ	Kind
Bom	(બૅાં)	સારૂં	Good

Barato	(બારાતુ)	સોંઘું	**Cheap**
Bravo	(બ્રાવ્વુ)	બહાદુર	**Brave**
Capaz	(કપાઝ્)	શક્તિવંત	**Able**
Caro	(કાર)	મોંઘું	**Dear**
Cego	(સૅગુ)	આંધળો	**Blind**
Cuidadoso	(કુઇદાદો'ઝુ)	સાવધ	**Careful**
Certo	(સૅર્તુ)	ચોક્કસ	**Certain**
Cortez	(કોર્તૅઝ)	સભ્ય	**Civil**
Claro	(ક્લારુ)	સાફ	**Clear**
Confortavel	(કૉફૉ'ર્તાવ્વેલ)	સુખકર	**Comfortable**
Completo	(કૉમ્પ્લેતુ)	સંપૂર્ણ	**Complete**
Correcto	(કુરરૅતુ)	સાચું	**Correct**
Cruel	(ક્રુયૅલ)	ઘાતકી	**Cruel**
Curioso	(કુરિઓઝુ)	વિચિત્ર	**Curious**
Cedo	(સેદુ)	વહેલું	**Early**
Commodo	(કૉમદુ)	સહેલું	**Easy**
Cada	(ક'દ)	દરેક	**Every**
Chato	(શાતુ)	ચપટુ	**Flat**
Cheio	(શેઇયુ)	ભરેલુ	**Full**
Contente	(કૉન્તૅન્તિ)	ખુશી	**Glad**
Comprido	(કુંપ્રીદુ)	લાંબું	**Long**
Curto	(કૂર્તુ)	ટુંકું	**Short**
Cru	(ક્રુ)	કાચું	**Raw**
Certamente	(સૅ'ર્તમેન્તિ)	નક્કી	**Sure**
Descuidadoso	(દિશ્કુઇદાદોઝુ)	ગાફલ	**Careless**
Differente	(દિફૅરૅન્તિ)	જુદું	**Different**
Distincto	(દિસ્તીંતુ)	સ્વચ્છ	**Distinct**

Direito	(દિરેતુ)	સીધું	Straight
Duro	(દૂરુ)	કઠણ, ચીકણું	Hard, Tough
Delicado	(દેલિકા'દુ)	નાજુક, સુંદર	Nice
Diverso	(દિવૅર્સુ)	નાના પ્રકારનું	Various
Doente	(દુઍન્તિ)	માંદું	Sick
Dôce	(દોસિ)	મીઠું	Sweet
Estimavel	(ઇશ્તિમા'વ્વેલ્)	કીમતી	Valuable
Enfadonho	(ઍંફાદોન્યુ)	કંટાળા ભરેલું	Troublesome
Estrondoso	(ઇસ્ત્રૉંદોઝુ)	ઊંચું	Loud
Empoado	(ઍમ્પોઆદુ)	ધૂળવાળું	Dusty
Estupido	(ઇસ્તુપિદુ)	રેઢીઆળ	Stupid
Escuro	(ઇસ્કૂરુ)	અંધાળીઉં	Dark
Formoso-a	(ફૉર્મોઝુ) ફૉર્મોઝ (નારી)	સુંદર	Beautiful
Frio	(ફ્રીઉ)	થંડી	Cold
Fresco	(ફ્રેસ્કુ)	ટાઢું	Cool
Facil	(ફાસિલ્)	સહેલું	Easy
Falso	(ફાલ્સુ)	ખોટું	False
Famoso	(ફામો'ઝુ)	પ્રખ્યાત	Famous
Fino	(ફીનુ)	સુંદર	Fine
Feliz	(ફેલીજ્)	સુખી	Happy
Firme	(ફીર્મિ)	દૃઢ	Firm
Fresco	(ફ્રેશ્કુ)	તાજું	Fresh
Forte	(ફૉર્તિ)	મજબુત	Strong
Feio	(ફેઇયુ)	બેડોળ	Ugly
Fraco	(ફ્રાકુ)	નબળું	Weak
Feroz	(ફૅરોઝ્)	જંગલી	Wild

Feito de páo	(ફેઇતુ દ પાઉ)	લાકડાનું	Wooden
Grosso	(ગ્રોસ્સુ)	જાડું	Thick
Grande	(ગ્રાન્દિ)	મોટું	Large
Geral	(જ્યૅરાલ્)	મુખ્ય	General
Gordo	(ગોર્દુ)	જાડું	Fat
Generoso	(જ્યૅનૅરોઝુ)	ઉદાર	Generous
Habil	(આબિલ્)	હુશીઆર	Clever
Humido	(ઊમિદુ)	ભેજવાળું	Damp
Honesto	(ઑનૅસ્તુ)	પ્રમાણિક	Honest
Imprudente	(ઈંપ્રુદૅન્તિ)	મૂર્ખ	Foolish
Importante	(ઇંપૉર્તાન્તિ)	જરૂરી	Important
Injusto	(ઇંજ્યુસ્તુ)	અન્યાયી	Unjust
Incapaz	(ઈંકપાઝ્)	નાલાયક	Unfit
Incerto	(ઇંસૅર્તુ)	અનિશ્ચિત	Unsettled
Indigno	(ઇંદીન્નુ)	નકામું	Worthless
Justo	(જ્યુસ્તુ)	ન્યાયી	Just
Liso	(લીઝુ)	લીસું	Smooth
Luzente	(લુઝૅન્તિ)	પ્રકાશિત	Bright
Leve	(લૅવ્વિ)	સહેજ	Light
Largo	(લાર્ગુ)	પહોળું	Broad, wide
Limpo	(લીંપુ)	ચોખ્ખું	Clean
Livre	(લીવ્રિ)	મુક્ત, છુટું	Free
Ligeiro	(લીજ્યેરુ)	હલકું	Light
Môço	(મોસુ)	નાનું	Young
Mal	(માલ્)	ખરાબ	Wrong, bad
Malhado	(માલ્યાદુ)	ભીનું	Wet
Macio	(માસિયુ)	સુંવાળું	Soft

Mesmo	(મેઝમુ)	તેજ	Same
Malvado	(માલ્વા'દુ)	ખરાબ	Wicked
Moderno	(મૉદૅર્નુ)	હાલનું	Modern
Magro	(માગ્રુ)	પાતળું	Thin
Mao	(માઉ)	ખરાબ	Bad
Mudo	(મૂદુ)	મુંગુ	Dumb
Muito	(મૂઇતુ)	ઘણું	Very
Morto	(મોર્તુ)	મુવેલું	Dead
Medroso	(મૅદ્રોઝુ)	બીધેલું	Afraid
Natural	(નાતુરાલ્)	રહેવાશી	Natural
Necessario	(નૅસૅસા'રિયુ)	જરૂરનું	Necessary
Nobre	(નૉબ્રિ)	ઉમદુ	Noble
Numeroso	(નુમૅરોઝુ)	ઘણા	Numerous
Occupado	(ઓકુપાદુ)	ઉદ્યમી	Busy
Ouco	(ઔકુ)	પોલું	Hollow
Ordinario	(ઓર્દિનાર્યુ)	સાધારણ	Ordinary
Opportuno	(ઓપોર્તુનુ)	વખતસર	Timely
Prompto	(પ્રૉન્તુ)	ખુશી, તૈયાર	Willing, ready
Proprio	(પ્રૉપ્રિયુ)	અનુકૂળ	Suitable
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	Small, little
Presente	(પ્રૅઝૅન્ધિ)	હાજર	Present
Principal	(પ્રિંસિપાલ)	મુખ્ય	Principal
Paciente	(પાસિયૅન્તિ)	ધીરજવાળો	Patient
Perfeito	(પર્ફે ઇતુ)	સંપૂર્ણ	Perfect
Perigoso	(પેરિગોઝુ)	ભયંકર	Dangerous
Preguiçoso	(પ્રૅગિસોઝુ)	આળસુ	Idle
Poucos	(પોકુશ)	થોડા	Few

Quente	(કૅન્ત)	ગરમ	Hot; warm
Rude	(રૂડ઼િ)	જંગલી	Rude
Rural	(રૂરાલ્)	ગ્રામ્ય	Rural
Regular	(રેગુલાર)	નિયમીત	Regular
Real	(રેયાલ્)	અસલ	Real
Raro	(રારૂ)	ભાગ્યેજ	Rare
Sereno	(સૅરેનુ)	શાંત	Calm
Surdo	(સુર્દુ)	બહેરું	Deaf
Sujo	(સુજ્યુ)	ગંદું	Dirty
Secco	(સેકકુ)	સુકું	Dry
Solto	(સોલ્તુ)	છુટું	Loose
Salvo	(સાલ્વુ)	સહીસલામત	Safe
Seguro	(સૅગુરૂ)	,,	Secure
Severo	(સૅવેરૂ)	સખ્ત	Severe
Serio	(સૅરીયુ)	ભયંકર	Serious
Simples	(સીંપ્લિશ)	સાદું	Simple
Singelo	(સિંજૅલુ)	કુંવારો, એકલવાયું, એકલો	Single
Solido	(સૉલિદુ)	નક્કર	Solid
Sedento	(સૅદૅન્તુ)	તરસ્યો	Thirsty
Sabio	(સાબિયુ)	ડાહ્યો	Wise
Triste	(ત્રીસ્તિ)	દીલગીર	Sad
Tarde	(તાર્દિ)	મોડું	Late
Tanto	(તાન્તુ)	એટલું	So much
Tempestuoso	(તેંપૅસ્તુઓઝુ)	તોફાની	Stormy
Total	(તૉતાલ્)	સરવાળો	Total
Todo	(તોદુ)	આખું	All
Usual	(ઉઝુઆલ્)	સામાન્ય	Usual

Urgente	(ઉર્જેયૅન્તિ)	જરૂરનું	Urgent
Util	(ઊતિલ્)	ઉપયોગી	Useful
Vazio	(વ્ઝીયુ)	ખાલી	Empty
Velho	(વ્યૅલ્યુ)	જુનું	Old
Venenoso	(વ્યૅનૅનોઝુ)	ઝેરી	Poisonous
Veloz	(વ્યૅલોઝ્)	ઉતાવળું	Quick
Vagaroso	(વ્વાગારોઝુ)	ધીમું	Slow
Verdadeiro	(વ્યૅર્દાદેઇરૂ)	સાચું	True
Vão	(વ્વાંઉ)	ફોગટ	Vain
Ventoso	(વ્યૅન્તોઝુ)	પવનવાળું	Windy
Varios	(વ્વાર્યુશ્)	જુદી જુદી જાતનું	Various
Zangado	(ઝાંગાદુ)	ગુસ્સે થયેલું, ક્રોધિત	Angry

નીચેના પાઠમાં ઉપરના શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે જે ઉદાહરણ તરીકે આપેલ છે.

૨૭ પાઠ ૫ મો Quinta Licção (કીન્ત લીસ્સાંઉ)

Isto	(ઇશ્તુ)	આ	This	N'isto	(નીશ્તુ)	આમાં	In this
Isso	(ઇસ્સુ)	તે	That	N'isso	(નીસ્સુ)	તેમાં	In that
Aquillo	(આકીલ્લુ)	તે ,, (દૂરની-વસ્તુ દર્શાવવા)		Difficil	(દિફીસિલ્)	અઘરૂં	Difficult

આ બધા શબ્દો નાન્યતર જાતિના છે

અહીં જણાવવું જરૂરનું છે જે "આ" અને "તે" ને માટે બબે શબ્દો છે જેવાંકે Este અને Isto; (આ) Esse અને Isso; (તે) Aquelle અને Aquillo (તે) આ બે રૂપમાંથી કયું રૂપ કયે સ્થળે વાપરવું તેની રીત એવી છે કે જ્યાં આગળ તે વિશેષણની પછી કોઇ નામ ન હોય ત્યા Isto, Isso અને Aquillo વપરાય છે; અને વિશેષણની સાથે વિશેષ્ય તરીકે નામ હોય તો Este, Esse અને Aquelle વપરાય છે. તેનો ઉપયોગ પાઠમાં જોઇ લેવો અને તફાવત જોવો હોય તો કલમ ૫૯ જુઓ.

નોંધ—ઉચ્ચાર આગળ આવેલ હોવાથી ફરીથી આપેલ નથી.

Quinto (કીન્તુ) પાંચમો Fifth; Lingua (લીંગ્વ) ભાષા Language

Isto é tudo (ઇસ્તુ એં તુદ) આ સઘળું છે.
Aquillo é difficil (અકીલ્લુ એં દિફીસિલ) તે અઘરૂં છે.
Isto é facil (ઇસ્તુ એં ફાસિલ) આ સહેલું છે.
Isto não é caro (ઇસ્તુ નાંઉ એં કારુ) આ મોંઘું નથી.
Isso não é certo (ઇસ્સુ નાંઉ એં સૅર્તુ) તે ચોક્કસ નથી.
Uma formosa senhora perguntou (ઉમ ફૅાર્મોઝ સિન્યૅાર પેર્ગુન્તો) એક સુંદર સ્ત્રીએ પૂછયું.
Carlos Quinto falava diversas linguas europeas (કાર્લુશ કીન્તુ ફાલાવ દીવૅર્સશ લીંગ્વશ્ યેઉરૅાપેયશ) પાંચમો કાર્લુ (ચાર્લ્સ) યુરોપની ઘણી ભાષા બોલતો.

૨૮ "ત્રણ જાતના વિશેષણો" વિશેષણનું ગુણ કે રૂપપણું ત્રણ રીતે બતાવાય છે. ૧ સાદી રીતે (Positivo), ૨ મુકાબલાવાળી રીતે (Comparativo) અને ૩ સર્વોત્કૃષ્ટ રીતે (Superlativo).

૨૯ સાદી રીતે જેને positivo (પોઝીતીવુ) કહે છે તે સાધારણ રીતે સામાન્ય રૂપેજ દર્શાવાય છે. જેમકે આ સ્ત્રી સુંદર છે Esta mulher é bella (એંસ્ત મુલ્યૅર્ એં બૅલ્લ)

૩૦ મુકાબલાવાળી રીતે જેને comparativo (કંપારાતીવુ) કહે છે તે ઓછા અથવા વધતા પ્રમાણમાં કોઇ તેનેજ મળતી બીજી વસ્તુ સાથે સરખામણી રૂપે દર્શાવાય છે. જેમકે તે સ્ત્રી વધારે (પહેલી સ્ત્રી કરતાં) સુંદર છે Aquella e mais bella que esta (અકૅલ્લ એં માઇશ્ બૅલ્લ કે એંસ્ત).

૩૧ સર્વોત્કૃષ્ટ રીતે જેને superlativo (સુપર્લાતીવુ) કહે છે તે સૌથી ઉતરતું કે ચઢતું એવું બતાવવું હોય ત્યારે કામ આવે છે. જેમકે પેહલી સ્ત્રી સઉથી સુંદર છે (આગળ એ જણાવી તેના કરતાં) Essa e a mais bella (de todas) (એંસ્સ એં અ માઇશ્ બૅલ્લ દ તૅાદશ્).

૩૨ **કંપારાતીવુ રૂપ** બનાવવું હોય ત્યારે mais માઇશ (વધારે) અથવા menos મેનુશ (ઓછું) એ શબ્દો વિશેષણના સામાન્ય રૂપને લગાડાય છે. જેમકે મોંઘું caro પણ વધારે મોંઘું mais caro, રૂપાળું bello પણ ઓછું રૂપાળું કહેવું હોય તો menos bello કહેવાય.

આ કરતાંએ વધારે બારદર્શક કંપારાતીવુ રૂપ જણાવવું હોય તો તેની પહેલાં muito mais (ઘણું વધારે) અથવા muito menos (ઘણું ઓછું) **અર્થ મુજબ** લગાડાય છે. જેમકે muito mais bello ઘણીજ રૂપાળી.

૩૩ **સુપરલાતીવુ રૂપ** બનાવવું હોય ત્યારે વિશેષણના સામાન્ય રૂપને (૧) o (કે a) mais લગાડાય છે જેમકે ઘણુંજ મોંઘું **O mais caro** બીજી રીતે (૨) Issimo ઇસ્સિમુ (પણ નારીજાતિમાં Issima ઇસ્સિમ) લગાડાય છે જેમકે પૈસાદાર Rico; પણ ઘણોજ પૈસાદાર કહેવું હોય તો Riquissimo (રીકીસ્સિમુ).

૩૪ **સરખામણીની તુલના** Graus de comparação (ગ્રાઉશ દ કોમ્પારાસાંઉ)

a **"તેના જેવું" (જેટલું)** એમ સરખામણી બતાવવા માટે **Tão...** como શબ્દો મુકાયછે. જેમકે તે "તમારા જેવો" પૈસાદાર છે. **Elle é tão rico como o Sr.** (એલ્લિ એ તાંઉ રીકુ કોમુ ઉ સિંયોર્).

b **"તેના કરતાં"** એમ સરખામણી બતાવવા માટે **Mais......** que (વધારો દર્શાવવા માટે) અથવા Menos......que (ઓછું દર્શાવવા માટે) લગાડાય છે. જેમકે તે મારા બાપ "કરતાં વધારે" પૈસાદાર છે. **Elle é mais rico que o meu pae** (એલિઅ માઇશ રીકુ કે ઉ મેઉ પાઇ).

૩૫ કેટલાંક વિશેષણોની સરખામણી ઉપરની રીત મુજબ નહીં થતાં અનિયમીત રીતે થાય છે તેમાંના કેટલાક દાખલા.

સારું Bom, boa વધારે સારું Melhor સૌથી સારું O melhor
ખરાબ Máo, má વધારે ખરાબ Peor " ખરાબ O peor

મોટું Grande „ મોટું Maior „ મોટું O maior
નાનું Pequeno „ નાનું Menor „ નાનું O menor

ઉપરનાં ત્રણે રૂપોનો ઉપયોગ તથા આગળ આપેલ બધી કલમોનો જાતિ વચન અનુસાર ખુલાસો નીચેના પાઠમાં કરેલો છે.

૩૬ પાઠ છઠ્ઠો Sexta Licção (સેસ્ત લીસ્સાંઉ)

Elevado (ઍલેવાદ) ઊંચું High
Relogio (રેલૉજિયુ) ઘડીઆળ Clock
Será (સેરા) થશે Will be Ser નુ રૂપ છે
Pesado (પેઝાદુ) ભારે Heavy
Pronuncia (પ્રુનુંસિઅ) ઉચ્ચાર Pronunciation
Razão (રાઝાંઉ) ખરૂં Right
Estou (ઇસ્તો) હું છું Am
Hoje (ઑઓજ) આજ To-day
Bastante (બાસ્તાંતિ) પુરતું Enough
Tempo (તેંમ્પુ) વખત Time
Barato (બારાતુ) સોંઘુ Cheap

A mesa mais barata (આ મેઝ માઇશ્ બારાત) સૌથી સોઘું ટેબલ.
Um preço muito mais elevado (ઊં પ્રેસ્સુ મુઇંતુ માઇઝ્ ઍલેવાદ) ઘણી ભારે કીમત.
O livro mais pequeno dos dois (ૂ લીવ્રુ માઇશ્ પીકેનુ દુશ્ દોઇશ્) બે ચોપડીમાંથી વધારે નાની.
Este relogio é mais barato (એસ્તિ રેલૉજ્યુ ઍ માઇશ્ બારાતુ) આ ઘડીઆળ વધારે સોંઘું છે.
Estes pacotes são os maiores e os mais pesados (એસ્તિશ પકૉતિશ્ સાંઉ ઉશ્ માઇઑરિશ્ ઇ ઉશ્ માઇશ્ પેઝાદુશ્) આ પાર્સલો સૌથી મોટા અને સૌથી વધારે ભારે છે.

Esse será o melhor plano (એસ્સિ સેરા ઉ મિલ્યોર્ પ્લાનુ) તે સૌથી ઉત્તમ પ્લાન થશે.

Esta rua é muito mais larga (એસ્ત રૂઅ એં મુઈતુ માઈશ લાર્ગ) આ રસ્તો ઘણો પહોળો છે.

E' muito mais facil (એં મુઈતુ માઈશ ફા'સિલ) તે ઘણું વધારે સહેલું છે.

Muito bem está tudo aqui (મુઈતુ બે; ઇસ્તા તુદ અકી) બહુ સારૂં; તે બધું અહીં છે.

A pronuncia portugueza é muito difficil (અ પ્રુનૂંસિઅ પોર્તુગેઝ એં મુઇતુ દિફીસિલ) પોર્તુગીઝ ભાષાનો ઉચ્ચાર ઘણો અઘરો છે.

O Sr tem razão (ઉ સીયોર્ તે રાઝાંઉ) તમે ખરા છો. (તમારૂં કહ્યું ખરૂં છે)

Estou muitissimo bom agora (ઇસ્તો મુઇતિસ્સીમુ બોં અગોર) હમણાં મને ઘણુંજ સારૂં છે.

Isto e tudo para hoje (ઇ'સ્તુ એ તુદ પર ઑજિ) આજને માટે સઘળું આ છે.

Não tem tempo bastante (નાંઉ તે તેમ્પુ બાસ્તાન્તિ) પુરતો વખત નથી.

Ella não e tão alta como eu (એલ નાંઉ એ તાંઉ આલ્ત કોમુ એઉ) તે સ્ત્રી મારા જેટલી ઊંચી નથી.

Estes livros são baratissimos (એસ્તિશ લીવ્રુસ્ સાંઉ બારાતી-સ્સિમુશ) આ ચોપડીઓ ઘણી સોંઘી છે.

૩૭ સંખ્યાવાચક શબ્દો (Numeros Cardinaes) નુમેરુશ કાર્દિનાઇશ સદરહુ શબ્દો વિશેષણો હોવાથી નીચે આપ્યા છે.

Um (ઉં) નરજાતિ Uma (ઉમ) નારી ,,	૧ One	Tres (ત્રેશ) ૩ Three Quatro (ક્વાત્રુ) ૪ Four
Dois (દોઇશ) નર ,, Duas (દુઅશ) નારી ,,	૨ Two	Cinco (સીંકુ) ૫ Five Seis (સેઇશ) ૬ Six

Sete (સૅતિ) ૭ Seven
Oito (ઓઇટુ) ૮ Eight
Nove (નૉવ્વિ) ૯ Nine
Dez (દૅઝ) ૧૦ Ten
Onze (ઑન્ઝિ) ૧૧ Eleven
Doze (દોઝિ) ૧૨ Twelve
Treze (ત્રેઝિ) ૧૩ Thirteen
Quatorze (કતૉર્ઝિ) ૧૪ Fourteen
Quinze (કીંઝિ) ૧૫ Fifteen
Dezeseis (દિઝેસેઇશ) ૧૬ Sixteen
Dezesete (દિઝેસૅતિ) ૧૭ Seventeen
Dezoito (દિઝૂઓઇટુ) ૧૮ Eighteen
Dezenove (દિઝેનૉવ્વિ) ૧૯ Nineteen
Vinte (વ્વીન્તિ) ૨૦ Twenty
Vinte e um uma (વ્વીન્તિ ઇ ઊં, ઊમ) ૨૧ Twenty one
Vinte e dois duas (વ્વીન્તિ ઇ દોઇશ-દૂઅશ) ૨૨ Twenty two
„ e tres (વ્વીન્તિ ઇ ત્રેશ) ૨૩ „ three
„ e quatro („ „ ક્વાત્રુ) ૨૪ „ four
„ e cinco („ „ સીંકુ) ૨૫ „ five
„ e seis („ „ સેઇશ) ૨૬ „ six
„ e sete („ „ સૅતિ) ૨૭ „ seven
„ e oito („ „ ઓઇટુ) ૨૮ „ eight
„ e nove („ „ નૉવ્વિ) ૨૯ „ nine
Trinta (ત્રીન્ત) ૩૦ Thirty
Trinta e um („ ઇ ઊં) ૩૧ Thirty one
Quarenta (ક્વારૅન્ત) ૪૦ Forty
Cincoenta (સિંક્વૅંત) ૫૦ Fifty
Sessenta (સૅસૅન્ત) ૬૦ Sixty
Setenta (સૅતૅન્ત) ૭૦ Seventy
Oitenta (ઓઇટૅન્ત) ૮૦ Eighty
Noventa (નૉવ્વેન્ત) ૯૦ Ninety

Cem (સૅં) ૧૦૦ Hundred

Cento e um (સૅન્તુ ઇ ઊં) ૧૦૧ „ and one

„ „ dois („ „ દોઇશ્) ૧૦૨ „ „ two

„ „ cinco („ „ સીંકુ) ૧૦૫ „ „ five

„ „ onze („ „ ઑંઝિ) ૧૧૧ „ „ eleven

„ „ vinte e um„ „ વીન્તિ ઇઊં) ૧૨૧ „ and twenty one

Duzentos (નર) (ડુઝૅન્તુશ્)
Duzentas (નારી) (ડુઝૅન્તશ્) } ૨૦૦ Two hundred

Trezentos (as) (ત્રૅઝૅન્તુશ્) ૩૦૦ Three „

Quatro centos (as) (ક્વાત્રુ સૅન્તુશ્) ૪૦૦ Four hundred

Quinhentos (as) (કિઞ્યૅંતુશ્) ૫૦૦ Five „

Seiscentos (as) (સેઇશ્ સૅન્તુશ્) ૬૦૦ Six „

Sete „ „ (સૅતિ „) ૭૦૦ Seven „

Oito „ „ (ઓઇતુ „) ૮૦૦ Eight „

Nove „ „ (નૉવિ „) ૯૦૦ Nine „

Mil (મીલ્) ૧,૦૦૦ Thousand

Mil e um (મીલ્ ઇ ઊં) ૧,૦૦૧ „ and one

„ „ dez (મીલ્ ઇ દૅઝ્) ૧,૦૧૦ „ „ ten

Dois (duas) mil (દોઇશ્ મીલ્) ૨,૦૦૦ Two thousand

Cinco „ (સીંકુ) „ ૫,૦૦૦ Five „

Des „ (દૅઝ્ „) ૧૦,૦૦૦ Ten „

Vinte „ (વીન્તિ „) ૨૦,૦૦૦ Twenty „

Cem „ (સૅં મીલ્) ૧૦૦,૦૦૦ Hundred „

Milhão (મિલ્યાંઉ) ૧,૦૦૦,૦૦૦ Million

૧૯૧૫, Mil nove centos e quinze (મીલ્ નોવિ સૅન્તુશ્ ઇ કીંઝી)

One thousand nine hundred and fifteen.

ઉપરનાં બધા વિશેષણો બંને જાતિના છે, અને જ્યાં નારીજાતિના જુદા

શબ્દો (Uma, duas વિગેરે છે.) તે ઉપર જણાવેલ છે, પરંતુ જ્યાં duzentos, trezentos વિગેરે છે ત્યાં os નો as કરવાથી નારીજાતિ બને છે. cento ને બદલે સઘળે (બંને જાતિમાં) cem કરાય છે.

૩૮ ક્રમસૂચક સંખ્યાના શબ્દો. (Numeros Ordinaes)
નૂમેરૂઝ ઓર્દિનાઇશ.

O primeiro	(ઉ પ્રિમેઇરૂ)	પહેલું	The 1st.
O segundo	(,, સેગુન્દૂ)	બીજું	,, 2nd.
O terceiro	(,, તેર્સેઇરૂ)	ત્રીજું	,, 3rd.
O quarto	(,, કવાર્તુ)	ચોથું	,, 4th.
O quinto	(,, કીન્તુ)	પાંચમું	,, 5th.
O sexto	(,, સેઇસ્તુ)	છઠ્ઠું	,, 6th.
O septimo	(,, સેતિમુ)	સાતમું	,, 7th.

અને Setimo પણ રૂપ થાય છે.

O oitavo	(,, ઓઇતાવ્વુ)	આઠમું	,, 8th.
O nono	(,, નોનુ)	નવમું	,, 9th.
O decimo	(,, દેસિમુ)	દસમું	,, 10th.
O undecimo અથવા O decimo primeiro	(,, ઊંદેસિમું) અથવા (,, દેસિમુ પ્રિમેઇરૂ)	અગીઆરમું	,, 11th.
O duodecimo અથવા O decimo segundo	(,, દૂઓદેસિમું) અથવા (,, દેસિમું સેગુન્દૂ)	બારમું	,, 12th.
O decimo terceiro	(,, તેર્સેઇરૂ)	તેરમું	,, 13th.
O ,, quinto	(,, કીન્તુ)	પંદરમું	,, 15th.

આવી રીતે ઓગણીસમા સુધી સમજવું.

O vigesimo	(ઉ વ્વિઝેસિમું)	વીસમું	The 20th.

O vigesimo primeiro (,, વ્વિઝૅસિમુ પ્રિમેઇરૂ) એકવીશમું ,, 21st.
O trigesimo (,, ત્રિઝૅસિમુ) ત્રીસમું ,, 30th.
O quadragesimo (,, ક્વાદ્રાજ્યૅસિમુ) ચાળીસમું ,, 40th.
O quinquagesimo (,, કીંક્વાજ્યૅસિમુ) પચાસમું ,, 50th.
O sexagesimo (,, સૅક્સાજ્યૅસિમુ) સાઠમું ,, 60th.
O septuagesimo (,, સૅપતા જ્યૅસિમુ) સીતેરમું ,, 70th.
O octogesimo (,, ઑાક્તૅાજ્યૅસિમુ) એશીમું ,, 80th.
O nonagesimo (,, નૅાના જ્યૅસિમુ) નેઉમું ,, 90th.
O centesimo (,, સૅન્તૅસિમુ) સોમું ,, 100th.
O centesimo primeiro (,, ,, પ્રિમેઇરૂ) એકસોએકમું ,, 101st.
[hundred and first.
O millesimo (,, મિલૅસિમુ) હજારમું ,, 1000th.
[the thousandth.

ક્રમસૂચક સંખ્યાનું નારીજાતિ a પ્રત્યય શબ્દને છેડે લગાડવાથી બને છે.
જેમકે બીજી શેરી A segunda rua (the second street.)
પહેલાં પાનાં As primeiras paginas (the first pages).

૩૯ બાકીના સંખ્યાવાચક અને અપૂર્ણાંક વિશેષણો.

(Numeros, fraccionarios, collectivos etc.)

નૂમૅરૂશ્ ફ્રાસિઑાનાર્યુશ, કૉલૅતીવ્વુશ્

Meio	(મેઇયુ)	અર્ધું	A half
A metade'	(અ મૅતાદિ)	અર્ધોભાગ	The ,,
Um par	(ઉં પારૂ)	એક જોડી	A couple
Duplo m. Dupla f.	(દુપ્લુ, દુપ્લ)	બેવડું	Double
Uma duzia	(ઊમ દૂઝીઅ)	એક ડજન	One dozen
Meia ,,	(મેઇઅ દુઝીઅ)	અર્ધો ડજન	Half a dozen

A primeira vez	(અ પ્રિમેઈરિ વેઝ)	પહેલેજ વખતે	The first time
Uma vez	(ઉમ વેઝ)	એકવાર	Once
Um terço	(ઊં તેર્સુ)	એકનો ત્રીજો ભાગ	A third
A terceira vez	(અતેર્સેઇર વેઝ)	ત્રીજી વખત	The third time
Tres quartos	(ત્રેશ કવાર્તુશ)	$\frac{3}{4}$	Three qurters
Duas vezes.	(દુઅશ વેઝીશ)	બેવાર	Twice
Um decimo	(ઉં દેસિમુ)	$\frac{1}{10}$	A tenth
Um quarto	(ઉં કવાર્તુ)	$\frac{1}{4}$	A quarter

૪૦ પાઠ ૭ મો (Setima Licção) સૅતીમ લીસ્સાંઉ

આ પાઠમાં સંખ્યાસૂચક અને !ક્રમસૂચક વિશેષણોનો ઉપયોગ કરીને દાખલા આપ્યા છે.

Esquerdo (છસ્કેર્દુ) ડાબુ Left Pagina (પા'જિયન) પાનું Page
Dircito (દિરેઇતુ) જમણું Right Linha (લીન્ય) લીંટી Line
Libra (લીબ્ર) પૅાન્ડ સોનાનું Pound Janeiro (જ્યાનેઇરૂ) જાનેવારી [January
Chá (શા) ચા Tea
Ponto (પૅાન્તુ) ક્ષણ, વખત; Moment Horas (ઑારશ) કલાકો Hours.
Falta (ફાલ્ત) ઓછું Less Capitulo (કાપી'તુલુ) પ્રકરણ [Chapter

A terceira rua á esquerda (અ તેર્સેઇર રૂઅ આ ઇશ્કેર્દ) ડાબી તરફની ત્રીજી શેરી.

A quarta porta á direita (અ કવાર્તે પૅાર્તે આ દિરેઇત) જમણા હાથ ઉપરનું ચોથું બારણું.

Perdi mais de cinco libras(પેર્દિ માઇશ દ સીંકુ લીબ્રશ) મેં પાંચ પાઉન્ડ કરતાં વધારે ખોયાં.

No's tomamos o chá ás sete em ponto (નૅાશ તૅામામુશ ઉ શા આઝ સૅતી ઍન પૅાન્તુ) અમે બરાબર (સાત વાગેજ) સાતને અમલેજ ચા પીએ છીએ.

A segunda linha da septima página (અ સેગુન્દ લીન્ય દ સૅતિમ પાજિનન) સાતમા પાનાની બીજી લીટી.

Hoje é o primeiro de Janeiro de 1917 (ઓજિય ઍ ઉ પ્રિમેઇરૂ દ જ્યાનેઇરૂ દ મીલ નોવસેન્તુસ ઇ દેઝે સૅતિ આતુ) ૧૯૧૭ની જાનેવારીની પહેલી તારીખ આજે છે.

Tres horas em ponto (ત્રેઝ્ ઑરસ્ ઍઁ પૉન્તુ) બરાબર ત્રણ વાગ્યે.

São cinco e meia (સાંઉ સીંકુ ઇ મેઇઅ) સાડાપાંચ (વાગ્યા) છે.

Dê-me um pouco de pão com manteiga (દે મિ ઉં પોકુ દ પાંઉ કૉં માંતેગ) ઘી (વાળી) થોડીક રોટલી મને આપો.

Que horas são no seu relogio ? (કી ઑરસ્ સાંઉ નુ સેઉ રૅલૉજ્યિઉ) તમારી ઘડીઆળમાં કેટલા વાગ્યા છે ?

São sete e um quarto (સાંઉ સૅતિ ઇ ઊં ક્વાર્તુ) સવાસાત થયા છે.

Falta um quarto para onze (ફાલ્ત ઉં ક્વાર્તુ પર ઑંઝિ) પોણા અગીઆર થયા છે.

O trigesimo capitulo (ઉ ત્રિજ્યૅસિમુ કાપીતુલુ) ત્રીસમું પ્રકરણ

Hoje é dezenove de Fevereiro (ઓજિય ઍ દિઝ નૉવ્વિ દ ફૅવ્વૅરેઇરૂ) આજે ફેબ્રુઆરીનો ઓગણીસમો દિવસ છે.

સર્વનામ (Pronomes) પ્રૉનૉમિશ્

૪૧ સર્વનામના પ્રકાર નીચે મુજબ છે.

૧	Pessoaes	(પેસ્સોઆઇશ્)	પુરૂષવાચક
૨	Reflectivos	(રેફ્લેતીવ્રુશ્)	સ્વદર્શક
૩	Conjunctivos	(કૉન્જુંતીવ્રુશ્)	સંયોજક
૪	Possessivos	(પૉઝેસીવ્રુશ્)	સંબંધક
૫	Demostrativos	(દૅમૉસ્ત્રાતીવ્રુશ્)	દર્શક
૬	Relativos	(રૅલાતીવ્રુશ્)	તત્પદાપેક્ષક
૭	Interrogativos	(ઇન્તૅરૉગાતીવ્રુશ્)	પ્રશ્નસૂચક
૮	Indefenidos	(ઇન્દૅફીનીદુશ્)	અનિયમિત.

વિભક્તિ સાત છે. પરંતુ ખરેખરી રીતે પોર્તુગીઝ ભાષામાં નામની તેમજ સર્વનામની પાંચ વિભક્તિ લેખાય છે. સાતમી વિભક્તિ ત્રીજીની સાથે ગણત્રીમાં આવી જાય છે. અને પાંચમી અને છઠીને એક ગણતાં બાકી પાંચ ગણી છે. જુઓ નીચેના ખુલાસા.

૧ પુરૂષવાચક સર્વનામ

૪૨ પહેલી વિભક્તિના ત્રણેપુરૂષોના રૂપો.

(એકવચન)				(બહુવચન)		
હું	Eu (એઉ)	I	અમે	No's	(નૉશ)	We
તું	Tu (તુ)	Thou	તમે	Vo's	(વૉશ)	You
તે	Elle (એલિ)	He, It	તેઓ	Elles m.	(એલિશ)	They
„	Ella (એલ્લ)	She, It	„	Ellas f.	(એલ્લશ)	„

૪૩ તું, તમે શબ્દને માટે Tu કે Vos બોલવાને બદલે સભ્યતા યુક્ત શબ્દ O senhor (નરજાતિ) અને A senhora (નારી) વપરાય છે અને બહુવચન હોય તો Os senhores કે As senhoras વપરાય છે. **ક્રિયાપદ ત્યારે ત્રીજા પુરૂષનું વપરાય છે.** જેમકે, "તમારી પાસે છે" કહેવું હોય તો O sr. tem બોલવું એ સભ્યતા યુક્ત બોલવું કહેવાય.

૪૪ હલકા નોકરોને માટે Vosse શબ્દ વાપરવામાં આવે છે. પણ તેનાથી ઉલટું મોટા માણસને માટે Vossa mercê (આપ સાહેબ, આપ મહેરબાન) નું ટુંકું રૂપ "V. mcê" લખવામાં વપરાય છે તેનો ઉચ્ચાર "વૉસમસેં" કરાય છે. સ્ત્રીઓને માટે ઘણી વખતે Vossa senhoria નું ટુંકું રૂપ 'V. sia" (આપ બાઇસાહેબ) વપરાય છે. અને Vossa Excellencia નું ટુંકું રૂપ "V. Excia" ઘણાજ મ્હોટા અધીકારી વર્ગમાં વપરાય છે. પુરૂષોને તેમજ સ્ત્રીઓને સંબોધવામાં કે પત્ર વ્યવહારમાં ઉપલા બંને રૂપ વપરાય છે.

૪૫ બીજી વિભક્તિના રૂપો

એકવચન		બહુવચન	
મને A mim (અ મીં) Me		અમને A no's (અનૉશ) Us	
		અથવા Nos (નુશ)	
તને A ti (અ તી) Thee		તમને A vo's (અવૉશ) You	
		અથવા Vos (વુશ)	
તેને A elle m. (અ એલ્લિ) Him		તેઓને A elles (અ એલ્લિશ) Them	
„ A ella f. (અ ઍલ્લ) Her		„ A ellas („ ઍલ્લશ) „	

આ બીજી વિભક્તિના રૂપો ઘણે ભાગે શબ્દયોગી પ્રત્યય પછી વપરાય છે. જેમકે મારા સિવાય Sem mim (સૅં મીં) without me, તેની સાથે Com elle (કૉં એલ્લિ) with him વિગેરે.

૪૬ ત્રિજી વિભક્તિ.

એકવચન	મારી પાસે	Por mim	(પોર્ મીં)	By me
	તારી „	„ ti	(„ તી)	„ thee
	તેની „	„ elle m.	(„ (એલ્લિ)	„ him
		„ ella f.	(„ ઍલ)	„ her
બહુવચન	અમારી પાસે	Por nós	(પોર્ નૉશ)	By us
	તમારી „	„ vós	(„ વૉશ)	„ you
	તેઓની „	„ elles	(„ એલ્લિશ)	„ them
		„ ellas	(„ ઍલ્લશ)	

૪૭ ચોથી વિભક્તિ

એકવચન.

મારે માટે	A mim	( )	For me
તારે માટે	A ti	(ઉચ્ચાર બીજી)	„ thee
તેને માટે	A elle m	(વિભક્તિ મુજબ)	„ him
	A ella f.	( )	„ her

બહુવચન.

અમારે માટે A nós ( ) For us
અથવા nos ( )
તમારે માટે A vós (ઉચ્ચાર બીજી) „ you
અથવ vos (વિભક્તિ મુજબ)
તેઓને માટે A elles ( ) „ them
A ellas ( )

બીજી વિભક્તિ અને ચોથી વિભક્તિના રૂપ એક સરખા છે. બીજી વિભક્તિનો અર્થ મને, તને, તેને થાય છે. અને ચોથી વિભક્તિનો અર્થ મારે માટે, તમારે માટે, તેને માટે, તેઓને માટે એમ થાય છે.

૪૮ પાંચમી વિભક્તિ.

મારી પાસેથી De mim (દ મીં) From me
તારી પાસેથી „ ti (દ ટી) „ thee
તેની „ D'elle (m) (દેલ્લિ) „ him
D'ella (f) (દૅલ્લ) „ her
અમારી પાસેથી De no's (દ નૉશ) From us
તમારી „ „ vós (દ વૉશ) „ you
તેઓની „ D'elles (દેલ્લિશ) „ them
D'ellas (દૅલ્લશ) „

૪૯ છઠ્ઠી વિભક્તિ.

એકવચન.

મારૂં De mim ( ) Of me
તારૂં „ ti (ઉચ્ચાર ઉપર) „ thee
તેનું D'elle (મુજબ) „ him
તેણીનું D'ella ( ) „ her

બહુવચન.

અમારૂં De nós ( ) Of us
તુમારૂં „ vós (ઉચ્ચાર ઉપર) „ you
તેઓનું D'elles (સુજબ) „ them
D'ellas ( )

પાંચમી અને છઠ્ઠી વિભક્તિના રૂપો એક સરખાંજ છે પણ બંનેના અર્થ જુદા થતા હોવાથી અર્થ અનુસાર ઉપયોગ કરાય છે.

૫૦ પોરતુગીઝ ભાષામાં નાન્યતર જાતિ (neuter) નથી. જેથી it (નાન્યતર જાતિ)ને બદલે નરજાતિ અથવા નારીજાતિ વપરાય છે.

૫૧ ૨ સ્વદર્શક સર્વનામ.

આ (Reflectivo) સર્વનામની પહેલી વિભક્તિ નથી. આ સર્વનામ પોતાપણું ૧ (સ્વસૂચક) બતાવવા માટેજ વપરાય છે. તેનો પ્રત્યય si (અથવા si) છે.

જેમકે પોતાનુંજ De si (દ સિ) Of himself
પોતાનેજ A si (અ સિ) One's self

૨ પરંતુ ઉપલા રૂપને બદલે આ સર્વનામ ઘણી વખતે પુરૂષવાચક સર્વનામને mesmo કે (નારીજાતિમાં mesma) શબ્દ લગાડી દર્શાવાય છે જેમકે,

મારી પોતાની મેળે Eu mesmo (એઉ મેઝ્મુ) I myself (m)

તેની પોતાની મેળે Ellas mesmas (એલ્લશ્ મેઝ્મશ્) Themselves (f)

તે માણસે પોતાની મેળે O homem mesmo (ઉ ઑમિં મેઝ્મુ) The man himself

તેણીએ એક રૂપીઓ નોકરને પોતાનેજ આપ્યો Ella pagou uma rupia ao criado mesmo (એલ્લ પાગૌ ઉમ

રૂપીય આઉ ક્રિયાદુ મેઝમુ) She paid one rupia to the servant himself

૩ જ્યારે શબ્દયોગી પ્રત્યય Com પુરૂષવાચક સર્વનામ જોડે આવેલ હોય ત્યારે તેના રૂપ નીચે મુજબ થાયછે. અને અર્થ પણ આ સર્વનામ મુજબજ થાય છે

Commigo (કુમીગુ) મારી સાથે With me; Comnosco (કૉનોસ્કુ) અમારી સાથે With us.

Comsigo (કોંસીગુ) તમારી સાથે With you, તેની સાથે him, her તેમની „ them or તેઓની „ With himself વિગેરે

Comvosco (કૉવોસ્કુ) તમારી સાથે With you.

ઉપરના com migo વિગેરે રૂપો અનુક્રમે com mim, com nós com si અને com vo's ના અપભ્રંશ થયેલા છે આમાં ઉપરના અર્થમાં મારી સાથે, તેની સાથે, તમારી સાથે વિગેરે અર્થો બતાવ્યા છે. પરંતુ તેઓના ગર્ભિત અર્થ મારી પોતાની સાથે, તેની પોતાની સાથે, તમારી પોતાની સાથે એવા (જેને અંગ્રેજીમાં with myself, with himself, with yourself આવા અર્થમાં જણાવાય છે તેવા) અર્થમાં છે. જેમકે, તેઓએ તેઓની ચાવી પોતાની સાથે લીધી Levaram comsigo as suas chaves (લૅવારંઉ કોંસીગુ અસ્ સુઅશ્ શાવિશ્) They took their keys with themselves.

૪ વળી infinitivo (એટલે ક્રીયાપદનું સાદું રૂપ) ની પછી આ સર્વનામનું રૂપ આવેલ હોય તો તે બંનેની વચ્ચે હાઇફન એટલે આડી લીટી (- આવી) મુકાય છે. જેમકે પોતાની મેળે નહાવું Lavar-se (લાવાર સિ) To wash one's self; અમારી પોતાની મેળે નહાવું Lavar-nos (લાવ્વાર્ નૉશ્) To wash ourselves.

૫ (રીફ્લેક્ટીવુ) સ્વદર્શક સર્વનામ મોટે ભાગે ક્રિયાપદની સાથે વપરાયેલા હોય છે. જેથી ઘણી વખતે ક્રિયાપદની પહેલાં મુકવામાં

આવે છે અને ઘણી વખતે ક્રિયાપદની પછી મુકવામાં આવે છે. જ્યારે ક્રિયાપદની પછી મુકાયેલ હોય ત્યારે તે બેની વચ્ચે – (હાઇફન) મુકી બંનેને જોડવામાં આવે છે. જેમકે, હું મારી પોતાની મેળે નહાવું છું તું પોરતુગીઝ Eu me lavo થાય અને eu lavo me પણ થાય જ્યારે eu lavo me લખવું હોય ત્યારે eu lavo-me લખાય છે.

વિશેષ દાખલા માટે પાઠ ૮મો જુઓ.

૩ સંયોજક સર્વનામ.

૫૨ Conjunctivo સર્વનામ એટલે અધુરા રહેલા વાક્યના અર્થમાં જેનો ઉમેરો થવાથી અર્થ સંપૂર્ણ દર્શાવાય (એટલે વાક્યને સંયોજક કરતું હોય) તે સર્વનામ. તે સર્વનામ જે ક્રિયાપદની સાથે સંબંધ રાખતું હોય તેની પહેલાં અથવા પછી આવે છે. તે સર્વનામ નીચે મુજબ છેઃ—

એકવચન			બહુવચન		
Me	= મને	to me	Nos	= અમને	to us
Te	= તને	„ thee	Vos	= તમને	„ you
Se	= તેને,	„ himself	Lhes	= તેઓને	„ them
	તેણીને	„ herself			
Lhe	= „	„ him, her તેમને			
O, a	= તે It ને બદલે વપરાય છે.				

નોંધઃ— ૧ O, a (તે) આ શબ્દો સંયોજક સર્વનામ તરીકે વાક્યનો અર્થ પુરો કરવામાં અથવા કર્મ તરીકે વપરાય છે ત્યાં It ના અર્થમાં આવે છે. જો કે પોરતુગીઝ ભાષામાં નાન્યતર જાતિ અલગ દર્શાવાતી નથી પણ તેવા અર્થમાં તેનો ઉપયોગ થાય છે. જેમકે તે હું Tome-o અથવા Tome-a ગમે તે બોલાય.

નકાર વાચક ક્રિયાપદ હોય અને ઉપર જણાવેલ સંયોજક સર્વનામો તે ક્રિયાપદના કર્મ તરીકે આવ્યા હોય, ત્યારે તે કર્મ સદરહુ ક્રિયાપદની પહેલાં મુકવામાં આવે છે. જેમકે તે ખાઇશ નહીં Não o tome.

આ સંબંધી વિશેષ ઉદાહરણો નીચે આપ્યા છે તે ઉપરથી ઉપરની બધી બાબતોના ખુલાસા થશે.

અત્રેથી ઉપયોગી વાક્યો આવતા હોવાથી અંગ્રેજી પણ સાથે સાથે આપેલ છે.

૫૩ પાઠ ૮મો Oitava Licção (ઓઇતાવ્ય લીસ્સાંઉ)

Come a (કોમ-અ) તે ખા Eat it

Não a coma (નાંઉ અ કોમ) તે ખાઇશ નહીં Don't eat it

Responda-me (રરેસ્પોન્દ-મી) મને જવાબ આપ Answer me.

Não me responda (નાંઉ મી રરેસ્પોંદ) મને જવાબ આપ નહીં Do not amswer me.

Usam-ós (ઊઝંઉ-ઉશ્) તેઓ તે કપડાં પહેરે છે They wear (them=લુગડાં)

Não os usam (નાંઉ ઉશ્ ઉઝંઉ) તે પહેરતા નથી They do not wear them

Comecem-o agora (કોમેસિં ઉ અગૉર) કામણું શરૂ કરે છે. They begin it now

Mande-nos (માંદિ નુશ્) અમને મોકલ Send us

Não nos mande (નાંઉ નુશ્ માંદિ) અમને મોકલ નહીં Do not send us.

૫૪ આજ્ઞાર્થ ક્રિયાપદમાં (Imperative mood માં) Lhe હમેશાં ક્રિયાપદની પછવાડે તુરતજ મુકાય છે જેમકે Diga-lhe તેને કહે. ક્રિયાપદના બીજા રૂપમાં lhe ગમે ત્યાં વપરાય. જેમકે, તેણે તેને આપ્યું તો Elle lhe deu અથવા Elle deu-lhe.

શું તમે તેની સાથે બોલ્યા ? Fallou-lhe o sr ? (ફાલો લ્યે ઉ સિનોર્)

તમે તેમની સાથે ક્યારે બોલ્યા? Quando lhes fallou o sr?

૫૫ SE વાક્યનો સંબંધ જોડવામાં વપરાય છે; (દાખલા પાઠ ૧૦માની અંદર ૧૦-૧૧-૧૨ જુઓ.) તેમજ જ્યારે mie અને lhe ની સાથે આવેલ હોય ત્યારે તેની પહેલાં મુકવામાં આવે છે જેમકે

તે (વસ્તુ) તેને અપાણી Deu-se-lhe (દેઉ સિલ્ય)
તમે ક્યારે તમારી હજામત કરવાના છો? Quando se vae barbear?
(ક્વાન્ડુ સિ વાંઇ બાર્બેયાર્)

૪ સંબંધક સર્વનામ.

૫૬ Possessivo સર્વનામ માટે પાનું ૧૯મું જુઓ. આમાં આટલુંજ ધ્યાન રાખવાનું છે કે જે નામની સાથે આ સર્વનામ વપરાય તેજ નામની જાતિ અને વચન લીએ છે. જેમકે,

મારી ચોપડીઓ Os meus livros (ઉશ્ મેઉશ્ લીવ્રુશ્)
મારો બાપ Meu pae; તે ઘર મારૂં છે Aquella casa é minha (અકેલ્લ કાઝ એં મીઞ્ય)

૫ દર્શક સર્વનામ.

૫૭ Demonstrativo સર્વનામ નીચે મુજબ છે.

	નરજાતિ		નારીજાતિ		નાન્યતરજાતિ	
	એકવચન	બહુવચન	એક.	બહુ.	એક.	બહુ.
આ	Este	Estes	Esta	Estas	Isto	Estes
તે	Esse	Esses	Essa	Essas	Isso	Esses
પેલું (તે)	Aquelle	Aquelles	Aquella	Aquellas	Aquillo	Aquelles

સંસ્કૃત શબ્દોનો ઉપયોગ કરતી વખતે નીચેની હકીકત ધ્યાન રાખવા યોગ્ય છે.

જે ચીજ અથવા માણસ જેને વિષે આપણે બોલતાં હોઇએ તે નજીકમાં હોય તો તેને માટે este કે esta વપરાય છે.

" " " બોલાતું હોય તે બોલનારના નિર્દેશમાં હોય ત્યારે esse કે essa વપરાય છે.

" " " જેને વિષે બોલાતું હોય તે બંનેમાંથી (બોલનાર અને જેને વિષે બોલાતું હોય તે બંનેમાંથી) એકે પાસે ન હોય પણ "તે પેલું" એમ બતાવાતું હોય ત્યાં aquelle કે aquella વપરાય છે.

૬ તત્પદાપેક્ષક ("જે તે" પણું બતાવનારા) સર્વનામ.

૫૮ Relativo સર્વનામ એટલે જેમાં "જે", "જેનું" આવા શબ્દોનો સમાવેશ થયેલ હોય તે.

તેવા સર્વનામ નીચે મુજબ છે. જેના દાખલા પાઠ ૯ મામાં આપેલ છે. તેથી સમજાશે.

જે Que (કી) who or which
જેને Quem (કેં) " " "
આ શબ્દો એકવચન અને બહુવચન. તેમજ નરજાતિ અને નારીજાતિ બંનેમાં વપરાય છે.

Sin.		Plu.	
નરજાતિ	નારીજાતિ	નર.	નારી.
જેને Qual (ક્વૅાલ્)	Qual	Quaes	Quaes (ક્વાઇશ્)
જેનું Cujo (કુજ્યુ)	Cuja (કુજ્ઝ)	Cujos (કુજ્યુસ્)	Cujas (કુજસ્)

"જે" શબ્દને માટે ઘણે ભાગે "que" શબ્દ વપરાય છે.
ઉપરની બાબતનું સ્પષ્ટિકરણ નીચલા પાઠથી થશે.

૫૯ પાઠ ૯મો Nona Licção (નૅાન લીસ્સાંઉ)

Escrevi (એસ્ક્રેવી) લખ્યું
Fallou (ફાલો) બોલ્યો (૧લો પુરૂષ એકવચન)
Fallei (ફાલેઇ) બોલ્યો (ત્રીજો " ")

Hontem (ઑન્ટૅં) ગઇકાલે
Cortei (કૉર્તેઇ) કાપ્યું
બાકીના શબ્દો પોરતુગીઝ ગુજરાતી કોષમાં જુઓ.

Este é o senhor que fallou (એસ્તિ ઍ ઉ સિન્યોર્ કે ફાલો) જે ગૃહસ્થ બોલ્યા તે આ This is the gentleman who spoke

Esta e' a carta que escrevi (ઍસ્ત ઍ અ કાર્ત કે ઇશ્કેવી) જે કાગળ મેં લખ્યો તે આ This is the letter that I wrote.

O moço a quem fallei hontem (ઉ મોસુ અ કૅં ફાલેઇ ઑન્ટૅં) ગઇ કાલે જેને મેં વાત કરી તે નોકર. The waiter whom I spoke yesterday.

A faca com a qual o cortei (અ ફાક કૅાં અ ક્વાલ્ ઉ કૉર્તેઇ) (છરી કે જેનાથી) જે છરી વડે મેં કાપ્યું તે. The knife with which I cut.

A senhora cuja guarda-chuva o Sr. levou (અ સિન્યોર કૂજ્ઞ ગ્વાર્દ શુવ્વ ઉ સિન્યોર્ લેવો) જે બીની છત્રી તમે લીધી તે (સ્ત્રી). The lady whose umbrella you took.

Os passageiros cuja bagagem achéi (ઉશ્ પાસાજ્યેરશ્ કૂજ્ઞ બગાજિન્ય આશેઇ) ઉતારૂઓ કે જેનો સામાન= જે ;ઉતારૂઓનો સામાન મને મળ્યો તે (આ ઉતારૂઓ) The passengers whose luggage I found.

ઉપર જણાવેલ સર્વનામમાંના qual, quem અને que પ્રશ્નાર્થે સર્વનામ તરીકે પણ વપરાય છે જે નીચેની વિગતેથી જણાશે.

૭ પ્રશ્નાર્થ સર્વનામ.

૬૦ Interrogativo સર્વનામમાં qual, quem અને que મુખ્ય છે. જેના અન્ય રૂપો (ઉપર સર્વનામમાં) જણાવી ગયા છીએ. તેમનો ઉપયોગ નીચેના વાક્ય ઉપરથી જોઇ શકાશે.

Qual e' a sua opinião ? (ક્વાલ્ એં અ સુઅ ઓપિનિઆંઉ ?) તમારો મત શું છે ? What is your opinion?
Qual (quaes) das facas ? (ક્વાલ્ (ક્વાઇશ) દશ્ ફાકશ ?) છરીઓમાંથી કઇ ? Which of the knives ?
Quem o tomou (કૅં ઉ તોમૌ ?) તે કોણે લીધું ? Who took it ?
(O) que disse elle ? (ઉ કે દીસિ એલિ ? તેણે શું કહ્યું ? What did he say ?

Que સાથે Por જોડવાથી adverb (અવ્યય) થાય છે. જેમકે Porque=શા માટે Why
Porque esperou o Sr. ? (પુર્કે ઇશ્પૅરો ઉ સિ'યોર્) આપે શા માટે રાહ જોઈ ? Why did you wait ?

આ ઉપરાંત qualquer (બહુ. quaesquer) શબ્દ વપરાય છે. તેનો અર્થ "કોઇપણ" થાય છે એટલે પુરૂષ કે સ્ત્રી ગમે તે હોય; તથા quemquer (બહુવચન નથી) નો અર્થ " જે જે " whoever થાય છે.

૮ અનિયમિત સર્વનામ.

૬૬ આ સર્વનામનું નામ અનિયમિત કહેવાનું કારણ એવું છે કે તેના કોઇ નરજાતિ કે નારીજાતિ તેમજ એકવચન અને બહુવચનમાં નિયમિત રૂપ થતાં નથી. તેમજ કોઇ વખતે એકલું વિશેષણ તરીકે વપરાય તો કોઇ વખતે નામ (સર્વનામ) તરીકે વપરાય છે તેવાં સર્વનામ નીચે મુજબઃ—

૧ Alguem (આલ્ગૅ) કોઇ Somebody; Ninguem (નીંગૅ) કોઈ નહીં Nobody; Nada (નાદ) કંઇ નહીં Nothing; Fulano-a (ફુલાન) ફલાણું Such a one; Outrem (ઓત્રેં) બીજું Another; આટલા શબ્દો વિશેષ્ય તરીકેજ એટલે સર્વનામની રીતે વપરાય છે.

Que posso offerecer a V. mce ? nada mais (કે પૉસ્સુ ઑફેરેસેર્ આ વૉસ્સમર્સે ? નાદ માઇશ્) આપને શું

આપું! કાંઇ નહીં Nothing more વધારે દાખલા માટે પાઠ ૧૯ મો જુઓ.

૨. Cada (કાદ) દરેક each, cada um એનું નારીજાતી cada uma (એનું બહુવચન થતું નથી) એ વિશેષણ તરીકે વપરાય છે.

૩. નીચેના શબ્દો વિશેષણ તેમજ સર્વનામ (વિશેષ્ય) તરીકે વપરાય છે.

એકવચન		બહુવચન	
નરજાતિ	નારીજાતિ	નરજાતિ	નારીજાતિ
Um	Uma એક One	Uns	Umas કેટલાંક Some
(ઉં)	(ઉમ)	(ઉંશ્)	(ઉમશ્)
Algum	Alguma કેટલુંક Some	Alguns	Algumas „ „
(આલ્ગૂં)	(આલ્ગૂમ)	(આલ્ગૂંશ્)	(આલ્ગૂમશ્)
Outro	Outra બીજું Other	Outros	Outras બીજાં Others
(ઔત્રુ)	(ઔત્ર)	(ઔત્રુશ્)	(ઔત્રશ્)
Todo	Toda બધું All	Todos	Todas બધાં All
(તોદુ)	(તોદ)	(તોદૂશ્)	(તોદશ્)
Tal બન્ને જાતિમાં વપરાયછે. એવું Such		Taes (તાઇશ્) એવું Such	
(તાલ્)			
Tal qual „	એજ Such as	Taes quaes Such as	
(તાલ્ ક્વાલ્)	જેવું કે	(તાઇશ્ ક્વાઇશ્)	

દાખલા માટે પાઠ ૧૦ મો જુઓ.

૬૨ સર્વનામ વિષે વધારાની સૂચના.

a. ઉપરના સર્વનામમાં Tu, ti, teu, vos કે o vosso વિગેરે શબ્દો આપ્યા છે. તે ફક્ત જણાવવા સારૂજ છાપ્યા છે પરંતુ તેઓનો ઉપયોગ કરવા કરતાં o sr વાપરવું સહેલું છે.

b. જ્યારે એક ક્રિયાપદના બે કર્મ તરીકે સર્વનામોજ આવેલા હોય ત્યારે તેમાંનું પહેલું પુરૂષવાચક હોય છે અને બીજું વસ્તુવાચક હોય છે તેમાંનું પુરૂષવાચક સર્વનામ પહેલું મુકાય છે અને વસ્તુવાચક પછી આવે છે. વળી જે પુરૂષવાચક સર્વનામ હોય અને છેડે e આવ્યો હોય તો તે e રદ કરી તેને બદલે ' વપરાય છે. એટલે me અને o હોય તો તેને બદલે m'o, lhe ને બદલે lh'o અને નારીજાતિમાં m'a, lh'a થાય છે.

દાખલા

મેં તેને તે (વસ્તુ) વેચાતી આપી. Eu lh'o vendi (lhe અને o ને બદલે lh'o થયું. આ બંને કર્મ એકજ ક્રિયાપદના છે. તેમજ પુરૂષવાચક lhe અને વસ્તુવાચક o છે. નીચેના દાખલા પણ તેવાજ છે.)

તે (વસ્તુ) મને આપો   Dê-m'o   (દે મુ-ઉ)

તમેએ તે (ચીજો) તેણીને બતાવી ? Mostrou-lh'as ?

c. જ્યારે Lhes, બીજા સર્વનામ સાથે જોડાયલ હોય ત્યારે પણ ઉપર પ્રમાણેજ ' મુકાય છે. એટલે lhes ને બદલે lh' થાય છે. (lhe નો અર્થ તેમને.) જેમકે, અમો તે (વસ્તુ) તેમને ઉછીતી આપશું Nós lh'o emprestaremos a ellas; તે (ચાવી f) તેમને બતાવશો નહીં Não lh'a mostre a elles (નાંઉ લ્ય મૅાસ્ત્રી અ એલિશ) Do not show it (chave-f) to them આમાં lhes પુરૂષવાચક છે અને o અને a (સંયોજક સર્વનામ it ને બદલે :વપરાયલું) વસ્તુવાચક છે. વધારે દાખલા ૧૦મા પાઠમાં જુઓ.

d. જ્યારે nós અથવા vós બીજા કોઇ કર્મ તરીકે વપરાયેલા સર્વનામ સાથે જોડાયેલ હોય ત્યારે s ને બદલે l મુકાય છે. જેમકે nos-o હોય તો nol-o; nos a ને બદલે nol-a; nos-as ને માટે nol-as થાય છે.

તે અમને બતાવો   Mostre-nol-os } આમાં os અને as
તેણે તે (વસ્તુઓ) અમને આપી Elle nol-as deu } સંયોજક સર્વનામ છે.

વધારે દાખલા પાઠ ૧૦મા માં જુઓ.

૬૩ પાઠ ૧૦ મો (Decima Licção) દેસિમ લીસ્સાઊં
આ પાઠમાં પોરતુગીઝનું ગુજરાતિ આપવા કરતાં ગુજરાતિ વાક્યનું પોરતુગીઝ આપેલ છે. કારણકે ઉપરના બધાં નિયમોનું વિવેચન યથાસ્થિત થઇ શકે.

૧ તેણીને તે આપો=Dê-lh'os (દે લ્યુશ) Give them to her. (lhes અને os ને બદલે lh'os કલમ c મુજબ થયું અને – (હાઇફન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૨ તેને તે બતાવો=Mostre-lh'os (મૉસ્ત્રિ લ્યુશ) Show them to him અહીં તે શબ્દ તેમને to them ના અર્થમાં છે.

૩ તમે શા માટે મારી પાસે તે લાવ્યા નહીં ?=Porque m'o não trouxe ? (પૂર્કે મુ નાંઉ ત્રોસિ) Why did you not bring it to me. આમાં (me અને o નું કલમ b મુજબ m'o થયું છે) બીજા દાખલા નીચે મુજબ.

૪ તેમને મારી પાસે મોકલતા નહીં=Não m'os mande (નાંઉ મુશ માંદિ) Do not send them to me.

૫ તમને તે કોણે આપ્યું ?=Quem lh'o deu ! (કૈં લ્યુ દેઉ !) Who gave it to you ? આમાં lhe અને o કલમ b પ્રમાણે આવેલ છે તેથી lh'o થયું).

૬ હું તે (વસ્તુ) તમને આપીશ=Eu lh'o darei (એઉ લ્યુ ઉ દારેઇ) I shall give it to you.

૭ અમને તે આપો=De-nol-o (દે નૂલુ) Give it to us આમાં nos અને o નો nol-o થયો અને de–અને nol-o વચ્ચેના – (હાઇફન) પાના પર ની કલમ ૫ મુજબ થયું.

૮ અમને શા માટે તમોએ તેમને બતાવ્યા નહીં ? Porque não nol-os mostrou ? (પૂર્કે નાંઉ નૂલુશ મોસ્ત્રૌ ?) Why did you not show them to us ? આમાં nos-os નું nol-os કલમ d મુજબ થયું છે.

૯ તે તેમને (તે સ્ત્રીઓને) તમારી પાસે મોકલત નહીં Não vol-as mandaria (નાંઉ વૂલસ માંદારીય) He would not send them (તારી) to you આમાં vos-as નું vol-as થયું.

૧૦ ભુલ કરતા નહીં Não se engane (નાંઉ સિ ઍંગાનિ) Don't make a mistake.

૧૧ તેઓ હમણું જાગશે નહીં Não se acordarão agora (નાંઉ સિ આકૉર્દારાંઉ અગૉર) They will not awake now.

૧૨ મહેરબાની કરીને એક કલાક બેસો. Assente-se uma hora, faça favor (આસૅન્તિ સિ ઊમ ઑર, ફાસ ફાવેરૂ) Sit down one hour, please.

આ પાઠમાં વપરાયેલા નવા શબ્દોને માટે પાછળ આપેલ પોરતુગીઝ ગુજરાતિ શબ્દકોષ જુઓ.

પાના ૫૯ મેં કલમ ૬૧ની ૧-૨-૩ ના ઉદાહરણો.

૧૩ Eu sei que elle é um grande patife (એઉ સેઇ કે એલિ ઍં ઉં ગ્રાંદિ પાતીફિ) હું જાણું છું કે તે એક મોટો લુચ્ચો છે I know that he is a great scoundrel.

૧૪ Alguem está ahi ? (આલ્ગેં ઇસ્તા આઇ ?) ત્યાં કોઇ છે Is anyone there ?

૧૫ Não conheço pessoa alguma na esta (nésta) cidade (નાંઉ કુનેસુ પેસોઅ આલ્ગૂમ નૅસ્ત સિદાદિ) આ ગામમાં હું કોઇ માણસને ઓળખતો નથી I know none in this town.

૧૬ Não conheço ninguem (નાંઉ કુનેસુ નિંગેં) હું કોઇને ઓળખતો નથી I know nobody.

૧૭ Todo o dia (toda a noite) moramos juntos (તોદુ ઉ દીય (તોદ અ નોયતિ) મૉરામુસ જૂન્તુસ) આખો દિવસ અમે સાથે રહીએ છીએ We live together all day.

૧૮ Isto pertence a outrem (ઇસ્તુ પૅર્તૅંસિ અ ઔત્રે) આ બીજાનું છે. This belongs to others.

૧૯ Uns dizem isto, outros aquillo (ઊંશૂ દીઝિં ઇસ્તુ, ઔત્રુસ્ અકીલુ) કેટલાક આ કહે છે, બીજાઓ તે કહે છે. Some say this, others that.

ક્રિયાપદ (Verbos) વૅર્બુશ

૬૪ ક્રિયાપદના મુખ્યત્વે કરીને બે ભાગ કરી શકાય. ૧ સહાયકારક (Auxiliarios) આઉશિલિયાર્યુશ અને ૨ મુખ્ય (Principaes) પ્રિંશિપાઇશ્. સહાયકારક ક્રિયાપદ એટલે જેનો સંપૂર્ણ અર્થ બીજા ક્રિયાપદની મદદથી સમજી શકાય અર્થાત્ તે એકલું ન આવતાં બીજાની સાથે આવીને પોતાનો અર્થ સંપૂર્ણ બતાવે છે. અને મુખ્ય ક્રિયાપદ હમેશાં પોતાનો અર્થ સ્પષ્ટજ દર્શાવે છે.

૬૫ હવે સહાયકારક અને મુખ્ય ક્રિયાપદોના પણ બે ભેદ છે. ૧ નિયમિત (Regular) અને અનિયમિત (Irregular).
આ સંબંધી વિશેષ વિવેચન અત્રે નિરૂપયોગી હોવાથી કરવું ઉચિત નથી.

૬૬ નીચેના ચાર સહાયકારક ક્રિયાપદ અનિયમીત હોવાથી અને હમેશાં ઉપયોગનાં હોવાથી તેના સંપૂર્ણ રૂપાખ્યાન હેઠળ આપ્યા છે.

Ter, Haver; (તેર્, આવ્વેર્) પાસે હોવું To have. Ser અને Estar (સેર્, ઇસ્તાર્) થવું To be.

અર્થ અને ઉપયોગ.

૧-૨ Ter અને Haver નો અર્થ એકજ છે "પાસે હોવું to have" પરંતુ તેમાં ter એ સહાયકારક ક્રિયાપદ છે તેમજ મુખ્ય ક્રિયાપદ પણ છે. એટલે એકલું પણ વપરાય છે. જ્યારે એકલું વપરાય ત્યારે તેનો અર્થ "કબજામાં હોવું" એવો થાય છે. પણ haver એ હમેશાં સહાયકારક ક્રિયાપદ તરીકેજ વપરાય છે.

૩-૪ Ser અને Ester આ બન્નેનો અર્થ એકજ છે "હોવું, થવું to be".

a જે વસ્તુ કે કામ જાથુ, નિત્ય રહેવાનું કે થવાનું હોય (જેવાં કે વારસામાં ઉતરેલ સદ્‌ગુણ કે દુર્ગુણ, ધંધા, શરીરની ખોડ ખાંપણ વિગેરે) તેમાં ser વપરાય છે. જેમકે, તે ઊંચો છે. (Ser e' alto; હું લડવૈયો છું Sou soldado (સોઉ સૉલ્દાદુ).

કર્મણિ પ્રયોગમાં (Passive voice માં) હમેશાં ser નોજ ઉપયોગ થાય છે. તેમાં estar કદી વપરાતું નથી. જેમકે, આ ચોપડી સારી રીતે વંચાશે. Este livro será bem lido (એસ્તિ લીવ્રુ સૅરા બૅં લીદુ) This book will be read well.

b જે વસ્તુ કે કામ થોડા વખતને માટે હોવાનું કે રહેવાનું હોય (એટલે temporary હોય) ત્યાં Estar વપરાય છે. જેમકે, તે બીડી પીએ છે Esta' fumando; (ઇસ્તા ફુમાંદુ). તે હોટેલમાં છે Esta' no hotel (ઇસ્તા નુ ઑતૅલ).

Estar મુખ્યત્વે કરીને વર્તમાનકૃદંત (Participle) ની સાથે વપરાય છે. જ્યારે Ser વર્તમાનકૃદંત સાથે કદી વપરાતું નથી. જેમકે હું લખું છું Estou escrevendo (ઇસ્તૌ ઇશ્ક્રેવેન્દુ).

૬૭ આ ઉપરાંત નીચલા ક્રિયાપદો પણ સહાયકારક છેઃ—
Querer, Dever (અર્થ shall, will) Poder (is able to, can, may ને બદલે) વિગેરે.

૬૮ "જોઇએ" એ શબ્દ (જેને અંગ્રેજીમાં must કહે છે તે) પોરતુગીઝમાં નીચે મુજબ રીતોએ દર્શાવાય છે.

Haver de ફરજ દર્શાવવા (obligation) જેમકે Elle ha de ir =તેને જવુંજ જોઇશે (he must (shall) go).

Ter de જરૂરીઆતપણું દર્શાવવા (Necessity) જેમકે Elle tem de ir=તેણે જવુંજ જોઇએ (he must (is to) go).

Dever અટકળ અથવા ફરજ } દર્શાવવા (Supposition & duty) જેમકે Elle deve estar la=તે ત્યાં હોવોજ જોઇએ અર્થાત તે ત્યાં હોય તોજ (if he must be there).

૬૯ Ter (તેરૂ) પાસે હોવુ' To have ના રૂપાખ્યાન

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રૅઝેન્તિ દુ ઇન્દિકાતીવ્વુ)

મારી પાસે છે Eu tenho (એઉ તૅંગ્યુ) I have (૧લો પુરૂષ એકવચન)

અમારી „ „ No's temos (નૉશ્ તૅમુશ્) We „ („ „ બહુ „)

તારી „ „ Tu tens (તુ તૅંશ્) Thou hast (૨જો „ એક „)

તમારી „ „ Vo's tendes (વૉશ્ તૅન્દિશ્) You have („ „ બહુ „)

તેની „ „ Elle tem (એલિ તૅં) He has (૩જો „ એક „)

તેઓની „ „ Elles teem (એલિશ્ તૅં') They have („ „ બહુ „)

આવી રીતે બધાં રૂપોમાં પુરૂષ અને વચન અનુક્રમે સમજી લેવાં.

ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પૅર્ફેઇતુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી હવેથી ફરીને આપવા યોગ્ય નથી.

મારી પાસે હતું	Eu tinha	(તીંગ્ય)	I had
અમારી „ „	Nós tinhamos	(તીંગ્યમુશ્)	We had
તારી „ „	Tu tinhas	(તીંગ્યશ્)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós tinheis	(તીંગ્યેઇશ્)	You had
તેની „ „	Elle tinha	(તીંગ્ય)	He had
તેઓની „ „	Elles tinham અથવા tinhão	(તીંગ્યંઉ)	They had

૩ પુર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફેઇતુ)

મારી પાસે હતું	Eu tive	(તીવ્વિ)	I had
અમારી „ „	Nós tivemos	(તીવ્વિમુશ્)	We „
તારી „ „	Tu tiveste	(તીવ્વૅસ્તિ)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós tivestes	(તીવ્વૅસ્તિશ્)	You had
તેની „ „	Elle teve	(તેવ્વિ)	He had
તેઓની „ „	Elles tiveram અથવા tiverão	(તીવ્વૅરંઉ)	They had

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુરૂ)

મારી પાસે હશે	Eu terei	(તેરેઇ)	I shall have
અમારી ,,	Nós teremos	(તૅરૅમુશ)	We ,, ,,
તારી ,,	Tu tera's	(તૅરાશ)	Thou wilt ,,
તમારી ,,	Vo's tereis	(તૅરેઇશ)	You will ,,
તેની ,,	Elle tera'	(તૅરા)	He ,, ,,
તેઓની ,,	Elles terão	(તૅરાંઉ)	They ,, ,,

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કંદિસિયૉનાલ)

મારી પાસે હોવું જોઇએ	Eu teria	(તેરીય)	I should have
અમારી ,, ,,	Nós teriamos	(તેરીયમુશ)	We ,, ,,
તારી ,, ,,	Tu terias	(તેરીયશ)	Thou wouldst ,,
તમારી ,, ,,	Vo's terieis	(તેરીએઇશ)	You would ,,
તેની ,, ,,	Elle teria	(તેરીય)	He ,, ,,
તેઓની ,, ,,	Elles terião અથવા teriam	(તેરીયાંઉ)	They ,, ,,

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપૅરાતીવ્વુ)

તારી પાસે રહેવાદે Tem tu (તૅં તુ) Have thou ૨ જો પુરૂષ એકવચન
તમારી ,, ,, દીઓ Tende vo's (તૅન્દિ વૉશ) Have you ,, ,, બહુ ,,
તેની ,, ,, દે Tenha êlle (તૅન્ય એલિ) Let him have ૩ જો પુરૂષ એકવચન
તેઓની,, ,, ,, Tenham elles અથવા Tenhão ,, (તૅન્યાંઉ એલિશ),, them ,, બહુ

૭ સંશયાર્થભેદ-વર્તમાનકાળ

Subjunctivo presente (સુબ્જુંક્તીવુ પ્રૅઝૅન્તિ)

કે મારી પાસે હોય Que eu tenha (કે એઉ તૅન્ય) That I may have
,, અમારી ,, ,, ,, no's tenhâmos (,, નૉશ તૅન્યામુશ) That we ,, ,,

,, તારી ,, ,, ,, tu tenhas (,, તુ તૅન્હશ્) ,, thou mayst ,,
કે તમારી પાસે હોય Que vo's tenhais (કે તૅન્હાઇશ્) That you may have
,, તેની ,, ,, ,, elle tenha(,, તૅન્હ) That he may have
,, તેઓની ,, ,, ,, elles tenham અથવા elles tenhão (કે તૅન્હંઉ) That they may have

૮ સંશયાર્થભેદ-ભુતકાળ Subjunctivo imperfeito

(સુબ્જુંક્તીવ્રુ (ઇમ્પેર્ફૈતુ)

જો મારી પાસે હોત Se tivesse (તિવ્હૅસ્સિ) If I might have
,, અમારી ,, ,, ,, tivessemos (તિવ્હૅસ્સિમુશ્) ,, We ,, ,,
,, તારી ,, ,, ,, tivesses (તિવ્હૅસ્સિશ્) ,, thou ,, est ,,
,, તમારી ,, ,, ,, tivesseis (તિવ્હૅસ્સેઇશ્) ,, you might ,,
,, તેની ,, ,, ,, tfvesse (તિવ્હૅસ્સિ) ,, he ,, ,,
,, તેઓની ,, ,, ,, tivessem (તિવ્હૅસ્સિં) ,, they ,, ,,

૯ સંશયાર્થભેદ-પુર્ણ ભુતકાળ Subjunctivo-pluperfeito

(સુબ્જુંક્તીવ્રુ પ્લુપરૅફેતુ)

* આ કાળ માટે જુઓ કલમ ૭૧ મી.

*જો ત્યારે મારી પાસે હોત Se tivéra (તિવ્હૅર) If I had had
,, ,, અમારી ,, ,, ,, tiveramos (તિવ્હૅરમુશ્) If we had had
,, ,, તારી ,, ,, ,, tivéras (તિવ્હૅરશ્) If thou hadst had
,, ,, તમારી ,, ,, ,, tivéreis (તિવ્હૅરેઇશ્) If you had had

---

*આમાં "જો ત્યારે" એ શબ્દો ઘણું ખરું અમારી વાત દર્શાવે છે.

" " તેની " " " tivéra (તિવ્ઁર)
If he had had
" " તેઓની " " " tiveram અથવા
tiverão (તીવ્ઁરઉ) If they had had

૧૦ સશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ. Subj futuro (સુબ્જુંકતીવ્ઁફુતુર)

જ્યારે (અથવા જો) મારી પાસે હશે Quando tivér (કવાન્ડુ તિવ્ઁર)
When I shall have
" " " અમારી " " " tivermos (" તિવ્ઁર્મુશ)
When we shall have
" " " તારી " " " tiveres (" તિવ્ઁરિશ)
When thou wilt have
" " " તમારી " " " tiverdes (" તિવ્ઁર્દિશ)
When you will have
" " " તેની " " " tiver (" તિવ્ઁર)
When he will have
" " " તેઓની " " " tiverem (" તિવ્ઁરિં)
When they will have

આ ભેદમાં quando (જ્યારે), que અને Se (બંનેનો અર્થ જો) વાપરવામાં આવે છે.

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo (પ્રેઝેન્તિ પેસોઅલ દુ ઇન્ફીનીતીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Ter eu	(તર્ એઉ)	My having
અમારી " "	Termos nós	(તર્મુશ નૉશ)	Our "
તારી " "	Teres tu	(તરિશ તુ)	Thy "
તમારી " "	Terdes vós	(તર્દિશ વૉશ)	Your "
તેની " "	Ter elle	(તર્ એલિ)	His "
તેઓની " "	Terem elles	(તરિં એલિશ)	Their "

આ કાળમાં સર્વનામ કોઇ વખતે મુકાય છે. ઘણું ભાગે રદ કરાય છે.

૧૨ વર્તમાનકૃદંત-હોતાં=Tendo (તૅન્દુ) Having
ભુતકૃદંત-હતું=Tido (તીદુ) Had

૭૦ Haver (આવ્વેર્) પાસે હોવું To have ના રૂપાખ્યાન.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રૅઝૅન્તિ દુ ઇન્દિકાતીવ્વુ)

મારી પાસે છે	Eu hei	(એઉ એઇ)	I have
અમારી „	Nós havemos	(નૉશ્ આવ્વૅમુશ્)	We „
તારી „	Tu hás	(તુ આશ્)	Thou hast
તમારી „	Vós haveis	(વૉશ્ આવ્વેઇશ્)	You have
તેની „	Elle ha	(એલિ આ)	He has
તેઓની „	Elles hão	(એલિશ્ આંઉ)	They have

૨ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (ઇમ્પૅર્ફૅઇતુ)

સર્વનામના ઉચ્ચાર ઉપર આપેલા હોવાથી ફરીથી આપવા નિરૂપયોગી છે તેથી નથી આપ્યા.

મારી પાસે હતું	Eu havia	(આવ્વીઅ)	I had
અમારી „ „	Nós haviamos	(આવ્વીયમુશ્)	We „
તારી „ „	Tu havias	(આવ્વીઅશ્)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós havieis	(આવ્વીએઇશ્)	You had
તેની „ „	Elle havia	(આવ્વીઅ)	He „
તેઓની „ „	Elles haviam અથવા havião	(આવ્વીઅંઉ)	They „

૩ પૂર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફૅઇતુ)

મારી પાસે હતું	Eu houve	(ઓવ્વિ)	I had
અમારી „ „	Nós houvemos	(ઓવ્વૅમુશ્)	We had
તારી „ „	Tu houveste	(ઓવ્વૅસ્તિ)	Thou hadst
તમારી „ „	Vós houvestes	(ઓવ્વૅસ્તિશ્)	You had

તેની „ „ Elle houve (ઓવ્વિ) He „
તેઓની „ „ Elles houveram અથવા houverão } (ઓવ્વૅરંઉ) They „

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુર)

મારી પાસે હશે Eu haverei (આવ્વૅરેઇ) I shall have
અમારી „ „ No's haveremos (આવ્વૅરૅમુશ્) We „ „
તારી „ „ Tu havera's (આવ્વૅરાશ્) Thou wilt have
તમારી „ „ Vo's havereis (આવ્વૅરેઇશ્) You will „
તેની „ „ Elle havera' (આવ્વૅરા) He „ „
તેઓની „ „ Elles haverão (આવ્વૅરાંઉ) They „ „

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કંદિસિયોનાલ્)

મારી પાસે હોવું જોઇએ Eu haveria (આવ્વેરીઅ) I should have
અમારી „ „ „ No's haveriamos (આવ્વેરીઅમુશ્) We „ „
તારી „ „ „ Tu haverias (આવ્વેરીઅશ્) Thou wouldst „
તમારી „ „ „ Vo's haverieis (આવેરીયેઇશ્) You would „
તેની „ „ „ Elle haveria (આવ્વેરીઅ) He „ „
તેઓની „ „ „ Elles haveriam અથવા haverião } (આવ્વેરીઅંઉ) They „ „

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપૅરાતીવ્વુ)

તારી પાસે રહેવા દે Ha tu (આ તુ) Have thou ૨ જો પુ. એકવ.
તમારી „ „ દીઓ Havei vós (આવ્વેઇ વૅાશ્) „ you „ „ બહુવ.
તેની „ „ દે Haja ello (આજ એલ્લિ) Let him have ૩ જો પુ. એકવ.
તેઓની „ „ „ Hajam અથવા Hajão { elles (આજંઉ એલ્લિશ્) Let them have ૩ જો પુ. બહુવચન.

૭ સંશયાર્થ ભેદ-વર્તમાનકાળ Subj. presente

(સુબ્જુંક્તીવુ પ્રૅઝૅન્તિ)

કે મારી પાસે હોય Que haja (કે આજ્ઝ) That I may have
„ અમારી „ „ „ hajamos („ આજ્ઝામુશ્) „ we „ „
„ તારી „ „ „ hajas („ આજ્ઝશ્) „ thou mayst „
„ તમારી „ „ „ hajais („ આજ્ઝાઇશ્) „ you may „
„ તેની „ „ „ haja („ આજ્ઝ) „ he „ „
„ તેઓની „ „ „ hajam અથવા hajão („ આજ્ઝંઉ) „ they „ „

૮ સંશયાર્થ ભેદ-ભુતકાળ Subj. imperfeito (સુબ્જું. ઇમ્પૅર્ફૅઇતુ)

જો મારી પાસે હોત Se houvesse (સિ ઓવ્વૅસ્સિ) If I might have
„ અમારી „ „ „ houvessemos („ ઓવ્વૅસ્સિમુશ્) „ we „ „
„ તારી „ „ „ houvesses („ ઓવ્વૅસ્સશ્) „ thou „ st „
„ તમારી „ „ „ houvesseis („ ઓવ્વૅસ્સેઇશ્) „ you might „
„ તેની „ „ „ houvesse („ ઓવ્વૅસ્સિ) „ he „ „
„ તેઓની „ „ „ houvessem („ ઓવ્વૅસ્સિં) „ they „ „

૯ સંશયાર્થ ભેદ-પુર્ણ ભુતકાળ Subj. pluperfeito (સુ. પ્લુપર્ફૅઇતુ)

જો (ત્યારે=તે વખતે) મારી પાસે હોત Se houvera (ઓવ્વૅર) If I had had.
જુઓ કલમ ૭૧.

„ અમારી „ „ „ houvéramos (ઓવ્વૅરમુશ્) „ we „
„ તારી „ „ „ houvéras (ઓવ્વૅરશ્) „ thou „ st „
„ તમારી „ „ „ houvéreis (ઓવ્વૅરેઇશ્) „ you had „
„ તેની „ „ „ houvéra (ઓવ્વૅર) „ he „ „
„ તેઓની „ „ „ houvéram (ઓવ્વૅરંઉ) „ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subj. futuro (સુબ્જું. ફુતુરૂ)

જ્યારે મારી પાસે હશે	Quando houver	(ક્વાન્દુ ઓવ્વેર્)	When I shall have
„ અમારી „ „	„ houvermos	(„ ઓવ્વેર્મુશ્)	When we shall have
„ તારી „ „	„ houveres	(„ ઓવ્વેરિશ્)	When thou wilt have
„ તમારી „ „	„ houverdes	(„ ઓવ્વેર્દિશ્)	When you will have
„ તેની „ „	„ houver	(„ ઓવ્વેર્)	When he will have
„ તેઓની „ „	„ houverem	(„ ઓવ્વેરિં)	When they will have

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo (પ્રેઝેન્તિ પેસોઅલ દુ ઇન્ફીનીતીવુ)

મારી પાસે હોવાથી	Haver eu	(આવ્વેર્)	My having
અમારી „ „	Havermos nós	(આવ્વેર્મુશ્)	Our „
તારી „ „	Haveres tu	(આવ્વેરિશ્)	Thy „
તમારી „ „	Haverdes vós	(આવ્વેર્દિશ)	Your „
તેની „ „	Haver elle	(આવ્વેર્)	His „
તેઓની „ „	Haverem elles	(આવ્વેરિં)	Their „

૧૨ વર્તમાન કૃદંત-હોતાં=Havendo (આવેન્દુ) Having

ભુતકૃદંત-હતું=Havido (આવ્વીદુ) Had

૭૧ પૂર્ણભૂતકાળના રૂપાખ્યાન એ રીતે થાય છે. જે આ સંશયાર્થભેદમાં આપ્યા છે તેમાંથી સંશયાર્થભેદનો પ્રત્યય Se, que કે quando જે વપ-

રાયો હોય તે કાઢી લીધાથી પૂર્ણભૂતકાળના બીજા રૂપો indicativo મુડના બને છે. જેને અંગ્રેજીમાં Past anterior કહે છે. જ્યારે ઘણા વખત પહેલાંની વાત કરવી હોય ત્યારે આ કાળના રૂપ વપરાય છે.

૭૨ અનિયમિત અને નિયમિત બધાં ક્રિયાપદોનાં ભૂતકાળના ત્રણ રૂપો આપ્યા છે તેના અર્થ અને ઉપયોગ.

૧ ચાલુ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાવ ચાલતું હતું. જેમકે હું બોલતો હતો Fallva.

૨ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ થોડા વખત અગાવ ચાલતું હતું તે પુરૂં થઇ ગયું. જેમ કે હું બોલ્યો Fallei.

૩ પૂર્ણ ભૂતકાળ– જેની ક્રિયા અથવા કામ અમુક વખત અગાઉ ચાલતું હતું તે વખતેજ પૂરૂં થઇ ગયું જેમકે હું બોલ્યો હતો Fallara. ચાલુ ભૂતકાળ અને ભૂતકાળ બંને એક સરખા જેવા એટલે એકમેકને મળતા છે. કોઇપણ વાતનું વર્ણન કરવામાં તે વપરાય છે. પરંતુ પૂર્ણ ભૂતકાળ મોટે ભાગે ઐતિહાસિક બાબતોનું વર્ણન કરવામાં વપરાય છે.

Ser અને Estar (થવું, હોવું) To be ના રૂપ.

૧ વર્તમાનકાળ Presente do indicativo (પ્રેઝેન્ત્ દુ ઇન્દિકાતીવ્હુ)

	૭૩ Ser			૭૪ Estar
હું છું	Sou	(સોઉ)	I am	Estou (ઇસ્તો)
અમે છીએ	Somos	(સોમુશ્)	We are	Estamos (ઇસ્તામુશ્)
તું છે	Tu es	(એશ્)	Thou art	Est'as (ઇસ્તાશ્)
તમે છો	Sois	(સોઇશ્)	You are	Estais (ઇસ્તાઇશ્)
તે છે	E'	(એ)	He is	Esta' (ઇસ્તા)
તેઓ છે	São	(સાંઉ)	They are	Estão (ઇસ્તાંઉ)

૨ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (indi) (ઇમ્પૅર્ફેઇતુ)

Ser　　　　　　　　　　　　　　　　Estar

હું હતો Era (ઍ'ર) I was Estava (ઇસ્તાવ્વ)

અમે હતા Eramos (ઍ'રમુશ) We were Estavamos (ઇસ્તાવ્વમુશ)

તું હતો Eras (ઍ'રશ) Thou wast Estavas (ઇસ્તાવ્વશ)

તમે હતા Ereis (ઍ'રેઇશ) You were Estaveis (ઇસ્તા'વ્વેઇશ)

તે હતો Era (ઍ'ર) He was Estava (ઇસ્તાવ્વ)

તેઓ હતા Eram (ઍ'રંઉ) They were Estavam (ઇસ્તાવંઉ)

તા ઉપર બધે ભાર દેવો

૩ પુર્ણ ભુતકાળ Perfeito (indi) (પૅર્ફેઇતુ)

હું હતો Fui (ફુઇ) I was Estive (ઇસ્તીવ્વી)

અમે હતા Fomos (ફૉમુશ) We were Estivemos (ઇસ્તીવ્વિમુશ)

તું હતો Foste (ફોસ્તિ) Thou wast Estiveste (ઇસ્તિવ્વૅ'સ્તિ)

તમે હતા Fostes (ફૉસ્તિશ) You were Estivestes (ઇસ્તિવ્વૅસ્તિશ)

તે હતો Foi (ફોઇ) He was Esteve (ઇસ્તેવ્વિ)

તેઓ હતા Foram (ફોરંઉ) They were Estiveram (ઇસ્તિવ્વૅરંઉ)

૪ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi) (ફુતુરૂ)

હું થઇશ Serei (સેરેઇ) I shall be Estarei (ઇસ્તારેઈ)

અમે થઇશું Seremos (સૅરૅમુશ) We „ „ Estaremos (ઇસ્તારેમુશ)

તું થઇશ Sera's (સૅરાશ) Thou wilt „ Estara's (ઇસ્તારાશ)

તમે થશો Sereis (સેરેઇશ) You will „ Estareis (ઇસ્તારેઇશ)

તે થશે Sera' (સૅરા) He will „ Estara' (ઇસ્તારા)

તેઓ થશે Serão (સૅરાંઉ) They „ „ Estarão (ઇસ્તારાંઉ)

૫ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional (કૉંદિસિયૉનાલ)

મારે થવું જોઇએ Seria (સેરીય) I should be Estaria (ઇસ્તારીઅ)

અમારે „ „ Seriamos (સેરીયમુશ) We „ „ Estariamos (ઇસ્તારીયમુશ)

તારે „ „ Serias (સેરીયશ) Thou wouldst „ Estarias (ઇસ્તારીયશ)

	Ser		Estar
તમારે ,, ,,	Serieis (સેરીયેઇશ)	You would ,,	Estarieis (ઇસ્તારીયેઇશ)
તેને ,, ,,	Seria (સેરીઅ)	He ,,	,, Estaria (ઇસ્તારીય)
તેઓને ,, ,,	Seriam (સેરીઅંઉ)	They ,,	,, Estariam (ઇસ્તારીઅંઉ)
	અથવા Serião		

૬ આજ્ઞાર્થ Imperativo (ઇંપેરાતીવ્વુ)

	Ser		Estar
તું થા	Sê tu (સે તુ)	Be thou	Está tu (ઇસ્તા તુ)
તમે થાઓ	Sêde vos (સેદિ વૉશ)	,, you	Estai vos (ઇસ્તાઇ વૉશ)
તેને થવા દે	Seja elle (સેજા)	Let him be	Esteja elle (ઇસ્તેજ એલિ)
તેઓને ,,	Sejam (સેજ્અંઉ)	,, them ,,	Estejam (ઇસ્તેજ'ઉ)
	અથવા Sejão		અથવા Estejão

૭ સંશયાર્થ ભેદ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo presente (સુબ્જુંક્તીવ્વુ પ્રેઝેન્તિ)

કે હું હોઉં (થાઉં)	Que seja (કે સેજા)	That I may be	Que esteja (ઇસ્તેજા)
,, અમે હઇએ ,,	,, sejamos (,, સેજ્જામુશ)	,, we ,, ,,	Que estejamos (ઇસ્તેજ્જામુશ)
,, તું હો ,,	,, sejas (,, સેજ્જશ)	,, thou ,, ,,	Que estejas (ઇસ્તેજ્જશ)
,, તમે હોવ ,,	,, sejais (,, સેજ્જાઇશ)	,, you ,, ,,	Que estejais (ઇસ્તેજ્જાઇશ)
,, તે હોય ,,	,, seja (,, સેજા)	,, he ,, ,,	Que esteja (ઇસ્તેજા)
,, તેઓ ,, ,,	,, sejam (,, સેજ્અંઉ)	,, they ,, ,,	Que estejam (ઇસ્તેજ્અંઉ)
	અથવા sejão		અથવા estejão

Ser | Estar

૮ સંશયાર્થ-ભુતકાળ Subj-imperfeito (સુબ્જુંક્તીવ્ઉ ઇમ્પેર્ફેઇતુ)

જો હું હોત (થાત) Se fosse (સિ ફોસ્સિ) If I might be
Se estivesse (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિ)

જો અમે „ „ „ fossemos („ ફોસ્સિમુશ) „ we „ „
Se estivessemos (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિમુશ)

„ તું „ „ „ fosses („ ફોસ્સિશ) „ thou „est „
Se estivesses (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિશ)

„ તમે „ „ „ fosseis („ ફો'સ્સેઇશ) „ you „ „
Se estivesseis (ઇસ્તિવ્વૅસેઇશ)

„ તે „ „ „ fosse („ ફોસ્સિ) „ he „ „
Se estivesse (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિ)

„ તેઓ „ „ „ fossem („ ફો'સ્સિં) „ they „ „
Se estivessem (ઇસ્તિવ્વૅસ્સિં)

૯ સંશયાર્થ-પુર્ણ ભુતકાળ Subj-pluperfeito (સુબ્જુ-પ્લુપરફેતુ)

પાના મે આપેલી * કલમ ધ્યાનમાં રાખવી.

જો (ત્યારે) હું હતે Se fora (સિ ફોર) That I had been
Se estivera (ઇસ્તિવ્વૅર)

„ „ અમે „ „ foramos („ ફોરમુશ) „ we „
Se estiveramos (ઇસ્તિવ્વૅરમુશ)

„ „ તું „ „ foras („ ફોરશ) „ thou hast „
Se estiveras (ઇસ્તિવ્વૅરશ)

„ „ તમે „ „ foreis („ ફોરેઇશ) „ you had „
Se estivereis (ઇસ્તિવ્વૅરેઇશ)

„ „ તે „ „ fora („ ફોર) „ he had „
Se estivera (ઇસ્તિવ્વૅર)

„ „ તેઓ „ „ foram („ ફોરંઉ) „ they „ „
Se estiveram અથવા estiverão (ઇસ્તિવ્વૅરંઉ)

૧૦ સંશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ Subj-futuro
(સુબ્જુ-ફુતુર)

(જો અથવા) જ્યારે હું થઇશ Quando fôr (ફોર્) If or when I shall be Quando estiver (ઇસ્તિવ્વેર્)
,, અમે થઇશું Quando fôrmos (ફોર્મુશ્) If or when we shall be Quando Estivermos(ઇસ્તિવ્વેર્મુશ્)
,, તું થાય Quando fôres (ફોરિશ્) If or when thou wilt be Quando estiveres (ઇસ્તિવ્વેરિશ્)
,, તમે થાવ Quando fôrdes (ફોર્દિશ્) If or when you will be; Quando estiverdes (ઇસ્તિવ્વેર્દિશ્)
,, તે થશે Quando fôr (ફોર્) If or when he will be Quando estiver (ઇસ્તિવ્વેર્)
,, તેઓ ,, Quando fôrem (ફોરિં) If or when they will be; Quando estiverem (ઇસ્તિવ્વેરિં)

૧૧ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ
Presente pessoal do Infinitivo

અર્થ	Ser			Estar	
મારા હોવાથી	Ser eu	(સેર્ એઉ)	My being	Estar eu	(ઇશ્તાર્)
અમારા ,,	Sermos nos	(સેર્મુશ્)	Our ,,	Estarmos nos	(ઇશ્તાર્મુશ્)
તારા ,,	Seres tu	(સેરિશ્)	Thy ,,	Estares tu	(ઇશ્તારિશ્)
તમારા ,,	Serdes vos	(સેર્દિશ્)	Your ,,	Estardes vos	(ઇશ્તાર્દિશ્)
તેના ,,	Ser elle	(સેર્)	His ,,	Estar elle	(ઇશ્તાર્)
તેઓના ,,	Serem elles	(સેરિં)	Their ,,	Estarem elles	(ઇશ્તારિં)

આ રૂપનો અર્થ—સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપના અર્થના જેવોજ થાય છે. આ રૂપનો ઉપયોગ કરવો બહુ કઠણુ છે તેથી બનતાં સુધી પૂરી સમજણુ પડયા વિના વાપરવું નહીં. ફક્ત જાણવા માટેજ લખાયેલ છે.

૧૨ કૃદંત

વર્તમાન કૃદંત Sendo (સેન્ડુ) Being થતાં Estando (ઇસ્તાન્ડુ)
ભૂત કૃદંત Sido (સીદુ) Been થયેલું Estado (ઇસ્તાદુ)

ઉપર પ્રમાણે સહાયકારક ક્રિયાપદ કે જેના રૂપ અનિયમિત રીતે થાય છે તેના રૂપાખ્યાન આપ્યા જે ધ્યાનમાં રાખવાથી ભાષામાં આગળ વધાય છે કારણ કે તે રૂપો હમેશાં ઉપયોગમાં આવે છે.

૭૫ હવે મુખ્ય ક્રિયાપદો કે જેના રૂપો નિયમિત થાય છે તેના રૂપાખ્યાનના ત્રણ દાખલા નીચે આપેલા છે જે સમજવાથી ક્રિયાપદના સર્વ રૂપાંતરો જાણી શકાશે.

નિયમિત જેના રૂપો થાય છે એવા ક્રિયાપદના ત્રણ ભાગ અત્રે કર્યા છે.

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદો જેવાંકે Fallar, casar, alugar વિગેરે
ER " " " Beber, correr ler "
IR " " " Partir, fugir, vir "

Or છેડાવાળા ક્રિયાપદોમાં ફક્ત Por છે જેના રૂપાખ્યાન આગળ આપેલ છે.

આમાં AR છેડાવાળાને પહેલા વર્ગના ER છેડાવાળાને બીજા વર્ગના અને IR છેડાવાળાને ત્રીજા વર્ગના ક્રિયાપદો કહે છે.

નીચે આપેલા રૂપો (પા. ૭૯ થી ૮૮ સુધીના) કેમ બનાવવાં તે સારૂ સૂચના જુઓ કલમ ૭૯

૭૬ AR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Fallar (ફાલાર્) બોલવું To speak

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાન કૃદંત	ભૂત કૃદંત
Fallar	Fallando (ફાલાન્ડુ)	**Fallado** (ફાલાદુ)
બોલવું To speak	બોલતાં speaking	બોલેલું Spoken.

૨ વર્તમાનકાળ Presente indicativo

જેમ સહાયકારક ક્રિયાપદમાં રૂપાખ્યાન સાથે બધે સર્વનામ લગાડયા છે તેમ અત્રે નહીં લગાડતાં સર્વનામ અધ્યાહાર રાખ્યા છે.

હું બોલું છું	Fallo	(ફાલુ)	I speak
અમે બોલીએ છીએ	Fallamos	(ફાલમુશ)	We ,,
તું બોલે છે	Fallas	((ફાલશ)	Thou speakest
તમે બોલો છો	Fallais	(ફાલાઇશ)	You speak
તે બોલે છે	Falla	(ફાલ)	He speaks
તેઓ ,,	Fallam અથવા Fallão	(ફાલ'ઉ)	They speak

૩ ચાલુ ભુતકાળ

હું બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ્વ)	I used to speak અથવા I was speaking
અમે બોલતા હતા	Fallavamos	(ફાલા'વ્વમુશ)	we ,, ,,
તું બોલતો હતો	Fallavas	(ફાલા'વ્વશ)	Thou,, ,,
તમે બોલતા હતા	Fallaveis	(ફાલા'વ્વેઇશ)	You ,, ,,
તે બોલતો હતો	Fallava	(ફાલા'વ્વ)	He ,, ,,
તેઓ બોલતા હતા	Fallavam Fallavão	અથવા(ફાલા'વ્વ'ઉ)	They,, ,,

૪ ભુતકાળ Perfeito (indi) (Preterite)

હું બોલ્યો	Fallei	(ફાલેઇ)	I spoke
અમે બોલ્યા	Fallámos	(ફાલામુશ)	We ,,
તું બોલ્યો	Fallaste	(ફાલાસ્તિ)	Thou spokest
તમે બોલ્યા	Fallastes	(ફાલાસ્તિશ)	You spoke
તે બોલ્યો	Fallou	(ફાલો)	He ,,
તેઓ બોલ્યા	Fallaram અથવા Fallarão	(ફાલાર'ઉ)	They ,,

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના વર્તમાનકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનમાં **અ** ઉચ્ચાર થાય છે. જ્યારે ભુતકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનમા **આ** ઉચ્ચાર થાય છે જે તફાવતજ એકજ સ્પેલીંગ હોવા છતાં બંનેનો ફેર માલુમ પાડે છે.

જેમકે	૧લા પુરૂષ બહુવચન
વર્તમાનકાળ	ભૂતકાળ
Fallamos	Fallamos
ફાલમુશ્	ફાલામુશ્

૫ પુર્ણભુતકાળ Pluperfeito (Past anterior)

* પાને ૭૨ મે આપેલી ૭૧ કલમ જેવી.

હું બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	I had spoken
અમે બોલ્યા હતા	Fallaramos	(ફાલારમુશ)	We „ „
તું બોલ્યો હતો	Fallaras	(ફાલારશ)	Thou hadst,,
તમે બોલ્યા હતા	Fallareis	(ફાલા'રેઇશ)	You had „
તે બોલ્યો હતો	Fallara	(ફાલાર)	He „ „
તેઓ બોલ્યા હતા	Fallaram	(ફાલારંઉ)	They „ „

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro *(indi)*

હું બોલીશ	Fallarei	(ફાલારેઇ)	I shall speak
અમે બોલશું	Fallaremos	(ફાલારેમુશ)	We „ „
તું બોલીશ	Fallaras	(ફાલારાશ)	Thou wilt „
તમે બોલશો	Fallareis	(ફાલારેઇશ)	You will „
તે બોલશે	Fallará	(ફાલારા)	He „ „
તેઓ બોલશે	Fallarão	(ફાલારાંઉ)	They „ „

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે બોલવું જોઇએ	Fallaria	(ફાલારીય)	I should speak
અમારે „ „	Fallariamos	(ફાલારીયમુશ)	We „ „

તારે „	„	Fallarias	(ફાલારીયશ)	Thou wouldst speak
તમારે „	„	Fallarieis	(ફાલારીયેઇશ)	You would „
તેને „	„	Fallaria	(ફાલારીય)	He „ „
તેઓને „	„	Fallariam અથવા Fallarião	(ફાલારીયંઉ)	They „

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

તું બોલ	Falla (tu)	(ફાલ)	Speak thou
તમે બોલો	Fallai	(ફાલાઇ)	„ you
તેને બોલવા દે	Falle	(ફાલિ)	Let him speak
તેઓને બોલવા દે	Fallem	(ફાલિં)	„ them „

૯ સંશયાર્થ-વર્તમાનકાળ Subjunctivo-presente

કે હું બોલું	Que falle	(ફાલિ)	That I may speak
કે અમે બોલીએ „	fallemos	(ફાલેંમુશ)	„ we „ „
કે તું બોલે „	falles	(ફાલિશ)	„ thou mayst „
કે તમે બોલો „	falleis	(ફાલેઇશ)	„ you may „
„ તે બોલે „	falle	(ફાલિ)	„ he „ „
„ તેઓ „ „	fallem	(ફાલિં)	„ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ-ભૂતકાળ Subjunctivo-imperfeito

જો હું બોલત	Se fallasse	(ફાલાસ્સિ)	If I might speak
„ અમે „	„ fallássemos	(ફાલાસ્સિમુશ)	„ we „ „
„ તું „	„ fallasses	(ફાલાસ્સિશ)	„ thou mightest „
„ તમે „	„ fallasseis	(ફાલાસેઇશ)	„ you might „
„ તે „	„ fallasse	(ફાલાસ્સિ)	„ he „ „
„ તેઓ „	„ fallassem	(ફાલાસ્સિં)	„ they „ „

૧૧ સંશયાર્થ-ભવિષ્યકાળ Subjunctivo-futuro
જ્યારે અથવા જો

„ હું બોલીશ	Quando fallar	(ક્વાન્દુ ફાલાર)	When	I	shall speak
„ અમે બોલીશું	„ fallarmos	(„ ફાલાર્મુશ)	„	we „	„
„ તું બોલીશ	„ fallares	(„ ફાલારિશ)	„	thou wilt	„
„ તમે બોલશો	„ fallardes	(„ ફાલાર્દિશ)	„	you will	„
„ તે બોલશે	„ fallar	(„ ફાલાર)	„	he „	„
„ તેઓ „	„ fallarem	(„ ફાલારિં)	„	they „	„

સંશયાર્થ ભેદના પ્રત્યયો Se, Que અને Quando છે જેથી **ત્રણેના ઉપયોગ અત્રે જુદા જુદા કામમાં ખાસ ધ્યાન આપવા માટેજ કર્યો છે.**

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ Presente pessoal do infinitivo

નિયમિત જેના રૂપાખ્યાન થાય છે તેવા ક્રિયાપદોનુ નિશ્ચયાર્થ રૂપ ઉપર મુજબ એટલે સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપ જેવુંજ થાય છે એટલે Fallar eu, fallarmos nos, fallares tu, fallardes vos, fallar elle, fallarem elles મારૂં બોલવું, તારૂં બોલવું (My speaking, our speaking, thy speaking વિગેરે)

આ મુજબ બધાં વર્ગના રૂપો માટે સમજવું

આ રીતે બધાં AR છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ સમજી લેવાં જેનું લીસ્ટ કલમ ૮૦મે આપેલ છે.

૭૭ ER છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Beber (બેબેર) પીવું To drink

૧ સાદું રૂપ	વર્તમાન કૃદંત	ભૂતકૃદંત
B'eber	Bebendo (બેબેન્દુ)	Bebido (બેબીદુ)
પીવું To drink	પીતાં Drinking	પીધેલું Drunk

૨ વર્તમાનકાળ Present indicativo

હું પીઉં છું	Bebo	(બેબુ)	I drink
અમે પીએ છીએ	Bebemos	(બૅબૅમુશ)	We ,,
તું પીએ છે	Bebes	(બૅબિશ)	Thou drinkest
તમે પીઓ છો	Bebeis	(બેબેઇશ)	You drink
તે પીએ છે	Bebe	(બૅબિ)	He drinks
તેઓ ,,	Bebem	(બૅબિં)	They drink

૩ ચાલુ ભૂતકાળ Imperfeito (indi)

હું પીતો હતો	Bebia	(બેબીય)	I used to drink અથવા was drinking પણ વપરાય
અમે પીતા હતા	Bebiamos	(બેબીયમુશ)	We ,, ,, ,,
તું પીતો હતો	Bebias	(બેબીયશ)	Thou ,, ,, ,,
તમે પીતા હતા	Bebieis	(બેબીએઇશ)	You ,, ,, ,,
તે પીતો હતો	Bebia	(બેબીય)	He ,, ,, ,,
તેઓ પીતા હતા	Bebiam	(બેબીયંઉ)	They ,, ,, ,,

૪ ભૂતકાળ Perfeito (indi)

મેં પીધું	Bebi	(બેબી)	I drank
અમે ,,	Bebemos	(બૅબૅમુશ)	We ,,
તેં ,,	Bebeste	(બેબેશ્તિ)	Thou drankest
તમે ,,	Bebestes	(બેબેશ્તિશ)	You drank
તેણે ,,	Bebeu	(બેબેઉ)	He drank
તેઓએ ,,	Beberam	(બેબેરંઉ)	They ,,

૫ પુરું ભુતકાળ Pluperfeito

મેં પીધું હતું	Bebera	(બેબેર)	I had drunk

અમે „ „	Beberamos	(બેબેરમુશ)	We „ „
તેં „ „	Beberas	(બેએરશ)	Thou hadst „
તમે „ „	Bebereis	(બેબેરેઇશ)	You had „
તેણે „ „	Bebera	(બેએર)	He „ „
તેઓએ „	Beberam	(બેએરંઉ)	They „ „

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro

હું પીઇશ	Beberei	(બેએરેઇ)	I shall drink
અમે પીઇશું	Beberenios	(બૅબૅરૅમુશ)	We „ „
તું પીજે	Beberás	(બૅબૅરાશ)	Thou wilt „
તમે પીશો	Bebereis	(બૅબૅરેઇશ)	You will „
તે પીશે	Beberá	(બૅબૅરા)	He „ „
તેઓ પીશે	Beberão	(બૅબૅરાંઉ)	They „ „

૭ સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

મારે પીવું જોઇએ	Beberia	(બેબેરીય)	I should drink
અમારે „ „	Beberiamos	(બેએરીયમુશ)	We „ „
વારે „ „	Beberias	(બેબેરીયશ)	Thou wouldst „
વમારે „ „	Beberieis	(બેએરીયેઇશ)	You would „
તેને „ „	Beberia	(બેબેરીય)	He „ „
તેઓને „ „	Beberiam	(બેએરીયંઉ)	They „ „

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

પી, તું	Bebe	(બૅબિ)	Drink thou
તમે પીઓ	Bebei	(બેબેઇં)	„ you
તેને પીવા દીઓ	Beba	(બેબ)	Let him drink
તેઓને „ „	Bebam	(બૅબંઉ)	„ them „

૯ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subjunctivo presente

કે હું પીઉં	Que	beba	(બેબ)	That I may drink
કે અમે પીઇએ	,,	bebamos	(બેબામુશ)	,, we ,, ,,
કે તું પીએ	,,	bebas	(બેબશ)	,, thou mayest ,,
કે તમે પીઓ	,,	bebáes	(બેબાઇશ)	,, you may ,,
કે તે પીએ	,,	beba	(બેબ)	,, he ,, ,,
કે તેઓ ,,	,,	bebam	(બેબંઉ)	,, they ,, ,,

૧૦ સંશયાર્થ ભૂતકાળ Subj. imperfeito

જો હું પીત	Se	bebesse	(સિ બેબેસિસ)	If I might drink
,, અમે ,,	,,	bebêssemos	(,, બેબેસિસમુશ)	,, we ,, ,,
,, તું ,,	,,	bebesses	(,, બેબેસિસુશ)	,, thou mightest ,,
,, તમે ,,	,,	bebesseis	(,, બેબેસેઇશ)	,, you might ,,
,, તે ,,	,,	bebesse	(,, બેબેસિસ)	,, he ,, ,,
,, તેઓ ,,	,,	bebessem	(,, બેબેસિંઉ)	,, they ,, ,,

૧૧ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subjunctivo-futuro

જ્યારે અથવા જો

જો હું પીઇશ	Se	beber	(સિ બેબેરૂ)	If I shall drink
,, અમે પીઇશું	,,	bebermos	(,, બેબેર્મુશ)	,, we ,, ,,
,, તું પીઇશ	,,	beberes	(,, બેબેરિશ)	,, thou wilt ,,
,, તમે પીશો	,,	beberdes	(,, બેબેર્દિશ)	,, you will ,,
,, તે પીશે	,,	beber	(,, બેબેરૂ)	,, he ,, ,,
,, તેઓ પીઇશે	,,	beberem	(,, બેબેરિં)	,, they ,, ,,

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થ રૂપ-ઉપર મુજબજ.

તે સંબંધી સૂચના પા. ૮૨ મે જુઓ.

બધાં ER છેડાવાળાં કે જેનાં રૂપ નિયમિત રીતે થતાં હોય એવા

ક્રિયાપદના રૂપાન્તરો ઉપર મુજબ કરવા જે ક્રિયાપદોમાંના ઘણાખરાનું લીસ્ટ કલમ ૮૧ મે આપેલા છે.

૭૮ IR છેડાવાળા નિયમિત ક્રિયાપદોના રૂપ.

Partir (પાર્તિર્) રવાના થવું To start.

૧ સાદરૂપ	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
Partir (પાર્તિર્)	Partindo (પાર્તિંદુ)	Partido (પાર્તિદુ)
રવાના થવું To start	રવાના થાતાં Starting	રવાના થયેલું Started

૨ વર્તમાનકાળ Presente indicativo

હું રવાના થાઉં છું	Parto	(પાર્તુ)	I start
અમે ,, થઇએ છીએ	Partimos	(પાર્તિમુશ્)	We ,,
તું ,, થાય છે	Partes	(પાર્તિશ્)	Thou startest
તમે ,, થાવ છો	Partis	(પાર્તિશ્)	You start
તે ,, થાય છે	Parte	(પાર્તિ)	He starts
તેઓ ,, ,,	Partem	(પાર્તિં)	They start

૩ ચાલુભુતકાળ Imperfeito (indi)

હું રવાના થતો હતો	Partia	(પાર્તિય)	I used to start અથવા I was starting
અમે ,, થતા હતા	Partiamos	(પાર્તિયમુશ્)	We ,, ,, ,,
તું ,, થતો હતો	Partias	(પાર્તિયશ્)	Thou ,, ,, ,,
તમે ,, થતા હતા	Partieis	(પાર્તિયેઇશ્)	You ,, ,, ,,
તે ,, થતો હતો	Partia	(પાર્તિય)	He ,, ,, ,,
તેઓ ,, થતા હતા	Partiam	(પાર્તિયઉ)	They ,, ,, ,,

૪ ભુતકાળ Perfeito (indi)

હું રવાના થયો	Parti	(પાર્તિ)	I started
અમે ,, થયા	Partimos	(પાર્તિમુશ)	We ,,

તું ,,	થયો	Partiste	(પાર્તિસ્તિ)	Thou startedst
તમે ,,	થયા	Partistes	(પાર્તિસ્તિશ)	You started
તે ,,	થયો	Partiu	(પાર્તિઉ)	He ,,
તેઓ ,,	થયા	Partiram	(પાર્તિરંઉ)	They ,,

૫ પુર્ણ ભુતકાળ Pluperfeito (indi)

હું રવાના થયો હતો	Partira	(પાર્તિર)	I had started
અમે ,, થયા હતા	Partiramos	(પાર્તિરમુશ)	We ,, ,,
તું ,, થયો હતો	Partiras	(પાર્તિરશ)	Thou hadst ,,
તમે ,, થયા હતા	Partireis	(પાર્તિરેઇશ)	You had ,,
તે ,, થયો હતો	Partira	(પાર્તિર)	He ,, ,,
તેઓ ,, થયા હતા	Partiram	(પાર્તિરંઉ)	They ,, ,,

૬ ભવિષ્યકાળ Futuro (indi)

હું રવાના થઇશ	Partirei	(પાર્તિરેઇ)	I shall start
અમે ,, થઇશું	Partiremos	(પાર્તિરેમુશ)	We ,, ,,
તું ,, થશે	Partirás	(પાર્તિરાશ)	Thou wilt ,,
તમે ,, થશો	Partireis	(પાર્તિરેઇશ)	You will ,,
તે ,, થશે	Partirá	(પાર્તિરા)	He ,, ,,
તેઓ ,, ,,	Partirão	(પાર્તરાંઉ)	They ,, ,,

૭ સંકેતાર્થ ભાવષ્યકાળ Condicional

મારે રવાના થવું જોઇએ	Partiria	(પાર્તિરીય)	I should start
અમારે ,, ,, ,,	Partiriamos	(પાર્તિરીયમુશ)	We ,, ,,
તારે ,, ,, ,,	Partirias	(પાર્તિરીયશ)	Thou shouldst ,,
તમારે ,, ,, ,,	Partirieis	(પાર્તિરીયેઇશ)	You would ,,
તેને ,, ,, ,,	Partiria	(પાર્તિરીય)	He ,, ,,
તેઓને ,, ,, ,,	Partiriam	(પાર્તિરીયંઉ)	They ,, ,,

૮ આજ્ઞાર્થ Imperativo

રવાના થા	Parte	(પા'ર્તિ)	Start thou
તમે રવાના થાઓ	Parti	(પાર્તિ')	„ you
તેને રવાના થવા દીઓ	Parta	(પાર્તે)	Let him start
તેઓને „ „	Partam	(પાર્તેઉં)	„ them „

૯ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subjunctivo-presente

જો હું રવાના થાઉં	Que parta	(પાર્તે)	That I may start
„ અમે „ થઇએ	„ partamos	(પાર્તમુશ્)	„ we „ „
„ તું „ થાય	„ partas	(પાર્તશ્)	„ thou mayest „
„ તમે „ થાઓ	„ partais	(પાર્તઇશ્)	„ you may „
„ તે „ થાય	„ parta	(પાર્તે)	„ he „ „
„ તેઓ „ „	„ partam	(પાર્તેઉં)	„ they „ „

૧૦ સંશયાર્થ ભુતકાળ Subjunctivo imperfeito

જો હું રવાના થાત	Se partisse	(પાર્તિસ્સિ)	If I might start
„ અમે „ „	„ partissemos	(પાર્તિસ્સિમુશ્)	„ we „ „
„ તું „ „	„ partisses	(પાર્તિસ્સિશ્)	„ thou mightest „
„ તમે „ „	„ partisseis	(પાર્તિસ્સેઇશ્)	„ you might „
„ તે „ „	„ partisse	(પાર્તિસ્સિ)	„ he „ „
„ તેઓ „ „	„ partissem	(પાર્તિસ્સિં)	„ they „ „

૧૧ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Subjunctivo futuro

જો હું રવાના થઇશ	Se partir	(પાર્તિર્)	If I shall start
„ અમે „ થઇશું	„ partirmos	(પાર્તિર્મુશ્)	„ we „ „
„ તું „ થશે	„ partires	(પાર્તિરિશ્)	„ thou wilt „
„ તમે „ થશો	partirdes	(પાર્તિર્દિશ્)	„ you will „

„ તે „ થશે „ partir (પાર્તિર્) „ he „ „
„ તેઓ „ „ „ partirem (પાર્તિરિં) „ they „ „

સંશયાર્થ કાળમાં Se અથવા Que અથવા Quando વપરાય છે. Quando નો અર્થ જ્યારે થાય છે.

૧૨ ક્રિયાપદનું નિશ્ચયાર્થરૂપ. Pessoal do Infinitivo ના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ જેવાં થાય છે તે સંબંધી સૂચના પા. ૮૨ મે જુઓ.

બધાં IR છેડાવાળાં ક્રિયાપદો કે જેના રૂપ નિયમિત રીતે થતાં હોય તેના રૂપાખ્યાન ઉપર મુજબ થાય છે. જે ક્રિયાપદોનું લીસ્ટ કલમ ૮૨ મે આપેલ છે.

ઉપર પ્રમાણે AR, ER, અને IR ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યાં. તેવી રીતે બીજા તેજ વર્ગના જેના રૂપાખ્યાન નિયમિત રીતે થતાં હોય તે બનાવવા હોય તો તે સંબંધી કેટલીક સૂચના (જે મથન કરીને તારવેલી છે તે) નીચે આપેલ છે તે ઉપયોગી થઇ પડશે.

૭૯ "બીજાં નવાં ક્રિયાપદનાં રૂપાખ્યાન બનાવતી વખતે દરેક કાળમાં કયા કયા પ્રત્યય લગાડવા અને લગાડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા તે સંબંધી સુચના ":—

૧ ગમે તે કાળના પ્રત્યય લગાડતી વખતે તે તે વર્ગના અંત્યાક્ષર (AR, ER કે IR) ઉડાડી મુકાય છે અને જે રૂપ બને તે **સાદું રૂપ** કહેવાય છે. જેમકે Fallar નું Fall; Beber નું Beb; અને Partir નું Part આ સાદાં રૂપ કહેવાય છે.

આ સાદાં રૂપને દરેક કાળના પ્રત્યય લગાડાય છે.

વર્તમાનકાળ Presente Indi.

૧ AR છેડાવાલા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી AR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુરૂષ	૨ જો પુરૂષ	૩ જો પુરૂષ
એકવચન	o	as	a
બહુવચન	amos	ais	am

ઉદાહરણ તરીકે fallar ના રૂપ પા. ૭૯ મે જુઓ.

૨ ER છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી ER કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુરૂષ	૨ જો પુરૂષ	૩ જો પુરૂષ
એકવચન	o	es	e
બહુવચન	emos	eis	em

ઉદાહરણ તરીકે દાખલો Beber નો પા. ૮૩ મે જુઓ.

૩ IR છેડાવાળા ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપ બનાવતી વખતે છેડેથી IR કાઢી તેને બદલે નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુ०	૨ જો પુ०	૩ જો પુ०
એકવચન	o	es	e
બહુવચન	imos	is	em

ઉદાહરણ તરીકે દાખલો Partir નો પા. ૮૫ મે જુઓ.

૪ ચાલુ ભુતકાળ Imperfeito (Indi)

Ar છેડાવાળા ક્રિયાપદોનો ચાલુ ભૂતકાળ બનાવતી વખતે છેડેથી r રદ કરીને નીચે મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

-va ૧ લા અને ૩ જા પુરુષના એકવચનમાં
-vamos ૧ લા પુરૂષ બહુવચનમાં
-vas ૨ જા પુરૂષ એકવચનમાં
-veis ,, ,, બહુવચનમાં
-vão
-vam અથવા ૩ જા ,,

ER અને IR છેડાવાળા ક્રિયાપદોનો ચાલુ ભૂતકાળ બનાવવી વખતે છેડેથી er કે ir જે હોય તે કાઢી નાંખી તેને "IR" ક્રિયાપદના ચાલુ ભૂતકાળના રૂપ લગાડવાં. Ir=જવું ના રૂપાખ્યાન કલમ ૮૩ મે આપેલ છે તે જોઇ લેવા.

ભુતકાળ Perfeito

૫ AR છેડાવાળામાં ક્રિયાપદના ભુતકાળનાં રૂપ બનાવવી વખતે છેડેથી AR કાઢી તેને બદલે પહેલા પુરૂષ એકવચનમાં ei લગાડાય છે. અને ER અને IR માં i લગાડાય છે. જેમકે fallei, bebi અને parti

૬ બાકી બધા રૂપોમાં (ગમે તે વર્ગના એટલે AR, ER કે IR ના રૂપોમાં) નીચેના પ્રત્યયો હેઠળ જણાવેલ ફેરફાર અનુસાર લગાડાય છે.

	૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	ઉપર જણાવેલ છે.	ste	u
બહુવચન	mos	stes	ram

૭ ક્રિયાપદના રૂપને પ્રત્યયો લગાડવાં પહેલાં તે તે વર્ગનો અસલ સ્વર રાખવામાં આવે છે; એટલે AR છેડાવાળાનો A, ER નો E અને IR નો I રાખવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ પ્રત્યય મુકાય છે. ઉદાહરણ તરીકે Fallar, Beber અને Partir ના દાખલા જુઓ.

૮ AR છેડાવાળાને જ્યારે u પ્રત્યય લગાડાય છે ત્યારે રૂપના a નો o કરવામાં આવે છે. જેમકે (Fallar+u=fall+u (કલમ ૨ પા. ૮૯ મુજબ) Fall+a+u (કલમ ૭ મુજબ) Fall+o+u=Fallou તેવી રીતે બીજાં રૂપ કરવાં)
ER અને IR વર્ગના રૂપ કરવાં સહેલાં હોવાથી વિગત આપેલ નથી. પૂર્ણ ભૂતકાળ માટે પા. ૯૩ મે જુઓ.

ભવિષ્યકાળ Futuro

૯ ગમે તે વર્ગના (AR, ER કે IR ના) ભવિષ્યકાળના રૂપ બનાવવા હોય તો તે તે વર્ગના ક્રિયાપદના સાદારૂપને (Haver ક્રિયાપદના વર્તમાનકાળના રૂપને છેડે આવેલા સ્વર પ્રત્યયો છે તે લગાડાય છે. એટલે) નીચેના પ્રત્યયો લગાડાય છે.

	૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	ei	as	a
બહુવચન	emos	eis	ão

ઉદાહરણ તરીકે Fallar, Beber અને Partir ના રૂપ જોઈ લેવાં આઉં રૂપ કોને કહેવું તે પા. ૮૯ મે કલમ ૧/૨ જોવો.

પુર્ણ ભૂતકાળ સંશયાર્થ ભૂતકાળ અને સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ

Pluperfeito; Sub. imper   Sub. futuro

ગમે તે વર્ગનાં ક્રિયાપદોના પૂર્ણ ભૂતકાળ, સંશયાર્થ ભૂતકાળ અને સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળના રૂપ કરવાં હોય તો નીચેના નિયમો ખાસ યાદ રાખવા.

૧૦ ભૂતકાળના પહેલા પુરૂષ બહુવચનનુ રૂપ લઇ તેમાંથી mos કાઢી નાંખી નીચે મુજબ ધાતુના પ્રત્યય લગાડવા.

પૂર્ણ ભૂતકાળમાં RA પ્રત્યય લગાડવો જેમકે fallamos=falla અને પછી falla+ra=fallara

સંશયાર્થ ભૂતકાળમાં SSE „ „ „ fallamos=falla અને પછી falla+sse=fallasse

„ ભવિષ્યકાળમાં R „ „ „ fallamos=falla અને પછી „ falla+r=fallar.

આવી રીતે beber અને partir ના રૂપ જોઈ લેવાં.

આ પ્રમાણે રૂપ તૈયાર થયાં પછી નીચે મુજબ પ્રત્યય સ્ટેકકાળ મુજબ લગાડવાં.

	અતિ ભૂતકાળ				સંશયાર્થ ભૂતકાળ		
	૧ લો	૨ જો	૩ જો		૧ લો પુ૦	૨ જો પુ૦	૩ જો પુ૦
એકવચન	...	s	...	એક૦	...	s	...
બહુવચન	mos	eis	m	બહુ૦	mos	eis	m

સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ

	૧ લો.	૨ જો.	૩ જો.
એક૦	...	es	...
બહુ૦	mos	des	em

૧૧ પ્રત્યય લગાડતાં એ સ્વર સાથે આવે તો પહેલો સ્વર રદ થાય છે. જેમકે fallara+eis=fallareis; bebera+eis=bebereis; partisse +eis=partisseis થાય છે.

આજ્ઞાર્થ. Imperativo

૧૨ આ ભેદના બધે તે વર્ગનાં (AR, ER કે IR નાં) રૂપ બનાવતી વખતે ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપનો છેડેનો અક્ષર બદલાવી નીચેનો ફેરફાર કરવાથી ત્રીજા પુરુષ એકવચનનું આજ્ઞાર્થનું રૂપ બને છે.

AR છેડાવાળા ક્રિયાપદમાં AR ને બદલે E

ER અને IR „ „ ER અને IR ને બદલે A

જેમકે fallar=fall+e=falle

Beber=beb+a=beba

Partir=part+a=parta

૧૩ આ બનેલા રૂપને m પ્રત્યય લગાડવાથી ત્રીજા પુરુષ બહુવચનનું આજ્ઞાર્થનું રૂપ બને છે. દાખલા જુઓ રૂપાખ્યાનમાં

૧૪ બધે તે જાતના અને વર્ગના (પછી તે નિયમિત ક્રિયાપદ હો કે અનિયમિત હો એવા) ક્રિયાપદોના આ ભેદના બીજા પુરુષના રૂપ બનાવવા હોય તો—

વર્તમાનકાળનું એકવચન કે બહુવચન લઇ તેમાંથી S પ્રત્યય રદ કરવાથી આજ્ઞાર્થનું અનુક્રમે એકવચન અને બહુવચન બને છે. દાખલા તરીકે ગમે તે ક્રિયાપદ જુઓ. ફક્ત ser આપવાદ તરીકે જુદુ પડે છે. જેનાં રૂપ પા. ૭૫ મે આપેલા છે.

આ ભેદનું ૧લા પુરૂષ બહુવચનનું રૂપ બનાવવું હોય તો—

૧૫ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ત્રીજા પુરૂષ એકવચનના રૂપને mos પ્રત્યય લગાડવો જેમકે falle+mos=fallemos; beba+mos=bebamos; parta+mos=partamos વિગેરે.

સૂચના– આ રૂપ (૧લા પુરૂષ બહુવચનનાં રૂપ) વાપરવા કરતાં Deixar (દેશાર) નાં રૂપ વાપરવાં વધારે સુગમતાવાળા છે. જેમકે અમને બોલવા દે નું fallemos વાપરવાને બદલે deixe-nos-fallar (દેશ નોસ્ ફલાર્) બોલવું વધારે સારૂં અને સૌમ્ય દેખાય છે. અને વેપારી ભાષામાં હમેશાં એમજ વપરાય છે.

સંકેતાર્થ ભવિષ્યકાળ Condicional

૧૬ AR, ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદનું સંકેતાર્થ રૂપ બનાવવું હોય તો ક્રિયાપદના મૂળ રૂપને નીચેના પ્રત્યય લગાડવા.

	૧ લો પુ.	૨ જો પુ.	૩ જો પુ.
એકવચન	ia	ias	ia
બહુવચન	íamos	ieis	iam

સંશયાર્થ વર્તમાનકાળ Subj.-presente

૧૭ સંશયાર્થ વર્તમાનકાળના રૂપ આજ્ઞાર્થના (બીજા પુરૂષ સિવાયના) રૂપ જેવાંજ છે. તેથી વિશેષ જણાવવા જેવું નથી. ખરૂં જોતાં આ કાળ ગર્ભિત રીતે આજ્ઞાર્થ જેવો પણ કંઇક નમ્રતાસૂચક છે.

કંઇક વિશેષ સૂચના

૧૮ *a* વર્તમાનકાળ, ચાલુભૂતકાળ, ભૂતકાળ, પૂર્ણભૂતકાળ, સંકેતાર્થ અને

વર્તમાન સંશયાર્થકાળમાં ત્રીજા પુરૂષ બહુવચનના am અથવા ão એ બંને રૂપમાંથી જે લખાય તે સાચા છે. જો કે બંનેનો ઉચ્ચાર એક થાય છે. ફક્ત ભવિષ્યકાળમાં ão વાળું એકજ રૂપ થાય છે.

b ભૂતકાળ અને પૂર્ણભૂતકાળનો તફાવત એવો છે કે ભૂતકાળ ગયેલા વખત માટે સામાન્ય રીતે વાતચિતમાં વપરાય છે. પૂર્ણભૂતકાળ ઐતિહાસિક બાબતમાં વપરાય છે. પૂર્ણભૂતકાળનાં રૂપ વાપરવાં કરતાં ક્રિયાપદનું ભૂતકૃદંત કરીને તેને ter વિગેરે સહાયકારક ક્રિયાપદનાં રૂપ લગાડીને ઉપયોગ કરવો વધારે સૌમ્ય છે.

c સંશયાર્થકાળમાં se, que (જો) quando (જ્યારે) અને como (જેમ) એમાંથી ગમે તે શબ્દ વપરાય છે.

d બીજા પુરૂષનાં રૂપ વાપરવાં તે ભાષાના અજાણ્યા માટે કઠણ છે. તેથી ત્રીજા પુરૂષના રૂપ:વાપર્યાથી પણ તેવોજ અર્થ જણાવાય છે.

હવે કેટલાંક **AR, ER** અને **IR** છેડાવાળા (નિયમિત અને અનિયમિત) ઉપયોગી ક્રિયાપદોનાં લીસ્ટ આપીએ છીએ.

૮૦ **AR** છેડાવાળાં ક્રિયાપદો

Acceitar	(આસેઇતાર્)	સ્વિકારવું	To accept
Admirar	(આદમિરાર્)	વખાણવું	„ admire
Amar	(આમાર્)	ચાહવું	„ love
Acordar	(આકોર્દાર્)	જગાડવું	„ awake
Almoçar	(આલ્મુસાર્)	નાસ્તો કરવો	„ breakfast
Achar	(આશાર્)	શોધવું	„ find
Acabar	(આકાબાર્)	પુરું કરવું	„ finish
Alugar	(આલુગાર્)	ભાડે આપવું	„ hire
Apresentar	(આપ્રેઝેન્તાર્)	હાજર થવું	„ present

Assignar	(આસિનારૂ)	સહી કરવી	„ sign
Atirar	(આતિરારૂ)	ફેંકવું	„ throw
Adorar	(આદૉરારૂ)	પૂજવું	„ worship
Començar	(કૉમેંસારૂ)	શરૂ કરવું	„ begin
Comprar	(કૉમ્પ્રારૂ)	ખરીદ કરવું	„ buy
Calcular	(કાલ્કુલારૂ)	ગણવું	„ calculate
Cosinhar	(કુઝિંયારૂ)	રસોઇ કરવી	„ cook
Casar	(કાઝારૂ)	પરણવું	„ marry
Castigar	(કાસ્તિગારૂ)	શિક્ષા કરવી	„ punish
Ceifar	(સેઇફારૂ)	લણવું	„ reap
Chorar	(શૉરારૂ)	રડવું	„ cry
Dançar	(દાંસારૂ)	નાચ કરવો	„ dance
Desembarcar	(દિઝેંબાર્કારૂ)	વહાણપરથી કીનારે ઉતારવું	„ land
Disputar	(દિસ્પુતારૂ)	તકરાર કરવી	„ dispute
Desculpar	(દિસ્કુલ્પારૂ)	માફ કરવું	„ excuse
Duvidar	(દુવ્વિદારૂ)	શંકા કરવી	„ doubt
Dar	(દારૂ)	આપવું	„ give
Deitar	(દેઇતારૂ)	પડી રહેવા દેવું	„ lie down
Emprestar	(એમ્પ્રૅસ્તારૂ)	ઉછીતું આપવું	„ lend
Entregar	(ઍંત્રેગારૂ)	સોંપવું	„ deliver
Explicar	(ઇસ્પ્લિકારૂ)	સમજાવવું	„ explain
Entrar	(ઍંન્ત્રારૂ)	અંદર જવું	„ enter
Esperar	(ઇસ્પૅરારૂ)	આશા રાખવી	„ hope
Edificar	(એદિફિકારૂ)	બાંધવું	„ build
Enganar	(ઍંગાનારૂ)	ભૂલ ખાવી	„ be mistaken
Espirrar	(ઇસ્પિર્રારૂ)	છીંક ખાવી	„ sneeze
Estragar	(ઇસ્ત્રાગારૂ)	બગાડવું	„ spoil

Estudar	(ઇસ્તુદાર્)	અભ્યાસ કરવો	,,	study
Fallar	(ફાલાર્)	બોલવું	,,	speak
Ficar	(ફિકાર્)	રહેવું	,,	remain
Fiar	(ફિયાર્)	કાંતવું	,,	spin
Furtar	(ફુર્તાર્)	ચોરી કરવી	,,	steal
Honrar*	(ઑંરરાર્)	માન આપવું	,,	honour
Insultar	(ઇંસુલ્તાર્)	અપમાન કરવું	,,	insult
Jantar	(જઝાંતાર્)	જમવું	,,	dine
Jogar	(જઝૉગાર્)	જુગાર રમવો	,,	play
Jurar	(જઝુરાર્)	સોગન ખાવા	,,	swear
Lavar	(લાવ્વાર્)	ધોવું	,,	wash
Lembrar	(લઁબ્રાર્)	યાદ કરવું	,,	remember
Louvar	(લોવ્વાર્)	વખાણ કરવાં	,,	praise
Lisongear	(લિઝોંજયૅયાર્)	ખુશામત કરવી	,,	flatter
Levar	(લૅવ્વાર્)	(એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે લઈ જવું)	,,	carry
Morar	(મૉરાર્)	રહેવું	,,	dwell
Mostrar	(મૉસ્ત્રાર્)	બતાવવું	,,	show
Navegar	(નાવ્વેગાર્)	સફર કરવી	,,	sail
Negar	(નૅગાર્)	ના કહેવી	,,	deny
Odiar	(ઓદીઆર્)	ધીક્કારવું	,,	hate
Perguntar	(પેર્ગુન્તાર્)	પૂછવું	,,	ask
Palestrar	(પાલૅસ્ત્રાર્)	ગપાટાં મારવા	,,	chat
Puxar	(પુશાર્)	ખેંચવું	,,	draw
Procurar	(પ્રોકુરાર્)	શોધવું	,,	look for

* જ્યારે N પછી R આવે ત્યારે ર્ નો ઉચ્ચાર ડબલ ર જેવો થાય છે.

Pintar	(પિન્તાર્)	રંગવું	,,	paint
Perdoar	(પૅર્દોઆર્)	માફ કરવું	,,	pardon
Pagar	(પાગાર્)	પૈસા આપવા	,,	pay
Pensar	(પૅન્સાર્)	વિચાર કરવો	,,	think
Plantar	(પ્લાન્તાર્)	રોપવું	,,	plant
Provar	(પ્રૉવ્વાર્)	સાબિત કરવું	,,	prove
Pesquizar	(પેશ્કીઝાર્)	બારીકાઇથી તપાસવું	,,	search
Pespontear	(પૅશ્પૉન્તેયાર્)	સાંધવું	,,	stitch
Pesar	(પૅઝાર્)	તોલવું	,,	weigh
Replicar	(રરેપ્લિકાર્)	જવાબ આપવો	,,	reply
Recusar	(રરેકુઝાર્)	ના પાડવી	,,	refuse
Sonhar	(સૉઁન્યાર્)	સ્વપ્નું આવવું	,,	dream
Segurar	(સેગુરાર્)	વીમો ઉતરાવવો	,,	insure
Saltar	(સાલ્તાર્)	કુદકો મારવો	,,	jump
Sellar	(સૅલાર્)	સીલસીક્કો મારવો	,,	seal
Semear	(સેમેયાર્)	વાવવું	,,	sow
Tomar	(તૉમાર્)	લેવું	,,	take
Tirar	(વિરાર્)	ખસેડવું	,,	be off
Tocar	(તૉકાર્)	સ્પર્શ કરવો	,,	touch
Viajar	(વિઆઝાર્)	મુસાફરી કરવી	,,	travel
Trabalhar	(ત્રાબાલ્યાર્)	કામ કરવું	,,	work
Zombar	(ઝૉમ્બાર્)	મશ્કરી કરવી	,,	joke

૮૧ E R છેડાવાળાં ક્રિયાપદ

Aprender	(આપ્રૅન્દેર્)	શીખવું	To	learn
Agradecer	(આગ્રાદેસેર્)	ઉપકાર માનવો	,,	thank
Bater	(બાતેર્)	મારવું	,,	beat

Beber	(બેબેર્)	પીવું	,, drink
Contender	(કૉન્તૅન્દેર્)	કજીઆ કરવો	,, quarrel
Comer	(કુમેર્)	ખાવું	,, eat
Correr	(કુરરેર્)	દોડવું	,, run
Colher	(કુલ્યેર્)	એકઠું કરવું	,, gather
Carecer	(કારેસેર્)	જરૂર હોવી, ઇચ્છવું	want
Crer	(ક્રેર્)	માનવું	,, believe
Conhecer	(કુંયેસેર્)	ઓળખવું (માણસને)	know
Dizer	(દિઝેર્)	કહેવું	,, tell
Descer	(દેસ્સેર્)	ઉતરવું	,, descend
Esquecer	(ઇશ્કેસેર્)	ભુલી જવું	,, forget
Encher	(ઍંશેર્)	ભરવું	,, fill
Esconder	(ઇશ્કૅંદેર્)	છુપાવવું	,, hide
Entender	(ઍંન્તૅંદેર્)	સમજવું	,, comprehend
Escrever	(ઇશ્ક્રેવેર્)	લખવું	,, write
Fazer	(ફાઝેર્)	કરવું	,, do
Ferver	(ફેર્વેર્)	ઉકાળવું	,, boil
Haver	(આવેર્)	હોવું	,, have
Ler	(લેર્)	વાંચવું	,, read
Metter	(મેતેર્)	મુકવું	,, put
Merecêr	(મૅરેસેર્)	લાયક-પાત્ર-હોવું	,, deserve
Nascer	(નાસ્સેર્)	જન્મવું	,, be born
Obter	(ઑબ્તેર્)	મેળવવું	,, obtain
Offender	(ઑફેન્દેર્)	ગુસ્સે કરવું	,, offend
Perder	(પેર્દેર્)	ખોવું	,, lose
Querêr	(કેરેર્)	ઇચ્છવું	,, love
Recebêr	(રેસેબેર્)	સ્વિકારવું	,, receive

Respondêr	(રરેસ્પૉન્ડેર્)	જવાબ આપવો ,,	reply
Saber	(સાબેર્)	ઓળખવું(ચીજ) જાણવું ,,	know
Temer	(તેમેર્)	બીવું	,, fear
Trazêr	(ત્રઝેર્)	લાવવું	,, bring
Viver	(વ્હિવ્વેર્)	જીવવું	,, live
Ver	(વ્વેર્)	જોવું	,, see
Vender	(વ્વેન્ડેર્)	વેચવું	,, sell
Varrêr	(વ્વારિરેર્)	વાળવું	,, sweep

૮૨ I R છેડાવાળાં ક્રિયાપદો.

Abrir	(આબ્રીર્)	ઉઘાડવું	To open
Assistir	(આસિસ્તીર્)	મદદ કરવી	,, help
Cobrir	(કુબ્રીર્)	ઢાંકવું	,, cover
Cohir	(કાઇ'ર્)	પડવું	,, fall
Dormir	(દુર્મીર્)	ઊંઘવું	,, sleep
Fugir	(ફુજ્જીર્)	નાશી જવું	,, flee
Ir	(ઈ'ર્)	જવું	,, go
Ouvir	(ઓવ્વીર્)	સાંભળવું	,, hear
Pedir	(પેદીર્)	માંગવું	,, ask for
Partir	(પાર્તીર્)	જુદા પડવું	,, depart
Repetir	(રરેપિતીર્)	પુનરાવર્તન કરવું	,, repeat
Rir	(રરીર્)	હસવું	,, laugh
Sair	(સાઇર્)	બહાર જવું	,, go out
Sentir	(સેન્તીર્)	સ્પર્શથી લાગવું	,, feel
Servir	(સેર્વીર્)	સારવું	,, serve
Tossir	(તોસ્સીર્)	ખોંખો કરવું	,, cough

Vestir	(વેસ્તીર્)	કપડાં પહેરવાં	„ dress
Vir	(વીર્)	આવી પહોંચવું	„ arrive

ઉપર મુજબ ત્રણે AR, ER, અને IR ના વર્ગના ક્રિયાપદો આપેલા છે તે બહુજ ઉપયોગના અને હમેશના વપરાશમાં આવે તેવાં હોવાથી મનન યુકત છે તેમાં નિયમિત અને અનિયમિત બંને જાતના એકત્ર આપેલા છે. નિયમિત જેનાં રૂપ થાય છે તેના દાખલા પાછળ આપેલા છે, તે ઉપરથી બીજા ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન કરતાં આવડે. પણ કેટલાંક અનિયમિત હોવાથી તેની અમુક સંખ્યા તથા તેનાં રૂપ આપવા આવશ્યક હોવાથી નીચે મુજબ ખાસ શોધન કરી આપેલાં છે.

૮૩ અનિયમિત ક્રિયાપદો.

Verbos irregulares mais importantes

Caber	(કાબેર્)	શક્તિવાન હોવું	To be able
Cahir	(કાઇર્)	પાડવું	„ fall
Crer	(ક્રેર)	માનવું	„ believe
Dirigir	(દિરિજીર્)	બતાવવું	„ direct
Dar	(દાર્)	આપવું	„ give
Dizer	(દિઝેર્)	કહેવું	„ say
Dormir	(દુર્મીર્)	ઊંઘવું	„ sleep
Fazer	(ફાઝેર્)	કરવું	„ do
Ir	(ઇર્)	જવું	„ go
Ler	(લેર્)	વાંચવું	„ read
Ouvir	(ઓવ્વીર્)	સાંભળવું	„ hear
Pedir	(પેદીર્)	પૂછવું	„ ask
Por	(પોર્)	મૂકવું	„ Put
Perder	(પેર્દેર્)	ખોવું	„ lose
Poder	(પોદેર્)	શક્તિ હોવી	„ be able

Querer	(કેરેર્)	મરજી હોવી	„	be willing
Repetir	(રેપિટીર્)	બોલેલું ફરીથી કરવું	„	repeat
Sentir	(સેન્તીર્)	લાગણી હોવી	„	feel
Servir	(સેવર્)	સારવું	„	serve
Sahir	(સાઇર્)	બહાર જવું	„	go out
Seguir	(સેગીર્)	પછવાડે જવું	„	follow
Saber	(સાબેર્)	જાણવું	„	know
Trager	(ત્રાઝેર્)	લાવવું	„	bring
Vir	(વ્વીર્)	આવવું	„	come
Ver	(વ્વેર્)	જોવું	„	see
Vestir	(વ્વેસ્તીર્)	કપડાં પહેરવાં	„	dress
Valer	(વ્વાલેર્)	કીમત હોવી	„	be worth

આમાંના કેટલાંક અગાઉ આવી ગયા છે. છતાં અત્રે ફરીથી આપ્યા છે. આ બધાના રૂપાખ્યાન નીચે મુજબ કેટલાંકના લંબાણ પૂરક અને કેટલાંકના ટુંકમાં આપ્યા છે. Por ના રૂપ સંપૂર્ણપણે આપેલાં છે તેનું કારણ કે કેટલાકો તેને ૪ થા વર્ગનાં ક્રિયાપદની ગણત્રીમાં લેખે છે. કારણ કે તે or છેડાવાળું ક્રિયાપદ છે. જેથી AR, ER અને IR કરતાં જુદા રૂપનું છે.

Caber વર્તમાન Caibo, cabemos, cabes, cabeis, cabe અને cabem

ભૂત Coube, coubemos coubeste, coubestes, coube, અને couberam.

આજ્ઞાર્થ Cabe

સંશયાર્થ વર્તમાન Caiba, caibamos, caibas, caibaes વિગેરે.

„ ભૂત Coubesse, coubessemos, coube-

sses, coubesseis, coubesse અ coubessem.

આકીના રૂપ er છેડાવાળા ક્રિયાપદના રૂપાખ્યાન મુજબજ.

Crer વર્તમાનકાળ Creio, cremos, cres, credes, cre, અને crem.
ભૂતકાળ Cri, cremos, creste, crestes, creu અને creram.
ભવિષ્યકાળ Crerei વિગેરે
વર્તમાન સંશયાર્થ Creia, creias વિગેરે
વર્તમાન કૃદંત Crendo
ભૂત કૃદંત Crido

Cahir વર્તમાન કાળ Caio, caimos, caes cao વિગેરે
આજ્ઞાર્થ Caiamos, cahe, cai, caia અને caiam

Dar વર્તમાનકાળ Dou, damos, das, daes, da અને dão
ભૂતકાળ (ચાલુ) Dava, davamos એ પ્રમાણે બધાં જાણવાં.
„ Dei, démos, deste, déstes, deu અને déram
„ (પૂર્ણ) Dera, deramos, deras, dereis, dera અને derão
ભવિષ્યકાળ Darei એ પ્રમાણે AR પ્રમાણે બાજાં રૂપ કરવાં
સંકેતાર્થ Daria „ „ „
આજ્ઞાર્થ Demos, da, dae, de, અને deem
સંશયાર્થ વર્તમાન Dê, dêmos, dês, dêis, dê અને dêem
„ ભૂત Desse, dessemos, desses, desseis, desse અને dessem
„ ભવિષ્ય Dér, dermos, deres, derdes, der અને derem

	વર્તમાન કૃદંત	Dando
	ભૂત કૃદંત	Dado
Dizer	વર્તમાનકાળ	Digo, dizemos, dizes, dizeis, diz અને dizem
	ભૂતકાળ (ચાલુ)	Dizia, diziamos વિગેરે
	,,	Disse, dissemos, disseste, dissesstes, disse અને disseram
	,, (પૂર્ણ)	Dissera, disseramos, disseras વિગેરે
	ભવિષ્યકાળ	Direi, diremos, diras, direis, dira અને derão
	સંકેતાર્થ	Diria, diriamos, dirias, dirieis, diria અને diriam
	આજ્ઞાર્થ	Digamos, diga, dizei, dize અને digam
	સંશયાર્થ વર્તમાન	Diga, digamos, digas, digais, diga અને digam
	,, ભૂત	Dissesse, dissessemos વિગેરે
	,, ભવિષ્ય	Disser, dissermos, disseres, dissedes, disserem
	વર્તમાન કૃદંત	Dizendo
	ભૂત ,,	Dito

Dormir બધાં રૂપ ir છેડાવાળાં નિયમિત ક્રિયાપદની પેઠે થાય છે. ફક્ત ૧ લો પુરુષ એકવચન વર્તમાનકાળમાં Durmo થાય છે તેજ ફેર છે.

Fazer	વર્તમાનકાળ	Faço, fazemos, fazes, fazeis, faz, fazem

	ભૂતકાળ (ચાલુ)	Fazia, faziamos વિગેરે
	„	Fiz, fizemos, fizeste, fizestes, fez, fizeram
	„ (પૂર્ણ)	Fizera વિગેરે.
	ભવિષ્યકાળ	Farei, faremos, farás, fareis, fara, farão
	સંકેતાર્થે	Faria વિગેરે.
	આજ્ઞાર્થે	Façamos, faze, fazei, faça અને façam
	સંશયાર્થે વર્તમાન	Faça, façamos વિગેરે
	„ ભૂત	Fizesse, fizessemos, fizesses, fizesseis વિગેરે
	„ ભવિષ્ય	Fizer, fizermos, fizeres વિગેરે
	વર્તમાન કૃદંત	Fazendo કરતાં
	ભૂત કૃદંત	Feito કરેલું
Ir	* વર્તમાનકાળ	Vou, vamos, vaes, ides, vae અને (વ્વો, વ્વામુશ, વ્વાઇશ, ઇદિશ, વ્વાઇ, Vão હું જાઉં છું વિગેરે વ્વાંઉ)
	ભૂતકાળ (ચાલુ)	Ia, iamos, ias, ieis, ia અને iam (ઇ'ય, ઇ'યમુશ, ઇ'યશ, ઇ'યેઇશ, ઇ'ય, ઇ'યંઉ) હું જતો હતો, વિગેરે
	„	Fui, fômos, fôste, fôstes, foi અને (ફુઇ, ફૅામુશ, ફોશ્તિ, ફોશ્તિશ, ફોઇ, foram ફોરંઉ હું ગયો વિગેરે

* આ ક્રિયાપદ તદ્દન અનિયમિત છે અને હમેશાં વપરાતું હોવાથી ઉચ્ચાર આપ્યા છે.

,, (પૂર્ણ) Fora, foramos, fôras, foreis,
(ફોર, ફોરમુશ, ફોરશ, ફોરેઇશ,
fôra અને foram હું ગયો હતો વિગેરે
ફોર, ફોરંઉ

ભવિષ્યકાળ Irei, iremos, iras, ireis, irá, irão
ઇરેઇ, ઇરેમુશ, ઇરાશ, ઇરેઇશ, ઇરા, ઇરાંઉ
હું જઇશ વિગેરે

સંકેતાર્થ Iria, iriamos, irias, irieis, iria,
(ઇરીય, ઇરીયમુશ, ઇરીયશ, ઇરીયેઇશ, ઇરીય
અને iriaom મારે જવું જોઇએ વિગેરે
ઇરીઅંઉ)

આજ્ઞાર્થ Vamos, vae, ide, vá અને vão
(તું રવાના થા) વિગેરે,
(વ્વામુશ, વાઇ, ઇદી, વા, વાંઉ)

સંશયાર્થ વર્તમાન Vá, vâmos, vas, vades, va અને
(વ્વા, વ્વામુશ, વ્વાશ, વ્વાદિશ, વ્વા,
vão કે હું જઉં વિગેરે
વ્વાંઉ

,, ભૂતકાળ Fósse, fóssemos, fósses, fósseis,
ફોસ્સિ, ફોસ્સિમુશ, ફોસ્સિશ, ફોસ્સેઇશ,
fósse, fôssem જો હું જાવ વિગેરે.
ફોસ્સિ, ફોસ્સિં

,, ભવિષ્યકાળ Fôr, fôrmos, fôres, fòrdes, fôr,
ફોર, ફોર્મુશ, ફોરિશ, ફોર્દિશ, ફોર,
fôrem જો હું જઇશ વિગેરે.
ફોરિં

વર્તમાન કૃદંત Indo (ઇન્દુ) જતાં going

ભૂત કૃદંત Ido (ઇ'દુ) ગયેલું went

Por વર્તમાનકાળ Ponho, pômos, pões, pondes põe
(પૉન્યુ, પૉમુશ, પાયિશ્, પૉન્દિશ્, પૌઇ,
põem હું મુકું છું વિગેરે
પૉઇ')

ભૂતકાળ (ચાલુ) Punha, punhamos, punhas,
(પૂન્ય, પૂન્યમુશ્, પૂન્યશ્,
punheis, punha, punham
પૂન્યેઇશ્, પૂન્ય, પૂન્યંઉં
હું મુકતો હતો. વિગેરે

„ Puz, pozemos, pozeste, pozestes,
(પૂઝ્, પૂઝૅમુશ્, પૂઝૅસ્ત્િ, પૂઝૅસ્તિશ્,
poz, pozeram મેં મુક્યું વિગેરે
પૉઝ્, પૂઝૅરંઉં,

„ (પૂર્ણ) Pozera, pozeramos, pozeras,
પૂઝૅર, પૂઝૅરમુશ્, પૂઝૅરશ્,
pozereis, pozera, અને pozeram
પૂઝૅરેઇશ્, પૂઝૅર, પૂઝૅરંઉં,
મેં મુક્યું હતું વિગેરે

ભવિષ્યકાળ Porei, Poremos, poras, poreis,
(પૉરેઇ, પૉરૅમુશ્, પૉરાશ્, પૉરેઇશ્,
pora, porão હું મુકીશ વિગેરે
પૉરા, પૉરાંઉ,

સંકેતાર્થ Poria, poriamos, porias, porieis
(પૉરીય, પૉરીયમુશ્, પૉરીયશ્, પૉરીયેઇશ્,
poria, poriam મારે મુકવું જોઇએ વિગેરે
પૉરીય પૉરીયંઉં

આજ્ઞાર્થ Ponhamos, põe, ponde, ponha,
(પૉંયામુશ્, પૉંઇ, પૉંન્દિ, પૉંન્ય,
ponham મૂક વિગેરે
પૉંન્યંઉ

સંશયાર્થ વર્તમાન Ponha, ponhamos, ponhas, ponhaes
(પૉંન્ય, પૉંન્યામુશ્, પૉંન્યાશ, પૉંન્યાઇશ,
ponha, ponham કે હું મૂકું વિગેરે
પૉંન્ય, પૉંન્યંઉ

સંશયાર્થ ભૂતકાળ Pozesse, pozessemos, pozesses,
(પુઝૅસ્સિ, પુઝૅસ્સિમુશ, પુઝૅસ્સિશ,
pozesseis, pozesse અને pozessem
પુઝૅસેઇશ, પુઝૅસ્સિ, પુઝૅસ્સિં
જો હું મુકત વિગેરે

સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ Pozer, pozermos, pozeres, pozerdes
(પુઝૅર્, પુઝૅર્મુશ, પુઝૅરિશ, પુઝૅર્દિશ,
pozer અને pozerem જો હું મુકીશ વિગેરે
પુઝૅર્ પુઝૅરિં

વર્તમાન કૃદંત Pondo (પૉંન્દુ) મૂકતા Putting
ભૂત કૃદંત Posto (પોસ્તુ) મુકેલું Put

૮૪ આવી રીતે બધાં અનિયમીત ક્રિયાપદનાં રૂપો સ્થળસંકોચને લીધે આપી શકાય નહીં જેથી નીચે મુજબ કેટલાંકના ૧ લા પુરૂષ એકવચનના વર્તમાનકાળ, ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળના રૂપો જણાવેલ છે જે ઉપર ધ્યાન આપવાથી બીજા રૂપાખ્યાન સમજી શકાશે.

	વર્તમાન.	ભૂત.	ભવિષ્ય.	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
Ler	leio	li	lerei	lendo	lido
Ouvir	ouço	ouvi	ouvirei	ovindo	ouvido

Pedir	peço	pedi	pedirei	pedindo	pedido
Perder	perco	perdi	perderei	perdendo	perdido
Poder	posso	pude	poderei	podendo	podido
Querer	quero	quiz	quererei	querendo	querido
Sentir	sinto	senti	sentirei	sentindo	sentido
Sahir	saio	sai'	sairei	sahindo	sahido
Saber	sei	soube	saberei	sabendo	sabido
Trazer	trago	trouxe	trarei	trazendo	trazido
Vir	venho	vim	virei	vindo	vindo
Ver	vejo	vi	verei	vendo	visto
Vestir	visto	vesti	vestirei	vestindo	vestido
Valer	valho	valhi	valherei	valendo	valido

ઉપરના ક્રિયાપદો માટે વિશેષ સૂચના.

બધાંના અર્થ પાને 101-102 મે આપેલ હોવાથી અત્રે આપેલ નથી.
Ler ના રૂપાખ્યાન crer ના જેવાંજ થાય છે.
Ouvir માં v નો ç થઇ જાય છે તેજ અનિયમીતતા છે.
Sahir ના રૂપ cahir જેવાં.
Ver અને vir ના રૂપાખ્યાનમાં ધ્યાનમાં રાખવાનું છે.
Valer ની બાબતમાં એવું છે કે l ની પછી "a" "o", કે "am" આવે તો l નો lh થઇ જાય છે બાકીના રૂપ નિયમિત મુજબ છે.

૮૫ ઉપર મુજબ વિગતવાર ક્રિયાપદની સમજણ, તથા શબ્દો, નિયમિત અને અનિયમિત રૂપાખ્યાન દર્શાવ્યા બાદ વાક્ય જોડતી વખતે શું શું ફેરફાર કરવા યોગ્ય છે તે સંબંધી ઉપયોગી સૂચના:—

૧ વાક્ય બનાવતાં જો ક્રિયાપદનું રૂપાખ્યાન r, s કે z છેડાવાળું હોય અને તેની પછી તુરતજ o, a, os કે as આવેલ હોય તો તે r, s કે z ને બદલે l થઇ જાય છે. જેમકે હું તે કરી

શકતો નથી Não o posso fazer ને બદલે Não posso fazer o બોલવું હોય તો fazel-o થાય.
તે અમને લેવા દીઓ Tomemos-os ને બદલે Tomemol-os થાય. તે (મનુષ્ય) તે કામ કરે છે. Faz-o ને બદલે fal-o લખાય.

૨ જો ક્રિયાપદનું કર્મ કોઇ પુરૂષ હોય તો તે કર્મ પહેલાં "a" મુકવામાં આવે છે. જેમકે મેં બેંકના મેનેજરને જોયા Vi a (os) gerentes do banco.

૩ સક્રમભેદ બનાવવો હોય તો (૧) ભૂતકૃદંતની સાથે ser ના રૂપો (પા. ૭૩–૭૬ મે આપેલા છે તે) વાપરવા. પરંતુ ખુબી એજ છે કે જે ભૂતકૃદંત વપરાયેલ હોય તેની જાતિ અને વચન તેના કર્તાની જાતિ અને વચન મુજબ રાખવામાં આવે છે. જેમકે
તે સ્ત્રી બધે માન પામે છે Aquella mulher é respeitada por todos lugars (અકેલ્લ મુલ્યેર્ એ રરીસ્પેઇતાદ પોર તોદુશ્ લુગારશ્).
તે પવન વેંચાયા નથી Não são vendidos ás libras. (નાઉં સાઉં વૅન્દિદુશ્ આશ્ લીબ્રશ્).
એ તો સારી રીતે જણાય છે કે E' bem sabido que (એં બૅં સાબીદુ કે).

(૨) સક્રમભેદ ઘણી વખતે સ્વદર્શક રૂપ (Se) નો ઉપયોગ કરી બનાવાય છે જેમકે, એમ' કહેવાય છે કે Diz-se (દીઝ-સિ) એવી બીક રાખવામાં આવી હતી કે Temia-se (તેમીય-સિ)

(૩) ક્રિયાપદો "estar," "tar," "ficar" અને "haver" ની પછી a અથવા por મુકવાથી સક્રમભેદની મતલબ સમજાય છે. જેમકે આ ઘર ભાડે આપવું છે Esta casa está por alugar (ઍસ્ત કાઝ ઇસ્તા પોર્ આલુગાર્).

આ કરવાનું બાકી રહે છે Isto está por fazer (ઇસ્તુ ઇસ્તા પોર ફાઝેર્).

હજુ થોડી બીડી આમાંથી પસંદ કરવાની છે Ainda ha a escolher uns cigarros (આઇન્દ આ અ ઇસ્કૉલ્યેર્ ઊંશ્ સિગારશ્).

૪ કુદરતી બાબતોનું વર્ણન કરવું હોય તો એટલે ત્રીજાપુરુષ એકવચનવાળાં વાક્યો જેને અંગ્રેજીમાં impersonal verbs (" ઇમ્પર્સનલ વર્બ્સ ") કહે છે તે બનાવવા હોયતો ક્રિયાપદનું ત્રીજાપુરુષ એકવચનનું સામાન્ય રૂપ વપરાય છે. જેમકે વરસાદ વરસે છે. (It is raining) chove (શૉવ્વિ) બોલાય.

૫ જ્યારે કોઇ બે ચીજ ની સરખામણી કરવાની હોય તેમાં " ના કરતાં " એ શબ્દને માટે " de " અને " do que " વપરાય છે. હવે તે કયાં વપરવા તેની રીતઃ—

તે સરખામણી કોઇ આંક અથવા સંખ્યાદર્શક શબ્દની હોય તો તેનો તરજુમો પોરતુગીઝ ભાષામાં " de " થી કરાય છે જેમકે,

ત્રણ માસ કરતાં વધારે Mais de tres mezes
(માઇસ્ દ ત્રેશ્ મેઝીશ્)

તે સરખામણી કોઇ બે ક્રિયાપદોની સાથેની હોય તો "ના કરતાં" એ શબ્દનો તરજુમો " do que " થી થાય છે. જેમકે,

જેવો તે દેખાય છે તેના કરતાં તે વધારે લાયક છે E' mais capaz do que parece (એ માઇશ્ કાપાઝ્ દુ કે પારૅસિ)

૬ ક્રિયાપદની અંદર જ્યાં અંગ્રેજી There is વપરાય છે એટલે ગુજરાતિમાં "છે" " હૈયાત છે " " નીસ્થિતિ છે " વિગેરે અર્થ બતલાવાય છે તેવા વાક્ય પોરતુગીઝમાં કરવા હોય ત્યારે haver ના રૂપાખ્યાનનો (પા. ૬૯ મે આપેલા છે) ઉપયોગ

કરવામાં આવે છે. (વર્તમાનકાળમાં ha, ભૂતકાળમાં houve અથવા havia અને ભવિષ્યકાળમાં havera અથવા પૂર્ણ કાળમાં tem havido વિગેરે વપરાય છે) જેમકે,

પુરતા પૈસા નથી Não ha bastante dinheiro (નાંઉ આ બાસ્તાન્તિ દિન્યેરૂ) There is not sufficient money

જલદી કરો, જરા પણ વખત ખોવાનો નથી. De pressa; não ha tempo a perder (દ પ્રેસ્સ; નાંઉ અ તૅમ્પુ અ પર્દેર) Make haste; there is no time to lose.

કેટલા પૈસા ભરવાના હતા ? Quanto dinheiro havia a pagar (ક્વાન્તુ દિન્યેરૂ આવીઅ અપાગાર્) How much money there was to pay ?

તેઓને વાસ્તે ત્યાં પુરતું કામ પણ નહીં હશે. Não haverá trabalho bastante para elles (નાંઉ આવ્વેરા ત્રાબાલ્યુ બાસ્તાન્તિ પર એલિશ) There will not be work sufficient for them

પણ જો અમુક માણસ ત્યાં છે અથવા અમુક ચીજ એ રહી એમ ચોક્કસ રીતે બતાવવું હોય તો alli esta, alli estão વિગેરે તે તે કાળના રૂપો વપરાય છે. જેમકે,

મારા ટ્રંક એ રહ્યા ;Alli estão os meus bahus (અલિ ઇસ્તાંઉ ઉશ્ મેઉશ બાઉશ) There are my trunks વિગેરે

૭ જ્યારે ભવિષ્યકાળ બતાવનારા શબ્દથી વાક્ય શરૂ થતું હોય અને કર્મ સર્વનામ હોય ત્યારે તે સર્વનામ—ક્રિયાપદના ભવિષ્યકાળનું જે રૂપ થતું હોય તેમાંથી શુદ્ધ રૂપ અને તે પ્રત્યય એ બંનેને જુદાં પાડી તેની વચ્ચે તે સર્વનામ—મુકવામાં આવે છે—અને બધાને હાઇફનથી * જોડવામાં આવે છે જેમકે, હું તેને કહીશ નું

* હાઇફન એટલે આડી લીટી

Eu lhe fallarei બોલવાને બદલે ભારદર્શક કહેવું હોય કે હું તેને કહીશ જ તો fallar-lhe-ei બોલાય (ફાલાર્ લ્યેઇ) આમાં ei એ hei નું રૂપ છે એટલે ei અથવા hei એ haver ના રૂપછે. જુઓ પાને ૬૯ આ પ્રયોગમાં haverના વર્તમાનકાળનાં કે ભવિષ્યકાળના રૂપ વપરાય છે એ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે. હું તે શરૂ કરીશ નું પોરતુગીઝ Eu o começarei (એઉ ઉ કૉમેસારેઇ) થાય અને começal-o-ei પણ થાય તેથીજ começal-o-hei પણ થઇ શકે. આમાં r નો l કલમ ૧ મુજબ થયેલ છે.

૮ જ્યારે પ્રશ્નાર્થ અવ્યયથી એટલે ક્યારે, ક્યાં quando, que qual વિગેરેથી) વાક્ય શરૂ થતું હોય અને કર્મ સર્વનામ હોય ત્યારે તે કર્મ એટલે સર્વનામ ક્રિયાપદની પહેલાંજ મુકાય છે. જેમકે, તમે તે કામ ક્યારે શરૂ કરશો ? Quando o começara' o sr ? (ક્વાન્દુ ઉ કૉમેસારા ઉ સિન્યૉર્) ?

૯ જ્યારે નકારવાચક ક્રિયાપદનું વાક્ય હોય ત્યારે પોરતુગીઝમાં não શરૂઆતમાં મુકાય છે. જેમકે, હું આ વિષે કાંઇપણ જાણતો નથી Não sei nada de isto (નાંઉ સેઇ નાદ દીશ્તુ (દ ઇશ્તુ)

૧૦ જ્યારે તમે ને માટે o sr. શબ્દ વપરાય ત્યારે ક્રિયાપદ ત્રીજા પુરૂષ એકવચનનું મૂકાય છે.

વાક્ય બનાવતી પૂર્વે જે જે સુચના ઉપયોગી થઇ પડે તે ઉપર મુજબ ટુંકાણમાં આપેલ છે. જેથી સરળતા મળી શકશે. તેમજ તે સંબંધી નીચેના વાક્યો પા. ૧૧ ના આપેલા છે. છતાં વિશેષ વાક્યો કલમ ૯૩ માં જોઇ શકાશે.

૧૧ "જોઇએ" નો ઉપયોગ ક્યાં કરવો તેનો ખુલાસો કલમ ૯૮ માં આપેલો છે.

૮૬ પાઠ ૧૧ મો Decima Primeira Licção
(દેસિમ પ્રિમેઇર લિસ્સાંઉ)

નવા શબ્દો અત્રે નહીં આપતાં કોષમાં આપ્યા છે જેથી A. B. C. અનુક્રમણીકાવાર જોતાં સુગમતા પડી શકે. જે જે કાળના ક્રિયાપદનો ઉપયોગ કરેલ છે તે કૌંસમાં આપેલ છે.

૧ Eu vou dizer ao Sr. uma cousa (એઉ વ્વો દિઝેર્ આઉ સીયૉર્ ઉમ કૌઝ) હું કાંઇક તમને જણાવવા માંગું છું I am going to tell you something (આમાં ક્રિયાપદના સામાન્ય રૂપ dizer નો ઉપયોગ કર્યો છે)

૨ O Sr. lê muito bem (ઉ સિંયૉર્ લે મુઇતુ બૅ) તમે ઘણું સારૂં વાંચો છો you read very well આમાં ler ના વર્તમાન કાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૩ Elle não deve ir lá Sem no's (એલિ નાંઉ દેવિ ઇર્ લા સૅં નૉશ) અમારા સિવાય તેણે ત્યાં જવું નહીં જોઇએ He must not go there without us dever આમાં નો ઉપયોગ ખાસ ફરજ બજાવવા તરીકે દર્શાવ્યો છે.

૪ Devemos nós convidal-os ? (દેવ્વૅમુશ નૉશ કોંવિદાલુશ) ? શું અમારે તેમને નોતરૂં આપવુંજ જોઇએ ખરૂં ? Must we invite them ?

૫ Quem o ensinou ? (કૅં ઉ ઍંસિનૌ) તમને તે કોણે શીખવ્યું ? Who taught you that ? (Ensinar નું ભૂતકાળનું રૂપ)

૬ Fico ao seu serviço (ફિકુ આઉ સેઉ સેર્વીસુ) હું તમારી તહેનાતમાં રહું છું. I remain at your service (Ficar નું વર્તમાન કાળનું રૂપ)

૭ Logo será escuro (લૉગુ સેરા ઇશ્કૂરૂ) હમણાંજ અંધારૂં થશે. It will be soon dark. આમાં estar નું ભવિષ્યકાળનું રૂપ

વાપર્યું છે અને પા. ૧૧૧ મે આપેલી ૪થી કલમનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૮ Empreste-me uma folha (ઍમ્પ્રૅસ્તિ-મિ ઊમ ફૉલ્ય) મને એક તા ઉછીનો આપો. Lend me a sheet. આમાં Emprestar નું આજ્ઞાર્થનું રૂપ વાપર્યું છે.

૯ Diga-lhe que venha ja' (દીગલ્ય કે વેંય જઆ) તેને જલદી આવવાનું કહે. Tell him to come at once. આમાં vir ના સંશયાર્થ વર્તમાનકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૦ Escolhe-me o melhor que haja (ઇસ્કૉલ્ય-મિ ઉ મીલ્યૉર્ કે આજઅ) જે ત્યાં હોય તેમાંથી સારું હોય તે મારે માટે પસંદ કર Select for me the best there is. (haver નું સંશયાર્થ વર્તમાન.)

૧૧ Em logar de V. S. eu não escrevia tal (ઍં લુગાર્ દ્ વૉસ્સ સીંયૉરીઅ એઉ નાંઉ ઇસ્ક્રેવ્વીય તાલ) જો હું તમારી જગ્યાએ હતે તો તે લખત નહીં If I were in your place I would not write so અહીં imperfeito indi ચાલુ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. જે કાળ સંશયાર્થને બદલે ઘણી વખતે વપરાય છે તેનો આ દાખલો છે.

૧૨ Eu não sabia que fossem ricos (એઉ નાંઉ સાબીઅ કે ફૉસિં રરીકુશ) તેઓ પૈસાદાર હોય એમ હું જાણતો નહોતો. I knew not that they were rich. આમાં Ser ના સંશયાર્થ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા અનિયમિત ક્રિયાપદ saberનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૩ Quando chegar a hora de partir, choraremos (કવાન્ડુ શેગાર્ અ ઑાર-દ્ પાર્તીર્ શૉરારૅમુશ) જ્યારે છુટા પડવાનો વખત આવશે ત્યારે અમે રડશું. આમાં સંશયાર્થ ભવિષ્યકાળ અને સંશયાર્થ વર્તમાનકાળનો અનુક્રમે ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૪ Não sabemos hoje o que, sabiamos hontem (નાંરે સાબેંમુશ ઑાજિ ઉ કી સાબીઅમુશ ઑાન્તે) ગઈ કાલે આપણે જે જાણ્યું હતું તે આજે જાણતા નથી. We do not know to-day, which we knew yesterday. આમાં saber ના વર્તમાનકાળ (Pres indi) અને ચાલુ ભૂતકાળ (Imper. indi) ના રૂપનો ઉપયોગ કર્યો છે. તથા પાને ૧૧૩મે આપેલી કલમ ૯ નો દાખલો છે

૧૫ Traga-me uvas, doce e agua porque tenho fome e sede (ત્રાગ-મિ ઊવ્વશ્, દોસિ ઇ આગ્વ પુરકે તેન્યુ ફૉમિ ઇ સેદિ) મારે માટે દ્રાક્ષ, મીઠાઇ અને પાણી લાવો. કેમકે હું ભૂખ્યો અને તરસ્યો છું (મને ભૂખ અને તરસ લાગી છે) Bring some grapes, sweetmeat and water for me, because I am hungry and thirsty આમાં આજ્ઞાર્થ અને વર્તમાનકાળ બંનેનો ઉપયોગ કર્યો છે.

૧૬ O comboio está prestes a partir (ઉ કોમ્બૉઇઉ ઇસ્તા પ્રૅસ્તિશ્ અપાર્તિર્) ગાડી હમણુંજ ઉપડવાની છે. The train is *just going to start* આમાં સાદું રૂપ (*infinitive*) ના રૂપનો દાખલો આપ્યો છે.

ખાસ અનિયમિત ક્રિયાપદના દાખલા.

૧૭ Porque ri-se o sr. de nós ? (પુરકે રરી-સિ ઉ સિન્યોર્ દ નૉશ્) તમે શા માટે અમારા તરફ હસો છો? Why do you laugh at us ? (rir નો ઉપયોગ કર્યો છે.)

૧૮ Bem sei eu que ella ja tomou o meu bilhete (બેં સેઇ ઍઉ કે ઍલિ ઝ્હા તોમોઉ ઉ મેઉ બિલ્યેતિ) હું સારી રીતે જાણું છું કે તેણે હમણુંજ મારી ટીકિટ લીધી છે. I know

very well that he has already taken my ticket (Saber નું રૂપ)

૧૯ Peço-lhe perdão (પેસુલ્ય પેર્દાઉ) હું તમારી માફી માગું છું I beg your pardon (Pedir નું રૂપ)

૨૦ Que iria, se o tempo estivesse bôm (કે ઇરીઅ, સિ ઉ તેંમ્પુ ઇસ્તિવેસિ બૅાં) જો ૠતુ સારી હતે તો હું જાત. I should go if it were fine આમાંsub-imperf. સંશયાર્થ ભૂતકાળનો ઉપયોગ કર્યો છે.

ઉપરના દાખલાઓમાં બધા કાળના અને જુદાજુદા વચનના ઉદાહરણો આપ્યા છે તે ઉપરથી નવા દાખલા કેમ યોજવા તે સારી રીતે સમજી શકાય છે. વાક્યો હમેશાં બોલાય અને ઉપયોગમાં આવે તેવાંજ આપ્યા છે.

કૃદંત (Participios) પાર્તિસીપિઉશ્

૮૭ કૃદંતના અમુક રૂપાખ્યાન પાછળ અપાયેલાં છે તેથી કંઇક જાણી શકાયું હશે. પરંતુ સુગમતા પડવા ખાતર જણાવવું આવશ્યક છે કેઃ--

ક્રિયાપદોના કૃદંત બનાવવા માટે સહુથી સહેલી રીત એ છે કે AR, ER કે IR છેડાવાળા ક્રિયાપદોના છેલ્લા બે અક્ષરો કાઢી નાંખી નીચે મુજબ પ્રત્યયો લગાડવા.

	વર્તમાનકૃદંત	ભૂતકૃદંત
AR છેડાવાળાને	Ando	Ado
ER ,,	Endo	Ido
IR ,,	Indo	Ido

જેમકે

Fallar નું	Fallando	(ફાલાન્દુ)	Fallado	(ફાલાદુ)
Beber ,,	Bebendo	(બેબેન્દુ)	Bebido	(બેબીદુ)
Partir ,,	Partindo	(પાર્તિન્દુ)	Partido	(પાર્તિદુ)

Ter	,,	Tendo	(टॅन्डु)	Tido	(तीड)
Ser	,,	Sendo	(सॅन्डु)	Sido	(सीड)
Estar	,,	Estando	(इस्तान्डु)	Estado	(इस्ताडु)

પાછળ જે જે ક્રિયાપદોના રૂપાખ્યાન આપ્યા છે તે તે સ્થળે બંને કૃદંતોના રૂપો જણાવ્યા છે તે જોવાથી વધારે સમજણ પડશે.

વર્તમાનકૃદંતનો અર્થ તો તી-તું. જેમકે બોલતાં, પીતાં, કરવાં વિગેરે થાયછે.
ભૂતકૃદંતનો ,, લો-લી-લું-યો-યી-યું-વિગેરે થાય છે જેમકે બોલેલું પીધેલું-ગયેલું-જમેલું-હસ્યું વિગેરે.

કૃદંતના દાખલા પાઠ ૧૨ માની અંદર પહેલા પાંચ (દાખલા) જુઓ.

અવ્યય. (Adverbios) આદ્‌વૅર્બિયુશ

૮૮ Parts of Speech (વ્યાકરણ)ની બાબતો પુરી કર્યા પહેલાં છેવટનો ભાગ અવ્યયનો આવે છે જેનો હમેશાં જ્યાં ત્યાં ઉપયોગ હોય છેજ. પરંતુ તે સંબંધી કાંઇ લંબાણ પૂર્વક કહેવાનું વિશેષ હોતું નથી, કારણકે તેના રૂપાંતર તો થતાં નથી. પણ તેના ઉપયોગમાં ફેરફાર હોય છે.

અવ્યયના ચાર ભાગ છે, ક્રિયાવિશેષણ, શબ્દયોગી, ઉભયાન્વયી, અને કેવળપ્રયોગી અવ્યય.

૧ ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય ઘણે ભાગે વિશેષણ ઉપરથી આવેલાં હોય છે. અને જેમ વિશેષણમાં નાની મોટી Degrees (તુલના) નું પ્રમાણ હોય છે તેમ આ અવ્યયમાં પણ હોય છે.

a પોરતુગીઝ ભાષામાં ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય મોટે ભાગે નારીજાતિના વિશેષણોમાંથી અથવા e અને el છેડાવાળા વિશેષણોને "mente" શબ્દ લગાડવાથી બને છે. જેમકે Facil (વિશેષણ છે) તેનું Facilmente અવ્યય થયું.

b અંગ્રેજીમાં જે ly છેડાવાળાં અવ્યય હોય છે, તેનો પોરતુગીઝ શબ્દ બનાવવો હોય તો તે વિશેષણનું નારીજાતિનું રૂપ બનાવી

તેને mente લગાડાય છે. જેમકે Raro ભાગ્યેજ; આ વિશેષણ છે તેનું નારીજાતિ rara થયું તેનું અવ્યય Raramente (Rarely) થયું.

Absoluto (આબ્સોલૂતુ) સ્વતંત્ર. તેનું નારીજાતિ absoluta (આબસોલૂત) થયું તેનું અવ્યય Absolutamente સ્વતંત્ર-રીતે absolutely થાય.

જ્યારે બે ક્રિયાવિશેષણ સાથે આવેલા હોય ત્યારે જે છેલ્લું અવ્યય હોય છે તેને mente લગાડાય છે. જેમકે સ્વચ્છ અને સફાઇ પૂર્વક Clara e distinctamente (ક્લાર ઇ દિસ્તીંત મેન્તિ) clearly and distinctly

ક્રિયાવિશેષણ અવ્યયના નીચે મુજબ વર્ગ પાડી શકાય.

૧ કેટલાંક વખત બતાવનારા જેમકે Agora હમણાં, Hontem ગઇ કાલ વિગેરે
૨ ,, જગ્યા ,, ,, Onde ક્યાં, Ali ત્યાં વિગેરે
૩ ,, માપ ,, ,, Tanto એટલું Quanto કેટલું ,,
૪ ,, સંખ્યા ,, ,, Primeiramente પહેલું એકે
બીજું એકે કહ્યું હોય તો Secundarimente (સેકુંદારીમેન્તિ)
ત્રીજું એકે ,, ,, Em terceiro lugar (અઁ તેર્સેઇરુ લુગાર)
ચોથું એકે ,, ,, Em quarto lugar (અઁ કવાર્તુ લુગાર)
બીજા બધા એવી રીતે સમજવા.

૨ શબ્દયોગી અવ્યય. શબ્દયોગી અવ્યયના બે રૂપ છે. સાદું અને સંયુક્ત. સાદા રૂપના દાખલા A=તરફ to; Em=માં in, De=માંથી from વિગેરે.

સંયુક્ત રૂપ એટલે જેમાં બે અવ્યય સાથે આવેલા હોય તે જેમકે Antes de=પહેલાં before, Debaixo de=નીચે under.

વધારે વિગત હવે પછીના આપેલાં લીસ્ટમાં ધ્યાન રાખવાથી સમજાશે. જેમાં ક્રિયાવિશેષણ શબ્દયોગી અને ઉભયાન્વયી અવ્યયો આપેલા છે.

૮૯ Adverbios, Preposições e Conjuncções
(આદ્વૅર્બિયુશ પ્રૅપોઝીસૉંઇશ્ ઇ કોન્જુસૉંઇશ)

A's vezes	(આઝ્ વેઝિસ્)	કેટલીક વખતે	Sometimes
Assim	(આસ્સીં)	એવું	So
Acima de todos	(આસ્સીમ દ તોદુશ)	વિશેષે કરીને	Above all
Aqui	(અકી)	અહીંઆ	Here
Aqui junto	(અકી જુન્તુ)	આ સાથે	Herewith
Aindu que	(આઇન્દ કે)	જોકે	Although
A	(અ)	તરફ	At.
Ainda	(આઇન્દ)	હજીસુધી	Yet
Ali	(અલી)	ત્યાં	There
Afinal	(આફીનાલ્)	છેવટે	At last
Ao principio	(આઉ પ્રિંસી પિયુ)	પ્રથમમાં	At first
Antes	(આન્તિશ)	પહેલાં	Before
Alem d'isso	(આલેં દીસ્સુ)	તે ઉપરાંત	Besides
Alem	(આલેં)	બેહદ	Beyond
Apenas	(આપૅનશ)	ભાગ્યેજ	Hardly
Ainda não	(આઇન્દ નાંઉ)	હજી સુધી નહીં	Not yet
Agora	(અગૉર)	હમણાં	Now
Antes	(આન્તિશ)	તે કરતાં	Rather
Alias	(આલીયાશ)	નહીંતર	Otherwise
Aonde	(આઑન્દિ)	કયે ઠેકાણે	At where
Bem	(બેં)	સારીરીતે	Well
Bastante	(બાસ્તાન્તિ)	બસ	Enough
A cerca de	(અ સેર્ક દ)	આશરે	About
Conforme	(કોંફૉર્મિ)	એ પ્રમાણે	According to

Contra	(કૉન્ત્ર)	વિરૂદ્ધ	**Aganist**
Cedo	(સેદ્દ)	જલદી	**Soon**
Com	(કૉ)	સાથે	**With**
Cheio de	(શેઇયુ દ્)	ભરેલું	**Full of**
Com tudo isso	(કૉ તુદુ ઇસ્સુ)	તોપણ	**However**
De	(દ્)	માંથી, નો-ની-નું વિષે	**Of; from**
De forma alguma	(દ્ ફૉર્મ આલ્ગુમ)	જરાય નહીં	**Not at all**
Durante	(દુરાન્તિ)	દરમ્યાન	**During**
D'ali	(દાલી)	ત્યાંથી	**Thence**
Desde então	(દેઝદિ ઍંતાંઉ)	ત્યારથી	**Thenceforth**
Do lado de	(દુ લાદુ દ્)	નીતરફ	**Towards**
Debaixo de	(દૅબાશુ દ્)	નીચે	**Under**
Dentro	(દૅન્ત્રુ)	અંદર, માં	**Within**
Desde que	(દેઝદિ કે)	જ્યારથી	**Since**
Desde	(દેઝદિ)	કેમકે	**Because**
De repente	(દૅ રરૅપન્તિ)	ઓચિંતું, એકદમ	**All at once**
Dentro de	(દૅન્ત્રુ દ્)	ની અંદર	**Inside**
D'esta sorte	(દૅસ્ત સૉર્તિ)	આ પ્રમાણે	**Thus**
Depois	(દેપોઇશ્)	જલદીથી	**After**
Depressa	(દપ્રૅસ્સ)	પછી	**Quickly**
Em cima	(ઍં સિમ)	ઉપર	**Above**
E	(ઇ)	અને	**And**
Em qualquer parte	(ઍં ક્વાલકૅર્ પાર્તિ)	ગમે ત્યાં	**Anywhere**
Em roda	(ઍં રૉદ)	આસપાસ	**Around**
Em cima de	(ઍં સિમ દ્)	ઉપર	**Upwards**

Emquanto	(ઍઁ ક્વાન્તુ)	જ્યાંસુધી, એટલામાં	Whilst
Entre	(ઍઁત્રિ)	માં, વચ્ચે,	In, among, between
Em toda a parto	(ઍઁ તોદ અ પાર્તિ)	દરેક સ્થળે	Everywhere
Excepto	(ઍસ્તુ)	શિવાય	Except
Em parte nenhuma	(ઍં પાર્તિ નેન્યુંમ)	કેથે નહીં	Nowhere
Fora de	(ફૅાર દ)	બહારથી	Outside
Isto e'	(ઇશ્તુ ઍ)	એટલે કે	That is
Immediatamente	(ઇમેદીઆતમેન્તિ)	જલદીથી, તુરતજ	Immediately
Ja	(જઆ)	તુરતજ	Already
Longe	(લૅાન્જ્યિ)	દૂર	Far
Logo em seguida	(લૅાગુ ઍઁ સેગીદ)	બીજે (નંબરે)	Next to
Mas	(મશ)	પણ	But
Nada	(નાદ)	કાંઇ નહીં	Nothing
Não	(નાંઉ)	નહીં	Not
Nunca	(નુંક)	કદી નહીં	Never
Na verdade	(ન વૅર્દાદિ)	ખરેખર	Indeed
Ou	(ઑાઉ)	અથવા	Or
Outra vez	(ઑાત્ર, વેઝ)	ફરીથી	Again
Onde	(ઑાન્દિ)	ક્યાં	Where
Por força	(પોર ફોર્સ)	અલબત, બેશક	Of course
Porém	(પુરૅઁ)	પણ	But
Portanto	(પોર્તાન્તુ)	એટલા માટે	Therefore
Por via	(પોર્ વ્વીઅ)	મારફત	Through
Proximo	(પ્રૉસિમુ)	પાસે	Near
Porque *	(પુર્કે)	શા માટે; કારણકે	Because

* જ્યારે Porque એકલો શબ્દ હોય ત્યારે તેનો ઉચ્ચાર "પુર્કે" થાય છે

Para, por	(પર, પોર)	માટે	For
Que	(કે)	કે	That
Quasi	(ક્વાઝિ)	ઘણું કરીને, લગભગ	Almost
Quanto	(ક્વાન્તુ)	કેટલું ?	How much
Quando	(ક્વાન્દુ)	ક્યારે ?	When
Raramente	(રરા રમૅન્તિ)	કદાચિત્	Seldom
Sobre	(સોબ્રિ)	ઉપર	Over
So, somente	(સૅા, સૅામૅન્તિ)	માત્ર	Only
Salvo que	(સાલ્વુ કે)	તે શિવાય	Except that
Sem duvida	(સૅં દૂવ્વિદ)	બેશક, નક્કી	Undoubtedly
Sobre, em cima	(સોબ્રિ, ઍં સીમ)	ઉપર	Upon
Sem	(સૅં)	વિના	Without
Se	(સિ)	જો	If
Sempre	(સૅંપ્રિ)	હમેશાં	Always
Subitamente	(સુબિત મૅન્તિ)	એકાએક	Suddenly
Tambem	(તાંબૅં)	વળી	Also
Tanto	(તાન્તુ)	એટલું	So much
Totalmente	(તૉતાલ્ મૅન્તિ)	એકંદર	Altogether
Tarde	(તાર્દિ)	મોડું	Late
Talvez	(તાલ્વેઝ્)	ભાગ્યેજ	Perhaps

૯૦ પાઠ ૧૨ મો Decima Segunda Licção.
(દૅસિમ સેગુન્દ લીસ્સાંઉ)

આ પાઠમાં કૃદંત અને અવ્યયના દાખલા આપ્યા છે. જે વાંચ્યેથી તેના ઉપયોગ વિષે સમજણ પડી શકશે.

કૃદંતના દાખલા.

૧ Vou passar o tempo tocando o piano(વૌ...

પાસ્સાર્ ઉ તેંમ્પુ તૉકાન્દુ ઉ પિયાનુ) પીઆનો વગાડી વખત પસાર કરવા જઉં છું. (એટલે હું જઇશ અને પીઆનો વગાડી મારો વખત પસાર કરીશ. I am going to pass the time in playing the piano (tocando એ tocar નું રૂપછે)

૨ Disse a V. mce. que eu fiquei esperando durante estes trez dias (દીસ્સિ આ વૉસ્સ મસેં કે એઉ ફીકિઇ ઇશ્પેરાન્દુ દુરાન્તિ) મેં તમને કહ્યું હતું કે તેને માટે આ ત્રણ દીવસ થયાં હું રાહ જોયા કરતો હતો I told you that I had been waiting for him these three days (esperando એ esperar નું રૂપ છે.)

૩ O que o Sr. tem feito desde que esta' aqui! (ઉ કે ઉ સિંયૉર્ તેં ફેઇટુ દેઝદિ કે ઇસ્તા અકી) જ્યારથી અહીં આવ્યા છો ત્યારથી તમે શું કર્યું છે? What have you done since you are here (or have been here) આમાં feito એ fazer નું ભૂતકૃદંત છે.

૪ Julgo-me honrado com o conhecimento do V. mce. (જઝુલ્ગુ-મી ઑરરાદુ કૅાં ઉ કુંયૅસ્સિમૅન્તુ દુ વૉસ્સ મસેં) આપની ઓળખાણથી હું મને માન પામેલો સમજું છું. I think myself honoured by your acquaintance (honrado એ honor નું ભુતકૃદંત છે.

૫ Tenho estado algum tempo em Lourenço Marques (તેંન્યુ ઇશ્તાદુ આલ્ગું તેંમ્પુ એઁ લૉરેન્શુ માર્કિશ) હું કેટલોક વખત લૉરેન્સો માર્ક્સમાં રહ્યો છું. I have passed some time in Lourenzo Marques. (estado એ estar નું ભૂતકૃદંત છે.)

અવ્યયના દાખલા. અવ્યયને ઓળખવાને માટે ઇટૅલિકસમાં મુકયા છે.

૬ E' preciso que eu escreva uma carta *antes de* jantar (એ઼ પ્રૅસીઝુ કે એઉ ઇશ્ક્રેવ્વ ઉમ કાર્ત આન્તિશ દ્ જઆન્તાર્) જમવા પહેલાં મારે એક કાગળ લખવોજ જોઇએ. I must write one letter before dinner. (Escreva એ escrever નું સંશયાર્થ વર્તમાનનું રૂપ છે).

૭ O Sr. sempre falla de mim *quando* não estou em casa (ઉ સિંયૉર્ સૅમ્પ્રિ ફાલ દ્ મિં કવાન્ દુ નાંઉ ઇસ્તૌ ઍં કાઝ) જ્યારે હું ઘરમાં ન હોઉં ત્યારે તમે હમેશાં મારી વાત કરો છો. You always speak of me when I am not in the house.

૮ Fazem *quasi* trez annos que não o vejo (ફાઝિં ક્વાઝિ ત્રેઝ્ આનુશ્ કે નાંઉ ઉ વેઝ્ઝુ) લગભગ ત્રણ વરસ થયાં મેં તેને જોયો નહોતો અર્થાત્ હું તેને જોતો નહોતો તેને લગભગ ત્રણ વરસ થયાં છે. it is almost three years since I saw him last.

૯ Gosta *tanto* de lêr quanto gostas vosse de brincar (ગૉસ્ત તાન્તુ દ લેર્ ક્વાન્તુ ગૉસ્તશ્ વોસ્સે દ બ્રિંકાર્) જેટલું તને રમવાનું ગમે છે તેટલું તેને વાંચવાનું ગમે છે. He loves reading as much as you love play.

૧૦ Faça favor vem para comer doçe (ફાસ્સ ફાવ્વોર્ વૅં પર કુમેર્ દોસ્સિ) મહેરબાની કરી મીઠાઇ ખાવા ચાલો. Please come to eat sweetmeat.

૧૧ Obrigado, ja comemos; e não costumamos comer *entre* o jantar e o chá ((ઓબ્રિગાદુ જઝા કુમૅમુશ્ ઇ નાંઉ કોસ્તુમામુશ્ કુમેર્ એન્ત્રિ ઉ જઝાન્તાર્ ઇ ઉ શા

ઉપકાર થયો. અમો હમણુંજ જમ્યા અને અમને જમવાની અને ચાની વચ્ચે ખાવાની ટેવ નથી. Thanks; we have dined already; and are not in the habit of eating between dinner and tea.

૧૨ *Nunca* o tinha visto *tanto* bom (નુંક ઉ ટીઞ્ય વીસ્તુ ટાન્તુ બોં) આટલું સારૂં મેં કદી પહેલાં જોયું નહોતું Never had I seen before so much good.

ઉપરના વાક્યોમાં જ્યાં જ્યાં અવ્યય આવેલા છે ત્યાં ત્યાં ચિન્હ તરીકે ઇટેલિકસ ભાષામાં શબ્દો મુક્યા છે જેથી સમજણ પડી હશે.

૯૧ કેવળપ્રયોગી અવ્યય Interjectivos.

જે શબ્દોથી અચંબો, દીલગીરી, ખુશાલી, ગુસ્સો, સંશય કે સહાનુભૂતિ બતાવાય છે તે આ વર્ગના શબ્દોની ગણત્રીમાં આવે છે. જે બાબત નીચેના દાખલાથી સમજી શકાશે.

Que !	(કિ)	શું !	What !
Na verdade !	(ન વેર્દાદિ)	ખરેખર !	Indeed !
Deveras !	(દેવ્વેરશ)	સાચેસાચું !	True !

Aquillo e' impossivel (અકિલ્લુ એ ઇમ્પોસ્સીવેલ) તે અશક્ય છે That is impossible.

Admiro isto ! (આદ્‌મીરૂ ઇસ્તુ) મને તે તાજુબ કરે છે ! That surprises me.

Nunca se ouviu isso ! (નુંક સિ ઓવીઉ ઇસ્સુ) એવું કદી સાંભળ્યું નથી ! That is unheard of !

Que pena ! (કી પેંન) કેટલી દયા ! What a pity !

Cale-se (કલિ-સિ) ચુપ રહે Hold your tongue.

Aquillo pode ser (અકિલ્લુ પૉદિ સેર) તે બની શકે તેમ છે. That is likely.

વિશેષ દાખલા વાક્યોની અંદર આવતા જશે તેમ તેમ ધ્યાન પડશે.

ઉપર મુજબ વ્યાકરણની બીના વિગતવાર આપેલ હોવાથી ભાષામાં આગળ વધવા માટે ઘણીજ મદદરૂપ થઇ પડે એવી સંપૂર્ણ રીતે ખાત્રી છે. ઉપરના સર્વે નિયમો વધારે દ્દઢતર થવા માટે જે અમૂક સંખ્યાના વાક્યો આમાં હોય તો સારૂં એમ જણાયાથી હવે પછી જુદી જુદી જાતના મોટી સંખ્યાના વાક્ય આપશું જેવડે વાંચતાં અને બોલતાં તથા નવાં વાક્ય બનાવતાં આવડે.

જે વાક્યો આપ્યાં છે તે હમેશાં ઉપયોગમાં આવતા અને આગળ વર્ણવેલ વિષયને અને કલમોને અનુસરતાંજ આપ્યાં છે.

૯૨ વ્યાકરણ પદ્ધતિસર આપી ગયા હોવાથી વાક્ય રચના વિષે થોડુંક જણાવવું જરૂરતું છે. વાક્ય બનાવવામાં પહેલાં કર્ત્તા, પછી ક્રિયાપદ પછી કર્મ અથવા વિશેષણ અને છેવટે અવ્યય આવે છે. આ સામાન્ય નિયમ છે પરંતુ આજ્ઞાર્થ વિગેરેમાં અથવા જ્યાં અપવાદ તરીકે બીજી તરેહથી વાક્ય બનાવેલા હશે ત્યાં વિષય વર્ણવતાં તે તે સ્થળે જણાવેલ છે.

પહેલા જે વાક્ય પોરતુગીઝતું ગુજરાતી આપેલ છે તેમાં અવળી રીતે ગુજરાતિનું પોરતુગીઝ શીખવું હશે તોપણ શીખી શકાશે.

૯૩ ઉપયોગી વાક્યો.

આ વાક્યોની અંદરના ઘણાખરા શબ્દો વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યયના લીસ્ટમાં આવી ગયા છે તે ફરીથી આપ્યા નથી પરંતુ જે નવા બીજા હશે તે અનુક્રમણિકામાં આપ્યાં છે.

૧ Acórde-nos cedo (આકૉર્દિ–નુશ્ સેદુ) અમને વહેલા ઉઠાડજો Waken us early.

૨ Ande devagár (આન્દિ દૅવ્હાગાર્) હળવે ચાલો Walk slowly.

૩ Apérte a cilha (આર્પૅર્તિ અ સીલ્ય) ઘોડાનો તંગ મજબુત કરો. Tighten the girth.

૪ Acho que tem razão (આશુ કે તૅ રરાઝાંઉ) હું ધારૂ છું કે તમે ખરા છો I think you are right

૫ Adeus ate' logo (આદેઉશ્ આતૅ લૅાગુ) સાહેબજી સલામ (થોડા વખતને માટે) Good bye (for a short time)

૬ Adeus até a vista (આદેઉશ્ આતૅ અ વીસ્ત) સલામ છે (ફરીથી મળીએ ત્યાં સુધીની) good bye

૭ Aqui está o seu dinheiro (અકી ઇસ્તા ઉ સેઉ દિગ્-યેરૂ) આ રહ્યા તારા પૈસા Here is your money

૮ Ate' a'manhã (આતૅ આમન્યાં) (સલામ) આવતી કાલ સુધી (good bye) until tomorrow

૯ A que horas partiu o comboio? (અ કી ઑારશ્ પાર્તિઉ ઉ કૅામ્બૅાયુ ?) ક્યે વખતે ગાડી ઉપડી ? At what time did the train start ?

૧૦ A que horas tiveram elles o telegramma ? (અકી ઑારશ્ તીવ્વૅરંઉ એલ્લિશ્ ઉ તૅલૅગ્રામ ?) ક્યે વખતે તેઓને તાર હતો (મળ્યો હતો) At what time did they have the telegram ?

૧૧ Aonde teem estado os seus primos ? (અઑાન્દિ તૅં ઇસ્તાદુ ઉસ્ સેઉશ્ પ્રીમુશ્) તમારા ભત્રીજાઓ ક્યાં રહ્યા છે ? Where have your cousins been ?

૧૨ A bagagem dos nossos amigos esta' ainda na estação (અ બગાજિઁ દુશ્ નૉસ્સુશ્ આમીગુશ્ ઇસ્તા આઇન્દ ન ઇશ્તાસાંઉ) અમારા મિત્રોનો સમાન (લગેજ) હજુ ઇસ્ટેશનમાંજ પડેલ છે. Our friends' luggage is still in the station.

૧૩ Antes de hontem foi Terçafeira (આન્તિશ દ ઑાન્તૅં

ફ્રાઈ તૅર્સા ફ્રેઇર) ગઇ પરમ દિવસે મંગળવાર હતો The day before yesterday was Tuesday.

૧૪ Amanhã as 10 horas certo traga-nos cafe, cha e pão com manteiga (આમન્યા આશ્ દેઝ્ ઑરશ્ સૅર્તુ ત્રાગ નુશ્ કાફૅ, શા ઇ પાંઉ કૌં માંતેઇગ) આવતી કાલે સવારે બરાબર દસ વાગે અમારા માટે કાફી, ચા, પુરી અને ઘી લાવજે. To morrow at 10 o'clock sharp, bring us coffee, tea and bread with butter.

૧૫ A virtude só que faz feliz a um homem (અ વિર્તુદિ સૉ કે ફાઝ્ ફેલીઝ્ આ ઉં ઑમિં) સદ્ગુણ (અથવા સદાચાર)જ માણસને સુખી બનાવે છે. Only virtue makes a man happy.

૧૬ Beba-o devagar (બેબ ઉ દૅવ્વાગાર્) ધીમે ધીમે પીઓ. Drink it slowly.

૧૭ Châme-me ás seis horas (શામિ મી આશ્ સેઇશ્ ઑરશ્) મને છ વાગ્યે બોલાવજે Call me at six o'clock.

૧૮ Creio que sim (ક્રેઇયુ કે સિં) હું એમ માનું છું I believe so.

૧૯ Custa-me a crêl-o (કુસ્ત મિ અ ક્રેલુ) હું ભાગ્યેજ માનું છું I hardly believe it.

૨૦ Como a leva elle ? (કૉમુ અ લૅવ્વ એલ્લિ)? તે કેમ લઇ જાય છે ? How does he carry it ?

૨૧ Conhecemol-o muito bem (કૉન્યૅસૅમુલુ મુઇતુ બૅં) અમે તેને ઘણી સારી રીતે ઓળખીએ છીએ. We know him very well. આમાં conhecemos નો mol કલમ ૧લી (પા૦ ૧૨૯) મુજબ થયું છે.

૨૨ Começal-o hei em breve અથવા Eu o começarei em breve (કૉમૅસાલુ એઇ ઍં બ્રૅવિ અથવા એઉ ઉ કૉમૅસારેઇ...)

હું તે ટુંક વખતમાં શરૂ કરીશ. I shall begin it shortly.

૨૩ Comprehende o que elle deseja? (કૉમ્પ્રેહેન્દિ ઉ કે એલ્લિ દૈઝેજા)? તેને શું જોઇએ છીએ તે તું જાણે છે? Do you understand what he wants?

૨૪ Com bons desejos e saudades (કૉ બોંશ દૈઝેજુશ ઈ સાઉદાદિશ) ઉત્તમ ઇચ્છા અને ઉદ્દેશોથી. With best wishes and regards.

૨૫ Chegarei no mez proximo (શેગારેઇ નુ મેઝ પ્રૉસિમુ) આવતા માસમાં હું આવીશ. I shall arrive in the next month.

૨૬ Diga ao criádo que venha (દીગ આઉ ક્રિયાદુ કે વેંન્ય) નોકરને આવવાનું કહેજે. Tell the servant to come.

૨૭ Diga-lhe que estou doênte (દીગલ્ય કે ઇસ્તો દુએન્તિ) તેને કહો કે હું બીમાર છું. Tell him that I am ill.

૨૮ Diga-lhe que eu quero fallar com elle (દીગ-લ્ય કે એઉ કૅરૂ ફાલાર્ કૉ એલ્લિ) તેને કહો કે મારે તેની સાથે વાતચીત કરવી છે. Tell him that I want to speak to him.

૨૯ Diga-lhe que venha amanhã (દીગ-લ્ય કે વેંન્ય આમાન્યા) તેને આવતી કાલે આવવાનું કહો. Tell him come to-morrow.

૩૦ Diga-lhe que se vá embora (દીગલ્ય કે સિ વ્વા ઍમ્બોર) તેને ચાલ્યા જવાનું કહો. Tell him to go away.

૩૧ De véras (દ વ્વૅરશ) ખરેખર Indeed.

૩૨ Depois de amanhã é quinta-feira (દેપોઇશ દ આમાન્યાં ઍ કિન્ત ફેઇર) આવતી પરમ દિવસે ગુરવાર થશે. The day after to-morrow is Thursday.

૩૩ Devo partir (દેવુ પાર્તીર્) મારે રવાના થવુંજ જોઇએ I must start.

૩૪ Estéja quieto (ઇસ્તેજઝ કીયેતુ) ચુપ રહે Be quiet.

૩૫ Espera aqui por mim (ઇસ્પેર અકી પોર મીં) મારે માટે અહીં રાહ જુઓ Wait for me here.

૩૬ Esta zombando (ઇસ્તા ઝૉમ્બાન્દુ) તમે મશ્કરી કરો છો. You are joking.

૩૭ E' uma brincadeira (ઍ ઉમ બ્રિંકાદેઇર) એ તો મશ્કરી છે. It is a joke.

૩૮ E' voz geral (ઍ વૉઝ્ જયેરાલ્) તે તો સાધારણ ખબર છે. It is a general report.

૩૯ E' possivel (ઍ પોસિવલ્) તે બની શકે તેવું છે. It is possible.

૪૦ Estou bem contente (ઇસ્તૌ બઁ કૉન્તૅન્તિ) હું ઘણો ખુશી છું (થયો છું) I am very much pleased.

૪૧ Elle não tem escripto a carta esta semana (એલિ નાંઉ તૅં ઇસ્ક્રીતુ અ કાર્તે એસ્ત સૅમાના) આ અઠવાડીઆમાં તેણે કાગળ લખ્યો નથી. He has not written a letter this week.

૪૨ Eu respondo a ellas esta tarde pelo correio das seis horas (એઉ રીસ્પૉન્દુ આ એલ્લશ્ એસ્ત તાર્દિ પેલુ કુરરેયુ દશ્ સેઇશ્ ઑરશ્) હું તેઓને આજ સાંજના છ વાગ્યાની ટપાલમાં જવાબ લખું છું (લખીશ). I reply to them this evening by the six o'clock post.

૪૩ Em que vapor viajaram os seus amigos ! (અઁ કે વાપોર્ વીઆઝારંઉ ઉશ્ સેઉશ્ આમીગુશ્ ! કઇ ઇસ્ટીમરમાં તમારા

દોસ્તો સફરે (મુસાફરીએ) નીકળ્યા ? By which steamer did your friends voyage ?

૪૪ Empreste-lhe o seu chapeu de chuva (ઍમ્પ્રૅસ્ટિ લ્યુ ઉ સેઉ શપેઉ દ શુવ્ર) તમારી છત્રી તેને (હાથ ઉછીની) આપજો. Lend him your umbrella.

૪૫ Ella queimou-se (ઍલ્લ કૈમો-સિ) તેણી પોતાની મેળે બળી મુઈ. She burnt herself.

૪૬ Elle não se apressou (એલ્લિ નાંઉ સિ આપ્રેસ્સો) તેણે પોતે ઉતાવળ કરી નહીં. He did not hurry himself.

૪૭ Estive muito doente; mas agora estou bom (ઇસ્તિવ્વી મુઇતુ દુઍન્તિ; મઝ્ અગૉર ઇસ્તો બૉં) હું ઘણો માંદો હતો; પણ હમણાં સારૂં છે. I was very ill, but now I am well.

૪૮ Em que trem as senhoras chegarão ? (ઍં કે ત્રૈં અસ્ સિંયૉરસ્ શૅગારાંઉ) ? કઇ ગાડીમાં બૈરાંઓ આવશે ? By what train will the ladies arrive ?

૪૯ Esteve aqui hontem á noite (ઇસ્તેવિ આકી ઑન્તૈં આ નોઇતિ) ગઇ રાત્રે તે અહીં હતો He was here last night.

૫૦ Encontrei alli a sua irmã e o marido d'ella (ઍં કૉન્ત્રેઈ અલી અ સુઅ ઇર્માં ઇ ઉ મરીદુ દૅલ્લ) તમારા બેન અને બનેવીને હું ત્યાં મળ્યો I met your sister and her husband there.

૫૧ E' aquella senhora a sua irmã ? ઍ અકૅલ્લ સિંયૉર અ સુઅ ઇર્માં) ? શું તે સ્ત્રી તમારી બેન છે ? Is that lady your sister ?

૫૨ Em que caixa está o recibo ? (ઍં કે કાઇશ ઇસ્ટા ઉ રેસિબુ)? કયા પેટીમાં તે રસીદ છે ? In which case is tho receipt ?

૫૩ Está o Sr. livre hoje ? (ઇસ્તા ઉ સિંયૉરૂ લીવ્રિ ઑહ્જિય) ? તમને આજે ફુરસદ છે ? Are you free to-day ?

૫૪ Está a sua mãe fatigada ? (ઇસ્તા અ સુઆ માંઇ ફાતિગાદ)? શું તમારી મા થાકી ગઇ છે ? Is your mother tired ?

૫૫ Elle leva pelo comboi (એલ્લિ લૅવ્ અ પેલુ કૉમ્બૉયુ) તે રેલ રસ્તે લઇ જાય છે. He carries by train

૫૬ Elle não foi capaz de escrever esta carta em boa Inglez. (એલ્લિ નાંઉ ફોઇ કાપાઝ્ દ્ ઇસ્ક્રેવેર્ એસ્ત કાર્ત ઍં બોઅ ઇંગ્લેઝ) સારી અંગ્રેજી ભાષામાં આ કાગળ લખવાને તે શક્તિવાન નહોતો. He was not able to write this letter in good English.

૫૭ Estarei aqui ámanhã de manhã (ઇસ્તારેઇ અકી આમાન્યાં દ્ માન્યાં) આવતી કાલે સવારે હું અહીં હઇશ I shall be here to-morrow morning.

૫૮ Elle os escutará (અથવા escutal-os-ha પણ થાય) (એલિ ઉશ્ ઇસ્કુતારા અથવા ઇસ્કુતાલુઝા) તે તેઓનું સાંભળશે He will listen to thom.

૫૯ Eu lhes fallarei esta noite (એઉ લ્યેશ્ ફાલારેઇ ઍસ્ત નોઇતિ) આજ રાત્રે હું તેઓને કહીશ. I shall speak to them to-night એનું fallar-lhes-ei અથવા hei પણ બોલાય.

૬૦ Elles o acharão debaixo da mesa (એલ્લિસ્ ઉ આશારાંઉ દ્બાઇશુ દ મેઝ) તેઓને તે વસ્તુ ટેબલની નીચે મળશે.
They will find it under the table.

૬૧ Tel-o-á tomado (તેલુ આ તૉમાદુ) તેણે તે લીધું હશેજ. He will have taken it. એથી સાદું વાક્ય બોલવું હોય તો Elle o terá tomado પણ થાય (એલિ ઉ તૅરા તૉમાદુ)

૬૨ Escrever-nos-á o Sr? (ઇશ્કૅવેર્ નુઝા ઉ સિંયૉર્) તમે અમને (કાગળ) લખશો કે? Will you write to us?

૬૩ Eu nunca fumo (એઉ નુંક ફુમુ) હું કદી બીડી પીતોનથી. Never I smoke.

૬૪ Estou envergonhado de ter demorado por tanto tempo (ઇશ્તો ઍંવૅર્ગૉંયાદુ દ્ તેર્ દૅમૉરાદુ પુર્ તાન્તુ તૅમ્પુ) આટલો (લાંબો) વખત રોકાયાથી શરમાઇ જઉં છું. I am ashamed of having detained so long.

૬૫ Escrevo-lhe uma linha para dizer-lhe (ઇશ્ક્રેવુ લ્યે ઊમ લીંય પર દીઝેર્ લ્યે) તમને જણાવવાને માટે હું એક લીટી લખું છું. I write you one line to tell you.

૬૬ Esta é a rua principal que atravessa toda a cidade (ઍશ્ત ઍ અ રૂઅ પ્રીંસિપાલ્ કે આત્રાવ્વૅસ્સ તોદ અ સિદાદિ) આ શેરી મુખ્ય છે જે આખા ગામ સોંસરી જાય છે. This is the chief street, which runs through the whole town.

૬૭ Está aqui a cafeteira; dê-me o bule e a leiteira (ઇસ્તા અકી અ કાફૅતેઇર; દે–મી ઉ બુલિ ઇ અ લેઇતેઇર) કાફીની કીટલી આ રહી; મને ચાનું બુલ અને દુધનો લોટો આપો. Here is the coffee-pot; give me the tea-pot and milk jug.

૬૮ Eu sei que nem sempre é feliz quem é muito rico (એઉ સેઇ કે નઁ સઁપ્રિ ઍ ફેલીઝ્ કઁ ઍ મુઇતુ રીકુ) હું જાણું છું કે જે ઘણા પૈસાદાર હોય છે તે કદી સુખી હોતા નથી I know that those who are very rich are not always happy

૬૯ Esse homem tem muita capacidade porem não tem intrucção (એસિ ઑમિં તઁ મુઇત કાપાસિદાદિ પુરેં નાંઉ તઁ ઇંત્રુસાંઉ) તે માણસમાં હુશીઆરી ઘણી છે પણ કેળવણી નથી. That man has much cleverness but he has no learning.

૭૦ Foi barato este chapeu ? (ફોઇ બારાતુ એસ્તિ શપેઉ ?) શું આ ટોપી સોંઘી હતી ? Was this cap cheap ?

૭૧ Ha alguns telegrammas para o Sr. Ratanji આ આલ્ગુંશ્ તેલૅગ્રામશ્ પર ઉ સિંયોર્ રતનજી) રતનજીના (ને માટે) કેટલાક તાર ત્યાં રહ્યા There are some telegrams for Mr. Ratanji.

૭૨ Isso quer dizer que (ઇસ્સુ કેર્ ડીઝેર્ કે) એનો અર્થ એમ થાય છે કે—That means that.

૭૩ Isso ja é outra cousa (ઇસ્સુ જઆ ઍ ઔત્ર કોઝ) તે તદ્દન એક જુદી વાત છે That is quite another thing.

૭૪ Isto é muito possivel (ઇસ્તુ ઍ મુઇતુ પોસ્સિવૅલ્) એ બની શકે તેવું છે It is possible.

૭૫ Isto não pode ser (ઇસ્તુ નાંઉ પોદિ સેરૂ) આ બની શકશે નહીં That can't be

૭૬ Isto não é facil (ઇસ્તુ નાંઉ ઍ ફાસિલ્) આ સહેલું નથી This is not easy.

૭૭ Isso é muito difficil (ઇસ્સુ ઍ મુઇતુ દીફીસિલ) તે ઘણું અઘરૂં છે. That is very difficult.

૭૮ Julgo que sim (જુલ્ગુ કે સિં) હું એમ ધારૂં છું I think so.

૭૯ De quem é esta casa? (દ કૅં ઍ ઍસ્ત કાઝ?) આ ઘર કોનું છે? Whose is this house?

૮૦ Leve-o para cima (લૅવ્વિ ઉ પર સિમ) માથે લઇ જા Take it upstairs.

૮૧ Leve o cavallo para a cavalhariça (લૅવ્વિ ઉ કવ્વાલુ પર અ કાવ્વાલ્યારિસ) ઘોડાને તબેલા તરફ લઇલે Take the horse to the stable.

૮૨ Mande-lhe o recibo pela volta do correio (માંદિ-લ્ય ઉ રેસિબુ પેલ વૉલ્ત દુ કુરેરયુ) વળતી ટપાલે તેને રસીદ મોકલી આપજો. Send him the receipt by return of post.

૯૩ Mostre-nos o que o Sr. tem escripto (મૉસ્ત્રિ નુશ ઉ કે ઉ સિંયૉર્ તઁ ઇસ્ક્રીતુ) તમે જે લખ્યું છે તે અમને બતાવો
Show us what you have written.

૯૪ Minha* mãe sempre me dizia que mais vale calar que mal falar (મીંય માંઇ સઁપ્રિ મી દીઝીય કે માઇશ્ વાલિ કાલાર્ કે માલ્ ફાલાર્) મારી મા હમેશાં મને એમ કહેતી કે ખરાબ બોલવા કરતાં ન બોલવું સારૂં છે. My mother always used to tell me that it is better to say nothing than to speak ill.

૯૫ Morreu-nos a estremosa mãe; que em paz descance (q. e, p. d) મુરરેઉ નુશ્ અ ઇસ્ત્રિમૉઝ માંઇ કે અઁ પાઝ દીસ્કાંસિ) અમારી વહાલી મા મરી ગઇ, ઇશ્વિર તેના આત્માને શાંતિ આપો !
Our dear mother died, God rest her soul.

૯૬ No mez de Septembro ella tomou uma constipação muito grave (નુ મેઝ્ દ સૅતૅમ્બ્રુ ઍલ તોમો ઊમ કૉંસ્તી પાસાંઉ મુઇતુ ગ્રાવિ) તેણીને સપ્ટેંબર માસમાં સખત શરદી લાગી હતી.
In the month of September she caught a serious cold

૯૭ Não quero vir (નાંઉ કૅરૂ વીર્) હું આવતો નથી, (આવીશ નહીં)
I will not come

* નોટ—Meu, minha, seu, sua, teu, tua, vosso, vossa, nosso, nossa, seus, suas વિગેરે સર્વનામો જે નામને માટે વપરાય તેની જાતિ અને વચન લે છે એટલે બોલનાર ગમે તે જાતિ હોય પણ જેને વિષે બોલાતું હોય તેનીજ જાતિ વચન આવે છે.

૮૮ Não devo vir(નાંઉ દેવુ વીર્) મારે આવવું નહીં જોઈએ.
I must not come.

૮૯ Nada tem havido ainda (નાદ તેઁ આવ્વીદુ આંઇન્દ) હજી સુધી કોઇ પણ થયું નથી There has nothing been yet.

૯૦ Ah ! não haverá ! (આ ! નાંઉ આવેરા) શું ! હશે નહીં !
oh ! will there not be !

૯૧ Ninguem estava lá em cima (નીંગેઁ ઇસ્તાવ લા ઍંસિમ ઉપર કોઇ નહોતું Nobody was upstairs.

૯૨ Ninguem foi capaz de fazel-o (નીંગેઁ ફોઇ કપાઝ્ દ ફાઝેલુ) તે કરવાને કોઇ શક્તિવાન નહોતો Nobody was able to do it.

૯૩ Ninguem está fumando n'este quarto (નીંગેઁ ઇસ્તા ફુમાંદુ નેસ્તિ ક્વાર્તુ) આ ઓરડામાં કોઇ બીડી પીતું નથી. Nobody is smoking in this room.

૯૪ Não tive tempo bastante (નાંઉ તીવ્વિ તૅમ્પુ બાસ્તાન્તિ (મને) પુરતો વખત નહોતો I had not time enough.

૯૫ Na verdade ! (ન વૅર્દાદિ) ખરેખર ! Really !

૯૬ Não seria melhor que ? (નાંઉ સેરીય મીલ્યૉર્ કે) જો તે વધારે સારું ન હોય તો Would it not be better that ?

૯૭ Não ha logar alli para os Srs. (નાંઉ આ લુગાર્ આલી પર ઉઝ્ સિંયૉરિશ) તમો (બને) માટે ત્યાં જગ્યા નથી There is no room (place) for you.

૯૮ Não faça bulha (નાંઉ ફાસ બુલ્ય) અવાજ કરો નહી, Don't make noise.

૯૯ Não ha tempo a perder (નાંઉ આ તૅમ્પુ અ પેર્દેર) વખત (જરાપણુ) ખોવાનો નથી There is no time to lose.

૧૦૦ Não ha endereço sobre o envelope (નાંઉ આ ઍંદેરેસુ સોબ્રિ ઉ ઍંવૅલૉપિ) કવર ઉપર શીરનામુ' નથી. There is no address on the cover.

૧૦૧ Não comprehendemos a sua carta (નાંઉ કૉંપ્રૅયૅંદૅમુશ અ સુઅ કાર્તે) અમે તમારો કાગળ સમજ્યા નહીં We did not understand your letter.

૧૦૨ Ninguem o achou (નીગેં ઉ આશો) કોઇને તે જડ્યું નહીં Nobody found it.

૧૦૩ Não poderia escrever mais (નાંઉ પોદિરીય ઇશ્ક્રૅવેર માઇશ) હું વધારે લખી શક્યો લથી I could not write more.

૧૦૪ Não ha verdadeira superioridade sem estudos 'aturados (નાંઉ આ વૅર્દાદેઇર સુપૅરીયૉરીદાદિ સ ઇશ્તુડુશ આતુરાદુશ) સખ્ત અભ્યાસ વિના ખરેખરી શ્રેષ્ઠતા મળતી નથી There is no real superiority without hard study.

૧૦૫ O dinheiro faz feliz a quem o tem ? (ઉ દિન્યેર ફાઝ ફેલિઝ અકૅં ઉ તૅં)? જે માણુસની પાસે પૈસા હોય તે સુખી હોયછે ખરો ? Does money make happy a man who has it ? (આ વાક્યની રચના જુદાજ પ્રકારની લીધી છે અક્ષરે અક્ષર તરજુમો કરેલ નથી..

૧૦૬ O primeiro dia do anno novo foi para nós um dia de alegria (ઉ પ્રિમૈર દીય દુ આનુ નોવ્વુ ફોઇ પર નૉશ્ ઉં દીય દ્ આલેગ્રીય) નવા વરસનો પહેલો દિવસ અમારે માટે આનંદનો દહાડો હતો. The first day of the new year was a day of pleasure for us.

૧૦૭ O Sr. dove acceital-o (ઉ સિંયૉર્ દૅવ્વિ આસેઇતાલુ-ઉ) તમારે તે સ્વીકારવુંજ જોઇએ You must accept it.

૧૦૮ O Sr. começal-o-a' (ઉ સિંયૉર્ કૉમૅસાલુ-આ) તમે તે શરૂ કરશો. You will begin it.

૧૦૯ O Sr. encontral-o-ha no outro escriptorio (ઉ સિંયૉર્ ઍંકૉન્ત્રાલુ આ નુ ઔત્રુ ઇસ્ક્રીતૉરીયુ) તમોને તે બીજી ઓફી-સમાં મળશે You will find it in the other office.

૧૧૦ O dinheiro e o recibo estão na caixa (ઉ દિન્યેર ઇ ઉ રેસિબુ ઇસ્તાંઉ ન કાઇશ) પૈસા અને રસીદ પેટીમાં છે. The money and the receipt are in the box.

૧૧૧ O seu pacote esta no sacco em seu quarto (ઉ સેઉ પાકૉતિ ઇસ્તા નુ સાકુ ઍં સેઉ ક્વાર્તુ) તમારું પાર્સલ તમારા ઓરડામાં (મુકેલા) કોથળામાં છે Your parcel is in the bag in your room.

૧૧૨ O carteiro está á nossa porta (ઉ કાર્તેઇરુ ઇસ્તા આ નૉસ પૉર્ત) ટપાલવાળો આપણા દરવાજામાં છે. The postman is at our door.

૧૧૩ O que teem elles lido hoje ? (ઉ કે તૅ ઍલિશ્ લીદુ ઑજિ) ? તેઓએ આજે શું વાંચ્યું ? What have they read to-day. ?

૧૧૪ O gerente não o recebeu (ઉ જ્યૅરૅન્તિ નાંઉ ઉ રૅસેબેઉ) મેનેજરે તે સ્વિકાર્યું નહીં The manager did not receive it

૧૧૫ Os maiores resultados são produzidos por pequenos, mas continuos exforças (ઉશ્ માઇયૉરિશ્ રૅઝુલ્તાદુશ્ સાંઉ પ્રોદુઝીદુશ્ પોર્ પીકૅનુશ્ મશ્ કૉન્ટીનુઉશ્ ઇશ્ફૉર્સુશ્) નાના પણ નીરંતર પ્રયત્નોથી મોટા પરીણામો લાવવામાં આવ્યા છે. Great results have been brought about by small but continuous efforts.

૧૧૬ Posso enganar-me (પૉસ્સુ ઍંગાનાર્ મિ) કદાચ હું ખોટો હોઉં I may be wrong.

૧૧૭ Por força (પુર્ ફોર્સૅ) બેશક perforce

૧૧૮ Por onde se váe ? * (પોર્ ઑન્દિ સિ વાઇ ?) કયે રસ્તે મારે જવાનું છે ? Which way am I to go ?

૧૧૯ Porquê não veiu a tempo ? (પોરકે નાંઉ વેઇયુ આ તૅમ્પુ) તમે શા માટે વખતસર ન આવ્યા ? Why did you not come in time ?

---

* Por નો ઉચ્ચાર પોર્ અને પુર્ એ બેની વચ્ચેનો થાય છે વિગત "ઉચ્ચાર સબંધી સુચના"માં જુઓ.

૧૨૦ **Porque não estais promptos?** (પોરકે નાંઉ ઇસ્તાઇસ્ પ્રૉન્તુશ્) શા માટે તમે તૈયાર નથી? **Why are you not ready?**

૧૨૧ **Porque não lhe emprestou algum dinheiro?** (પોરકે નાંઉ લ્યે ઍમ્પ્રૅસ્તો આલ્ગું દિન્યૅર?) તમોએ શા માટે તેને થોડાક પૈસા ઉછીના ન આપ્યા? **Why did you not lend him some money?**

૧૨૨ **Porque mandaram elles este telegramma?** પોરકે માંદારઉ એલિશ એશ્તિ તૅલૅગ્રામ) શા માટે તેઓએ આ તાર મુક્યો? **Why did they send this telegram.?**

૧૨૩ **Procuramol-a agora** (પ્રોકુરામુલ અગૉર) અમે હમણાં તેણીને શોધીએ છીએ **We are looking for her now.**

૧૨૪ **Porque é muito cedo ainda** (પુરકે ઍ મુઇતુ સેદુ આઇન્દ)? કારણકે હજું ઘણું વહેલું છે **Because it is very early still.**

અહીં **Porque** ના બંને અર્થ જણાવ્યા છે જ્યારે ઉચ્ચાર "પુર કે" થાય ત્યારે અર્થ કારણકે થાય છે અને "પોરકે" થાય છે ત્યારે શા માટે એમ પ્રશ્ન સૂચક અર્થ છે.

૧૨૫ **Não é cedo; é muito tarde** (નાંઉ ઍ સેદુ, ઍ મુઇતુ તાર્દિ) વહેલું નથી; ઘણું મોડું છે. **It is not early; it is very late.**

૧૨૬ **Partimos hoje para Bombaim** (પાર્તિમુશ્ ઓજિ પર બોમ્બાઈ) અમે આજે મુંબઇ તરફ રવાના થઇએ છીએ **We start to-day for Bombay.**

૧૨૭ **Parte o Sr. tambem?** (પાર્તિ ઉ સિંયૉર્ તાંઉઁ?) શું તમે પણ રવાના થાઓ છો? **Do you start also?**

૧૨૮ Partimos (પાર્તિમુશ) અમે રવાના થયા. We started.
Partiremos (પાર્તિરેમુશ) અમે રવાના થઇશું We shall start.
Partam (પાર્તઉં) રવાના થાઓ Start.
Tem partido (તૅં પાર્તિદુ) તે રવાના થયો છે He has started.
O comboio parte (ઉ કૉમ્બૉયુ પાર્તિ) ગાડી રવાના થાય છે. The train starts.
Quando parte ? (ક્વાન્દુ પાર્તિ) તમે ક્યારે રવાના થાઓ છો ? When do you start ?

૧૨૯ Posso fazel-o sem a sua ajuda ? (પૉસ્સુ ફાઝેલુ સૅં અ સુઅ આજુદ ?) તમારી મદદ વિના હું તે કરી શકું ખરો કે ? Can I do it without your help ?

૧૩૦ Pede-se aos senhores passageiros que se afastem dos passadiços (પૅદિ સિ આઉશ સિયૅારિશ પાસાજયેઇરૂશ કે સિ આફાસ્તેં દુશ પાસ્સાદીસુશ) તુંતક ઉપર જવાના રસ્તા ઉપરથી દૂર રહેવાને ઉતારૂઓને અરજ કરવામાં આવે છે Passengers are requested to keep clear of the gangways.

૧૩૧ Que quer dizer (કે કેર્ દીઝેર્ ?) તું શું કહે છે ? What do you mean ?

૧૩૨ Que horas são ? (કી ઑારસ સાંઉ ?) કેટલા વાગ્યા છે ? What o'clock is it ?

૧૩૩ Qual é o mais curto caminho ? (ક્વાલ એ ઉ માઇશ કુર્તું કામીન્યુ ?) વધારે ટુંકો કયો રસ્તો છે ? Which is the shortest way ?

૧૩૪ Que igreja aquella ? (કી ઇગ્રેજ્જ અૅ અકૅલ્લ ?) તે કયું દેવલ છે ? What church is that ?

૧૩૫ A quem procura ? (આકૅ પ્રોકુર ?) કોને શોધો છો? Whom are you looking for ?

૧૩૬ Que hotel é aquella ? (કી ઑાટેલ ઍ અકૅલ ?) તે કઇ હોટેલ છે ? What hotel is that ?

૧૩૭ Quanto trabalho ha a fazer ? (કવાન્તુ ત્રાબાલ્યુ આ અ ફાઝેર્ ?) ત્યાં કેટલું કામ છે ? How much work is there to do ?

૧૩૮ Quando respondeu elle ? (કવાન્ડુ રેસ્પૅાંદેઉ ઍલ્લિ ?) તેણે ક્યારે જવાબ આપ્યો ? When did he reply ?

૧૩૯ Quanto lhe emprestaram ? (કવાન્તુ લ્ય ઍંપ્રેસ્તારંઉ ?) તેઓએ તેને કેટલું (નાણું) ધીધું ? How much did they lend him ?

૧૪૦ Quem lhe mostrou o erro ? (કૅ લ્ય મૅાસ્રો ઉ એરરૂ ?) તમને ભૂલ કોણે બતાવી ? Who showed you the mistake ?

૧૪૧ Quanto pagou o Sr. ? (કવાન્તુ પાગો ઉ સિંયૅાર્ ?) તમે કેટલા પૈસા આપ્યા ? How much did you pay ?

૧૪૨ Quando partirá o vapor ? (કવાન્ડુ પાર્તિરા ઉ વાપોર્?) સ્ટીમર ક્યારે ઉપડશે ? When will the steamer start ?

૧૪૩ Quando estará o Sr. prompto ? (કવાન્ડુ ઇસ્તારા ઉ સિંયૅાર્ પ્રૅાંમ્તુ ? તમો ક્યારે તૈયાર થશો ? When will you be ready ?

૧૪૪ Quanto dinheiro terão elles ? (ક્વાન્તુ દિન્યેંરૂ તૅરાંઉ એલિસ્ ?) તેઓની પાસે કેટલો પૈસો હશે ? How much money will they have ?

૧૪૫ Quem tomou estes bilhetes ? (કૅં તોમૈ એસ્તિશ્ બિલ્યેતિશ્ ?) આ ટીકીટો કોણે લીધી ? Who took these tickets ?

૧૪૬ Quem tem estado trabalhando ? (કૅં તૅં ઇસ્તાદુ ત્રાબાલ્યાંદુ ?) કોણ કામ કરતો રહ્યો છે ? અર્થાત્ કોણ કામ કર્યા કરે છે ?) Who has been working ? આસ્યાકાળનું રૂપ છે તે ધ્યાનમાં રાખવું

૧૪૭ Qual é o preço (ક્વાલ્ ઍ ઉ પ્રેસ્સુ) ? શું કિંમત છે ? What is the price ?

૧૪૮ Qual d'estas duas chaves e' a sua ? (ક્વાલ્ દૅસ્તશ્ દુઅશ્ શાવિશ્ ઍ અ સૂઅ ?) આ બે ચાવીઓમાંથી તમારી કઇ છે? Which of these two keys is yours ?

૧૪૯ Que dia e' amanhã ? (કે દીય ઍ આમન્યાં) આવતી કાલે કયો દિવસ છે ? What day is to-morrow ?

૧૫૦ O que houve a fazer ? (ઉ કે ઓવિ અ ફાઝેર ?) ત્યાં શું કરવાનું હતું ? What was there to do ?

૧૫૧ Queira ter a bondade de—(કેઇર તેર્ અ બૉંદાદિ દ—) તમે ......ની મહેરબાની કરશો ? Will you have the goodness of (or to)... (અહીં જે જણાવવું હોય તેનું વર્તમાન કૃદંત મુકવું.

૧૫૨ Respondeu-lhe o Sr? (રૅસ્પૉન્દેઉ-લ્ય ઉ સિંયૉર્?) તમે તેને જવાબ આપ્યો? Did you reply to him?

૧૫૩ Rapaz, não espere mais porque não tem tempo a perder (રપાઝ નાંઉ [illegible]) છોકરા, વધારે વાર ઉભો રહે નહીં, કારણકે તારે (જરાપણ) વખત ખોવાનો નથી Boy, don't wait any longer because you have no time to lose.

૧૫૪ Socegue, lhe digo (સુસૅગિ લ્ય દીગુ) અસ્યા (અર્થાત્ હું તેને કહું છું કે) શાંત થા Be still, I say.

૧૫૫ Sem duvida (સૅં દૂવિદ) બેશક Doubtless.

૧૫૬ Sabe Vmce. o que elles teem feito? (સાબિ વૉસ્સ મસેં ઉ કે એલિઝ્ તૈં ફેઇતુ?) તેઓએ શું કર્યું છે તે તમે જાણો છો? Do you know what they have done?

૧૫૭ Sendo este o motivo não o enviei mais cedo (સૅન્દુ એશ્તિ ઉ મોતીવ્હુ નાંઉ ઉ ઍંવિએઈ માઇશ્ સેદુ) એ કારણ હોવાથીજ મેં તે તુરતજ મોકલ્યું નહીં That being the reason I did not send it sooner. (Sendo એ Ser નું રૂપ છે.)

૧૫૮ Sinto que o meu trabalho não é de seu gosto, porem fiz o que pude (સિન્તુ કે ઉ મેઉ ત્રાબાલ્યુ નાંઉ ઍ દ સેઉ ગોસ્તુ પુરેં ફીઝ્ ઉ કે પુદિ) હું ઘણો દીલગીર છું કે મારૂં કામ તમને પસંદ પડ્યું નથી પણ મેં મારૂં બનતું કર્યું. I am sorry that my work displeases you but I did my best.

૧૫૯ Tome a minha mão (તૉમિ અ મિગ્ન્ય માંઉ) મારો હાથ પકડ
Take my hand.

૧૬૦ Toma chá ou café ? (તૉમ શા ઓઉ કાફે) ? ચા અથવા
કાફી લેશો ? Will you take tea or coffee ?

૧૬૧ Tomam os Srs. chá ? (તોમ'ઉ ઉસ્ સિયૉરિશ્ શા) તમો
(બંને) ચા લેશો ? Do you take tea ?

૧૬૨ Tenho duas casas n'aquella cidade (તૅગ્યુ દૂઅશ્ કાઝશ્
નકૅલ્લ સિદાદિ) તે ગામમાં (મારે) બે ઘરો છે. I have two
houses in that town.

૧૬૩ Tem o Sr. respondido as suas cartas (તૅં ઉ સિંયૉર્
રેશ્પૉન્દિદુ અશ્ સુઅશ્ કાર્તશ્ ?) તેના કાગળોના જવાબ તમે લખ્યાછે?
Have you replied to his letters. ?

૧૬૪ Uso sempre luvas (ઉઝુ સૅંપ્રિ લુવ્વશ્) હું હમેશાં (હાથમાં)
મોજા પહેરું છું. I always wear gloves.

૧૬૫ Vae-se embora (વ્વાઇ સિ અઁબૉર) ચાલ્યો જા Go away.

૧૬૬ Volte ja (વૉલ્તિ જઝા) જલદી પાછો આવ Come back soon.

૧૬૭ Vista-me depressa (વિશ્ત મી દ પ્રૅસ્સ) અને જલદી કપડાં
પહેરાવ Dress me quickly.

૧૬૮ Não posso vir (નાંઉ પૉસ્સુ વીર્) હું આવી શકીશ નહીં
I cannot come.

૧૬૯ O que vae fazer o Sr.? (ઉ કે વાઅ ફાઝેર્ ઉ સિંયૉર્) તમે શું કરવાના છો? What are you going to do?

૧૭૦ Vou compral-o (વ્વોઉ કોમ્પ્રાલુ) હું તે ખરીદવાનો છું I am going to buy it

૧૭૧ Vou a Damão (વ્વોઉ આ દામાંઉ) હું દમણ (થોડા વખત માટે) જવાનો છું I am going to Daman

૧૭૨ Vou para Damão (વ્વોઉ પર દામાંઉ) હું દમણ (કામને માટે) જઉં છું. I am going to Daman.

૧૭૩ Vão elles ao theatro esta noite? (વ્વાંઉ એલિશ્ આઉ તૅઆત્રુ ઍસ્ત નૉઇતિ) શું તેઓ આજ રાત્રે નાટકશાળામાં જાય છે? Are they going to the theatre to-night?

૧૭૪ Venha cá sem a menor perda de tempo (વ્વૅન્ય કા સૅં અ મૅનૉર્ પેર્દ દ તૅમ્પુ) જરા પણ વખત ખોયા વગર અહીં આવ. Come here without the least loss of time.

૧૭૫ Lourenço Marques é hoje, pelo seu magnifico porto, uma das principaes cidades da Africa (લૉરેન્શુ માર્કીશ ઍ ઓજિય પેલુ સેઉ મૅગ્નીફીકુ પોર્તુ ઉમ દશ્ પ્રિંસિપાઇશ્ સિદાદિશ્ દ આફ્રિક) તેના મહાન બંદરને લીધે લોરેન્સો માર્કેસ આજે આફ્રીકાના મુખ્ય શહેરોમાંનું એક છે. Lourenzo Marques is to-day, by its magnificent port, one of the principal towns of Africa.

હેજ મુલાકાતિ પોરતુગીજ ભાસામાં વાક્યો.

૧ શું તમે તેને નોતરૂં નહિ આપશો ! Não o quer convidar ? અથવા Não quer convidal-o ! (નાંઉ કેર કોંવીદાલુ ?) Will you not invite him ?

૨ તમે મોડેથી આવી શકશો ! Pode o Sr. vir mais tarde ? (પૉદિ ઉ સિંયૉર્ વીર્ માઇસ્ તાર્દિ ?) Can you come later ?

૩ હમણાં તે ક્યાં રહે છે ? Aonde mora elle agora ? (આ ઑન્દિ મૉર એલિ અગૉર) Where does he live now ?

૪ તે સ્ત્રી ગાવાને રાજી છે ! Quer ella cantal-o ? (કેર્ એલ્લ કાંતાલુ ?) Is sho willing to sing it ?

૫ મુંબાઈમાં તમારો કોઈ આડતીઓ છે ? Tem V.mcê agente em Bombaim (તૅં વૉસ્સમસે આજેન્તિ ઍ બૉંબાયી) Have you an agent in Bombay ?

૬ આશરે તમારો અંદાજ મને આપો Dê-me a sua avaliação (દે-મી અ સુઅ આવાલીઆસાંઉ) Give me your estimate.

૭ મારી પાસે ભલામણનો કાગળ છે. Tenho uma carta de recommendação (તૅન્યુ ઉમ કાર્ત દ રેકૉમેંદાસાંઉ) I have a letter of introduction.

૮ તમારો સામાન જગાતવાળો છે. (અથવા તમારા સામાનની જગાત બેસશે) A sua bagagem é sujeita a direitos (અ સુઅ બગાજેમ ઍ સુજેત અ દીરેતુસ) Your luggage is liable to duty.

૯ માંડવી (દાણુખાતાં-જગાતખાતાં)ની ચીઠ્ઠી કરીને તે માલ લેવાનો મારો વિચાર છે Desejo despachal-as na alfandega (દેઝેજ્જુ દેસ્પાશાલ્અશ્ (લશ્) ન આલ્ફાંદિગ) I want to get them through the custom-house.

૧૦ તમે ત્રણ માસની મુદતે બીલ સ્વીકારશો ! Quer o Sr. acceitar uma letra a tres mezes ! (કેર્ ઉ સિંયોર્ આસેઇતાર્ ઉમ લેત્ર અ ત્રેઝ મેઝિશ્) Will you accept a bill at three months !

૧૧ હું તે ક્લેમ (વાંધા) તરીકે મોકલી આપીશ Vou apresentar uma reclamação (વ્હૌ આપ્રેઝેન્તાર્ ઉમ રેકલામાસાંઉ) I shall send in a claim.

૧૨ મારો આંકડો મોકલો Mande-me a sua conta (માંદિ મિ અ સુઅ કૉન્ત) Send in my account.

૧૩ હું આવતી કાલે રવાના થાઉં છું Partirei amanhã (પાર્તિરેય્ આમાન્યાં) I am starting to-morrow.

૧૪ તમારું સરવાયું મને બતાવો Mostre-me o seu balancete (મૉસ્ત્રિ મી સેઉ બાલાંસેતિ) Show me your balance-sheet.

૧૫ તમારા હીસાબમાં ભુલ છે Ha engano na sua conta (આ એંગાનુ ન સુઅ કૉન્ત) There is an error in your account.

૧૬ મારા નમુના આવતા ઢીલ થઈ છે As minhas amostras demoram-se (અશ્ મિન્યશ્ અમૉસ્ત્રશ્ દેમૉરંઉ-સિ) My samples are delayed.

૧૭ મને ક્યારે આપશો ! Quando tel-o-hei ! (ક્વાન્દુ તે-લુ-એય) When can I have it ?

૧૮ તમારૂં ઘડીઆલ બરાબર છે? Seu relogio anda bem ? (સેઉ રરૅલૉઝિયુ આન્દ બેં ?) Is your watch right ?

૧૯ મારૂં ઘડીઆળ ઘણું ઉતાવળું છે. (Meu relogio adiante-se) (મેઉ રરૅલૉઝિયુ આદિયાન્તિ-સિ) My watch goes too fast.

૨૦ મારૂં ઘડીઆળ ઘણું ધીમું છે. Meu relogio atraza-se (મેઉ રરૅલૉજ્યિુ આતાઝ-સિ) My watch goes too slow.

૨૧ હમેશાં તે એક કલાક આગળ ચાલે છે Todos os dias adianta-se d'um quarto d'hora (તોદુઝ્ ઉશ્ દિયશ્ આદિયાન્ત-સિ દું ક્વાર્તુ દ્ઑર) It gains (or goes fast) a quarter of an hour every day.

૨૨ દરેક દિવસે અર્ધો કલાક પાછળ રહેછે Atraza-se de meia hora cada dia (આત્રાઝ સિ દ્ મેઇઅ ઑાર કાદ દિય) It loses (goes slow) half an hour everyday.

૨૩ ચાવી આપતાં ભુલી ગયો Esqueco-me de dar corda (ઇસ્કૅસિ મી દ્ દાર્ કૉર્દ) I forgot to wind it up.

૨૪ કેવી સુંદર છબી છે ? Que bella photographia ? (કી બૅલ્લ ફૉતૉગ્રાફીય) What a beautiful photograph ?

૨૫ તમારી ઘંટડી વગાડો Toque a sua campainha (તૉકિ અ સુઅ કાંપાઇંય) Ring your bell.

૨૬ આજે એક વરસ થાય છે Faz hoje um anno (ફાઝ્ ઓજિય ઉં આનુ) It is a year to-day.

૨૭ મને પણ જાણુવાની મરજી છે Tambem quero saber (તાંબેઁ કૅરૂ સાબેરૂ) I also wish to know.

૨૮ તમોને ફરીથી વસ્દી આપવા માટે હું દીલગીર છું. Sinto bastante incommodar se outra vez (સિન્તુ બાસ્તાંતિ ઇંકૉ-

મોલાર્ સિ ઓગ વેઝ્ ?) I am sorry enough to trouble you again.

૨૯ તમારી મીત્રતાઇ ઉપર હું ભરોસો રાખુંછું. Conto com a sua amizade (કોન્તુ કોં અ સુઅ આમિઝાદિ) I rely on your friendship.

૩૦ હું ઘણો દીલગીર છું કે હું કરી શકીશ નહીં. Sinto bastante não poder (સિન્તુ બાસ્તાંતિ નાંઉ પુદેર્) I regret much that I cannot.

૩૧ હું ધારૂં છું કે તે સહીસલામત પાછો આવ્યો છે. Espero que terá chegado salvamente (ઇસ્પેરૂ કે તેરા શેગાદુ સાલ્વમેંન્તિ) I hope, (that) he has safely returned.

૩૨ મારી બતીમાં નવી વાટની જરૂર છે. Minha lanterna precisa d'uma torcida nova (મીગ્ય લાંતેર્ને પ્રેસિઝ દુમ તોર્સિદ નોવ્ય) My lamp requires a new wick.

૩૩ રસ્તા સારા છે કે ખરાબ? Estão as estradas boas ou ma's? ખરાબ? (ઇસ્તાંઉ અઝ્ ઇસ્ત્રાદઝ્ બોઅશ્ ઓઉ માશ્ ?) Are the roads good or bad ?

૩૪ તમારી શરતો શું છે ? Quaes são as suas condições ? (ક્વાઇસ્ સાંઉ અસ્ સુઅશ્ કોંદિસોંઇશ્) ? What are your terms ?

૩૫ આ કપડાં અર્થાત્ પોશાક શાકી નાંખ્યા છે. O Sr. rasgou este vestido (ઉ સિંયોર્ રાઝ્ગો એસ્તિ વેસ્તીદુ) You have torn this dress.

૩૬ આ રૂમાલ મારો નથી. Este lenço não é meu (એસ્તિ લેંસુ નાંઉ એ મેઉ) This handkerchief is not mine.

૩૭ મારૂં પરમાણું (માપ) લીઓ Tome a minha medida (તૉમિ અ મીગ્ન્ય મેદિદ) Take my measure.

૩૮ જોહન્સબર્ગની ગાડી ક્યારે ઉપડે છે તેનો વખત કહો. Diga-me a que hora parte o trem para o Johennsbergo (દીગ મી અ કી ઑર પાર્તિ ઉ ત્ર્યે પર ઉ જ્યોહેનીઝ્બેર્ગુ) Tell me the time the train for Johennesburg is going to start.

૩૯ ગાડી રવાના થયા અગાઉ પાંચ મીનીટ પહેલાં ટીકેટ્ઑફીસ બંધ થાય છે. A distribuição dos bilhetes cessa cinco minutos antes da hora de partida (અ દીસ્ત્રીબુઇસાંઉ દુશ્ બિલ્યેતિશ્ સૅસ્સ સીંકુ મીનુતુશ્ આન્તિશ્ દ ઑર દ પાર્તિદ) The ticket-office closes five minutes before the departure of the train.

૪૦ વળતા પત્ર લખજો. Escreve carta na volta do carreio (ઇશ્ક્રૅવિ કાર્તે ન વૉલ્ત દુ કુરરેયુ) Write a letter by return of post.

૪૧ ઇસ્ટેશનનું નામ શું છે ? Como se chama a estação (કોમુ સિ શામ અ ઇશ્તાસાંઉ) ? What is the station called ?

૪૨ હું ધારૂં છું કે આપણે બધું જોયું છે. Creio que vimos tudo (ક્રેયુ કે વ્હીમુશ તુદ) I think, we have seen all.

૪૩ આ સાથે દશ રૂપીઆની નોટ મોકલું છું Aqui junto lhe envio a nota de dez rupias (આકી જ્યુન્તુ લ્ય ઍન્વીયુ અ નૉત દ દૅઝ્ રુપીઆશ) Herewith I send you a ten rupee-note.

૪૪ તમારૂં દેવું હમેશાં ભરતા રહો; કારણ કે (કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય તેમ) થોડું થોડું કરતાં વધી જાય. Pague sempre as di-

vidas, pois "conta de perto, amigo de longe" (પાગિ સૅપ્રિ અશ્ દીવ્વિદશ્ પોઇશ્ " કૉન્ત દ પૅર્તુ આમીગુ દ લૉન્જિ ") **Always pay your debts, for " short reckonings make long friends."**

૪૫ દુઃખ વિના સુખ નહીં **Não ha atalho sem trabalho** (નાંઉ આ આતાલ્યુ સૈં ત્રાબાલ્યુ) **No joy without annoy.**

૪૬ મારો ઓરડો બગીચા ઉપરજ છે. **Meu quarto esta sobre um jardim** (મેઉ ક્વાર્તુ ઇસ્તા સોબ્રિ ઉં જર્ઝાદીં) **My room is on a garden.**

૪૭ અહ્યા પોરીઆ, મારે માટે સ્વચ્છ પાણી, સાબુ અને ટુવાલ લાવ. **Moço, traga-me agua fresca, sabão e toalhas** (મોસુ, ત્રાગ મી આગ્વ ફ્રેશ્ક, સાબાંઉ ઇ તુઆલ્યશ્. **Boy, bring me some clear water, soap and towels.**

૪૮ મહેરબાની કરીને તમારા જોડા બારણું આગળ ઉતારો **Queiram deixar as botas na porta** (કેઇરંઉં દેઇશાર્ અશ્ બૉતશ્ ન પૅર્તે) **Please leave your boots at the door.**

૪૯ બતી અને દીવાસળી મારા ઓશીકા તરફના ટેબલ ઉપર મુકો **Ponha uma lamparina e phosphoros na mesa de cabeceira** (પૉન્ય ઉમ લાંપારીન ઇ ફૅાસ્ફુરશ્ ન મેઝ દ્ કાબેસેઇર) **Put a lamp and matches on my bed-head table.**

૫૦ દીવાનખાનામાં બીડી પીવાની રજા નથી **E' prohibido fumar nas salas d' espera** (એૅ પ્રોબિબીદુ ફુમારર્ નશ્ સાલસ્ દિસ્પૅર) **Smoking is not allowed in the waiting rooms.**

૫૧ ચાલો આપણે જઇએ અને સરસામાન શોધીએ **Vamos procurar as nossas malas** (વ્યામુશ્ પ્રોકુરાર્ અશ્ નૉસશ્ માલશ્) **Let**

us go and look after our luggage.

૫૨ સાહેબજી, મારે થોડુંક કાપડ, સાકર અને મીઠું ખરીદવું છે Bons dias senhor, eu quero comprar algodão tecido, assucar e sal (બૉંશ્ દીયશ્ સિંયૉર્, એઉ કૅર કૉંપ્રાર આલ્ગુદાંઉ તેસીદ, આસુકર્ ઇ સાલ) Good day, Sir. want to buy some cloth, suger and salt.

૫૩ બહુ સારૂં, કેવી જાતનું કાપડ તમોને જોઇએ છીએ ? Muito bem; que especie de tecido prefere o Sr. ? (મુઇતુ બેં, કિ ઇસ્પૅસિ દ તૅસીદ પ્રૅફૅરિ ઉ સિંયૉર ? Very good, what kind of cloth would you like ?

૫૪ અને કેટલી ગાંસડી જોઇએ છીએ Equantos fardos V.mce. quer? (ઇ કવાન્તુશ્ ફાર્દુશ વૉસ્સ મસૅ કૅર ?) And how many bales do you want ?

૫૫ મારી દુકાને પહોંચતાં શું ભાવે પડે તે ઉપર આધાર રખાય. Isso depende do preço a que me vêem (verj ૩૫ છે) a ficar em loja (ઇસ્સુ દૅપૅન્દિ દ પ્રૅસ્સુ અ કે મી વ્હૅં અ ફિકાર્ ઍં લૉજ્અ) That depends on the price, you will do it me at, delivered my shop.

૫૬ વારૂ, જો તમે ૨૫૦ ડજનની પાંચ ગાંસડી લેશો તો હું તમને ૨/૬ લેખે ડજન તમારી દુકાને પહોંચતા આપીશ. Ora, se o Sr. quizer tomar cinco fardos da 250 duzias (cada fardo) faço-lhe o preço de 2/6 a duzia entregue em sua loja (ઑાર, સિ ઉ સિંયૉર્ કિઝૅર્ તૉમાર્ સિંકુ ફાર્દુશ દ ૨૫૦ દુઝિઅસ્ ફાર્દુશ્ ઉ પ્રૅસ્સુ દ ૨/૬ અ દુઝિય ઍંત્રૅગિ ઍં સુઅ લૉજ્અ) Well, If you will take five bales of

250 dozens, I will do you the price of 2/6 per dozen delivered to your shop.

૫૭ ઠીક ત્યારે મારો આરડર નોંધી લીઓ Então, toma nota da minha encommenda (ઍંતાઉ, તોમ નોત દ મીન્ય ઍંકોમેન્દ) Well then, take down my order.

૫૮ એ સિવાય બીજું કંઇ જોઇએ છીએ? Alem d'isso quer mais alguma cousa? (આલૅં દીસ્સુ કૅર્ માઇશ્ આલ્ગુમ કોઝ ?) Besides this do you want anything else?

૫૯ એક માણુસ ઘરમાં સોનું અને પૌન્ડ ચોરતો હતો તેને પોલીસે પકડયો. Uma policia achou um homem na casa a roubar as libras e ouro (ઉમ પોલિસિય આશૉ ઉં ઑમિં ન કાઝ અ રોબાર્ અશ લિબ્રશ ઈ ઑર) One policeman found a man in the house stealing pounds and gold.

૬૦ તેને અહીં બોલાવ, મારે તેની સાથે વાત કરવી છે Chama-o para cá; quero falar com elle (શામ ઉ પર કા; કૅરૂ ફાલાર્ કૉં એલ્લિ) Call him here; I want to speak to him.

૬૧ શેઠ સાહેબ, તે તો જતો રહયો છે. Ja se foi, patrão, (જઝા સિ ફોઇ પત્રાંઉ) He is gone; master.

૬૨ જ્યારે પુરૂં કરી રહો ત્યારે આવજે Quando tiver acabado, venha (ક્વાંદુ તિવ્વૅર્ આકાબાદુ વૅન્ય.) When you will have finished, come.

૬૩ ગમે તે ભાતનું (સારૂં) હોય તોપણુ મારે જોઇતું નથી. Não o aceeito, qualquer que seja a qualidade (નાંઉ ઉ આ-સૈતુ; ક્વાલકૅર્ કે સેજઝ અ ક્વાલીદાદિ) I will not have

it, whatever be its quality. (અહીં સંશયાર્થનો ઉપયોગ કીધો છે.

૬૪ જે માણુસ પોર્તુગેઝ જાણતો હોય એવો મને બતાવો. Mostre-me um homem que saiba Portuguez (મૉસ્ત્રિ મી ઉં ઑમિં કે સાઇબ પોર્તુગેઝ ! Show me a man who knows Portugueze.

૬૫ અરે છોકરા; આ બાલદી અહીં નહીં મુકવી જોઇએ. O rapaz, o balde não deve estar aqui (ઑ રપાઝ઼ ઉ બાલ્દિ નાંઉ દેવ્વિ ઇસ્તાર઼ આકી.) I say boy, the bucket must not be here.

૬૬ માફ કરજો સાહેબ હું ભુલી ગયો, તે તમારા સુવાના ઓરડામાં ટેબલ ઉપર મુકવી જોઇએ Desculpa-me senhor; esqueci-me; isto devia estar na mesa no seu quarto de dormir (દિસ્કુલ્પ મિ સિંયૉર઼; ઇસ્કિસી મી; ઇસ્તુ દેવ્વીય ઇસ્તાર઼ ન મેઝ તુ સેઉ કવાર્તુ દ દૂર્મિર઼ Excuse me Sir. forgot I; it should be on the table in your bed room.

૬૭ દરેક માણુસ તેનું સારૂંજ બોલે છે Todos fallam bem d'ello (તોડુશ઼ ફાલંઉ બૅં દેલ્લિ.) Everybody speaks well of him

૬૮ હું ચોક્કસ (અચુક) તમારે ત્યાં આવીશ. Irei a casa de V. mce. sem falta (ઇરેઇ અ કાઝ દ વૉસ્સમસેં સૅં ફાલ્ત) I will come to your house without fail.

૬૯ હવે સુવાનો વખત થઇ ગયો છે. Ja são horas de se deitar (જઝા સાંઉ ઑરશ઼ દ સિ દેઇતાર઼) It is bed-time now.

૭૦ એઘર રસ્તા ઉપર ઘણું બહાર નીકળે છે. Esta casa está soliente demais sobre a rua (ઍસ્ત કાઝ ઇસ્તા સાલિયૅન્તિ દમાઇશ઼ સૉબ્રિ અ રૂઅ) That house projects too much in the street.

૭૧ હું મારો વખત વાંચવામાં અને લખવામાંજ ગાળું છું Passo o tempo em ler e escrever (પાસ્સુ ઉ તેંમ્પુ એં લૅર્ ઇ ઇસ્ક્રેવેર) I spend my time in reading and writing.

૭૨ એક વરસમાં મહિના કેટલા ? Quantos mezes tem um anno? (ક્વાન્તુશ્ મેઝીશ્ તૈં ઉં આનુ ?) How many months are there in a year?

૭૩ આજે મહિનાનો કયો દિવસ છે ? A quantos estamos hoje do mez ? (અ ક્વાન્તુશ્ ઇસ્તામુશ્ ઓજિ્ય દ્ મેઝ !) What is the day of the month to-day ?

૭૪ ૧૯૧૭ની ફેબ્રુઆરી ની ૨ જી તારીખ છે Hojo é 2 de Fevereiro de 1917 (mil nove centos e deze sete) (ઓજિ્ય એં દોઇશ્ દ્ ફૅવેરેઇર દ્ મીલ નૉવ્વિ સૅન્તુશ્ ઇ દીઝે સેતિ) It is the 2nd of February 1917.

૭૫ તમે આજે સાંજે જાઓ છો; ખરૂં કે નહીં ? O senhor vae partir hoje; não é assim ! (ઉ સિન્‌યૉર્ વાઇ પાર્તિર્ ઓજિ્ય; નાંઉ એં આસીં !) You are going away this evening; is it not ?

૭૬ આ માણસને કહો કે બીડી પીએ નહીં Diga a esta gente que não fume (દીગ આ ઍસ્ત જ્યૅન્તિ કે નાંઉ ફુમિ) Tell this man not to smoke.

૭૭ સ્ટીમર આવી હોય તો મને જણાવવા મેં તમને કહ્યું નહોતું? (અર્થાત્ કહ્યું હતું એવા અર્થમાં વાક્ય સંશયાર્થમાં વપરાય છે) Disse-lhe que me dissesse quando entrasse o vapor (દીસિલ્યે કે મી દિસેસિ ક્વાંડુ ઍંત્રાસિ ઉ વાપોર્) I told you to tell me when the steamer would arrive.

૭૮ નીચે ઓરડામાં બહુ વાત કરશો નહીં Menos conversa la'

em quarto baixo (મૅનુશ્ ક્વૉર્ટુ બાઇશુ) Talk less in (below) underneath room.

૭૯ મારે આજ આપનાં બે ટેબલ અને બે નવી ખુરશીઓ જોઇએ છીએ Quero duas mesas tamânhas, e duas novas cadeiras (કૅરુ દુઆશ્ મેઝશ્ તામાન્યશ્ ઇ દુઆશ નૉવ્વશ્ કાદેરશ્) I want two tables of this size and two new chairs.

૮૦ તમને મળવા આવવાને હું યાદ કરતો હતો Desejava ir visital-o અથવા para visitar o Sr. દેઝેજાવ ઇર્ વીઝીતાલુ) I was thinking (અથવા I had some thoughts of going) to see you.

૮૧ યાદ રાખો, સૂર્યસ્ત થયા પછી તમારે બહાર જવું નહીં Lembra,- não devo estar fora depois do sol posto (લૅંબ્ર, નાંઉ દૅવ્વિ ઇશ્તાર્ ફૉર દૅપોઇઝ્ દુ સૉલ્ પોસ્તુ) Remember, you must not be out after sunset.

૮૨ હું જે તમને કહું તે તમારે કરવુંજ જોઇએ. .E' preciso que faça o que eu lhe digo (ઍ પ્રેસિઝુ કે ફાસ ઉ કે એઉ લ્ય દીગુ) You must do what I tell you.

૮૩ શા માટે તમે મને જવાબ આપતા નથી ? Porque me não responde ? (પુરકે મી નાંઉ રૅસ્પૉન્દિ ?) Why don't you answer me. ?

૮૪ તમે મને ગુસ્સે કરો છો. V.mce. faz-me zangar (વૉસ્સમસેં ફાઝ્-મિ ઝાંગાર્) You make me angry.

૮૫ પાંચ વાગ્યે મોટી મોટર લાવજે. સમજ્યો ? Traga o motor grande ás cinco horas; comprehende ? (ત્રાગ ઉ મોતૉર્ ગ્રાન્દિ આસ્ સિંકુ ઑરશ્; કૉંપ્રેયૅન્દિ) ? Bring a big motor-car at five.; Understand ?

૮૬ સાહેબ, તેની પાછલી સ્પ્રીંગ (કમાન) ભાંગી ગઇ છે, આ બાર હૉર્સ-પાવરની મોટર છે. **Senhor, quebrou-se molla trazeira; este motor e' da força de doze cavallos** (સિંયૉર્ કૅબ્રૌ સિ મૉલ્લ ત્રાઝેઇર; એસ્તિ મૉતૉર્ ઍ દ ફૅાર્સ દ દોઝિ કવ્વાલુશ) **Sir, its back-spring is broken; this is a twelve horse-power motor.**

૮૭ બાપા, મારે એક કપડાંની છત્રી જોઇએ છીએ; રેશમી નથી જોઇતી. **Pae, quero um chapeo do chuva de algodão; não quero de seda** (પાઇ, કેરૂ ઉં શપેઉ દ શુવ્વ દ આલ્ગુદાંઉ, નાંઉ કૅરૂ દ સેદ) **Father I want a cotton umbrella; don't want of silk.**

૮૮ જમવાનું ટેમસર બરાબર અગીઆર વાગ્યે તૈયાર થાય એમ તારો માને કહે **Diga a sua mãe que quero o jantar ás onze em ponto** (દિગ અ સુઅ માંઇ કે કૅરૂ ઉ જઝાન્તાર્ આશ ઑંઝિ ઍં પૉન્તુ) **Tell your mother that I want the dinner ready exactly at eleven o'clock.**

૮૯ આવતી કાલે મારે ત્યાં મિત્રો અને સગાં વહાલાં જમવામાં હશે. **Tenho amanhã amigos e parentes a jantar** (તૅઞ્યુ આમાન્યાં આમીગુશ પારેન્તીશ્ અ જઝાંતાર્) **To-morrow I shall have friends and relatives at dinner.**

૯૦ મહેરબાની કરી મારૂં આ ધોતીઉં સુકવી નાંખજો **Faça favor de aquentar meu pano** (ફાસ્સ ફાવોર્ દ આકવેંતાર્ મેઉ પાનુ) **Please air my *dhotee*.**

૯૧ જો તેઓ તૈયાર ન હોય તો હું તેઓના વિના રવાના થઇશ **Se não estiverem promptos partirei sem elles** (સિ નાંઉ ઇશ્તિવૅરિં પ્રૅાંતુશ પાર્તિરેઇ સૅં એલિશ) **If they are not ready I will start without them.**

૯૨ મારી ખાનગી બાબતમાં હું તમારો વધારે વાર વિશ્વાસ કરીશ નહીં Não confiarei mais os meus segredos a V.mce. (નાંઉ કૉંફિઆરેઇ માઇશ્ ઉશ્ મેઉશ્ સેગ્રેદુશ્ અ વૉસ્સમસેં) I shall not confide in you any longer my secrets.

૯૩ જ્યારે મારો ભાઇ પરણ્યો ત્યારે વીસ વરસનો હતો Meu irmão era de vinte annos de idade quando casou (મેઉ ઇર્મૉંઉ ઍર દ્ વીન્તિ આનુશ દ ઇદાદિ ક્વાન્દુ કાઝો) When my brother married he was twenty years old.

૯૪ શેઠ અને શેઠાણીને મારા સલામ (પ્રણામ) કહેજો Diga os meus comprimentos para o meu senhor e a minha senhora (દીગ ઉશ્ મેઉશ્ કુંપ્રીમેંતુસ્ પર ઉ મેઉ સિંયોર્ ઇ અ મીન્યા સિંયૉર) Present my (kind) regards to my master and mistress.

૯૫ તમારે મને તમારો મિત્ર ગણવો જોઇએ. Creia que sou seu amigo (ક્રેઇય કે સોઉ સેઉ આમીગુ)
You must believe me your friend.

૯૬ તમે મને ભૂલી ગયા છો. O Sr. esqueceu-se de mim (ઉ સિંયૉર્ ઇશ્કેસેઉ-સિ દ મિં) You have forgotton me.

૯૭ તા. ૧૫ જુનનો લખેલો તમારો માન યુક્ત પત્ર મળ્યો તેનો જવાબ આ માણસ તમને કહેશે Recebi a sua estimada carta de 15 (quinze) do mez do junho, o portador dará a resposta (રેસેબિ અ સુઅ એસ્તિમાદ કાર્ત દ ક્વીંઝિ દુ મેઝ્ દુ જઝુન્યુ, ઉ પૉર્તાદોર દારા અ રેસ્પૉશ્ત) Received your esteemed letter of 15th June; the bearer will give a reply.

૯૮ તમારી પ્રેમયુક્ત યાદગીરી માટે હું તમારો ઘણોજ આભારી છું. **Estou em grande divida para com V.mcê pela sua benigna lembrança** (ઇસ્તો એં ગ્રાંદિ દીવ્હિદ પર કૉ વૅારસમસેં, પેલ સુઅ બેનીન લૅમ્બ્રાંસ) **I am much indebted to you for your kind remembrance.**

૯૯ આપની સાથે જમવા માટે મને ઘણો આનંદ થાય છે. (અર્થાત્ હું ઘણો ખુશી છું.) **Eu tenho muito gosto de jantar com V.Excia** (એઉ તૅગ્યુ મુઇતુ ગોસ્તુ દ્ જઝાંતાર્ કૉ વૅારસ ઍસ્સૅલૅન્સિય) **I am very much pleased to dine with your Excellency.**

૯૫ કાયદાના ઊપયોગી શબ્દો Legal terms.

Termos Legaes e juridicos (તેર્મુશ્ લૅગાઇશ્ ઇ જ્ઝુરીદિકુશ્)

અદાલત	Tribunal de justiça	(ત્રિબુનાલ્ જુસ્તીસ)	Court of justice
અરજી	Requerimento	(રેકેરિમૅન્તુ)	Petition
અન્યાય	Injustiça	(ઇંજ્ઝુસ્તીસ)	Injustice
અપીલ (ફેંસલાની)	Apelação	(આપૅલાસ્સાંઉ)	Appeal
ઇન્સાફ	Justiça	(જુસ્તીસ)	Justice
ઉચાપત	Peculação	(પેકુલાસાંઉ)	Embezzle
*એકઝીક્યુટર	Testaméntеiro	(તૅસ્તામેંતેઇરૂ)	Executor
કરાર	Convenio	(કૉંવેનીઉ)	Agreement
કાયદા પ્રમાણે	Legalmente	(લૅગાલ્મૅન્તિ)	Legally
કાયદાસર (કરેલું)	Valido	(વાલિદુ)	Valid
કાયદાની સત્તા વિનાનું	Nulidade	(નુલિદાદિ)	Unvalid
કાચી જપ્તિ	Arresto	(આરરૅસ્તુ)	Arrest
કીંમત આંકનાર	Avaliador	(આવાલિયાદોરૂ)	Appraiser
કેસ	Processo, Causa	(પ્રૉસૅસ્સુ,કાઉઝ)	Case
કેદખાનું	Cadeia	(કાદેય)	Jail
ખોટો દસ્તાવેજ	Falsificação	(ફાલ્સિફીકાસાંઉ)	Forgery
ગેરકાયદેસર	Illegal	(ઇલ્લૅગાલ)	Unlawful

*મરનારે પોતાનું વશીઆતનામું અમલમાં મુકવા સારૂ નીમેલો માણસ

ગીરો ખત	Escriptura de ipotéca	(ઇસ્ક્રીતુર દ ઇપૉતૅક)	Mortgage-deed
ગીરો રાખનાર	Ipotécario	(ઇપૉતૅકાર્યું)	Mortgagee
ચુકાદો આપવો	Passar seutença	(પાસ્સાર્ સૅંતૅંસ)	To give judgement
છુટકારો	Soltura	(સોલ્તુર)	Release
જપ્તી	Penhora	(પિંયૉર)	Hold
જે. પી.	Juiz de paz	(જઝુઇઝ્ દ્ પાઝ્)	Justice of the peace
જંગમમીલ્કત	Bens moveis	(બેંશ્ મૉઝ્વેઇશ્)	Movable estates
જામીન	Fiadór	(ફિયાદૉર્)	Bail
જામીનગીરી	Fiança	(ફિયાંસ)	Bailing
જામીન આપનાર	Caucionante	(કાઉસિયૉનાન્ત)	One of who bails
જુબાની	Depoimento	(દેપોઇમૅન્તુ)	Deposition
તહોમત મુકવું	Prender	(પ્રેન્દેર્)	To arrest
તહોમત	Accusação	(આકુઝાસાંઉ)	Charge
તલાકનામું	Escriptura de divcroio	(ઇસ્ક્રિતૂર દ દિવૉર્સ્યુ)	Divorcement
દાવો(ફરિઆદી)	Demanda	(દૅમાન્દ)	Law suit
દાવો કરવો	Demandar	(દૅ માન્દાર્)	To sue
દાવો કરનાર	Pretendente	(પ્રૅતૅંદૅન્ત)	Claimant
દીવાની અદાલ	Tribunal de justiça civil	(ત્રિબુનાલ્ દ જુસ્તીસ સિવ્હિલ્)	Civil-Court
દીવાળીઓ	Fallido	(ફાલિદ)	Failed
દાવો ચોંપવોતે	Perseguição	(પેર્સેગીસાંઉ)	Prosecution
દંડ	Multa	(મુલ્ત)	Fine

નકલ	Copia	(કૉપિઅ)	Copy
નજર કેદ	Preso avista	(પ્રેઝુ આવિસ્ત)	Under surveillance
નાદાર	Insolvente	(ઇંસૉલ્વેન્તિ)	Insolvant
ન્યાય (શુદ્ધ)	Direito	(દિરેતુ)	Equity
ન્યાયાધિસ	Juiz	(જઝુઇઝ્)	Judge
પ્રતિજ્ઞા	Allegação	(આલેગાસાંઉ)	Allegation
પ્રતિવાદી	Requerido, Réo	(રેકેરીદુ, રેઉ)	Defendant
પુરાવો	Provas	(પ્રૉવશ્)	Evidence
પંચ	Jury	(જઝુરી)	Jury
પતાવટ	Composição	(કૉંપોઝીસાંઉ)	Composition
ફી (કોર્ટની)	Emolumento	(એમૉલુમૅન્તુ)	Fee
ફારગતી	Escriptura de quitação	(ઇશ્ક્રીતૂર દૂ કિતાસાંઉ)	Writ of acquittance
ફડચો	Liquidação	(લીકીદાસાંઉ)	Liquidation
ફેંસલો	Decisão	(દિસિઝાંઉ)	Decision
ફોજદારી અદાલત	Justiça criminal	(જ્ઝુસ્તિસ ક્રિમિનાલ્)	Criminal court
લશ્કરી અદાલત	Justiça militar	(જ્ઝુસ્તિસ મિલીતાર)	Military court
બાકી (નામની)	Atrazos	(અત્રાઝુશ્)	Arrears
બદનક્ષી (લાયબલ)	Diffamação	(દિફામાસાંઉ)	Defamation
ભરણુ પોષણુ	Alimentação	(આલિમઁતાસાંઉ)	Alimony
મનાઇ હુકમ	Prohibição	(પ્રોઇબિસાંઉ)	Injunction
મીલકત	Bens, Propriedade	(બૅંશ્, પ્રોપ્રિયેદાદિ)	Estates
મુકરદમો	Processo, Acção	(પ્રૉસેસ્સુ, આંક્સાંઉ)	Action
મુખ્યતારનામું	Procuração	(પ્રોકુરાસાંઉ)	Power of attorney

મુખત્યાર	Procurador	(પ્રોકુરાદોર)	Holder of the power of attorney
યાદી-નોંધ (વકીલની)	Inventario	(ઇવેંન્તારિયુ)	Inventory
રાજીનામું દેવું	Desister	(દિઝિસ્તીર)	To resign
લખત	Escriptura, Titulo, Documento	(ઇસ્ક્રિતુર, તીતુલુ, દુકુમેંન્તુ)	Writ
લવાદી	Arbitração	(આર્બિત્રાસાંઉ)	Arbitration
વાદી	Autor	(આઉતોર)	Complainant
વસીઅતનામું	Testamento	(તેંસ્તામેંન્તુ)	Will
વસીઅતનામું કરનારો	Testador	(તેંસ્તાદોર)	Testator
વહીવટદાર	Administrador	(આદ્‌મિનિસ્ત્રાદોર)	Administrator
વકીલ	Advogado	(આદ્‌વોગાદુ)	Lawyer
વારસો	Herança	(ઍરાંસ)	Heritage
વેચાણખત	Escriptura de venda	(ઇસ્ક્રિતુર દ વેંન્દ)	Deed of sale
સમન્સ	Citação	(સિતાસાંઉ)	Summons
સર્ટીફીકેટ (ખાત્રીપત્ર)	Certidão	(સેર્તિદાંઉ)	Certificate
સોગન	Juramento	(જુરામેંન્તુ)	Oath
સોગન નામું	Ajuramentada	(આજુરામેંન્તાદ)	Affidavit
સનંદ	Diploma	(દિપ્લૉમ)	Diploma
સજા	Castigo	(કાસ્તીગુ)	Punishment
સત્તા આપવી (અખત્યાર કરવું)	Autorizar	(આઉતોરિઝાર)	To authorize

સાક્ષી (શાખ)	Testemunha	(તેસ્તિમુન્ય)	Witness
સુનાવણી	Julgamento	(જ્યુલ્ગામેંન્તુ)	Trial
સુચના	Informação	(ઇન્ફૉર્માસાઉં)	Information
હફતો	Prestação	(પ્રેસ્તાસાઉં)	Payment on account
હાજર જામીન	Fiança aparencia	(ફીઆંસ આપારેંસિય)	A bail for appearance
હુકમનામું	Decreto	(દેક્રેતુ)	Decree

૯૬ સગાં અને સગપણ.

Os parentes e parentesco (ઉશ્ પારેંન્તીશ્ ઇ પારેંન્તેસ્કુ)
Relatives and relations.

આઇ	Avo' (paterna)	(આવ્વૉ)	Father's mother
ઓરમાન મા	Madrasta	(માદ્રાસ્ત)	Step-mother
,, બાપ	Padrasto	(પાદ્રાસ્તુ)	Step-father
કુંવારો	Solteiro	(સૉલ્તેઇર)	Bachelor
કુંવારી	Solteira	(સૉલ્તેઇર)	Spinster
કાકો	Tio (paterno)	(તીયુ પાતેંર્નુ)	Uncle
કાકી	Tia	(તીય)	Aunt
કુટુંબ	Familia	(ફામીલીય)	Family
છોકરો	Rapaz	(રાપાઝ્)	Boy
છોકરી	Rapariga	(રાપારીગ)	Girl
જમાઇ	Genro	(ઝ્યેંરૂ)	Son-in-law
જેઠ	Cunhado	(કુંયાડુ)	Brother-in-law

જેઠાણી	Cunhada	(કુંયાદ)	Sister-in-law
દીકરો	Filho	(ફીલ્યુ)	Son
દીકરી	Filha	(ફીલ્ય)	Daughter
દત્તક લીધેલો દીકરો	Filho adoptivo	(ફીલ્યુ આદોતીવ્વુ)	Adopted son
દાદી અથવા નાની	Avo' (materna)	(આવ્વૉ માતૅર્ન)	Maternal grand mother
દીકરાની વહુ	Nora	(નૉર)	Daughter-in-law
ધણી	Marido	(મારીદુ)	Husband
ધણીઆણી	Esposa	(ઇશ્પૉઝ)	Wife
ધાવ	Ama	(આમ)	Nurse
પૌત્ર	Neto	(નૅતુ)	Grand-son
પૌત્રિ	Neta	(નૅત)	Grand-daughter
પિતામહ	Avô	(આવ્વો)	Grand-father
પુરૂષ	Homem	(ઑમિં)	Man
સ્ત્રી	Mulher	(મૂલ્યૅર્)	Woman
બાપ	Pae	(પાઇ)	Father
બેન	Irmã	(ઇર્માં)	Sister
બનેવી	Marido da irmã; cunhado	(મારીદુ દ ઇર્માં, કુંયાદુ)	Sister's husband
ભાઇ	Irmão	(ઇર્માંઉ)	Brother
ભત્રીજો, ભાણેજ	Sobrinho	(સોબ્રિંયુ)	Nephew
ભત્રીજી, ભાણી	Sobrinha	(સોબ્રિંય)	Niece
મા	Mãe	(માંઇ)	Mother
મા બાપ	Paes	(પાઇશ્)	Parents
મામો	Tio materno	(તીયુ માતૅર્નુ)	Maternal uncle
મામી	Tia materna	(તીય માતૅર્ન)	" aunt

લગ્ન	Casamento	(કાઝામેંન્તુ)	Marriage
વર	Noivo	(નોઇવુ)	Bridegroom
વહુ	Noiva	(નોઇવ્વ)	Bride
વાલી	Tutor	(તુતૉર)	Guardian
વારસ	Herdeiro	(ઍર્દેઇરૂ)	Heir
વેવાઈ	Sogro de filho અથવા Sogro de filha	{ સોગ્રુ દ્ ફીલ્યુ ,, ,, ફીલ્ય	Son's father-in-law Daughter's ,,
વેવણ	Sogra de filho અથવા Sogra de filha	{ સૉગ્ર દ્ ફીલ્યુ ,, ,, ફીલ્યુ	Son's mother-in law Daughter's ,,
વિધુર	Viuvo	(વ્વિયૂવ્વુ)	Widower
વિધવા	Viuva	(વ્વિયૂવ્વ)	Widow
સગાં	Parents	(પારૅન્તિશ્)	Relatives
સાસુ	Sogra	(સૉગ્ર)	Mother-in-law
સસરો	Sogro	(સોગ્રુ)	Father-in-law !

નોંધ—અંગ્રેજીમાં તેમજ પોરતુગીઝમાં ભત્રીજો, ભાણેજ તથા ભત્રીજી, ભાણી એ બધાંને માટે એકજ શબ્દ છે. આપણા બોલવામાં જેટલો ફરક છે તેટલો સાહેબ :લોકમાં નથી. જ્યારે તેઓને બહુ સમજાવીને બોલવું હોય ત્યારે (ફીલ્યુ દ ઇરમાંઉ, ફીલ્યુ દા ઇર્માંઇ) કહે છે. તેમજ જેઠ, દેર, સાળો બનેવી, જેઠાણી, દેરાણી, સાળી નણંદ એ બધાંને માટે એકમેકને ભળતો એકજ શબ્દ તેઓ વાપરે છે. જ્યારે તેવા શબ્દને માટે સ્પષ્ટ ખુલાસો કરવાની જરૂર પડે ત્યારે મુલ્યૅર દુ ઇર્માંઉ દુ મરીદુ કહેકે ઇરમાંઉદા મુલ્યેર કહે. આવી રીતે બધાં ગુંચવણા શબ્દો માટે સમજવું.

૯૭ ધાતુ અને ખનીજ

Metaes e Mineraes (મેતાઇશ્ ઇ મીનેરાઇશ)

Metals and Minerals

આરસપહાણ	Marmore	(માર્મોરિ)	Marble
અકીક	Agata	(આગાત)	Agate
કલાઇ	Estanho	(ઇસ્તાન્યુ)	Tin
કાંસું	Bronze	(બ્રૉંઝિ)	Bronze
કાચ	Vidro	(વ્હીદ્રુ)	Glass
કોલસો	Carvão	(કાર્વાંઉ)	Coal
જર્મન ચાંદી	German-silver	(જર્મન સીલ્વર્)	German-silver
ચાક	Gesso	(જ્યેસ્સુ)	Chalk
ચુનો	Cal	(કાલ્)	Lime
જસત	Zinco	(ઝીંકુ)	Zinc
જસતનાં પત્રાં	Folhas de zinco	(ફોલ્યશ્ દ ઝીંકુ)	Zinc-sheets
ત્રાંબુ	Cobre	(કૉબ્રિ)	Copper
ત્રાંબાના પત્રાં	Folhas de cobre	(ફોલ્યશ્ દ કોબ્રિ)	Copper-sheets
ત્રાંબાના સળીઆ	Barros de cobre	(બારુશ્ દ ,,)	Copper-bars
ધાતુનો કચરો	Escoria	(ઇશ્કુરીય)	Dross
પથ્થર	Pedra	(પેંદ્ર)	Stone
પારો	Mercurio	(મેર્કુરિયુ)	Mercury
પીત્તળ	Latão	(લાતાંઉ)	Brass
પીતળનાં પત્રાં	Folhas de latão	(ફોલ્યશ્ દ લાતાંઉ)	Brass-sheets
પોલાદ	Aço	(આસુ)	Steel
માટી	Barro	(બારરુ)	Clay
લોઢું	Ferro	(ફેરરુ)	Iron

વરખ	Folhas de metal	(ફોલ્યશ્ દ મેંતાલ્)	Metal-sheets
સીસું	Chumbo	(શુમ્બુ)	Lead
સીમેંટ	Cimento	(સિમેંન્તુ)	Cement
સોડા	Soda	(સૉદ)	Soda
સોનું	Ouro	(ઓરૂ)	Gold
રૂપું	Prata	(પ્રાત)	Silver

૯૮ જવાહિર Joias (જ્યૉઇયશ્) Jewels

પોખરાજ	Topazio	(તૉપાઝિયુ)	Topaz
પાનું (લીલમણી)	Esmoralda	(ઇઝ્મૉરાલ્દ)	Emerald
મોતી	Perola	(પૅરૉલ)	Pearl
માણેક	Rubim Carbunculo	(રૂબીં કાર્બૂંકુલુ)	Ruby, Carbunculo
શની	Saphira	(સાફીર)	Sapphire
હીરો	Diamante	(દીયામાન્તિ)	Diamond
ક્ષીર સ્ફટીક	Opala	(ઑપાલ)	Opal

૯૯ રંગ Côres (કોરિશ્) Colours

આસમાની	Azul	(આઝુલ્)	Blue
કાળો	Preto	(પ્રેતુ)	Black
,, ઘેરો	Escuro	(ઇશ્કુરુ)	Dark

કીરમજી	Carmezim	(કાર્મેઝી)	Crimson
ગુલાબી	Rosado	(રૉઝાદુ)	Pink
જાંબુડીઓ	Rôxo	(રોશુ)	Purple
નારંગી	Laranjado	(લારંજઝાદુ)	Orange
પીળો	Amarello	(આમારેલ્લુ)	Yellow
બદામી	Castanho	(કાસ્તાંયુ)	Brown
ભૂરો (રાખોડીઓ)	Cinzento	(સિંઝૅન્તુ)	Grey
રાતો	Encarnado	(ઍંકર્નાદુ)	Red
લીલો	Verde	(વેર્દ)	Green
વાદળીઓ	Violete	(વીયૉલેતિ)	Violet
સફેત	Branco	(બ્રાંકુ)	White
સીંદુરીઓ	Escarlate	(ઇશ્કાર્લાતિ)	Scarlet
હરણીઓ	Pardo	(પાર્દુ)	Fawn

૧૦૦ રૂતુઓ

Estaçoes (ઇશ્તાસૌંઇશ) Seasons,

વસંત રૂતુ	A Primavera	(અ પ્રીમાવ્વૅર)	Spring
ગ્રિષ્મ રૂતુ	O Verão	(ઉ વ્વૅરાંઉ)	Summer
પાનખર રૂતુ	O Outomno	(ઉ ઔતૉનુ)	Autumn
ચોમાસુ	O Monção	(ઉ મૌંસાંઉ)	Monsoon
શીઆળો	O Inverno	(ઉ ઇંવૅર્નુ)	Winter

આમાં હેમંત અને શિશિરને જુદાં નથી પાડયાં.

૧૦૧ કાળ Tempo (તેમ્પુ) Time.

પરોઢીઉં	Crepusculo	(ક્રેપુસ્કુલુ)	Dusk
સવાર	Manhã	(માંગ્ના)	Morning
બપોર	Tarde	(તાર્દિ)	Afternoon
ખરા-બપોર	Meio dia	(મેઇયુ દીય)	Mid-day
સાંજ	Vesperas	(વ્હેસ્પેરશ)	Evening
રાત્રી	Noite	(નોઇતિ)	Night
મધ્યરાત્રી	Meia noite	(મેઇય નૉઇતિ)	Mid-night
સૂર્યોદય	Nascer do sol	(નાસ્સેર દુ સૉલ)	Sun-rise
સૂર્યાસ્ત	Pôr do sol	(પોર્ દુ સૉલ)	Sunset

૧૦૨ દિશા Pontos (પૉન્તુશ) Points

પુર્વ	Leste, Oriente	(લૅસ્તિ, ઓરીયૅન્તિ)	East
પશ્ચિમ	Poente, oeste	(પૉયૅન્તિ, ઑયૅસ્તિ)	West
ઉત્તર	Norte	(નૉર્તિ)	North
દક્ષિણ	Sul	(સુલ)	South
અગ્નિ	Sueste	(સુઍસ્તિ)	South-east
નૈરૂત્ય	Sudoeste	(સુદૉઍસ્તિ)	South-west
વાયવ્ય	Noroeste	(નૉરૉઍસ્તિ)	North-west
ઇશાન	Nordeste	(નૉર્દેસ્તિ)	North east

૧૦૩ ખાણું Refeições (રેફેઈસાઉશ્) Refreshment.

ખાવું	Comer	(કુમેર્)	To eat
નાસ્તો કરવો	Almoçar	(આલ્મુસાર્)	„ breakfast
નાસ્તો	Almoço	(આલ્મોસુ)	Breakfast
ભોજન	Jantar	(જઝાંતાર્)	Dinner
*ઠુંગો કરવો	Lanchar	(લાંશાર્)	To lunch
ઉપહાર (ઠુંગો)	Lanche	(લાંશ)	Lunch
ચા	Chá	(શા)	Tea
વાળું (રાતનું ખાણું)	Ceia	(સેય્ય)	Supper

૧૦૪ સાત વાર Dias da Semana (દીયશ્ દ સેમાના)

Days of a Week.

રવિવાર	Domingo	(દુમીંગુ)	Sunday
સોમવાર	Segunda feira	(સેગુંદા ફેઇર)	Monday
મંગળવાર	Terça feira	(તૅર્સા ફેઇર)	Tuesday
બુધવાર	Quarta feira	(ક્વાર્તા ફેઇર)	Wednesday
ગુરવાર	Quinta feira	(કીંતા „)	Thursday
શુક્રવાર	Sexta feira	(સૅસ્તા „)	Friday
શનીવાર	Sabbado	(સાબદુ)	Saturday

---

* ઠુંગો કરવો અર્થાત્ સવારનું ભોજન અને સાંજના ભોજન વચ્ચેનું જમવું-ઉપહાર કરવો તે.

૧૦૫ બાર માસ. Mezes do anno (મેઝિસ્ દુ આનુ) Months of a year.

જાનેવારી	Janeiro	(જઝાનેઇરૂ)	January
ફેબ્રુઆરી	Fevereiro	(ફૅવેરેઇરૂ)	February
માર્ચ	Março	(માર્સું)	March
એપ્રીલ	Abril	(આબ્રિલ્)	April
મે	Maio	(માઇઉ)	May
જુન	Junho	(જ્ઝુંગ-યુ)	June
જુલાઇ	Julho	(જ્ઝુલ્ય)	July
ઑગષ્ટ	Agosto	(આગૉસ્તુ)	August
સપ્ટેંબર	Setembro	(સૅતૅમ્બ્રુ)	September
અક્ટોબર	Outubro	(એ તુબ્રુ)	October
નવેંબર	Novembro	(નોવૅમ્બ્રુ)	November
ડીસેંબર	Dezembro	(દૅઝૅમ્બ્રુ)	December

૧૦૬ (ચાલુ) ગુજરાતિ પોરતુગેજ શબ્દોની અનુક્રમણિકા. Palavras Gujarati em Portuguez alphabeticamente (પાલાવરૂ ગુજરાતિ ઍં આલ્ફાબેતીકામેન્તિ). Words Gujarati into Portuguese alphabetically.

અજવાળું	Luz	(લુઝ્)	Light
અગ્નિ	Fogo	(ફોગુ)	Fire
અઠવાડીઉં	Semana	(સૅમાન)	Week
અસ્તર	Forro	(ફોરૂ)	Lining
[illegible]	Navalha	([illegible])	Razor

અરીસો	Espelho	(ઇસ્પેલ્યુ)	Looking-glass
અક્ષર	Escripto	(ઇસ્ક્રીતુ)	Writing
અથાણું	Axar	(આશાર્)	Pickles
અડદ	Urida	(ઊરીદ)	Oreed
અજમોદ	Salsa	(સાલ્સ)	Passley
અખરોટ	Noz	(નૉઝ્)	Wall-nut
અનેનાસ	Ananaz	(આનાનાઝ્)	Pine-apple
અત્તર	Essencia	(ઍસૅસીય)	Scent
અળસી	Linhança	(લીગ્યાંસ)	Linseed
અળસીનું તેલ	Oleo de ,,	(ઑલિયુ દ્ લીગ્યાંસ)	Linseed-oil
અફીણ	Opio	(ઑપિયુ)	Opium
અરીઠા	Noz de sabão	(નૉઝ્ દ્ સાબાંઉ)	Soap-nut
અગાસી	Terraço	(તૅરરાસુ)	Terrace

આ

આરસપહાણ	Marmore	(મા'મેરી)	Marble
આજ	Hoje	(ઓજિય)	To-day
આવતી કાલે	Amanhã	(આમન્યાં)	To-morrow
આંધળો	Cego	(સેગુ)	Blind
આરામ	Descanço	(દીસ્કાંસુ)	Rest
આઇસ-ક્રીમ	Sorveto	(સૉર્વેતુ)	Ice-cream
આરામ ખુરશી	Cadeira de braços	(કાદેઇર દ્ બ્રાસુશ)	Arm-chair
આડકાટી	Piloto	(પિલૉતુ)	Pilot
1 આગબોટ	Vapor lancha	(વાપોર્ લાંશ)	Steamer

1 એકે એકલું વાપોર બોલવાથી પણ સ્ટીમર સમજાય છે.

આ સાથે	Aqui junto	(અકી જાુન્તુ)	Herewith
આટો	Farinha	(ફરીન્ય)	Flour
ઘઉંનો આટો	Farinha do trigo (દ ત્રીગુ)		
ચણાનો „	„ „ grão („ ગ્રાંઉ)		
ચોખાનો „	„ „ arroz („ અરરોઝ્)		
મકાઈનો „	„ „ milho („ મીલ્યુ)		
આદુ	Gengibre	(જ્યેંજીબ્રિ)	Ginger
આદુનો મુરબ્બો	Doce de„	(દોસિ દ „)	Ginger-jam
આંબલી	Tamarindo	(તામારીંદુ)	Tamarind
આલુ	Cereja	(સેરેજ્અ)	Cherry
આમદાની	Rendimento	(રેન્દિમેંન્તુ)	Income, Revenue

ઇ

ઇશ્વર	Deus	(દેઉશ્)	God
ઇસ્ટરના તહેવાર	Pascoa	(પાસ્કોઅ)	Easter
ઇઝી ચેર	Cadeira de regalo	(કાદેઇર દ રેગાલુ)	Easy-chair
ઈંડું	Ovo	(ઓવ્વુ)	Egg
ઈંટ	Tijolo	(તીઝોલુ)	Brick

ઉ

ઉંદર	Rato	(રરાતુ)	Mouse
ઊન	Lã	(લાં)	Wool
ઉતાવળનું	Urgente	(ઉર્જ્યેંન્તિ)	Urgent
ઉઘરાણી કરનાર	Cobrador	(કોબ્રાદોર્)	Dun

એ

એરંડીઉ	Oleo de recino	(ઑલિયુ દ રરેસીનુ)	Castor-oil

એરંડી	Castor	(કાસ્તોર્)	Castor
એલચી	Cardamomos	(કાર્દામોમુશ્)	Cardamoms
એળીઓ	Aloe	(આલોઇ)	Aloc

ઓ ઔ

ઓટ	Vasante	(વ્યાઝાન્તિ)	Ebb
ઓરડો	Quarto	(ક્વાર્તુ)	Room
ઓફીસ	Escriptorio	(ઇશ્ક્રિતોરિયુ)	Office
ઓશીકું	Cabeceira	(કાબેસેઇર)	Bed-head

અં

અંબર	Ambar	(અંબર)	Amber
અંજીર	Figo	(ફીગુ)	Fig
અંગ ઉધાર	Emprestimo	(અઁપ્રેસ્તિમુ)	Loan

ક

કલમ	Caneta	(કાનેત)	Holder
કણકી (ચોખાની)	Arroz-quebrado	(અરોઝ કેબ્રાદ)	Broken-rice
કસ્ટમ હાઉસ	Alfândega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom house
કર્ણધાર સુકાની, આડકઠી	Piloto	(પીલોતુ)	Pilot
કપાશીઆ	Semente de algodão	(સેમેન્તિ દ આલ્ગુદાઉ)	Cotton-seed
કપુર	Camfora	(કાંમ્ફોર)	Camphor
કસ્તુરી	Almiscar	(આલ્મિસ્કર્)	Musk
કબાટ	Armario	(આર્માર્યુ)	Cupboard
કડછી	Colher grande	(કુલેર્ ગ્રાંદિ)	Ladle
કરજદાર	Devedor	(દેવ્વેદોર્)	Debtor

કાયદાસર	Valido	(વાલીદ)	Valid
કાજુ	Caju	(કાજ઼ૂ)	Cashew-nut
કાગદી	Papeleiro	(પાપેલેઇરૂ)	Paper-merchant
કાથો	Cato	(કાતુ)	Catechue
કાળીમરી	Pimenta Preta	(પીમેંત પ્રેત)	Pepper
કાંટો (ખાવાનો)	Garfo	(ગાર્ફુ)	Fork
કાંસકી	Pente	(પેંન્તિ)	Comb
કાપડ	Fazenda	(ફાઝેન્દ)	Cloth
,, ધોએલું	Pano lavado	(પાનુ લાવાદુ)	,, washed
કાચ	Vidro	(વીદ્રુ)	Glass
કાગડો	Corvo	(કોર્વુ)	Crow
કબુતર	Rola	(રરોલ)	Dove
કાલે (ગઇકાલ)	Hontem	(ઑંતૅં)	Yesterday
ગઇકાલે સવારે	Hontem de manhã	(,, દ માઞ્યા)	Yesterday morning
,, સાંજે ,,	á noite	(,, આ નોઇતિ)	,, evening
કાન (અંદરનો ભાગ)	Ouvidos	(ઓવીદુશ)	Ears
,, (બહારનો ભાગ)	Orelhas	(ઓરેલ્શ)	
કાળજુ (હૃદય)	Coração	(કુરાસાંઉ)	Heart
કાકડી	Pepino	(પેપિનુ)	Cucumber
કાફી	Cafe	(કાફૅ)	Coffee
કાગળ	Carta	(કાર્તે)	Letter
કાતર	Tezoura	(તેઝોર)	Scissors
કાગળ (કોરો)	Papel	(પાપૅલ)	Paper
કાગળનો ઘા	Caderno	(કાદેર્નુ)	Quire
કાગળનો ઘા	Folha de papel	(ફોલ્ય દ પાપૅલ)	Sheet

કાગળ લખ-વાની ચોપડી	Caderno de escrever	(કાદેર્નુ દ્ દસ્ક્રેવેર્)	Writing book
કીટલી (ચાની) ચાહદાની	Bulle	(બુલ્લિ)	Tea-pot
કીડી	Formiga	(ફોર્મિગ)	Ant
કીડો, કીટ	Bicho	(બીશુ)	Worm
કીનારો	Costa	(કૉસ્ત)	Coast
કીટલી	Caldeirinha	(કાલ્દેઇરીંગ્ય)	Kettle
કુંવારો	Solteiro	(સોલ્તેઇરૂ)	Bachelor
કુંજો	Bilha	(બીલ્ય)	Jug
કુવો	Poço	(પોસુ)	Well
કુતરો	Cão	(કાંઉ)	Dog
કુતરી	Cadella	(કાદૅલ્લ)	Bitch
કુંચી	Chave	(શાવ્હિ)	Key
કુરમરા	Arroz tisnado	(અરેરાઝ્ તીસ્નાદુ)	Parched rice
કેબીન (સ્ટી-મરનો) ઓરડો	Camara	(કામર)	Cabin
કેલીકો	Morim	(મુરિં)	Calico
કેક	Bolo	(બોલુ)	Cake
કેદખાનું	Cadeia	(કાદૈય)	Prison
કેવડો	Atoo	(આતૉ)	Otto-plant
કેરી	Manga	(માંગ)	Mango
કળું	Banana	(બાનાન)	Plantain
કેરોસીન (તેલ)	Petroleo	(પૅત્રૉલિઉ)	Carosine oil
કેસર	Assafrão fino	(આસાફ્રાંઉ ફીનુ)	Saffron
કોરૂં કાપડ	Tecido crú	(તેસિદુ ક્રુ)	Row cloth
કોળીઓ	Boccado	(બુકાદુ)	Mouthful

કોળું	Abobora	(આબૉબોર)	Pumpkin
કોપરેલ	Oleo de coco	(ઑલિયુ દ કોકુ)	Cocoanut-oil
કોર	Fita	(ફીત)	Ribbon
કોલસો	Carvão	(કાર્વાંઉ)	Coal
કોયલ	Cucu	(કુકુ)	Cuckoo
કોચ	Sofá	(સૉફા)	Couch
કોન્સલ	Consul	(કૉંસુલ્)	Consul
કોકમ	Solă	(સૉલાં)	Mangosteen
કોથમળી	Coentro	(કૉઍન્ત્રુ)	Corriander leaves
કોબીજ	Couve	(કોવ્વિ)	Cabbage
કલાર્ક	Caixeiro	(કાઇશેઇરૂ)	Clerk
કપ્તાન	Capitão	(કાપિતાંઉ)	Captain
કંદોઇ	Confeiteiro	(કૉંફેઇતેરૂ)	Confectioner
કંસારો	Caldereiro	(કાલ્દેરેઇરૂ)	Brass-smith
કંદોરો	Cinto	(સિન્તુ)	Waist-brand
કુંભાર	Oleiro	(ઑલેઇરૂ)	Potter
કડીઓ	Obreiro	(ઑબ્રેઇરૂ)	Mason

ખ

ખજૂર	Támara	(તા'મર)	Date
ખડીઆ	Tinteiro	(તિન્તેઇરૂ)	Ink-stand
ખચ્ચર	Mula	(મુલ)	Mule
ખળું	Celleiro	(સેલેઇરૂ)	Barn

ઘાસ	Relva	(રૅલ્વ)	Grass
ખરીદનાર	Comprador	(કૅાંપ્રાદોર્)	Buyer
ખમીસ	Camissa	(કામીઝ)	Shirt
ખસખસ	Semete de papoula	(સૅમૅતિ દ્ પાપોલ	Opium-seed
ખાણું	Jantar	(જ્ઝાન્તાર્)	Dinner
ખાંડ	Assucar	(આસ્સૂકર્)	Sugar
ખાટલો	Leito, catre	(લેઇતુ, કાત્રિ)	Bed-stead, cot
ખારવો	Marinheiro	(મારીયેઇરુ)	Seaman
ખાતું	Conta	(કૉન્ત)	Account
ખાતાવહી	Conta corrente	(કૉન્ત કુરરેન્તિ)	Account current
ખારેક	Támara seca	(તામર સેક)	Dry date
ખારો	Barrela	(બારરેલ)	Caustic soda
પડનો	Carbonato de soda	(કાર્બોનાતુ દ્ સૉદ)	Carbonate of soda
ખાનું	Gaveta	(ગાવેત)	Drawer
ખાનગી	Segredo	(સેગ્રેદુ)	Secret
ખાંડણી	Almofariz	(આલ્મૉફ઼રીઝ્)	Mortar of metal
ખીલી	Prego	(પ્રેગુ)	Nail
ખુરદીઓ	Cambista	(કાંબિસ્ત)	Money-changer
ખુરશી	Cadeira	(કાદૈર)	Chair
ખુંટી	Cabide	(કાબીદિ)	Staple
ખેડુત	Lavrador	(લાવ્રાદોર્)	Farmer
ખંભા	Hombros	(ઑમ્બ્રુશ)	Shoulders

ગ

ગજરો	Grinalda de flores	(ग्रिनाल्द द फ्लोरिश)	Nosegay
ગંજીફ્રાક	Camisola	(કામિઝોલ)	Singlet
ગંધક	Enxofre	(ઍંશોફ્રિ)	Sulphur
ગંધકનો તેજાબ	Acido sulfurico	(આસિદ સુલ્ફુરિકુ)	Sulphuric acid H_2SO_4
ગરોડી	Lagartixa	(લાગાર્તિશ)	Lizard
ગધેડો	Burro	(બુરરૂ)	Donkey
ગ્લાસ	Copo	(કૅાપુ)	Cup
ગટર	Valeta	(વાલેત)	Drainage
ગરણી	Funil	(ફુનીલ)	Funnel
ગાડું	Carro	(કારરૂ)	Cart
ગાડીવાળો	Carreteiro	(કારરૅતેઇરૂ)	Carter
ગાબડું	*Buraco*	(બુરાકુ)	*Big hole*
ગાજર	Cenoura	(સૅનોર)	Carrot
ગાડીભાડું	Carreto	(કારરેતુ)	Cartage
(ઘોડા) ગાડી-વાળો	Cocheiro	(કુશૈરૂ)	Coachman
ગાનાર	Cantor-a	(કાંતોર્-ર)	Singer
ગામડું (વાબે)	Aldeia	(આલ્દેય)	Village
ગાય	Vacca	(વાક)	Cow
ગાંધી	Especieiro	(ઇશ્પેસિયૈરૂ)	Grocer
ગુંદર	Gomma	(ગૅામ)	Gum
ગેરૂ	Almagre	(આલ્માગ્રિ)	Red ochre
ગોળ	Jagra	(જાગ્ર)	Jaggry
ગોધો	Touro	(તોરૂ)	Bull

ગોદડું	Colchão	(કુલ્શાંઉ)	Mattress
ગુલાબનું ફુલ	Flor de rosa	(ફ્લોર્ દ્ રૉઝ)	Rose

ઘ

ઘર	Casa	(કાઝ)	House
ઘઉં	Trigo	(ત્રીગુ)	Wheat
ઘરાક	Comprador	(કૉમ્પ્રાદોર્)	Buyer
ઘડીઆળ	Relogio	(રૅલૉજિઝ્યુ)	Watch
ઘડીઆળી	Relojoeiro	(રૅલૉજૉયૈરૂ)	Watch-maker
ઘાણી	Moinho	(મોઇન્યુ)	Mill
ઘાણીવાળો	Moleiro	(મોલૈરૂ)	Miller
ઘાસલેટ	Petroleo	(પૅત્રૉલિયુ)	Carosine oil
ઘાસ	Relva	(રૅલ્વ)	Grass
સુકું ઘાસ	Feno	(ફૅનુ)	Hay
ઘી	Manteiga	(માંતૈગ)	Butter
ઘુવડ	Molcho	(મોલ્શુ)	Owl
ઘુંસ	Rato	(રરાતુ)	Rat
ઘેટું	Cordeiro	(કૉર્દૈરૂ)	Lamb
ઘોડો	Cavallo	(કવ્વાલ્લુ)	Horse
ઘોડી	Egoa	(ઍગ્વ)	Mare
ઘોડાવાળો	Tratador de cavállo	(ત્રાતાદોર્ દ્ કવ્વાલ્લુ)	One who treats the horse
ઘંટી	Moinho	(મોઇન્યુ)	Grinding-mill

ચ

ચંદ્રમા	Lua	(લુઅ)	Moon
ચકલી	Pardal	(પાર્દાલ)	Sparrow
ચમચો	Colher	(કુલ્યૅર્)	Spoon
ચમચી	Colherão	(કુલ્યરાંઉ)	Small-spoon
ચપ્પુ	Canivete	(કાનિવૅતિ)	Pen-knife
ચણા	Grão	(ગ્રાંઉ)	Gram
ચશ્મા	Oculo	(ઑાકુલુ)	Spectacles
ચંદ્રોસ	Resina	(રૈઝીન)	Resin
ચકમો	Cobertor	(કુબૅર્તૉર્)	Blanket
ચા	Chá	(શા)	Tea
ચાલી	Corredor	(કુરરીદોર્)	Corridor
ચાવી	Chave	(શાવ્ની)	Key
ચારણી	Peneira	(પેનૈર)	Colander, Sieve
ચાદર	Lençol	(લૅંસૉલ્)	Covering
ચાહદાની	જુઓ પા. ૧૮૦		
ચાબુક	Chicote	(શિકૉતિ)	Whip
ચિતારો	Pintor	(પિન્તોર્)	Painter
ચીઠ્ઠી	Cartinha	(કાર્તિન્ય)	Note
ચિત્તો	Pautera	(પાઉતૅર)	Leopard
ચીનાઇ ઘાસ	Palha de china	(પાલ્ય દ્ શિન)	Chinese grass
ચીભડું	Melão	(મૅલાંઉ)	Melon
ચુલો	Fugão	(ફુગાંઉ)	Stove
ચુનો	Cal	(કાલ્)	Lime
ચુડો	Braçal	(બ્રાસાલ્)	Bracelet
ચોખા	Arroz	(આરરોઝ્)	Rice
„ બાફીઆ	„ cuzido	(„ કુઝીદુ)	Parched-rice

ચોળા	**Feijão**	(ફેઈજાંઉ)	**Beans**
ચોર	**Ladrão**	(લાડ્રાંઉ)	**Thief**
ચોગાન	**Patio**	(પાતિઉ)	Court-yard
ચોરી	**Furto**	(ફુર્તુ)	**Theft**
ચોપડી	**Livro**	(લીવ્રુ)	**Book**

છ

છત્રી	Guarda-chuva Sombreiro	(ગ્વાર્ડ-શુવ્વ સોમ્બ્રેઇર)	Umbrella
છબી	**Retrato**	(રૅત્રાતુ)	Photograph
છરી	**Faca**	(ફાક)	**Knife** .
છાપું	Jornal	(જઝૉર્નાલ્)	News-paper
છાપાનું કવર	**Envoltorio de jornaes**	(ઍંવૉલ્તૉર્યુ દ જઝૉર્નાઇઝ)	News-paper ,, wrapper
છાપનાર	**Typographo**	(તિપૉગ્રફુ)	**Printer**
છાશ	**Soro de leite**	(સોરૂ દ લેઇત)	**Whay**

જ

જન્મદિવસ	**Anniversario**	(અનિવૅર્સાર્યુ)	**Birth-day**
જવાબ	**Resposta**	(રૅશ્પૉશ્ત)	**Reply**
જવાબ માટે ભરેલા પૈસા	**Resposta paga**	(રૅશ્પૉશ્ત પાગ)	**Reply-paid**

જરૂરી (ઘણું)	Urgente	(ઉર્જેયંન્તિ)	Urgent
જગાત આયાત માલની	Direitos de importação	(દીરરેઇતુશ્ દ ઇમ્પૉર્તાસાંઉ	Duty import
„ નીકાશ માલની	Direitos de exportção	(„ અક્ષ્પૉર્તા „ સાંઉ)	export
જગાતવાળી ચીજ	Sujeito a direitos	(સુજ્ઝેઇ તુઅ દિરેઇતુશ્)	Liable to duty
જગાતખાતું	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
જમે ઉધાર	Credito e debito	(ક્રેદિતુ ઇ દેબિતુ)	Credit and debit
જમવાનો ઓરડો	Sala de jantar	(સાલ દ જઝાંતાર)	Dinning room
જમરૂખ	Pora	(પેર)	Guava
જરદાલુ	Abrico	(આબ્રિકુ)	A kind of dry fruit
જાયફળ	Noz moscada	(નૉઝ્ મૉસ્કાદ)	Nut-meg
જાવંત્રી	Maça	(માસ)	Mace
જામીનગીરી	Garantia	(ગારાંતિય)	Guarantee
જાંબુ	Jambão	(જઝાંબાંઉ)	Rose apple
જીરૂં	Comim	(કુમિં)	Cumin
જીભ	Lingua	(લિંગ્વ)	Tongue
જીન	Sella	(સૅલ્લ)	Saddle
જુ	Piolho	(પીઑલ્યુ)	Louse
જુવાર	Milho fino	(મીલ્યુ ફીનુ)	Jowari
જોશી	Astrologo	(આસ્ત્રોલૉગુ)	Astrologer
જોડા	Botas	(બૉતશ્)	Boots

ઝ

ઝાડ	Arvore	(આર્વૅરિ)	Tree
ઝાડુ	Vassoura	(વાસૌર)	Broom
ઝુમ્મર	Candelabro	(કાંદૅલાબ્રુ)	Chandelier
ઝેર	Veneno	(વૅનૅનુ)	Poison

ટ

ટપાલ ઓફીસ	Correio	(કુરરૈઇયુ)	Post-office
ટપાલ માસ્તર	Director do correio	(દીરૅતાર્ દુ કુરરૈઇયુ)	Post-master
ટપાલવાળો	Carteiro	(કાર્તૅઇરૂ)	Postman
ટપાલનું બોક્સ	Caixa postal C. P.	(કાઇશ પૉશ્તાલ)	Postal-box
ટપાલની ટીકિટ	Estampilha	(ઇશ્તાંપિલ્ય)	Postage stamp
ટપાલનો કાગળ	Carta de correio	(કાર્તે દ્ કુરરૈઇયુ)	Postal-letter
ટપાલની વધારાની ફી	Porte em excesso	(પૉર્તિ ઍઁ ઍસૅસ્સુ) * ઍઁ ઍસૅસ્સુ	Excess postage
ટીકિટ ઓફીસ	Bilheteria	(બિલ્યેતેરીય)	Ticket office
ટાઢ	Frio	(ફ્રીયુ)	Cold
ટાઉન-હોલ (પુરગૃહ)	Sala da camara	(સાલ દ કામર)	Town-hall
ટાંચણી	Alfinete	(આલ્ફિનેતિ)	Pin
ટાંકું	Tanque	(તાંકિ)	Tank
ટુવાલ	Toalha	(તુઆલ્ય)	Towel

ટોપી	Bonet	(બૉને)	Cap
,, (ઉભી)	Chapeu	(શાપેઉ)	Hat
ટોપલી	Cesto	(સેસ્તુ)	Basket
ટોળું	Manada	(માનાદ)	Herd
ટ્રેડમાર્ક	Marca registada	(માર્કે રેજિય-સ્તાદ)	Trade-mark
ટમેટા	Tomate	(તૉમાતિ)	Tomato
ટંકણખાર	Sulfato de zinco	(સુલ્ફાતુ દ ઝીંકે)	Sulphate of zinc
ટંકશાળ	Casa de moeda	(કાઝ દ મુઍદ)	Mint

ઠ

ઠંડી	Frio	(ફ્રીયુ)	Cold

ડ

ડગલો	Casaco	(કાઝાકુ)	Coat
ડક્કો	Caes	(કાઇશ)	Wharf
	Ponte de desembarque	(પૉન્તિ દ દીઝૅમ્બાર્કે)	Pier
ડકકાઈ	Direitos de caes	(દીરેતુશ દ કાઇશ)	Wharfage
ડીબ્રપોલ્ર	Porca	(પૉર્કે)	Screw-nut
ડુંગરી	Cebola	(સેબૉલ)	Onion

ઢ

ઢાંકણું	Tampa	(તામ્પ)	Cover
ઢોર	Gado	(ગાડુ)	Cattle
ઢોલીઓ	Leito	(લેઇતુ)	Bedstead

ત

તજ	Canella	(કાનૅલ્લ)	Cinnamon
તજનું તેલ	Oleo de cane'la	(ઑલીયુ દ્ કાનૅલ્લ)	,, oil
તરપીન્ટન	Terbentina	(તર્બૅન્તીન)	Terpentine
તલવાર	Espada	(ઇશ્પાદ)	Sword
તડબુચ	Pateca	(પાતૅક)	Melon
તમાકુ	Tabaco	(તાબાકુ)	Tobacco
તકીઓ	Alm ɔfada	(આલ્મૉફાદ)	Cushion
તલી	Gergelim	(જેર્જેલીં)	Gingley
તાળું	Fechadura	(ફેશાદુર)	Lock
તારીખ	Data	(દાત)	Daté
તાર	Telegramma	(તૅલૅગ્રામ)	Telegram
તાર ઑફીસ	Escriptorio do telegrapho	(ઇશ્કીતૉર્યુ દુ તૅલૅગ્રફુ)	Telegraph-office
તારનું ફારમ	Forma para telegramma	(ફૉર્મે પર તૅલૅગ્રામ)	Telegraph-form
તાર લઇ આવનાર માણસ	Mensageiro de telegrammas	(મૅસાજ્યૈરૂ દ્ તૅલૅગ્રામશ્)	Telegraph messenger

તીખાં	Pimenta	(પિમેંન્ત)	Pepper
ત્રીજોરી	Cofre	(કૉફ્રિ)	Treasury
તુતક	Coberta	(કુબેંર્ત)	Deck
તેલ	Oleo, azeite	(ઑલીયુ આઝેઇતિ)	Oil
,, મીઠું	,, de gergelim	(,, દ જેર્જેલીં)	Gingley oil.
તેજાબ	Acido	(આસિદુ)	Acid
તહેવાર	Dia feriado	(દીય ફૅરિઆદુ)	Holiday
તોપ	Canhão	(કાંયાંઉ)	Cannon
તૃષા	Sede	(સૅદિ)	Thirst

થ

થાપણુ	Capital	(કાપિતાલ્)	Capital
થાળી	Travessa	(ત્રાવૅસ્સ)	Dish

દ

દહીં	Nata	(નાત)	Curd
દરીઓ	Mar	(માર્)	Sea
દરજી	Alfaiate	(આલ્ફાયાતિ)	Tailor
દળનાર	Moleiro	(મોલેઇરૂ)	Grinder
દસ્તાવેજ	Documento	(દોકુમેંન્તુ)	Document
દાડમ	Romã	(રૉમાં)	Pomegranate
દ્રાક્ષ	Uvas	(ઊવ્વશ્)	Grapes

દાણુ	Direitos da Alfandega	(દિરેતુશ દ આલ્ફાંદિગ)	Customs duties
દાણુ માંડવી	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
દાણુ ચોરી	Contrabanda	(કૉન્ત્રાબાંદ)	Deceit of duty
દાદર	Escada	(ઇસ્કાદ)	Stair-case
દાઢી	Barba	(બાર્બે)	Beard
દાકતર	Doutor	(દોતોર)	Doctor
દિવસ	Dia	(દીય)	Day
દીવાનખાનું	Sala	(સાલ)	Drawing room
દીવો	Candieiro	(કાંદિયેરૂ)	Lamp
દીવાસળી	Phosphoros	(ફૉસ્ફરશ)	Matches
દીવાળી (સાહેબોની)	Natal	(નાતાલ)	Christmas
દીવાદાંડી	Pharol	(ફરૉલ)	Light-house
દુધ	Leite	(લેઇતિ)	Milk
દુધપાક	Pudim de arroz	(પુદિં દ અરરોઝ)	Rice-pudding
દુધવાળો	Leiteiro	(લેઇતેઇરૂ)	Milkman
દુઃખ	Dor	(દોર્)	Pain
દુકાન	Loja	(લૉજ)	Shop
દુકાનદાર	Logeiro	(લોજ્રૈરૂ)	Shop-keeper
દુધી	Abobora branca	(આબોબોર બ્રાંક)	White pumpkin
દેવળ	Igreja	(ઇગ્રેજ)	Church
દેડકો	Rã	(રરાં)	Frog
દેવાદાર	Devedor	(દેવેદોર્)	Debtor
દોરા	Linha	(લીંય)	Thread
દોરડું	Cabo	(કાબુ)	Rope
,, વહાણનું	Amarra	(આમારર)	Cable

ધ

ધણી	Marido	(મારીદુ)	Husband
ધણીઆણી	Mulher	(મુલ્યૅર્)	Wife
ધક્કો	Cais	(કાઇશ્)	Wharf
ધાણા	Coentro	(કુયૅન્ત્રુ)	Coriander seed
ધાબળો	Cobertor	(કુબૅર્તોર્)	Blanket
ધોબણ	Lavadeira	(લાવાદેઇરિ)	Laundress
ધોબી	Mainato	(માઇનાતુ)	Washerman
ધોતીઉં	Pano	(પાનુ)	Dhoti (*Dhotal*)
ધોધ (પાણીનો)	Cascata	(કાસ્કાત)	Waterfall

ન

નમુનો	Amostra	(આમૉશ્ત્ર)	Sample
નવસાર	Nitrato de potasso	(નિત્રાતુ દ્ પૉતાસ્સુ)	Potacium nitrate
નથણી	Annel de nariz	(આનૅલ્ દ્ નારીઝ્)	Nose-ring
નરક	Inferno	(ઇંફૅર્નુ)	Hell
નળીઆં	Telhas	(તેલ્યશ્)	Tiles
નાતાલ	Natal	(નાતાલ્)	Christmas
નાક	Nariz	(નારીઝ્)	Nose
નાસ્તો	Almoço	(આલ્મોસુ)	Breakfast
નાળીએર	Coco	(કોકુ)	Coaco-nut
નારંગી	Laranja	(લારાંજ્ઝ)	Orange
ન્યાયાધીશ	Juiz	(જઝુઇઝ્)	Judge

નાણું ધીરનાર	Emprestador	(ઍમ્પ્રૅસ્તાદોર્)	Money lender
નાવાની ઓરડી	Lavadouro	(લાવાદૌરો)	Lavatory
નામું	Conta	(કૉન્ત)	Account
નામાના ચોપડા	Livros de contas	(લીવ્રુશ દ કૉન્તશ)	Account books
નાલ બેસાડનાર	Ferrador	(ફૅરરાદોર્)	Farrier
નાનખટાઇ	Bolodoce	(બૉલૉદોસિ)	Biscuit
નિશાળ	Escola	(ઇશ્કૉલ)	School
નિશાળનો માસ્તર	Mestre de escola	(મૅસ્ત્રિ દ ઇશ્કૉલ)	School master
નિશાળીઓ	Estudante	(ઇશ્તુદાન્ત)	Student
નિમક	Sal	(સાલ્)	Salt
નુકશાન	Prejuizo	(પ્રેજુઇઝુ)	Loss
નુકશાનીનો દાવો કરવો	Reclamar damnos	(રૅકલામાર્ દાનુશ)	To claim damages
નોકર	Criado	(ક્રિયાદુ)	Servant
નોર	Frete	(ફ્રિતિ)	Freight
નોટપેપર	Papel formato	(પપૅલ્ ફૉર્માતુ)	Note-paper

પ

પવન	Vento	(વ્હૅન્તુ)	Wind
પક્ષી	Passaro	(પાસરુ)	Bird
પથ્થર	Pedra	(પૅદ્ર)	Stone
પરોઢીઉં	Amanhecer	(આમાન્યૅસેર્)	Dawn
પખવાડીઉં	Quinzena	(કિંઝેન)	Fortnight

પરબીડીઉં	Envelope	(ઍંવૅલૉપિ)	Envelope
પનીર	Queijo	(કેઇજ્રુ)	Cheese
પવા	Avéla	(આવ્હૅલ)	Flattend rice
પરસાળ	Varanda	(વારાંદ)	Varandha
પગથીઉં	Degrao	(દૅગ્રાવ)	Step
પતાવટ	Composicão	(કોમ્પોઝિસાંઉ)	Composition
પગરખાં	Botas	(બૉતશ)	Boots
પતંગીઉં	Maripousa	(મારીપોઝ)	Moth
પાર્સલ	Embrulho	(ઍંબ્રુલ્યુ)	Parcel
પાણી	Agua	(આગ્વ)	Water
પાતળું	Magro	(માગ્રુ)	Lean
પાકીટ (ખીસ્સું)	Algibeira	(આલ્ઝીબેઇર)	Pocket
પાટલુન	Calças	(કાલ્શસ)	Trousers
પાર્સલ પોસ્ટ	Correio de en- commendas	(કુરરેયુ દ અકૉમેંન્દશ)	Parcel post
પાન	Folha de betel	(ફોલ્ય દ બૅતૅલ)	Betel leaf
પાઘડી	Turbante	(તુર્બાન્તિ)	Turban
પાવડો	Pá de ferro	(પા દ ફેરરૂ)	Shovel
પાઠશાળા	Universidade	(ઉનિવૅર્સિદાદિ)	University
પ્યાલા (ચીગરા)	Chicara	(શીકર)	Cups
પૂરી	Bolacha	(બૅાલાશ)	Cake
પુંજી	Capital	(કાપિતાલ)	Capital
પૂલ	Ponte	(પૉન્તિ)	Bridge
પુનેમ	A lua chei1	(અ લુઅ શેઇય)	Full-moon
પોલીસ	Policia	(પોલીસીય)	Policeman
પોલીસ ઑફીસ	Repartição da	(રૅપાર્તિ સાંઉ	Police office

ઑફીસ	policia	(પોલીસીય)	
પોસ્ટ માસ્તર	Chefe do correio	(શેફિ દુ કુરેયુ)	Postmaster
પોપટ	Papagaio	(પાપાગાયુ)	Parrot
પૈસાની થેલી	Bolsa	(બોલ્સ)	Purse
(ટપાલના)પૈસા ભરેલા	Franqueado	(ફ્રાંકિયાદુ)	Postage paid
(માલ) પહોંચતો કરવાનું બંદર	Porto de entrega	(પોર્તુ દ ઍંત્રેગ)	Port of delivery
પંચ	Jury	(જ્યુરિ)	Jury

ફ

ફટકડી	Alumen	(આલુમેંન)	Alum
ફરીઆદ	Queixa	(કેઇશ)	Complaint
ફડચો કરનાર	Liquidador	(લિકિદાદોર્)	Liquidator
ફૈવરનું બીલ	Letra de favor	(લેત્ર દ્ ફાવોર્)	Bill of accomodation
ફાનસ	Lampião	(લાંપિઆઉં)	Lantern
	Lanterno	લાંતેર્નુ	
ફીત,કોર	Renda	(રેન્દ)	Lace
ફુદીનો	Ortelão	(ઑર્તેલાઉં)	Mint

બ

બગીચો	Jardim	(જઝાર્દીં)	Garden
બળદ	Boi	(બોઇ)	Ox
બકરો	Bode	(બૉદિ)	He-goat
બકરી	Cabra	(કાબ્ર)	She ,,
બરફ	Gelo	(જઝેલુ)	Ice
બટેટા	Batatas	(બાતાતશ)	Potatoes
બહેરો	Surdo	(સુર્દુ)	Deaf
બગલું	Grou	(ગ્રુ)	Crane
બદામ	Amendoa	(આમેંન્દોઆ)	Almonds
બરાખ	Barraca	(બારરાક)	Hut
બરણી	Boiaõ	(બોઇયાંઉ)	Jar
બચ્ચું (બાળક)	Criança	(ક્રિયાંસ્સ)	Child
બતક	Pato	(પાતુ)	Duck
બપોર	Tarde	(તાર્દિ)	Afternoon
,, (ખરા)	Meio diá	(મેઇયુ દીય)	Mid-day
બજારભાવ	Preço do mercado	(પ્રેસ્સુ દુ મૅર્કાદુ)	Market-price
બ્લૉટીંગ પેપર	Mataborrão	(માતાબુરરાંઉ)	Blotting-paper
બાકી	Balanço, saldo	(બાલાંસુ, સાલ્દુ)	Balance
બારીસ્ટર	Bacharel	(બાશારૅલ)	Barrister
બારદાન	Tara	(તાર)	Covering
બાલદી	Balde	(બાલ્દિ)	Bucket
બાજરી	Muxeira	(મશ્વૅર, મશેઇર)	Millet
બારીઆ (ચોખા)	Arroz-cusido	(આરરૉઝ કુઝીદુ)	Parched-rice
બાલ	Cabello	(કાબૅલ્લુ)	Hair
બારી	Janella	(જાનૅલ્લા)	Window

બારણું (નાનું)	Cancella	(કાંસૅલ)	Gate (small)
„ (મોટું)	Portão	(પૅાર્તાંઉ)	„ large
બિછાનું	Cama	(કામ)	Bed
બિછાનાનો ઓરડો	Quarto de cama	(ક્વાર્તુ દ કામ)	Bed-room
બીલ્ટી	Conhecimento	(કુંયેસિમૅન્તુ)	Bill of lading
બિલાડી	Gato-a	(ગાતુ-ગાત)	Cat
બુક-પોસ્ટ	Correio de impressos	(કુરરેઇયુ દ ઇમ્પ્રૅસ્સુશ)	Book-post
બુકસેલર	Livreiro	(લીવ્રેઇરુ)	Book-seller
બુંબો	Bomba	(બોંબ)	Bomb
બોર	Maçã	(માસાં)	Bore
બોયું	Boia de Salvavidas	(બૉઇય દ સાલ્વવીદશ)	Life-buoy
બોન્ડનો માલ (વગર જગાત ભરેલો માલ)	Mercadorias captivas na alfandega	(મૅર્કદોરીયશ કાતીવ્વશ ન આલ્ફાંદિગ)	Bonded goods
બંદર (વહાણને લંગર કરવાનું બારૂં)	Porto de abrigo	પોર્તુ દ આબ્રીગુ)	Harbour
બંદર	Porto	(પોર્તુ)	Port
બેંક	Banco	(બાંકુ)	Bank

ભ

ભરતીઉ	Factura	(ફાતૂર)	Invoice
ભરતી (જુવાળ)	Maré	(મારૅ)	Tide
ભરવાડ	Pastor	(પાસ્તોરૂ)	Shepherd

ભઠીઆરો	Padeiro	(પાદેઇરૂ)	Baker
ભમરો	Bespa	(બેસ્પ)	Wasp
ભાડું	Renda	(રેન્દ)	Rent
ભાડુત	Inquilino	(ઇંકિલીનુ)	Tenant
ભાવ	Preço, valor	(પ્રેસ્સુ, વ્વાલોરૂ)	Price, value
ભાગીદારી	Sociedade	(સોસિયેદાદિ)	Partnership
ભાગીદાર	Socio	(સૉસિયુ)	Partner
ભીંડા	Quiabo	(કિયાબુ)	Lady finger
ભૂખ	Fome	(ફૉમિ)	Hunger
ભુસો	Farelo	(ફારેલુ)	Bran
ભેંસ	Bufalo	(બુફલુ)	Buffalo
ભોંયરું	Sotão	(સૉતાંઉ)	Cellar
ભોઇ	Portador de palanquim	(પૉર્તાદોરૂ દ પાલાંકીં)	Palanquin bearer

મ

મધ	Mel	(મૅલ)	Honey
મધમાખ	Abelha	(આબેલ્ય)	Bee
મગ	Mugo-feijão	(મુગ-ફેજ્જાંઉ)	Moog beans.
મકાઈ	Milho	(મીલ્યુ)	Maize
મમરા	Arroz tisnado	(આરરોઝ્ તીઝનાદુ)	Parched-rice
મરચાં	Pimenta	(પિમેન્ત)	Chillies
મસુરની દાળ	Lentilha	(લેન્તિલ્ય)	Pulse
મસાલો	Tempeiro	(તૅમ્પેઇરૂ)	Condiment
મલાઇ	Creme	(ક્રૅમિ)	Cream

મહેલ	Palacio	(પાલાસિયુ)	Palace
મકાન	Edificio	(એદિફીસીઉ)	Building
મટોડી	Barro	(બારરૂ)	Clay
મચ્છર	Mosquito	(મોસ્કીતુ)	Mosquito
મધરાત	Meia noite	(મેઇય નૉઇતિ)	Mid-night
મહિનો	Mez	(મેઝ)	Month
ગયો ,,	Mez-findo	(મેઝ્ ફીન્દુ)	,, last
આવતો ,, '	,, - proximo	(મેઝ્ પ્રૉસિમુ)	,, next
મરી	Pimenta	(પિમેંન્ત)	Pepper
મનીઆડર	Vale do correio	(વાલિ દુ કુરરેયુ)	Money-order
માલ (સ્ટીમરનો)	Carga	(કાર્ગ)	Cargo
માલ	Mercadoria	(મેંકદોરીય)	Goods
માળ	Andar	(આંદાર્)	Floor
માખણ	Manteiga não cosida	(માંતેઇગ નાંઉ કુઝીદ)	Butter
માથું	Cabeça	(કાબેસ)	Head
મારકીટ	Mercado	(મેંકદુ)	Market
માસ્તર (સ્ત્રી)	Mestra	(મેંસ્ત્ર)	Governess
માછલું	Peixe	(પેઇશિ)	Fish
માછી	Pescador	(પેંસ્કાદોર્)	Fisher-man
માંડવી	Alfandega	(આલ્ફાંદિગ)	Custom-house
માંડવી	Amandvim	(આમાંદવીં)	Ground-nuts
માળા	Rosario	(રોઝાર્યું)	Necklace
મીઠાઈ	Doce	(દોસિ)	Sweetmeat
મીલ્કત	Bens	(બેંઝ)	Estates
મીણબત્તી	Vela	(વેંલ)	Candle

મીણબત્તીની શમેદ (વાલ્લસર)	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
મીઠું	Sal	(સાલ્)	Salt
મુકરદમો	Acçaõ	(આસ્સાંઉ)	Action
મૂળો	Rabano	(રાબાનુ)	Reddish
મુનીમ	Guarda-livros	(ગ્વાર્દા-લીવ્રુશ)	Book-keeper
મુસાફરી	Viagem	(વિઆજિં)	Voyage
મુંગો	Mudo	(મૂદુ)	Dumb
મુરઘો	Gallo	(ગાલ્લુ)	Cock
મુરઘી	Gallinha	(ગાલ્લીંય)	Hen
મુરઘીનું બચ્ચું	Frango	(ફ્રાંગુ)	Chicken
મુરબ્બો	Dôce	(દોસિ)	Jam
મેથી	Alforva	(આલ્ફોર્વે)	Foeungreek seed
મોટર	Motor, Automobile	(મોતોર) આઉતોમોબીલિ)	Motor car
મોરી	Goteira	(ગોતેઇર)	Drainage
મોઢું (ચહેરો)	Cara	(કાર)	Face
,, (ખાવાનો ભાગ)	Bocca	(બોક્ક)	Mouth
મોજાં (હાથના)	Luvas	(લુવ્વશ)	Gloves
,, (પગના)	Meias	(મેઇઅશ)	Stockings
મોચી	Sapateiro	(સાપાતેઇરૂ)	Shoe-maker
મોહોર	Sello, carimbo	(સેલ્લુ, કારીમ્બુ)	Seal
મોહોર કરવાની લાખ	Lacre de sellar	(લાક્રિ દ સેલ્લાર)	Sealing wax

ય

યાદી	Lembrança	(લેંબ્રાન્સ)	Remembrance

ર

રકાબી	Prato	(પ્રાતુ)	Plate
રસોડું	Cosinha	(કુઝીંય)	Kitchen
રસોઇઓ	Cozinheiro	(કુઝીંયેર)	Cook
રસીદ	Recibo	(રેસીબુ)	Receipt
રજીસ્ટર કાગળ	Registar carta	(રેજીસ્તાર્ કાર્ત)	Registered letter
રાઈ	Mostarda	(મૉશ્તાર્દ)	Mustard
રાત્રી	Noite	(નોઇતિ)	Night
રૂપું	Prata	(પ્રાત)	Silver
રૂમાલ	Lenço	(લેંસુ)	Handkerchief
રેલ્વે	Caminho-de ferro	(કામીન્યુ દ્ ફૅરર)	Railway
રેલ્વે_સ્ટેશન	Estação de c-de ferro	(દસ્તાસાંઉ દ્ કા-દ્ ફૅરર)	Railway station
રેશમ	Seda	(સેદ)	Silk
રેશમી કાપડ	Pano de seda	(પાનુ દ્ સેદ)	Silken cloth
રેશમનો કીડો (કોશેટો)	Bicho de seda	(બીશુ દ્ સેદ)	Silk-worm
રેતી	Areia	(આરેઇયિ)	Sand
રોજમેળ	Livro diario	(લીવ્રુ દીઆરીઉ)	Diary

લ

લખત	Titulo	(તીતુલુ)	Deed
લગન	Casamento	(કાઝામેન્તુ)	Marriage
લવીંગ	Cravos	(ક્રાવ્વુશ્)	Cloves
લસણ	Alho	(આલ્યુ)	Garlic
લગામ (ઘોડાની)	Redeas	(રૅદિયશ્)	Reins
લખવાના કાગળ	Papel formato	(પપૅલ્ ફુર્માતુ)	Note paper
લખવાની સામગ્રી	Materiaes para escrever	(માતેરીયાઇશ્ પર ઇશ્ક્રેવેર્)	Writing materials.
લાકડું (ઇમારતી)	Madeira	(માદેર)	Timber
લીલાંઉ	Arrematação	(આરરૅમતાસાંઉ)	Auction
લીંબુ	Limão	(લીમાંઉ)	Lemon
લીમલેટ	Limonada	(લીમોનાદ)	Lemonade
લુહાર	Ferreiro	(ફેરરેરૂ)	Blacksmith
લેણદાર	Credor	(ક્રેદોર્)	Creditor
લોબાન	Benjoim	(બેંજઝૉઇં)	Olibanum
લોટ	Farinha	(ફારીઞ્ય)	Flour
ઘઉંનો લોટ	Farinha de	trigo	જુઓ પાનું ૧૭૩
ચણાનો „	„ „	grão	
ચોખાનો„	„ „	arroz	
લંગડો	Coxo	(કોશુ)	Lame

વ

વરસાદ	Chuva	(શુવ્ય)	Rain

વરસ	Anno	(આનુ)	Year
વલતર	Abatimento	(આબાતિમેન્તુ)	Reduction
વજન	Peso	(પેઝુ)	Weight
વખાર	Armazem Godão	(આર્મઝેં) (ગુદાંઉ)	Warehouse
વટાણા	Ervilha	(એર્વીલ્ય)	Peas
વરીઆળી	Funcho	(ફુંશુ)	Fennel
વણકર	Tecelaõ	(તૅસૅલાંઉ)	Weaver
વરૂ	Lobo	(લોબુ)	Wolf
વછેરો	Potro	(પોત્રુ)	Colt
વહેળીઉં, ઝરો	Ribeiro	(રરીબેઇરૂ)	Brook
વહાણ	Navio	(નાવ્વીયુ)	Ship
બ્યાજ	Juro	(જઝૂરૂ)	Interest
વાલસર	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
વાવટો	Bandeira	(બાંદેર)	Flag
વાળુ	Ceia	(સેઇય)	Supper
વાઘ	Tigre	(તીગ્રિ)	Tiger
વાંદરો	Macaco	(માકાકુ)	Monkey
વાછરડું	Bezerro	(બેઝેરરૂ)	Calf
વાદળું	Nuvem	(નૂવિં)	Cloud
વીંટી	Annel	(આનૅલ્)	Ring
વીમો	Seguro	(સેગૂરૂ)	Insurance
વીમાની પાલીસી	Apolice de Seguro	(અપોલિસિ દ સેગૂરૂ)	Insurance policy
વીલાયતી મીઠું	Salamargo	(સાલ્આમાર્ગું)	Epsom salt
વેરો	Taxa	(તાશ)	Tax

વેપાર(પરચુરણ)	Negocio a retalho	(નૅગૉસિઉ અ રૅતાલ્યુ)	Retail business
,, જથાબંધ	,, por atacado	(નૅગૉસિઉ પોર્ આતાકાડુ)	Wholesale business
વેપારી	Negociante	(નૅગૉસિયાંતિ)	Merchant
વેંગણ	Brinjela	(બ્રીન્જેલ)	Bringal
વેંચનાર	Vendedor	(વેન્દેદોર્)	Salesman

શ

શમેદાન	Castiçal	(કાસ્તિસાલ્)	Candlestick
શમળી	Chamariz	(શામારીઝ્)	Kite
શહેર	Cidade	(સિદાદિ)	City
	Villa	વીલ્લ	Town
શાહી	Tinta	(તીન્ત)	Ink
શાખ	Testemunha	(તેસ્તિ મુન્ય)	Witness
શિક્ષક	Mestre	(મૅસ્ત્રિ)	Master
શીશી	Garrafa	(ગારરાફ્)	Bottle
શીશાપેન	Lapis	(લાપિશ્	Pencil
શેઠ	Patrão	(પાત્રાંઉ)	Master
શેઠાણી	Patroa	(પાત્રોઅ)	Mistress
શેરડી	Cana de assucar	(કાન દ્ આસુકર)	Suger-cane
શેતરંજી	Tapete	(તાપેતિ)	Carpet
શેરી	Rua	(રૂઅ)	Street
શુહાંને (જોડા ઉપાડ)	Calçadeira	(કાલ્સાદેઇર)	Shoe horn

સ

સરનામું	Endereço	(એન્દેરેસ્સુ)	Address
સહી	**Assignatura**	(આસિનાતૂર)	**Signature**
સદ્‌ગૃહસ્થ	Cavalheiro	(કાવ્વાલ્યેરૂ)	Gentleman
સરેસ	Colla	(કૉલ)	Glue
સગાં	Relativos	(રૅલાતીવ્વુશ્)	Relatives
સતમી	Conhecimento	(કુંયેસિમૅન્તુ)	Bill of lading
સવાર	Manhã	(માઞ્યાં)	Morning
સર્પ	Serpente	(સૅર્પેન્તિ)	Serpent
સ્વર્ગ	Ceo	(સૅઉ)	**Heaven**
સર્જન	Cirurgião	(સિરૂર્જીઆંઉ)	Surgeon
સરસામાન (મુસાફરીનો)	Bagagem	(બગાજિં)	Luggage
સ્ટેશન માસ્તર	Chefe da estação	(શેફિ દ ઇસ્તાસાંઉ)	Station master
સક્કરજંદ	Morango	(મોરાંગુ)	Sweet yam
સરસી	Semente de colza	(સેમેંતિ દ્ કૉલ્ઝ)	Rape seed
સંડાસ	Retrete	(રેત્રૅતિ)	Privy
સાજીખાર	Barilha	(બરીલ્ય)	Natron
સાબુ ચોખા	**Sago**	(સાગુ)	**Sago**
સાકર	**Assucar cande**	(આસુકર્ કાંદિ)	**Sugar-candy**
સાડી	**Pano de seda**	(પાનુ દ્ સેદ)	*Saree*
સાબુ	**Sabão**	(સાબાંઉ)	**Soap**
સાબુની ગોટી	**Saboneta**	(સાબોનૅત)	**Soap**
સાગ	**Teca**	(તૅક)	**Teak-wood**
સાવરણી	**Vassoura**	(વાસ્સોર)	Broom

સાદડી	**Esteira**	(ઇસ્તૅર)	**Mat**
સાંજ	Noitinha	(નોઇતીંય)	Evening
સાંકળી	Cadea	(કાદેય)	Chain
સિંહ	Leão	(લેયાંઉ)	Lion
સિંધવ	Salgemma	(સાલ્જેમ)	Rock salt
સીમેંટ	Cimento	(સિમતુ)	Cement
સીગાર	Charuto, Cigarro	(શારૂતુ) સીગારરૂ)	Cigar
સીડી	Degraos da escada (દેગ્રાઉશ્ દ ઇશ્કાદ) Stairs		
સીપાઇ સોલ્જર	Soldado	(સૉલ્દાદુ)	Soldier
સુખડ	Sandalo	(સાંદલુ)	Sandel
સુકાન	Leme	(લૅમિ)	Helm
સુથાર	Carpinteira	(કાર્પિંતેરૂ)	Carpenter
સુડી	Quebranozes	(કૅબ્રનૉઝીશ)	Nut-crackers
સુપ	Sopa	(સોપ)	Soup
સુતરાઉ	Algodão	(આલ્ગુદાંઉ)	The cotton
સુતર	Linha	(લીન્ય)	Cotton thread
,, રંગેલુ	,, pintada	(,, પીન્તાદ)	Cotton thread coloured
,, કસુંબી	,, vermelha	(,, વેર્મેલ્ય)	Cotton thread pink
,, પીળું	,, amarelada	(,, આમારૅલાદ)	Cotton thread yellow
સુખડી	Doce	(દોસિ)	Sweet-meat
સુરોખાર	Nitro	(નીત્રુ)	Nitre
સુરમો	Antimonio	(આંતિમૉનિઉ)	Antimony
સુંઠ	Gengibre secco	(જ્યેંઝીબ્રિસેકુ)	Dry ginger

સુરજ	Sol	(સૉલ્)	Sun
સૂર્યોદય	Nascer do sol	(નાસ્સેર્ દુ સૉલ્)	Sun rise
સૂર્યાસ્ત	Por do sol	(પોર્ „ „)	Sun-set
સેવ	Macarão	(માકારાંઉ)	Virmicalli
સેતુર	Amora	(આમૉર)	Silk-plant
સોનું	Ouro	(ઑારૂ)	Gold
સોનામુખી	Sene	(સૅનિ)	Senna
સોમલ	Arsenico	(આર્સેનિકુ)	Arsenic
સોપારી	Areca	(આરૅક)	Betel-nut
ચોની	Ourive	(ઑારીવિ)	Goldsmith
સોઇ	Agulha	(આગુલ્ય)	Needle
સોયા	Alfinetes	(આલ્ફીનૅતીશ્)	Pins
સોડાવૉટર	Agua de soda	(આગ્વ દ સૉદ)	Soda-water

હ

હલદળ	Açafrão	(આસાફ્રાંઉ)	Turmeric
હથોડો	Martelo	(માર્તેલુ)	Hammer
હલેસું	Remo	(રૅમુ)	Oar
હવા	Ar	(આર્)	Air
હજામ	Barbeiro	(બાર્બેઇરૂ)	Barber
હફતો	Prestaçaõ	(પ્રૅસ્તાસાંઉ)	Instalment
હરરાજી	Arrematação	(આરરૅમતાસાંઉ)	Auction
હાથ	Mão	(માંઉ)	Hand

,, કોણીસુધીનો	Braço	(બ્રાસુ)	Arm
હાથી	Elephante	(ઍલૅફાંતિ)	Elephant
હાથીદાંત	Marfim	(માર્ફી)	Ivory
હાંડી	Globo	(ગલોબુ)	Globe
હીરા	Diamante	(દીયામાન્તિ)	Diamond
હિસાબ ચોખ્ખો	Saldar uma	(સાલ્દાર્ ઊમ)	To settle an
કરવો	conta	કૉન્ત)	account
હિસાબ બંધ	Fechar ,, ,,	(ફેઇશાર્	,, Close an
કરવો		ઉમ કૉન્ત)	account
હીંગ	Asso	(આસ્સુ)	Asafoetida
હુંડી	Letra á vista	(લેત્ર આવીશ્ત)	Bill at sight
(તુરત મુદતની)			
,, ત્રણમાસની ,,	,, a tres mezes	(,, ત્રેશ્ મેઝીશ્)	,, at 3 months date
,, લખનાર	Sacador	(સાકાદોર્)	Drawer of a bill
,, શીકારનાર	Acceitor	(આસેઇતોર્)	Drawee
,, દેખાડ થતાંજ	Letra pagavel	(લેત્ર પાગાવ્વેલ્	Bill payable
ભરવી	á vista	આવીસ્ત)	at sight
હોલ્ડર	Caneta	(કાનૅત)	Holder

૧૦૭ આગળ આવી ગયલા પોરટુગીઝ ગુજરાતિ શબ્દો

Palavras Portuguez em Gujarati

(પાલાવ્રઝ્ ઍં ગુજરાતિ).

Words. Portuguese into Gujarati

જે શબ્દો પાઠને મથાળે આવેલા છે તે તથા વિશેષણ, ક્રિયાપદ અને અવ્યયના કોઠામાં આપેલા છે તે ફરીથી આપવા ઉચિત ધાર્યાં નથી. વાક્યોમાં આવેલા શબ્દો ખાસ કરીને આપ્યા છે.

A

Agua	(આગ્વ)	પાણી	Water
Agora	(અગૉર)	હમણાં	Now
Ajuda	(આજઝુદ)	મદદ	Help
Aldeia	(આલ્દીઆ)	ગામડું	Village
Algibeira	(આલ્જીબેર)	ખીસું	Pocket
Alguem	(આલ્ગેં)	કોઇ	Somebody
Alguns	(આલ્ગું સ)	,,	Some
Alli	(અલી)	ત્યાં	There
Alegria	(આલેગ્રીય)	આનંદ	Pleasure
Ambos	(ઍંબુશ્)	બંને	Both
Amigo	(આમીગુ)	દોસ્તદાર	Friend
Amanhã	(આમાન્યા)	આવતી કાલે	To-morrow
Animal	(અનિમાલ્)	પ્રાણી, જીવ	Animal

Apertar	(આર્પૅતરિ)	મજબુત કરો	To tighten
Apressar	(આપ્રૅઝારૂ)	ઉતાવળ કરવી	To-hurry
Aqui	(અકી)	અહીં	Here
Aquillo	(એકીલ્લુ)	તે	That
Aquelle	(અકેલ્લિ)	,,	,,
Ate'	(આતે)	જયાંસુધી	Until
Atalho	(આતાલ્યુ)	ટુંકો રસ્તો	Cross-way
Atravessar	(આત્રાવ્વૅસ્સાર્)	આડું જવું	To run through
Aturados	(આતુરાડુશ)	સખ્ત	Hard

B

Banhar	(બાંઘ્યાર્)	નહાવું	To bathe
Barbear	(બાર્બેયાર્)	હજામત કરવી	,, Shave
Bom, Boa	(બૌં,બોઅ)	સારૂં	Good
Bondade	(બૉંદાદિ)	મહેરબાની	Goodness
Brincar	(બ્રિંકાર્)	રમવું	To play
Brincadeira	(બ્રિકાદેઇર)	મશ્કેરી	Joke

C

Caça	(કારસ)	ગોળી મારવી	To shoot
Casa	(કાઝ)	ઘર	House
Cana	(કાન)	વાંસ	Bamboo

Cafeteira	(કાફ્તેઇર)	કાફીની કીટલી	Coffee pot
Calar	(કાલાર્)	ચુપ રહેવુ	To be silent
Caminho	(કામીન્યુ)	રસ્તો	Way
Capacidade	(કાપાસિદાદિ)	હુશીઆરી	Cleverness
Capaz	(કપાઝ)	શક્તિવાન	Able
Caválllo	(કવ્હાલુ)	ઘોડો	Horse
Cavalharica	(કાવ્યાલ્યારિસ)	ઘોડાના તબેલા	Stable
Calçador	(કાલ્સદોર્)	જોડા ઉપાડ	Shoe horn
Cha	(શા)	ચા	Tea
Chapeu-de chuva	(શાપેઉ દ શુવ)	છત્રી	Umbrella
Cima	(સીમ)	ઉપર	Up
Cidade	(સિદાદિ)	ગામ	Town
Cilha	(સીલ્ય)	તંગ	Girth
Comboi	(કામ્બોઇ)	રેલગાડી	Train
Comida	(કુમીદ)	ખાણુ	Dinner
Constipaçao	(કોંસ્તીપાસાઉ)	સળેખમ	Cold
Contente	(કાન્તેન્તિ)	ખુશી	Pleased
Convidar	(કોવિદાર્)	નોતરૂ આપવુ	To invite
Correio	(કુરેયુ)	ટપાલ	Post
Cousa	(કોઝ)	ચીજ	Thing
		કાઇક	Something
Cujo	(કુજ)	કોનુ	Whose

D

Demorar	(દૅમૉરાર્)	ખોટી થવું	To detain
Descance	(દીસ્કાંસિ)	શાંતિ	Stillness
Desejos	(દેઝેજ઼ુશ્)	ઇચ્છાઓ	Wishes
Devagár	(દેવ્વાગાર્)	હળવેથી	Slowly:
Dia	(દીય)	દિવસ	Day
Difficil	(દીફીસિલ્)	અઘરૂં	Difficult
Dizer	(દીઝેર્)	કહેવું	To tell
Doce	(દૉસિ)	નાસ્તો	Breakfast
Doente	(દુઍન્તિ)	બીમાર	Sick
Duvida	(દૂવિદ)	શંકા	Doubt

E

Em breve	(એં બ્રૅવ્વિ)	ટુંકમાંજ	Shortly
Embora	(ઍમ્બોર)	દૂર (થા)	Away
Encontrar	(ઍંકૉંત્રાર્)	મળવું; જડવું	To find
Endereço	(ઍંદેરેસુ)	શીરનામું	Address
Engane	(ઍંગાનિ)	ભૂલ	Mistake
Enganar	(ઍંગાનાર)	ભૂલ કરવી	To mistake
Ensinar	(ઍંસિનાર્)	શીખવવું	,, teach
Enviar	(ઍંવીયાર્)	મોકલવું	,, send
Envelope	:(ઍંવૅલાપિ)	કવર	Envelope
Entende	(ઍતેંદિ)	સાંભળવું	To listen
Escola	(ઇસ્કૉલ)	નિશાળ	School
Escolhar	(ઇસ્કૉલ્યાર્)	પંસંદ કરવું	To select

Escuro	(ઇસ્કૂરૂ)	અંધારૂં	Darkness
Escutar	(ઇસ્કુતાર્)	સાંભળવુ	To hear
Estudo	(ઇસ્તુદુ)	અભ્યાસ	Study
Estremosa	(ઇસ્ત્રૅમૉઝ)	વહાલી	Dear
Exame	(એઝામિ)	પરીક્ષા	Examination
Exemplo	(એઝેમ્પ્લુ)	ઉદાહરણ	Example
Existir	(એઝીસ્તીર્)	હૈયાત હોવું	To exist

F

Faca	(ફાક)	છરી	Knife
Facil	(ફા'સિલ્)	સુહેલું	Easy
Favor	(ફાવોર્)	મહેરબાની	Favour
Feliz	(ફેલીઝ્)	સુખી	Happy
Fresca	(ફ્રેસ્ક)	સ્વચ્છ	Clean

G

Geral	(જ્યૅરાલ્)	સાધારણ	General
Gerente	(જ્યૅરૅન્તિ)	મેનેજર	Manager
Giro	(ઝીરૂ)	ફેરો	Turn
Gostar	(ગૉસ્તાર્)	ગમવું	To like

Guarda	(ગાર્દ)	ચોકીઆત	**Watch-man**
Guarda-chuva	(ગાર્દ-શુવ્વ)	છત્રી	**Umbrella**
Guia	(ગિય)	પરવાનો, રજા	**Permit**

H

Hoje em dia	(ઓજિઝ એં દીય)	હમણાં	**Now-a-days**

I

Intrucção	(ઇસ્ત્રુસાંઉ)	કેળવણી	**Learning**
Isto	(ઇસ્તુ)	આ	**This**
Isso	(ઇસ્સુ)	તે	**That**

J

Junto	(જઝૂન્તુ)	સાથે	**Together**

L

Larga	(લાર્ગે)	પહોળું	**Broad**
Leiteira	(લેઇતેઇર)	દુધનું વાસણ	**Milk-jug**
Limpar	(લીમ્પાર્)	સાફ કરવું	**To clean**
Livre	(લીવ્રિ)	છૂટા	**Free**
Livro	(લીવ્રુ)	પુસ્તક	**Book**

M

Mao, má	(માઉ, મા)	ખરાબ	Bad
Maior	(માયૉર્)	વધારે મોટું	Biggor
Manhã	(માન્યા)	સવાર	Morning
Marido	(મરીદુ)	ધણી	Husband
Manteiga	(માંતેઇગ)	માખણ, ઘી	Butter
Melhor	(મિલ્યૉર્)	વધારે સારૂ	Better
Menor	(મૅનૉર્)	વધારે નાનું	Smaller
Mesmo	(મેઝમુ)	તેજ	Same
Moço	(મોસુ)	ચાકર	Servant
Motivo	(મોતીવ્વુ)	કારણ	Reason

O

Ora	(ઓરા)	ઠીક, સારૂ	Well
Ovo	(ઓવ્વુ)	ઈંડું	Egg

P

P. D. (Paz descance)	(પાઝ્ દીસ્કાંસિ)	શાંતિ આપો	Rest (Soul)
Pague	(પાગિ)	આપવું	To-pay
Passadiço	(પાસ્સાદીસુ)	રસ્તો	Passage
Pára	(પાર)	ઉભો રહે	Stop

Para	(પર)	માટે	**For**
Patife	(પાતીફિ)	લુચ્ચો	**Scoundrel**
Passagem	(પારસાજ઼ે)	રસ્તો	**Passage**
Peor	(પિયૉરૂ)	વધારે ખરાબ	**Worse**
Pedra	(પૅદ્ર)	પથ્થર	**Stone**
Pessoa	(પેસ્રોઆ)	માણુસ	**Man**
Pertence	(પૅર્તઁસિ)	કબજે	**Belonging**
Perdão	(પૅર્દાઁઉ)	માફી	**Pardon**
Pequeno	(પિકૅનુ)	નાનું	**Small**
Philosophia	(ફીલોઝોફીય)	ફીલસુફી	**Philosophy**
Porta	(પૉર્ત)	દરવાજો	**Door**
Possivel	(પોસ્સિવૅલ્)	બની શકે તેવું	**Possible**
Praça	(પ્રાસ્સ)	સીપાઇઓનુંટોળું	**Group of soldiers**
Primos	(પ્રીમુશ્)	ભત્રીજાઓ	**Cousins**
Principal	(પ્રીંસિપાલ્)	મુખ્ય	**Chief**
Proximo	(પ્રૉસ્સીમુ)	પાસેનું	**Next**

Q

Quartó	(કવાર્તુ)	ઓરડો	**Room**
Quieto	(કીયૅતુ)	ચુપ રહે	**Quiet**

R

Rapaz	(રપાઝ્)	છોકરો	**Boy**
Regrinhó	(રેગ્રીંય)	લીટી	**Line**
Rheumatismo	(રેઉમતીઝ્મુ)	સંધીવા	**Rheumatism**
Rua	(રૂઅ)	શેરી	**Street**

S

Saliente	(સાલિએન્તિ)	મૂખ્ય બહાર પડતું	Salient
Saudades	(સાઉદાદિશ્)	ઉદ્દેશ	Regards
Seguro	(સીગુરૂ)	સહીસલામત	Safe
Semana	(સૅમાન)	અઠવાડીઉં	Week
Sexo	(સેકસુ)	જાત	Sex
Sexto	(સેશ્તુ)	છઠ્ઠું	Sixth
Sinto	(સિન્તુ)	દીલગીર હોવું	To be sorry
Soceguar	(સુસૅગાર્)	શાંત થવું	To be still
Subsistir	(સુસિસ્તિર્)	નિર્વાહ કરવો	To subsist
Superioridade	(સુપૅરીયૅારીદાદિ)	શ્રેષ્ઠતા	Superiority

T

Tarde	(તાર્દ)	સાંજ	Evening
Theologia	(તેઓલૉઝીય)	ઐશ્વર્યજ્ઞાન	Knowledge of God
Todo	(તોદુ) નરજાતિ	Adj. સઘળું	All
Toda	(તોદ) નારી૦	Adj. સઘળું	All
Tudo	(તુદ)	Pron. „	„ „
Trabalho	ત્રાબાલ્યુ	કામ	Work

V

Vapor	(વાપોર્)	આગબોટ	Steamer
Verdadeira	(વૅર્દાદેઇર)	ખરેખરૂં	Real
Virtude	(વિર્તુદિ)	સદ્ગુણ	Virtue
Voz	(વૉઝ્)	ખબર	Report

Túdo (તુદ) એ સર્વનામ છે અને **Tódo** એ વિશેષણ છે. તેનું નરજાતિ **Tódo** અને નારીજાતિ **Toda** આપ છે.

Z

Zelo (ઝેલુ) ઉત્કંઠા Zeal

૧૦૮ પોરતુગીઝ ભાષામાં શીરનામા કેમ કરાય છે તેના નમુના અત્રે આપેલા છે.

Ill$^{mo.}$ Sn$^{r.}$

João A. B. Manoel

Madura

અથવા

Ex$^{mo.}$ Sn$^{r.}$

Ferreira do Anglo

Etc, etc.

Lisboa

સ્ત્રીઓને માટે

Ex$^{ma.}$ Sn$^{ra.}$

S. Isabel de Freitas

Etc etc

Moçambique

જ્યારે સામાન્ય આમંત્રણ પત્રિકા કે ચિઠ્ઠી લખવી હોય ત્યારે જેમ અંગ્રેજીમાં Mr. કરીને લખીએ છીએ તેમ કોઈપણ શબ્દ લખવાનો પોરતુગીઝ ભાષામાં ચાલ નથી. ફક્ત નામ લખાય જેમકે João de Manoel

સદરહુ પુસ્તકના જેઓ અગાઉથી ગ્રાહક થયા છે તેઓના મુબારક નામોની યાદી.

પ્રત	નામ	ઠેકાણું
૨૫	શ્રા. માધવજી જેઠાભાઈની કું.	ડેલાગોઆબે
૨૫	મેસર્સ મનજી માંડણની કું.	ઇબાન
૧૦	,, ખાવાભાઈ હાજી ઇબ્રાહીમની કું.	,,
૧૦	,, લવચંદ દુલભ એન્ડ ફરિમાંઉ	,,
૫	રા. હરખચંદ જેઠા	,,
૧૦	,, ભગવાનજી પ્રાગજીની કું.	છીંદી
૧૦	ગાંધી રાઇચંદ પ્રેમચંદ	મોઝામબીક
૫	કંદોઈ ગોપાળજી ગોવિંદજી	,,
૫	રા. લવચંદ તારાચંદ	માપુટ
૧૦	ઠા. ધરમશી માણેકચંદની કું.	મગુડ
૧૫	રા. હીરાચંદ રામચંદ	,,
૫	,, હેમચંદ સવચંદ	ચંચાઇ
૩	દરજી લવચંદ રામચંદ	વીશુ
૧૦	શેઠ તુલસીદાસ માધવજી	દીવ
૨	,, જમનાદાસ ઓતમચંદ	,,
૪	,, નાગરદાસ વજેચંદ	,,
૨	ગાંધી સવચંદ જુગલદાસ	,,
૧૦	શેઠ પરભુદાસ વીરચંદ	,,
૧૦	,, ભગવાનદાસ લખમીચંદ	,,
૧૦	,, પાનાચંદ માણેકચંદ	ઘોઘલા ,,
૫	,, લવચંદ જેરાજ	દીવ
	ઠા. શેઠ નરોતમદાસ મોરારજી	,,

૨	દરજી રાઇચંદ જેરાજ	,,
૧	શા. મથુરાંદાસ સવચંદ	,,
૧	,, ભોવાનીદાસ વલભદાસ હા. દામોદરદાસ	,,
૧	શા. ખુબચંદ ગુલાબચંદ	,,
૧	,, અમરચંદ ઓતમચંદ	,,
૧	રા. લવચંદ પ્રાગજી	,,
૧	,, રામચંદ દુલભ	,,
૨	શેઠ પ્રેમચંદ જુગલદાસ	,,
૨	રા. મગનલાલ રાઇચંદ	,,
૨	મેસર્સ કેશવજી હીરાચંદ કું૦	,,
૧	રા. શીવલાલ હીમતરામ	,,
૧	સત્ય શોધક સભા. હા. શેઠ ધરમશી ઉત્તમચંદ	,,
૧	વાંઝા હેમચંદ શામજી	,,
૧	શા. વલભદાસ જમનાદાસ	,,
૧	,, માણેકચંદ રામચંદ	,,
૧	વાંઝા લવચંદ હરખચંદ નરશી	,,
૧	,, રામચંદ ત્રીકમજી	,,
૧	માલી હીરાચંદ મોરાર	,,
૧૫	શેઠ ભગવાનદાસ હરીદાસ કું	મુંબાઇ
૫	,, દામોદર આણંદજી	,,
૫	,, વીસનજી સોમજી બાબુલ	,,
૩	,, કરસનદાસ રણછોડદાસ	,,
૨	,, બી. કલ્યાણ કું. (જરીવાલા)	,,
૧	વ્યાસ રેવાશંકર મયારામ	,,
૧	શા. ખીમચંદ હરખચંદ	,,

૧	,, કરસનદાસ પ્રેમુદાસ	,,
૧	,, વરજીવનદાસ તારાચંદ	,,
૫	,, નરસીદાસ વલભદાસ	રોહીસા
૨	જોશી કાલીદાસ લીલાધર	પોરબંદર
૨	શા. જ્જલાલ પાનાચંદ કોઠારી	સરધાર
૩	ઠા. નરશી ઝીણાભાઇ કું.	ભાણવડ
૧	શા. ત્રીકમજી રાઇચંદ કું.	સાવરકુંડલા
૧	પટેલ ભાણાભાઇ નીછાભાઇ મોરી	બીલાડ
૧	,, રામદાસ બાપુભાઇ	અવાદર
૧	દેસાઇ ધીરજલાલ ઉમેદરામ	દેલવાડા
૧	માસ્તર વલ્લભદાસ પ્રાણશંકર	સુલ્મૈન.
૧	શાહ છોટાલાલ કેવલચંદ	જીબુટી (એડન)
૧	ખત્રી સુલેમાન આમદ	ધોરાજી
૧	શેઠ. નશરવાનજી ધનજીભાઇ	પરેલ.

